EPISTOLÆ OBSCURORUM VIRORUM

TERTIO VOLUMINE

AUCTÆ

LONDINI
APUD EDITOREM
ANNO MDC LXXXIX.

BODLEIAN
P
26 FEB 1958
LIBRARY

EPISTOLARUM OBSCURORUM Virorum ad M. Ortuinum Gratium nil præter luſum continentium & jocum in arrogantes ſciolos, plerumqve famæ bonorum virorum obtrectatores & ſanioris doctrinæ contaminatores.

VOLUMEN PRIMUM

AD LECTOREM.

Riſum Heraclitæ eſt, vaſti ridere parati
Arida mutarunt pectora, Stoicidæ.
Da mihi triſtem animum, ferales objice luctus,
Diſpeream, niſi mox omnia riſus eruut.

Exerce pulmonem.

LONDINI
APUD EDITOREM ANNO MDC LXXXIX.

EDiderat L. B. Iohannes Reuchlin, aliàs dictus Capnio, seqventia duo Epistolarum volumina, lusum qvidem jocumq; continentia, sed qvo arrogantes, sciolos & politioris literaturæ contemtores, & contaminatores acerrimè perstringebat, ut pudefacti arrogantiâ suâ abstinere discerent, & studiis diligentiùs, qvàm hactenus factum fuerat, incumberent: Inveneruntqve hæ Viri illius docti sales & facetiæ suos admiratores, adeò ut exemplaria omninò sint distracta, & vix ullum amplius appareat. placuit proinde novam hanc Editionem tertio volumine auctam procurare, eum in finem, ut & doctus Orbis denuo cognoscat, qvantis sordibus olim stabulum Latini repletum fuerit, qvantoqve constiterit labore, illud purgare: Iuventus verò exinde in Latino sermone discat vitare soloeciſmos & Germaniſmos minùs decentes. Utriqve demum Deo gratias agant, qvod lingvam hanc tam nobilem olim in Barbariem pene versam, pristino nitori restituerit;

Vale! Thomas

THOMAS LANGSCHNEIDERIUS Baccalaurius Theologiæ formatus *quamvis indignus*. S D. superexcellenti nec non scientificissimo viro domino Ortuino Gratio Daventrienſi Poetæ, Oratori & Philoſophi: nec non Theologo, & *plus ſi vellet*.

QVoniam (ut dicit Ariſtoteles) *dubitare* de ſingulis non eſt inutile, & quia legitur in Eccleſi. Propoſui in animo meo quærere & inveſtigare de omnibus quæ ſunt ſub ſole. Igitur ego propoſui mihi, movere unam quæſtionem, in qua dubium habeo ad dominationem veſtram. Sed prius proteſtor per Deos ſanctos, qvòd non volo tentare dominationem ſeu venerabilitatem veſtram: ſed ego cupio cordialiter & affectuoſe, quòd inſtruatis me ſuper dubium illud. Quia ſcriptum eſt in Evangelio: Noli tentare dominum Deum tuum, quia ut dicit Salomon: A Deo eſt

omnia ſapientia: ſed vos dediſtis mihi omnem ſcientiam qvam ego habeo, & & omnis ſcientia bona, eſt origo ſapientiæ: ergo vos eſtis mihi qvodammodo Deus, qvia dediſtis *mihi initium ſapientiæ loqvendo poeticè*. Eſt autem illa qvæſtio ſic introducta: Dudum fuit hic prandium Ariſtotelis, & Doctores, Licentiati, nec non Magiſtri fuerunt in magna lætitia, & ego fui etiam ibi, & bibimus pro primo ferculo tres hauſtus de malvatico, & pro prima vice impoſuimus ſemellas recentes, & fecimus offam, & deinde habuimus ſex fercula de carnibus & gallinis, & caponibus, & unum de piſcibus & procedendo de uno ferculo in aliud ſemper bibimus vinum Kotzborgenſe Rhenenſe, & cereviſiam Embeccenſem nec non Thurgenſem, & Neuburgenſem. Et Magiſtri fuerunt bene contenti, & dixerunt qvod D. Magiſtri novelli bene expediverunt ſe, & cum magno honore. Tunc Magiſtri hilarificati inceperunt loqvi artificialiter de magnis qvæſtionibus; Et unus qvæſivit, utrum di-

cen

cendum Magiſter noſtrandus, vel noſter Magiſtrandus, pro perſona apta nata ad fiendum Doctor in Theologia, ſicut pro nunc eſt in Colonia melliſluus pater frater Theodoricus de Ganda, ordinis Carmelitarum venerandiſſimus Legatus almæ univerſitatis Colonienſis, providentiſſimus artiſta, Philoſophus, argumentator, & Theologus ſupereminens. Et ſtatim reſpondit Magiſter Vvarmſemmel *Lansmannus meus*, qui eſt Scotiſta ſubtiliſſimus, & Magiſter XVIII. annorum: & fuit tempore ſuo pro gradu Magiſterii bis rejicitus, & ter impeditus, & tamen ſtetit ulterius qvoad fuit promotus pro honore univerſitatis: & intelligit bene facta ſua, & habet multos diſcipulos, parvos & magnos, ſenes cum junioribus, & cum magna maturitate dixit, & tenuit, quod dicendum eſt, noſt. Magiſtrandus, quod ſit una dictio, quia Magiſtrare ſignificat Magiſtrum facere, & baccalauriare baccalaurium facere, & Doctorare, Doctorem facere: & hinc veniunt iſti termini Magiſtran-

dus Baccalaureandus, & Doctrinandus. Sed qvod Doctores in ſacra Theolo. non dicuntur Doctores: ſed propter humilitatem & etiam ſanctitatem, & propter differentiam nominantur ſeu appellantur Magiſtri noſtri, quia ſtant in fide catholica in loco Domini noſtri Jeſu Chriſti, qui eſt fons vitæ: ſed Chriſtus fuit noſtrorum omnium Magiſter. Ergo ipſi appellantur Magiſtri noſtri, quod habent nos inſtruere in via veritatis, & Deus eſt veritas: quapropter merito vocantur Magiſtri noſtri, quia omnes nos ſcilicet Chriſtiani, debemus & tenemur audire prædicationem eorum, & nullus debet dicere contra eos, ex quo ſunt omnium noſtrorum Magiſtri. Sed noſtro, tras, trare, non eſt in uſu, & neq; legitur in vocabulario Exquo, neque in Catholicon, neque in Breviloquio, ne in Gemmagemmarum, qui tamen habet multos terminos. Ergo debemus dicere, noſter magiſtrandus; & non Magiſter noſtrandus. Tunc Magiſter Andreas Delitſch, qui eſt multum

tum ſubtilis, & pro parte eſt poeta, & pro parte eſt Artiſta, Medicus & Juriſta; & jam legit ordinariè Ovidium in Metamorphoſiis & exponit omnes fabulas *allegoricè* & literaliter; & ego fui auditor ejus, quia exponit multum fundamentaliter: etiam legit in domo ſua Quintilianum & Juvencum, & ipſe tenuit oppoſitum Magiſtro Warmſemmel, & dixit, quod debemus dicere Magiſter Noſtrandus. Quia ſicut eſt differentia inter Magiſter noſter, & noſter Magiſter: ita etiam eſt differentia inter Magiſt. noſtrandus, & noſter magiſtrandus, Quia magiſter noſter dicitur Doctor in Theologia, & eſt una dictio: ſed noſter magiſter ſunt duæ dictiones, & ſumitur pro uno qvoqve magiſtro in quacunque ſcientia liberali, ſeu mechanica manuali, ſeu capitali: & non obſtat quod noſtro, tras, trare, non eſt in uſu· quia poſſumus fingere nova vocabula: & ipſe allegavit ſuper hoc Horatium. Tunc magiſtri multum admiraverunt ejus ſubtilitatem; & unus portavit ei unũ

cantharum cereviſiæ Neuburgenſis. Et ipſe dixit: ego volo expectare, ſed parcatis mihi, & tetigit birretum, & riſit hilariter, & portavit Magi: Warmſemmel, & dixit: Ecce domine Magiſter, ne putetis qvod ſum inimicus veſter; & bibit in uno anhelitu, & Magiſt. VVarmſemmel reſpondit ei fortiter pro honore Sleſitarum. Et Magiſtri omnes fuerunt læti: & poſtea fuit pulſatum ad veſperas. Qvapropter rogo excellentiam veſtram, qvod velitis mihi exponere mentem veſtram, qvia vos eſtis multum profundus, & ego dixi pro tunc: Magiſter Ortuinus debet mihi bene ſcribere veritatem, qvia fuit Præceptor meus in Daventria, qvando fui tertiarius. Etiam debetis me certificare, qvomodo ſtat in guerra inter vos & Doctorem Ioannem Reuchlin, qvia intellexi qvòd iſte ribaldus (qvamvis ſit Doctor & Iuriſta) nondum vult revocare verba ſua. Et mittatis etiam adhuc ſemel mihi librum Magiſtri noſtri Arnoldi de Thungaris, qvem articulatim compoſuit; qvia eſt multum ſubtilis, &

tractat

tractat de multis profunditatib. in Theologia. Valete, & *non habeatis pro malo*, qvod scribo vobis ita socialiter: qvia vos dixistis mihi olim, qvòd amatis me sicut frater, & vultis me promovere in omnibus, etiamsi debeatis mihi concedere magnam pecuniam. Datum in Lyptzick.

MAGISTER JOANNES PELLIFEX, Salutem dicit Magistro Ortuino Gratio.

SAlutem amicabilem & *servitutem incredibilem*, Venerabile domine Magister, qvia ut dicit Aristotelesin prædicamentis: de singulis dubitare non est inutile. Qvapropter est una res *quæ facit mihi magnam conscientiam*. Nuper fui in missa Franckfurdiensi, tunc ivi cum uno baccalaurio per plateam ad forum, & obviaverunt nobis duo viri, qvi apparuerunt satis honesti, *quantum ad aspectum*: & habuerunt nigras tunicas, & magna caputia cum liripipiis suis. Et

Dii ſunt teſtes mei, quod putavi quod ſint duo magiſtri noſtri, & feci ipſis reverentiam deponendo birretum. Tunc ille bacculaurius ſtimulavit me, & dixit: amore Dei quid facitis? Iſti ſunt Judæi, & vos deponitis birretum veſtrum ante eos. Tunc ego ita fui perterritus, ut ſi vidiſſem unum diabolum. Et dixi: Domine bacculaurie, parcat mihi Dominus Deus, quia fecit ignoranter. Sed quid putatis, utrum ſit magnum peccatum? Et primo dixit: qvod videtur ſibi quod eſt peccatum mortale, quia comprehenditur ſub idolatria, & eſt contra primum præceptum ex decem præceptis, quod eſt: unum crede DEUM. Quia quando aliquis facit honorem Judæo, vel pagano quaſi eſſet Chriſtianus, tunc facit contra Chriſtianitatem, & apparet eſſe met Judæus vel paganus: & tunc Judæi & pagani dicunt: Ecce nos ſumus de via meliori, quia Chriſtiani faciunt nobis reverentiam, & niſi eſſemus de via meliori, non facerent nobis reverentiam. Et ſic fortificantur in ſua

fide,

fide & diſpiciunt fidem Chriſtianam, & non permittunt ſe baptizare. Tunc ego reſpondi: Eſt bene verum, quando aliquis facit ſcienter: ſed ego feci cum ignorantia, & ignorantia excuſat peccatum, quia ſi ſciviſſem quod fuiſſent Judæi, & feciſſem ei honorem, tunc fuiſſem dignus ad comburendum, quia eſſet hæreſis. Sed neque verbo, neque opere: ſicut ſcit Deus, aliquid novi, quia putavi quod eſſent magiſtri noſtri. Tunc ipſe dixit: quod tamen eſt adhuc peccatum, & dixit: Ego etiam ſemel ivi per Eccleſiam, ubi ſtat unus Judæus ligneus ante ſalvatorem, & habet malleum in manu, & ego putavi quod eſt ſanctus Petrus, haberet clavem in manu, & flexi genua, & depoſui birretum. Tunc vidi quod eſt Judæus, & etiam pœnituit me. Tamen in confeſſione cum cenſitebar in monaſterio Prædicatorum, dixit mihi confeſſor meus, quod eſt peccatum mortale, quia debemus reſpicere: & dixit quod non poſſet me abſolvere, niſi haberet poteſtatem Epiſcopalem, quia eſſet caſus e-

piſcopalis. Et dixit: qvod ſi libenter feciſſem, & non ignoranter, tunc fuiſſet papalis. Et ſic fuit abſolutus, qvia habuit poteſtatem Epiſcopalem. Et per Deos ego credo, qvod ſi vultis ſalvare conſcientiam veſtram, oportet facere confeſſionem Officiali Conſiſtorii. Et ignorantia non poteſt excuſare illud peccatum, quia deberetis reſpicere: & Iudæi habent unum gilvum circulum ante in pallio, qvem deberetis vidiſſe, ſicut & ego vidi. Ergo eſt ignorantia craſſa, & non valet ad abſolutionem peccati. Sic pro tunc dixit mihi ille baccalaurius. Sed qvia vos eſtis profundus Theologus, rogo vos devote necnon humiliter: qvatenus dignemini mihi ſolvere prædictam qvæſtionem, & ſcribere an eſt peccatum mortale an veniale: ſimplex caſus an Epiſcopalis an papalis. Et etiam ſcribatis mihi an videtur vobis, qvod cives in Franckfordia rectè faciunt, qvòd habent illam conſvetudinem, qvòd permittunt Iudæos incedere in habitu Magiſtrorum noſtrorum. Mihi videtur qvod non eſt rectum,

& eſt

& est magnum scandalum, qvod non est differentia inter Iudæos & Magistros nostros: etiam est una derisio sacrosanctæ Theologiæ. Et sereniſſimus dominus Imperator nullo modo deberet, qvod unus Iudæus, qvi est sicut canis, & est inimicus Christi debet incedere sicut Doctor sacræ Theologiæ. Etiam mitto vobis unum dictamen Magistri Bernhardi Plumilegi, vulgariter Federleſer, qvod misit mihi ex Wittenburck. Vos enim novistis eum, qvia fuit olim vester constans in Daventria: & dixit mihi, qvod feciſtis ei bonam societatem, & ipse adhuc est bonus socius, & commendat vos laudabiliter: & sic valete in nomine Domini. Datum Lyptzick.

M. BERNHARDUS PLUMILEGUS M. Ortuino Gratio. S.D.P.

Mulis miser est antro, qui solum clauditur uno. Sic etiam possum dicere de me, cum suportatione venerabilis vir: qvia essem pauper si haberem tantum unum

unum amicum, & qvando ille unus ſuperdaret me, tunc non haberem alium qvi me tractaret amicabiliter. Sicut nunc qvidam Poeta hic, qvi vocatur Georgius Sibutus, & eſt unus ex Poetis ſecularibus, & legit publicè in poetria, & eſt aliàs bonus ſocius. Sed ſicut vos ſcitis iſti Poetæ qvando non ſunt etiam Theologi ſicut vos, ſemper volunt reprærhendere alios, & parvipendunt Theologos. Et ſemel in vana zecha in domo ſua, qvando bibimus cereviſiam Turgenſem, & ſedimus usqve ad tertiam horam, & ego fui modicum ebrius, qvia illa cereviſia aſcendit mihi in caput: tunc fuit ibi unus qvi aliàs non ſtetit bene mecum, & ego apportavi ei unum medium cantharum: & ipſe accepit. Sed poſtea non voluit mihi ſimile facere. Et tercaviſavi eum, & non voluit mihi reſpondere, & ſedit cum ſilentio & nihil dixit. Tunc ego cogitavi: Ecce iſte aliàs ſpernit te, & eſt ſuperbus, & ſemper vult te confundere. Et fui commotus in ira mea, & accepi cantharum & percuſſi

cussi ei ad caput. Tunc ille Poeta fuit iratus super me ,| & dixit qvod feciſſem rumorem in domo ſua, & dixit : deberem exire de domo ſua in nomine diaboli. Tunc ego reſpondi : Qvid tunc eſt, ſi eſtis inimicus meus , ego bene habui ita malos inimicos ſicut vos eſtis, & tamen manſi præ eis. Qvid tunc eſt etiamſi eſtis Poeta, ego habeo etiam Poetas qvi ſunt amici mei , & *ſunt bene* ita *boni ſicut* vos : ego *bene merdarem* in veſtram poetriam. Quid creditis ? putatis qvod ego ſum ſtultus , vel qvod ſum natus ſuper arborem ſicut poma? Tunc vocavit me aſinum, & dixit qvod ego nunqvam vidi vinum Poëtam. Et ego dixi: tumet es aſinus in cute tua , ego vidi bene plures Poëtas qvam tu, & dixi de vobis & de Magiſtro noſtro Sorphi in burſa kneck, qvi compoſuit gloſam notabilem, & de Domino Rutgero Licentiato Theologiæ in burſa Montis: & ſic exivi domum ſuam, & adhuc ſumus inimici. Quapropter rogo vos valde cordialiter qvatenus velletis mihi

ſemel

ſemel ſcribere unum dictamen, tunc ego volo huic poetæ & aliis oſtendere, & volo gloriari qvod eſtis amicus meus, & eſtis bene melior poeta qvàm ille. Et præcipue ſcribite mihi qvid faciat D. Joan: Pfefferkorn, an adhuc habeat inimicitiam cum Doctore Reuchlin, & an vos adhuc defenditis eum, ſicut feciſtis, & mittite mihi unam novitatem. Valete in Chriſto.

M. JOANNES CANTRIFUSORIS Magiſtro Ortuino Gratio.

SAlutem cordialem. Venerabilis domine Magiſter, qvoniam qvidem ſæpe tractavimus tales levitates ad invicem. Et qvia non eſt cura vobis, ſi aliqvis dixerit vobis unam fantaſiam, ſicut ego nunc intendo propterea non timui, qvod tollatis in malam partem, qvòd ſcribam vobis nunc unam cavillationem. Qvia vos etiam facitis taliter. Et vos ridebitis ego ſcio, qvia eſt mirabile factum. Fuit hic nuper quidam de ordine

ne Prædicatorum, & fuit satis profundus in Theologia, & fuit speculativus, & habuit etiam multos fautores, ipse vocatur D. Georgius, & primum fuit Hallis, deinde ven t huc, & prædicavit bene per dimidium annum, in sermone suo reprehendens omnes nomines, etiam principem & suos vasallos; Sed in collatione fuit socialis & lætæ mentis, & bibit cum sociis ad dimidios & ad totos. Sed semper qvando de sero bibit nobiscum, tunc de mane prædicavit de nobis, dicens: ita sedent Magistri in hac Universitate cum suis sociis per totam noctem bibentes, ludentes, & tractantes levitatem. Et ipsi deberent eos de talibus emendare, tunc ipsi incipiunt: sæpe fecit mihi verecundiam. Et fui iratus super eum, & cogitavi qvomodo possem me vindicare. Et non potui imaginare qvomodò facerem. Et semel dixit mihi unus, qvomodò de nocte iret ille Prædicator ad unam mulierem, & supponeret eam, & dormiret cum ea. Et ego audiens talia, semel accepi aliqvos socios

qvi

qvi ſtant in Collegio, & circa horam decimam ivimus ad illam domum, & per vim intravimus. Tunc ille monachus volens fugere, non habuit tempus ut tolleret veſtimenta ſua, & ſaltavit nudus ex feneſtra: & ego riſi ita qvod ſtatim perminxiſſem me, & clamavi: Domine prædicator, tollatis pontificalia veſtra, & ſocii exterius projecerunt eum in merdam & in aqvam. Sed ego compeſcui eos, & dixi qvod haberent diſcretionem: verum tamen audivi eos, qvòd omnes ſuperpoſuimus illam mulierem. Et ita vindicavi me de illo monacho, & poſtea id non amplius prædicavit de me. Sed non debetis aliis dicere, propterea qvòd fratres prædicatores nunc ſunt pro vobis contra Doctorem Reuchlin, & defendunt Eccleſiam & fidem catholicam contra illos Poetas ſeculares: ego vellem qvod iſte monachus fuiſſet de alio ordine, qvia ille ordo eſt valde mirificus inter omnes. Vos etiam debetis mihi aliqvid riſibile ſignificare, & non iraſcimini mihi Valete. Ex Wittenberg.

Ioannes

IOHANNES STRAUSFEDERIUS Ortuino Gratio.

SAlutem maximam & multas bonas noctes, ſicut ſunt ſtellæ in cœlo & piſces in mari: & debetis ſcire qvod ego ſum ſanus, & etiam mater mea, & vellem libenter etiam taliter audire de vobis: qvia ego cogito qvotidiè ad minus ſemel de veſtra dominatione. Sed cum licentia audite unum magnum miraculum, qvod fecit hic unus nobiliſta, diabolus confundat eum in æternum, qvia ſcandalizavit dominum magiſtrum noſtrum Petrum Meyer in menſa, ubi fuerunt multi domini & nobiliſtæ, & non habuit unam guttam verecundiæ, ſed fuit ita prætenſus qvod ego miror. Ipſe dixit: Ecce Ioannes Reuchlin eſt doctior qvam vos, & dedit ei unum knip. Tunc magiſter noſter Petrus dixit: Ego mitterem ſolvere collum meum, an hoc eſt verum. Sancta Maria, Doctor Reuchlin eſt in Theologia ſicut unus puer, & unus puer plus ſcit in Theologia qvam Doctor Reuchlin. Sancta Maria

ria credatis mihi, qvod ego habeo experientiam. Tamen ipſe nihil ſcit in libris Sententiarum. Sancta Maria iſta materia eſt ſubtilis, & homines non poſſunt ita capere ſicut grammaticam & poetriam. Ego vellem etiam bene poeta eſſe, & ſcirem etiam componere metra, qvia audivi in Lyptzick Sulpitium de qvantitatibus ſyllabarum. Sed qvid eſt? Ipſe deberet mihi proponere unam qvæſtionem in Theologia, & deberet arguere pro & contra. Et ipſe probavit per multas rationes, qvòd nemo ſcit perfectè Theologiam, niſi per Spiritum ſanctum: & Spiritus ſanctus infundit illam artem. Et poetria eſt cibus diaboli, ſicut dicit Hieronymus in ſuo Epiſtolari. Tunc ille bufo dixit, qvod non eſt verum, & qvod Doctor Reuchlin etiam habet Spiritum ſanctum, & qvod eſt ſufficiens in Theologia, qvia compoſuit unum librum ſatis Theologicalem, & neſcio qvomodo vocatur, & nominavit Magiſtrum noſtrum petrum unam beſtiam. Et dixit qvòd Magiſter noſter Hochſtrat eſt frater caſearius:

us: & commensales riserunt, sed ego ixi qvòd est scandalum, qvod unus mplex socius debet esse ita irreveren- alis coram uno Magistro nostro. Et octor Petrus fuit ita iratus, qvod surre- it de mensa, & allegavit Evangelium, icens: Samaritanus es, & diabolum ha- es. Et ego dixi: Capias tibi hoc: & fui alde gavisus, qvod ita realiter expedi- it illum trufatorem. Vos debetis pro- edere in factis vestris, & debetis defen- lere Theologiam, sicut feciſtis antea: & on debetis aliqvem respicere sive sit obilis sive rusticus: qvia vos estis suffi- iens. Si scirem ita facere carmina, sicut os, ego non curarem unum principem, tiamsi vellet me interficere. Sed aliàs um inimicus Iuristarum, qvia vadunt n rubeis caligis, & in mardaris scubis, & on faciunt debitam reverentiam Magi- tris, & Magistris nostris. Ego etiam pe- o vos humiliter, necnon affectualiter vatenus significaveritis mihi, qvomo- o stat in Parrhisia cum speculo oculari. Deus tribuat qvod alma mater univer-

sitas

ſitas Parrhiſi. Velit tenere nobiſcum,
comburere illum hæreticum librum, q
habet multa ſcandala, ſicut ſcripſit ma
ſter noſter Tungarus. Ego audiviqv
magiſter noſter Sotphi in burſa Kne
qvi compoſuit gloſam notabilem ſup
qvatuor partes Alexandri, eſt mortu
ſed ſpero qvod non eſt verum, qvia f
excellens vir, & fuit profundus gramm
ticus, & fuit bene melior qvam iſti n
grammatici poetales. Salutare etiam d
nemini mihi magiſtrum Remigium, q
olim fuit præceptor meus ſingularis
mus, & ſæpe dedit mihi bonas vexas qv
do dixit mihi: Tu es ſicut auca, & non v
ſtudere, qvod fias magnus argument
tor. Et ego dixi: Eximie domine ma
ſter noſter, ego volo me emendare in p
ſterum: tunc aliquando dimiſit me, a
qvando dedit mihi bonam diſciplina
& pro tunc ego fui ita diſcretus, qvod
benter accepi correctiones pro negli
tiis meis. Sed nihil amplius habeo vo
ſcribe

Informationis Valete
ex Lyptrick

M. PETR

M. PETRUS HAFENmusius M. Ortuino Gratio.

SAlutem innumerabilem. Venerabilis domine Magister, si haberem pecunias & substantiam magnam, tunc vellem dare vobis unam notabilem propinam, credatis mihi firmiter: quòd solvatis mihi istam quæstionem, quam propono. Sed quia pro nunc non habeo boves & oves, universa insuper & pecora campi, sed sum pauper, propterea non possum vobis appreciare pro vestra doctrina, sed promitto vobis, quòd postquam sum beneficiatus, sicut jam insteti pro una Vicaria, tunc volo semel unum honorem specialem facere vobis. Et scribatis mihi, an est necessarium ad æternam salutem quòd scholares discunt Grammaticam ex Poëtis secularibus, sicut est Virgilius, Tullius, Plinius, & alii? Videtur mihi quòd non est bonus modus studen-

di; Quia, ut scribit Aristoteles primo Methaphysicæ; Multa mentiuntur Poëtæ sed qui mentiuntur, peccant, & qui fundant studium suum super mendaciis, fundant illud super peccatis. Et quicquid fundatum est super peccatis, non est bonũ, sed est contra Deum: quia Deus est inimicus peccatis. Sed in Poëtria sunt mendacia, & ergo qui incipiunt suam doctrinam in poëtria, non possunt proficere in bonitate: quia mala radix habet super se malam herbam, & mala arbor profert malum fructum, secundum Evangelium, ubi dicit Salvator: Nõ est arbor bona quę facit fructum malum. Etiam bene adhuc memoro illam doctrinam, quam dedit mihi semel Magister noster de Gelterssheym in bursa montis, quando fui suus discipulus, & volui audire Salustium, & dixit: Quare vis audire Salustium tu discole? Tunc ego respondi, quod Magister Joannes de Uratislavia dixit, quòd discimus bona dictamina facere ex talibus Poëtis. Tunc ipse dixit; est fantasia

sed

sed tu debes bene advertere in partibus Alexandri, & epistolis Caroli, quæ practicantur in aula Grammaticorum: ego nunquam audivi Salustium, & tamen scio dictamina facere metrice & profaice. Et sic Magister noster Valentinus fecit, quòd ego nunquam studui in Poetria. Et isti humanistæ nunc vexant me cum suo novo Latino, & annihilant illos veteres libros, Alexandrum, Remigium, Johannem de Garlandria, Cornutum, Composita verborum, epistolare Magistri Pauli Niavis, & dicunt ita magna mendacia quòd ego facio crucem pro me quando audio: sicut nuper unus dixit, quòd est in quadam provincia una aqua, quæ habet arenam auream, & vocatur Tagus, & ego fistulavi occulte, quia non est possibile: ego scio bene, quòd etiam estis Poeta, sed non scio, unde habetis illam artem. Ipsi dicunt quòd quando vultis, tunc facitis plura metra in una hora: sed credo, quòd intellectus vester est ita illuminatus, per gratiam Spiritus sancti

desuper, quòd scitis illa & alia, quia semper fuistis bonus Theologus, & reprehenditis illos gentiles. Libenter vellem vobis scribere unam novitatem, si scirem: sed non audivi aliquid, quàm quòd fratres ac domini de ordine Prædicatorum habent hic magnas indulgentias, & absolvunt à pœna & culpa, quando aliquis est confessus & contritus, & habent super hoc literas Papales. Etiam scribite mihi aliquid, quia ego sum vester tanquam famulus. Valete ex Nurenberga.

FRANCISCUS GENSELI-nus Magistro Ottuino Gratio.

SAlutem quam mille talenta non possunt æquivalere in sua gravitate. Venerabilis domine Magister, scitote quòd hic est magnus sermo de vobis, & Theologi valde laudant vos, quòd non respexistis aliquem, & scripsistis pro defensione fidei contra Doctorem Reuchlin. Sed aliqui socii, qui non habent intelligentiam, & etiam Juristæ qui non sunt illuminati

minati in fide Christiana, spernunt vos, & loquuntur multa contra vos, sed non possunt prævalere, quia facultas Theol. tenet vobiscum. Et nuper quando venerunt huc isti libri, qui vocantur Acta Parrhisiensium, tunc fere omnes magistri emerunt, & gavisi sunt maxime: ego pro tunc etiam emi, & misi ad Heydelbergam, ut ibi viderent. Et credo, quod ubi viderunt, tunc pœnituit Heydelbergenses, quòd non etiam concluserunt cum alma Universitate Colonienſi contra Doctorem Reuchlin: & propterea audio, quòd Universitas Colonienſis facit unum statutum, quòd nunquam in æternum volunt promovere unum qui complevit pro gradu bacculaureatus vel magisterii in Heydelberga, & est bene factum, quia sic debent discere, quid est Universitas Colonienſis, & alia vice debent tenere cum ea: ego vellem quòd sic facerent aliis, sed credo quod aliæ universitates non sciverunt, & igitur parcite eis propter ignorantiam. Etiam quidam

dam ſocius dedit mihi pulchra carmina
quæ debetis intimaſſe in univerſitate Co-
lonienſi, quæ oſtendi magiſtris & magi-
ſtris noſtris, & fuerunt multum com-
mendata: & miſi illa ad multas civitates
pro veſtra gloria, quia faxeo vobis; Et
ſunt iſta, ut ſciatis quid puto.

Qui vult legere hæreticas pravitates
Et cum hoc diſcere bonas latinitates,
Ille debet emere Parrhiſienſium acta
Et ſcripta de Parrhiſia nuper facta
Quomodo Reuchlin in fide erravit
Sicut magiſter noſter Tungarus doctri-
naliter probavit.
Illa vult Magiſter Ortuinus legere
Gratis, in hac alma Univerſitate.
Et cum hoc textum ubique gloſſare
Nec non quædam notabilia in margine
notare,
Et vult arguere pro & contra
Sicut fecerunt Theologi in Parrhiſia.
Quando Speculũ oculare examinaverunt
Et Reuchlin magiſtraliter damnaverunt,
Ut ſciunt fratres Carmelitæ
Et alii qui vocantur Jacobitæ,

Ego

Ego miror, quomodo poteſtis ſpecularitalia, vos eſtis valde artificiales in compoſitionibus veſtris, & habetis magnam dulcedinem, ita quòd ſemper ego rideo prælætitia, quando lego aliquid quod vos compoſuiſtis, & opto ſemper quod velitis diu vivere quòd laus veſtra creſcat, ſicut fecit uſque huc, quia veſtra ſcripta ſunt valde utilia. Deus vos conſervet & vivificet vos, & non tradat vos in manus inimicorum veſtrorum: & ſicut dicit Pſalmiſta, tribuat vobis Dominus ſecundum cor veſtrum, & omne conſilium veſtrum confirmet. Et vos etiam ſcribatis mihi de factis veſtris, quia libenter audio & video quid faciris ſeu agitis: & ſic valete. Ex Friburga.

MAGISTER CONRADUS de Zuiccavia S. D. Magiſtro Ortuino Gratio.

QUia legitur Eccleſiaſt. undecimo; Lætare juvenis in adoleſcentia tua.

Quapropter ego nunc ſum lætæ mentis & debetis ſcire, quòd bene ſuccedit mihi in amore, & habeo multum ſupponere. Quia dicit Ezechiel: Nunc fornicabitur in fornicatione ſua. Et quare non deberem aliquando purgare renes? tamen non ſum angelus ſed homo, & omnis homo errat. Vos etiam aliquando ſupponitis, quamvis eſtis Theologus: quia non poteſtis ſemper ſolus dormire, ſecundum illud Eccleſiaſt. quarto: Si dormierunt duo ſimul, fovebuntur mutuo: unus autem quomodo calefiet? Quando ſcribitis mihi, quid facit veſtra amaſia? Nuper dixit mihi unus, quòd quando ipſe fuit Coloniæ, tunc fuiſtis in rixa cum ipſa, & percuſſiſtis eam, quia fortaſſis non fecit ſecundum opinionem veſtram: & ego miror, quare poteſtis ita pulchram mulierem percutere, ego flerem ſi viderem: potius debetis dicere, quòd non faciat amplius, tunc ipſa emendaret ſe, & de nocte eſſet vobis amicabilior. Tamen

men quando legistis nobis Ovidium, dixistis nobis, quòd nullo modo debemus percutere mulieres, & allegastis ad hoc sacram Scripturam. Ego sum contentus, quòd amica mea est hilaris & non irascitur mecum, quando venio ad eam, tunc etiam facio talia, & sumus in lætitia, & bibimus cerevisiam & vinum, quia vinum lætificat cor hominis: sed tristitia exsiccat ossa. Aliquando sum iratus super eam, tunc dat mihi osculum, & fit pax: & postea dicit: Domine magister estote lætæ mentis. Nuper volui ire ad eam, tunc vidi exire quendam juvenem mercatorem, qui habuit apertas caligas, & sudavit in fronte, & credidissem, quòd supposuisset eam: & fui quodammodo iratus, sed ipsa juravit, quòd non tetigisset eam ille mercator, sed voluisset ei vendere linteum ad faciendas camisias. Tunc ego dixi, est bonum, sed quando etiam datis mihi unam camisiam? Tunc rogavit me quòd deberem ei concedere duos florenos, quòd posset solvere illum linum, tunc etiam vellei

mihi dare unam camisiam : & pro tunc non habui pecuniam, sed petii unum socium qui concessit mihi, & dedi ei. Ego laudo quòd aliquis semper est lætus, & medici dicunt etiam quod sanum est, quando aliquis est lætus. Quidam Magister noster hic semper irascitur & nunquam est lætus, & propterea semper est infirmus : ipse semper reprehendit me, & dicit, quòd non debeo amare mulieres, quia sunt diaboli, & perdificant homines, & sunt immundæ, & nulla mulier est pura : & quando aliquis est cum muliere, tunc est sicut cum diabolo: quia permittunt nulli requiem. Tunc ego dixi, parcatis mihi domine Magister noster, vestra mater etiam fuit mulier, & abivi. Ipse etiam nuper prædicavit, quod sacerdotes nullo modo deberent habere concubinas secum, & dixit quod Episcopi peccant mortaliter, quando accipiunt decimam lactis, & permittunt ancillas esse cum presbyteris, quia deberent eas totaliter expellere. Sed sit a, vel b, nos debemus esse aliquando læti, & etiam

etiam possumus dormire cum mulieribus, quando nemo videt: postea tamen facimus confessionem, & Deus est misericors, & debemus sperare veniam Ego mitto vobis hic quædam scripta pro defensione Alexandri Galli Grammatici antiqui & sufficientis: quamvis Poëtæ moderni volunt eum reprehendere, sed non sciunt quid loquuntur: quia Alexander est optimus, ut olim dixistis mihi quando stetimus Daventriæ. Quidam Magister hic dedit mihi: sed nescio ubi accepit. Ego vellem quod faceretis imprimere: tunc maxime faceretis iratos illos Poëtas. Quia ille auctor realiter vexat eos: sed est ita Poëtaliter compositum quod ille qui composuit, est etiam bonus Poëta: sed cum hoc est Theologꝰ, & non tenet cum secularibus Poëtis sicut est Doctor Reuchlin, Buschius & alii. Statim quando fuit mihi data illa materia, tunc dixi, quod vellem vobis mittere quòd legeretis. Si habetis aliquid novum tunc etiam mittatis mihi, valete in charitate non ficta, ex Lyptzich.

JOHANNES ARNOLDI S. D. P. M. Ortuino Gratio.

QUoniam quoniam quidem igitur vos concupiſcitis ſemper habere unam novitatem, ſecundum quòd dicit Ariſtoteles: Omnes homines natura ſcire deſiderant. Quare igitur ego Johannes Arnoldi veſter diſcipulus & humilis ſubditus, mitto dominationi ſeu honorabilitati veſtræ hic unum libellum, quem compoſuit quidam Ribaldus, & ſcandalizavit dominum Johannem Pfefferkorn in Colonia, virum proculdubio integerrimum, & ego fui valde iratus, ſed non potui prohibere quòd non imprimeret, quia iſte ſocius habet hic multos fautores, etiam nobiles, & vadunt armati ſicut bufones, cum longis gladiis in plateis. Sed tamen ego dixi quòd non eſt rectum, quia debetis notare quod iſti Poetæ ſeculares adhuc facient multas guerras cum ſuis metris: ſi magiſtri noſtri non habebunt advertentiam, & non citabunt eos per magiſtrum Jacobum Hochſtraten ad curiam

riam Romanam. Et ego timeo quòd erit unum magnum disturbium in fide catholica. Rogo igitur vos quòd velitis componere unum librum contra istum scandalizatorem, & realiter vexare eum, tunc postea non erit ita audax quòd velit stimulare magistros nostros, quia ipse est simplex socius, & neq; est promotus neq; qualificatus in Jure vel artibus quamvis stetit in Bononia, ubi etiam sunt multi Poëtæ seculares, non zelosi & in fide illuminati. Ipse nuper sedit in mensa & dixit, quòd magistri nostri in Colonia & Parrhisia faciunt injuriam Doctori Reuchlin: & ego tenui ei oppositum. Tunc vexavit me multis malis verbis & scandalosis, quòd fui ita iratus quòd surrexi de mensa, & protestavi coram omnes de injuriis, & non potui comedere unam buccellam. Vos debetis mihi dare consilium in supradicta causa, quia etiam pro parte estis Jurista. Ego compilavi aliqua metra, quæ mitto vobis hic.

Choriambicum, Hexametrum, Saphicum, Jambicum, Asclepiadicum, En-

decaſyllabum, Elegiacum, Dicolon, Di-
ſtrophum.
Qui eſt bonus Catholicus, debet ſentire
cum Parrhiſienſibus.
Quia illud Gymnaſium, eſt mater omni-
um Univerſitatum.
Deinde Colonia ſancta, quæ eſt in fide
Chriſtiana tanta,
Quòd nullus debet contra dicere, vel me-
rito pœnam luere.
Sicut Reuchlin Doctor, qui eſt ſpeculi
ocularis auctor,
Quem Magiſter noſter Tungarus, pro-
bavit quod eſt hæreticus.
Nec non Magiſter de alta platea, qui fecit
comburere ejus dictamina.

Si haberem unum argumentum, ego vellem componere unum librum contra iſtum trufatorem, & probare, quòd de facto eſt excommunicatus. Non habeo plus tempus ad ſcribendum, quia oportet me ire ad lectionem, quia unus Magiſter legit replicationes ſuper veterem artem valde ſubtiliter compoſitas, & ego audio eas pro completione. Valete ſuper omnes

omnes ſocios & amicos meos, qui ſunt hic & ubique, & in omnibus locis honeſtis.

CORNELIUS FENESTRIFICIS S. D. P. M. Ortuino Gratio.

SAlutes tot quot habet cœlum ſtellas & mare arenas, venerande domine Magiſter, ego habeo hic multas rixas & guerras à malis viris, qui præſumunt eſſe docti, & tamen non didicerunt Logicam quæ eſt ſcientia ſcientiarum. Ego legi nuper unam miſſam ad prædicatores de Spiritu ſancto quòd Deus velit mihi dare ſuam gratiam, & bonam memoriam in Syllogiſmis, ad diſputandum cum illis qui ſciunt tantum latiniſare, & dictamina componere. Etiam impoſui unam collectam in illa miſſa pro Magiſtro noſtro Jacobo ne Hochſtrat, & Magiſtro noſtro Arnoldo de Tungaris ſummo regente in burſa Laurentii, quòd poſſunt in diſputatione Theologica ad metam redargutionis ducere quendam Doctorem in Jure, qui vocatur Johannes Reuchlin, etiam eſt Poëta

ſecularis & præſumtuoſus, & tenet oppoſitum contra univerſitates, pro Judæis. Et facit propoſitiones ſcandaloſas & offenſivas piarum aurium, & probavit Joh. Pfefferkorn & magiſter noſter Tungarus, ſed non eſt fundatus in Theologia ſpeculativa, nec qualificatus in Ariſtotele, aut Petro Hiſpano. Ideo magiſtri noſtri in Parrhiſia damnaverunt ad ignem vel reclamationem. Ego vidi literam & ſigillum domini Decani ſacrofanctæ facultatis Theologicæ Parrhiſien. Unum magiſtrorum noſtrorum valde profundus in ſacra Theologia, & illuminatus in fide, qui eſt membrum quatuor univerſitatum, & qui habet plus quam centum ſcribentes ſuper libros ſententiarum, in quibus ſe fundat: dixit manifeſte quòd prædictus Doctor Joannes Reuchlin non poteſt evadere; Et quod etiam Papa non audet dare ſententiam contra talem ſolenniſſimam univerſitatem, quia ipſe non eſt Theologus, & beatum Thomam contra gentiles non intelligit, quamvis dicunt quòd eſt doctus, videlicet in Poeſi.

Oſten-

Ostendit mihi magister noster qui est plebanus ad sanctum Martinum epistolam, in qua illa universitas sorori suæ universitati Colonienſi: valde amicabiliter promittit auxilium ſuum realiter cum effectu, & tamen isti latiniſatores præſumunt tenere oppoſitum. Ego ſedi nuper Moguntiæ in coronæ hoſpicio, ubi tribulaverunt me valde indiſcrete duo trufatores, & vocaverunt magiſtros noſtros in Parthiſia & Colonia fantaſticos, & ſtultos, & dixerunt quòd ipſorum libri ſuper ſententias eſſent fantaſiæ: ſimiliter proceſſus, copulata, reparationes omniũ burſarum dixerunt, quod eſſent vanitates. Tunc fui ita iratus, quod nonſcivi reſpondere, cum hoc etiam vexaverunt me, quod feci paſſagium ad Treuerim ad videndum tunicam Domini, quia dixerunt quòd fortaſſis non eſſet tunica Domini, & probaverunt ſic per Cornutum Syllogiſmum. Quicquid eſt laceratum, non debet oſtendi pro tunica Domini; ſed illa eſt talis, ergo &c. Tunc ego conceſſi majorem, ſed negavi minorem:

tunc

tunc probaverunt sic: B. Hieron. dic
Vetusto oriens collisus errore tunic
Domini inconsutilem desuper cont
tam totum minutatim descripsit petr
stra. Et ego respondi, quod S. Hier
non est de stylo Evangelii, nec immo
cite ex Apostolis; & sic surrexi de men
& reliqui illos trufatores. Vos debe
scire quòd tam irreverentialiter loqu
tur de Magistris nostris, & Doctorib
illuminatis in fide: quòd certe de fa
possunt esse excomunicati à Papa. Si
rent Curtisani, ipsi citarent eos ad curi
Romanam, & impetrarent eorum bo
ficia: vel saltem tribularent eos cum e
pensis. Quis unquam audivit, qu
simplices socii, in nulla facultate prom
ti vel qualificati, deberent vexare tam e
mios viros, in omni profecto scibili pr
fundissimos ut sunt Magistri nostri? i
ipsi superbiunt propter sua metra. Eg
etiam scio facere metra & dictamina, q
legi etiam novum Latinum idioma M
Laurentii Corvini, & Grammatici Br
sicani, & Valerium Maximum, & alio

Poëta

Poëtas. Et compilavi nuper in via eundo
unum dictamen metricum contra istos
hoc modo.
Sunt Moguntiæ in publica Corona
In qua nuper dormivi in propria per-
Duo indiscreti bufones (sona
In Magistros nostros irreverentiales ne-
bulones (Theologia
Qui audent reprehendere Magistros in
Quamvis ipsi non sunt promoti in Philo-
sophia.
Nec sciunt in scholis formaliter disputare
Et ex una conclusione multa corollaria
formare. (tilis
Ut docet fundamentaliter Doctor sub-
Qui contemnit eum, est multum vilis.
Ut concludunt quotlibeta Doctoris ir-
refragabilis
Qui est in scientiis non expugnabilis:
Et non sciunt quid est Doctor Seraphic⁹
Sine quo nullus fit bonus Physicus:
Et qui veraciter scribit Doctor sanctus
In Aristotele & Porphyrio tantus
Quia solus exponit quinque universalia
Quæ dicuntur etiam quinq; prædicabilia

O quàm

O quàm breve continuat libros præ-
camentales.
Et sumit Aristotelis sententias morales
Quæ omnia non intelligunt Poëtæ;
Ideo loquuntur ita indiscrete.
Ut isti duo præsumptuosi trufatores
Qui vocant magistros nostros osores,
Sed magister noster de Hochstrat deb-
eos citare,
Tunc non amplius audebunt illumin-
tor vexare.

Valete & salutate mihi cum magn
reverentia dominos meos M. nostru
Arnoldum de Tungaris, & M. nostru
Remigium, & M. nostrum Valentinu
de Gelterſheym, & Dominum Jacobu
de Ganda, ordinis Prædicatorum Poeta
subtilissimum, & alios.

M. HILTBRANDUS MAMMA-
ceus. S. D. M. Ortuino.

AMicissime domine Ortuine, no
possum jam scribere eleganter ep
stolam secundum præcepta quæ scribu
tur in modo epistolandi: quia hoc tem
pus non permittit, sed oportet brevit

& ſtatim manifeſtare paucis verbis quid
ſt, quod habeo expedire caſum unum
obiſcum, qui eſt mirabilis, & eſt talis
es. Vos debetis intelligere, quòd hic
ſt terribilis fama, & omnes dicunt
quòd in curia Romana cauſa magiſtro-
um noſtrorum male ſtat, quia dicunt
quòd Papa vult autentizare ſententiam
quæ ante annum lata eſt in Spira pro Do-
tore Reuchlin: quando audivi, tunc
ta timui quòd non potui aliquod ver-
bum dicere, & fui ſicut mutus, & per
duas noctes non dormivi; Quia amici
Reuchlin gaudent, & vadunt ubique ſe-
minantes iſtam famam: & ego non cre-
derem, niſi vidiſſem unam literam unius
magiſtri noſtri de ordine Prædicatorum,
in qua ſcripſit cum magna triſtitia illam
novitatem. Et cum hoc ſcripſit, quòd
Papa permiſit quòd Speculum oculare
debet in curia Romana imprimi, &
mercatores debent vendere, & omnis
homo debet legere. Et magiſter noſter
Hochſtratus voluit exire curiam Ro-
manam, & voluit jurare paupertatem,

tunc

tunc judices non voluerunt eum dimitt
re: sed dixerunt quòd debet expectare
nem, & quòd non potest jurare paupert
tem, quia intravit urbem Romanam cu
tribus equis, & in curia Romana habu
commensales, & exposuit magnas pec
nias, & propinavit Cardinalibus, & Ep
scopis, & auditoribus Consistorii mu
ta munera & propterea non debet jura
paupertatem. O sancta Maria, quid v
lumus nunc facere? si Theologia ita sp
nitur, quòd unus Jurista debet prævale
omnes Theologos? Ego credo quòd P
pa non est bonus Christianus, qui si es
bonus Christianus, tunc esset impos
bile, quòd non teneret cum Theologi
Sed etiamsi Papa dat sententiam cont
Theologos, tunc videtur quod debet fi
ri appellatio ad concilium: quia concil
est supra Papam, & in concilio Theolo
habent prævalentiam super alias facult
tes: tunc spero quòd Domin⁹ dabit be
gnitatem & respiciet famulos suos The
logos, & non permittet quòd inimic
noster supergaudeat nos, & dabit nob
gratia

gratiam Spiritus ſancti, quòd non poſſumus ſperare fallimoniam iſtorum hæreticorum. Quidam Juriſta nuper dixit hic quod eſt fatatum, quòd ordo Prædicatorum debet perire, & quod ex illo ordine debent venire maxima ſcandala in fidem Chriſti, ſicut non audita ſunt prius: & dixit ubi legit illam prophetiam. Sed abſit quod hoc ſit verum. Quia ille ordo eſt utilis, & ſi ille ordo non eſſet, tunc necio quomodo ſtaret Theologia, quia ſemper prædicatores ſunt profundiores in Theologia, quàm minores vel Auguſtinenſes, & tenent viam Doctoris ſancti, qui tamen nunquam erravit. Et ipſi etiam habuerunt multos Sanctos in ſuo ordine, & ſunt audaces in diſputatione contra hæreticos. Ego miror, quare Magiſter noſter Jacobus de Hochſtraten non poteſt jurare paupertatem, tamen eſt in ordine mendicantium, qui manifeſte ſunt pauperes. Si non timerem excommunicationem, ego vellem dicere quòd Papa erraret ibi: & nō credo quòd hoc eſt verum, quòd ipſe expoſuit ſic pecunias,

& dedit

& dedit propinas, quia est vir valde zelo-
sus: & credo quòd isti Juristæ & alii fa-
gunt talia, & Doctor Reuchlin scit ip-
ita blandire, quia etiam audivi quòd m-
tæ civitates, & multi principes, ac dom-
ni scripserunt pro eo. Et est ratio, qu-
non sunt in Theologia instructi, & n-
intelligunt factum, aliâs permitter-
istum hæreticum habere diabolum, q-
est contra fidem, etiamsi totus mund-
diceret contrarium. Vos debetis ista f-
tim manifestare magistris nostris in C-
lonia: quòd sciunt capere consilium.
valete in Christo. Datum in Tubinga.

M. CONRADUS DE ZUICC-
via S. D. M. Ortuino.

SIcut scripsistis mihi, quòd non am-
plius curatis illas levitates, & non am-
plius vultis amare mulieres, vel suppo-
nere, nisi in mense semel, aut bis: ego m-
ror quòd talia scribitis, tamen ego sc-
contrarium. Est hic unus socius, qui n-
per venit ex Colonia, & bene est vob-
notu-

notus, & fuit etiam semper ibi vobiscum. Ipse dicit quòd supponitis uxorem Joh. Pfefferkorn, & dixit mihi veraciter, & juravit, & ego credo etiam. Quia vos estis valde amicabilis, & etiam scitis dare bona verba. Et cum hoc scitis perfectè artem amandi ex Ovidio. Etiam dixit mihi quidam mercator, quod dicunt Coloniæ quòd Magister noster Arnoldus de Tungaris etiam supponit eam: sed hoc non est verum, quia ego scio veraciter, quod ipse adhuc est virgo, & quod nunquam tetigit unam mulierem, sed etiamsi fecisset, vel faceret sicut non credo, tamen non esset propterea ita malus, quia humanum est errare. Vos multum scribitis mihi de isto peccato, quod non est majus peccatum in mundo, & allegatis multas Scripturas. Ego scio bene quòd non est bonum, sed tamen etiam in sacra Scriptura reperitur, quod aliqui sic peccaverunt, & tamen fuerunt salvati. Sic Samson quid dormivit cum una meretrice, & tamen postea Spiritus Domini irruit in eum. Et possum contra vos arguere sic.

Quisquis non est malevolus, recipit Spiritum sanctum: sed Samson non est malevolus, ergo recipit Spiritum sanctum. Majorem probo, quia scriptum est: In malevolam animam non introibit Spiritus sapientiæ, sed Spiritus S. est Spiritus sapientiæ: Ergo. Minor patet, quia illud peccatum fornicationis esset ita malum: tunc Spiritus Domini non irruisset in Samson, sicut patet in libro Judicum. Etiam legitur de Salomone, quod habuit trecentas reginas, & concubinarum non fuit numerus: & ipse fuit maximus fornicator usque ad mortem suam, & tamen Doctores communiter concludunt quòd est salvatus. Quid nunc videtur vobis? Ego non sum fortior quam Samson, & non sum sapientior Salomone, & ergo oportet aliquando habere unam lætitiam. Quia ut dicunt Medici, hoc valet contra melancholiam. Ah quid dicitis de istis seriosis patribus? tamen dicit Ecclesiastes: Et deprehendi nihil esse melius, quàm lætari hominem in opere suo. Quapropter ego dico cum Salomone ad ami-

amicam meam. Vulnerasti cor meum soror mea, sponsa mea, vulnerasti cor meum in uno crine colli tui. Quam pulchræ sunt mammæ tuæ soror mea, Sponsa mea. Pulchriora sunt ubera tua vino, & cætera. Per deos valde jucundum est amare mulieres, secundum illud carmen Samuelis Poëtæ: Disce bone Clerice virgines amare, quia sciunt dulcia oscula præstare, juventutem floridam tuam conservare. Quia amor est charitas, & Deus est charitas: Ergo amor non malares. Solvatis mihi illud argumentum. Etiam dicit Salomon: Si dederit homo omnem substantiam domus suæ pro dilectione, quasi nihil despiciet eam. Sed permittamus ista, & veniamus ad alia. Rogastis me quod deberem vobis nova significare: Ergo sciatis quod jam in carnisprivio fuit hic magna lætitia. Et fuit hastiludium, & princeps mé⁹ equitavit in foro, & habuit pulchrum andallùm desuper, & in quò fuit picta una mulier cum magno ornatu, & juxta ipsam sedit quidam juvenis in crispis crinibus qui

organizavit ei secundum Psalmistam: Juvenes & virgines, senes cum junioribus laudent nomen Domini. Et quando Princeps venit in Civitatem, tunc Universitas intromisavit eum cum magna Processione, & Cives braxaverunt multam cereviſiam, & propinaverunt dulcia cibaria, & bene dapiverunt Principem & omnes curiales, & postea chorizaverunt, & ego steti in uno conspicello quod potui videre. Non scio plura, quàm quod opto vobis omnia bona: & valete in nomine Domini, ex Liptzick.

M. JOHANNES KRABACIUS S.D.M Ortuino Gratio.

EXcellens vir, secundum quod fuit ante duos annos vobiscum in Colonia, & vos dixistis mihi, quod semper deberem vobis scribere ubicunque essem, sic jam notifico vobis, quod audivi de morte unius Excellentissimi Theologi, qui vocatur M. noster Heckman de Franconia, qui fuit unus principalis vir, & tempore meo fuit ibi Rector, & fuit inimicus

omnium

omnium Poëtarum secularium, & fuit vir zelosus, & libenter celebravit missas, & quando tenuit Rectoratum Viennæ, tunc servavit suppositа in magno rigore: & fuit laudabilis. Semel venit uns socius ex Moravia, quando ego fui Viennæ, qui debet esse Poëta, & scripsit etiam metra, & voluit legere artem metrificandi, & non fuit intitulatus. Tuncipse magister noster Heckman prohibuit ei, & ipse fuit ita prætensus, quod non voluit curare mandatum ejus: tunc Rector prohibuit suppositis, quod non deberent visitare ejus lectionem Tunc ille Ribaldus accessit Rectorem, & dixit ei multa superba dicta, & tibisavit eum. Tunc ipse misit pro famulis civitatis, & voluit eum incarcerare, quia fuit magnum scandalum quod simplex socius deberet tibisare unum Rectorem Universitatis qui est Magister noster, & cum hoc ego audio, quod ille socius neque est Baccalaurius neq; Magister, nec est aliquo modo qualificatus seu graduatus, & incessit sicut bellator, vel qui vult ambulare ad bellum, & habuit

pileum & longum cultrum in latere, se
per Deos ipse fuisset incarceratus, si no
hab isset notós in civitate. Ego dole
maximè si est verum, quòd ille vir est de
functus, quia fecit mihi multa bona
quando fui Viennæ: & propterea feci
epitaphium tale:

Qui jacet in tumulis, fuit inimicus Poëtis
Et voluit eos expellere, quando volue-
runt hic practicare:
Sicut nuper unus socius, qui non fuit in-
titulatus:
Veniens ex Moravia, & docens facere
metra:
Quem voluit incarcerare, propter suum
tibisare,
Sed quia nunc est mortuus, in Wienna
sepultus:
Dicatis bis vel ter, pro eo Pater noster.

Fuit hic nuncius qui portavit nova quæ sunt mala si sunt vera, quod causa vestra non bene stat in curia Romana, sed ego non credo: quia isti nuncii dicunt etiam multa mendacia, Poëtæ bene mur-
murant

murant hic contra vos, & dicunt quod volunt defendere Doctorem Reuchlin cum suis carminibus: sed quia vos etiam estis Poëta quando vultis: credo quod bene manebitis præ ipsis. Tamen debetis mihi scribere, quomodo stat negotium, si tunc possum adjuvare vos, tunc habebitis me fidelem socium & adjutorem. Valete, ex Nurenberga.

GUILHELMUS SCHERSCHLEIferius S. D. M. Ortuino.

VAlde miror venerabilis vir, quare mihi non scribitis, & tamen scribitis aliis qui non scribunt vobis ita sæpe sicut ego scribo vobis. Si estis inimicus meus quod non vultis mihi amplius scribere, tunc scribatis mihi tamen quare non vultis amplius scribere, ut sciam quare non scribitis, cum ego semper scribo vobis, sicut etiam nunc scribo vobis, quamvis scio quod non eritis mihi rescribere. Veruntamen oro vos præcordialiter quod velitis mihi tamen scribere, & quan-

do semel scripsistis mihi, tunc ego vo
vobis decies scribere, quia libenter sc
bo amicis meis, & volo me exercitare
scribendo, ita ut possum eleganter dic
mina & Epistolas scribere: ego non po
sum cogitare quid est in causa quod n
scribitis mihi. Et conquestus sum nup
quando hic fuerunt aliqui Colonienses
& interrogavi: Quid facit tamen Magis
Ortuinus, quod non scribit mihi? ips
non scripsit mihi in duobus annis: dicat
tamen ei quod scribat mihi, quia liben
tius vellem suas literas legere quam me
comedere, & ipse fuit olim amicus prin
cipalis. Et interrogavi etiam quomodo
transit vobis in illa lite cum Doctore
Reuchlin. Tunc dixerunt, quod ille Ju
rista scit vos circumdare cum sua arte.
Tunc optavi quod Dominus Deus velit
dare vobis suam gratiam quod eritis vi
ctor, si vultis mihi scribere: tunc etiam de
betis mihi de illo scribere, quia vellem
libenter scire. Isti Juristæ vadunt hic, &
dicunt: Doctor Reuch. habet bonũ nego
cium, & Theologi in Colonia fecerunt ei
inju-

injuriam. Et per Deos ego timeo quod Ecclesia potest in scandalum venire, si ille liber Speculum ocularе non comburitur, quia habet multas propositiones irreverentiales, & contra fidem Catholicam. Et si non cogitur ille Jurista ad revocationem: tunc alii etiam tentabunt hic scribere in Theologia, quamvis non sciunt, & neq; studuerunt in via Thomæ, neque in via Alberti neque Scoti: & etiam non sunt illuminati in fide per gratiam Spiritus sancti. Quia unusquisq; debet manere in facultate sua, & non debet mittere falcem in messem alterius: quia sutor est sutor, & sartor est sartor, & faber est faber. Et non staret bene si unus sartor vellet facere calceos vel stamulta. Vos debetis audacter defendere vos & sacram Theologiam, & ego etiam orabo Deum pro vobis, quod velit vobis tribuere gratiam suam, & illuminare vestrum intellectum, sicut fecit antiquis patribus, ne diabolus prævaleat cum suis servitoribus contra justitiam. Sed scribite mihi tamen propter Deum, quomodo staris

vos facitis mihi magnam anguſtiam, non indigetis. Sed pro nunc commen vos Domino Deo. Valete in Chri Datum Franckfurdiæ.

MATTHÆUS MELLILAMBII S. D. M. Ortuino Gratio.

Quoniam quidem ſemper fui amic veſtræ dominationis, & procura veſtrum bonum: ergo nunc volo vos veſtris adverſitatibus caviſare, & volo veſtra fortuna eſſe lætus, & in infortu nio triſtis: quia vos eſtis amicus meus & cum amicis debemus eſſe læti quan do lætantur, & contriſtari quando tri ſtantur, ut ſcribit Tullius, quamvis et gentilis & Poëta. Igitur manifeſto vobi quod hic habetis unum inimicum valde malitioſum, qui dicit multa vituperia contra dominationem veſtram: & præ ſupponit multa, extollens ſe in ſuperbia ſua, & dicit coram omnibus quod eſtis ſpurius, & mater veſtra eſt meretrix, & pater veſter presbyter, tunc ego ſteti pro vobis & dixi: D. Baccalaurie vel qualiter eſtis

estis qualificatus, vos estis adhuc juvenis, & non deberetis vituperare Magistros. Quia ut scriptum habetur in Evangelio. Non est discipulus supra Magistrum. Sed vos estis adhuc discipulus, & Dominus Ortuinus est Magister octo vel decem annorum, & ergo non estis sufficiens ad vituperandum unum Magistrum vel virum in tali dignitate constitutum, aliàs etiam invenietis aliquem qui vituperabit vos, etiamsi essetis adhuc ita superbus, vos debetis habere verecundiam, & non facere talia. Tunc ipse dixit, ego loquor veritatem, & scio probare dicta mea, & non volo vos respicere, quia Ortuinus est spurius, & quidam Lansmannus suus dixit mihi pro vero, quòd novit ejus parentes, & etiam ego volo scribere hoc Doctori Reuchlin, quia adhuc non scit. Sed quare velletis me vituperare, vos nihil scitis de me. Tunc ego dixi: Ecce domini socii, iste prætendit se esse sanctum, quia dicit quod non potest vituperari, & quod nihil mali fecit, sicut ille Pharisæus, qui dixit quod jejunaret bis in Sabbatho.

Tunc ipse fuit iratus & dixit: Ego non dico quod nõ peccavi, quia hoc esset contra Psalmistam, qui dicit: Omnis homo mendax, & exponit glossa, id est peccator. Sed dixi quod non debetis seu potestis me vituperare quantũ ad generationem de patre & matre. Sed Ortuinus est spurius & non est legitimus: ergo est vituperabilis, & ego volo eum vituperare in æternum. Tunc ego dixi, non faciatis quia Dominus Ortuinus est excellens vir, & potest se defendere. Ipse vero dixit adhuc plura scandala de matre vestra, quòd sacerdotes & monachi & equestres & rustici in campo & in stabulo, & alibi supposuerunt eam. Et ego habui ita magnam verecundiam quod non crederis, sed non possum vos defendere, quia non vidi patrem vestrum & matrem, quamvis credo firmiter, quod sunt honesti & probi. Sed scribatis mihi quomodo est, tunc ego volo seminare vestram laudem hic. Etiam dixi sibi: vos non debetis talia dicere, quia ponamus casum quod Magister Ortuinus sit spu-

rius,

rius, tamen fortassis est legitimatus, tunc non est amplius spurius: quia summus Pontifex habet potestatem ligandi & solvendi, & potest unum spurium facere legitimum, & econtra. Sed ego volo probare ex Evangelio, quod estis dignus vituperari. Quia scriptum est, qua mensura mensuraveritis, eadem mensurabitur & vobis: sed vos mensuratis mensura vituperationis, ergo etiam sic debet mensurari vobis. Etiam probo per aliud: quia dicitur à Domino nostro Jesu Christo: Nolite judicare, ne judicemini: sed vos judicatis alios & vituperatis eos: ergo etiam debetis judicari & vituperari. Tunc ipse dixit, quod mea argumenta sunt frascatiæ, & non habent effectum: & fuit ita contumax quod dixit: Etiamsi Papa fecisset unum filium extra matrimonium, & postea legitimaret eum, quod tamen coram Deo non esset legitimus, sed ipse vellet eum tenere pro spurio. Ego credo quod diabolus est in istis Ribaldis, quod ita vituperant vos: quapropter scribatis mihi, quod possum vestrum

honorem defendere: quia esset scan
lum, quod Doctor Reuchlin sciret de
bis, quod esset is spurius, sed dato q
sitis: tamen ille non potest sufficie
probare, & si videtur vobis bonum,
lumus eum citare ad curiam Roman
& cogere quod debet facere revocat
nem: sicut sciunt Juristæ concludere,
possumus eum facere irregularem:
per Procuratorem possumus tribul
eum, & accipere ejus beneficia si incu
rit irregularitatem, quia habet unu
Canonicatum hic Moguntiæ, & una
parochiam alibi: & non habeatis mi
pro malo quod scribam vobis quid a
divi, quia puto optime. Et valete in Do
mino Deo, qui custodiat omnes vias vo
stras. Datum Moguntiæ.

M. JOHANNES HIPP. S.D.M.
Ortuino Gratio.

LÆtamini in Domino, & exultate ju
sti, & gloriamini omnes recti corde
Ps. XXXI. Sed ne habeatis molestiam, di
centes:

centes: quid putat iſte cum ſua allegatione? Debetis legere unam novitatem cum lætitia, quia hilarabit veſtram dominationem mirabiliter, & volo ſcribere cum brevibus verbis. Fuit hic unus Poëta, qui vocatur Johannes Eſticampianus, & ipſe fuit ſatis prætenſus, & parvipendit ſæpe magiſtros artium: & annihilavit eos in ſua lectione, & dixit quod non ſunt ſufficientes, & quod unus Poëta valet decem Magiſtros: & quod Poëtæ in proceſſione deberent præcedere Magiſtros & Licentiatos. Et ipſe legit Plinium, & alios Poetas, & dixit quod Magiſtri artium non ſunt Magiſtri in ſeptem artib. liberalibus, ſed potius in ſeptem peccatis mortalibus, & non habent bonum fundamentum, quia non didicerunt Poetriam, ſed tantum ſciunt Petrum Hiſpanũ & parva Logicalia: & habuit multos auditores & domicellos, & dixit quod nihil eſt cum Scotiſtis & Thomiſtis, & emiſit blaſphemias contra Doctorem ſanctum. Tunc Magiſtri expectaverunt ſuum tempus, ut vindicarent ſe cum adjutorio Dei, & Deus

voluit

voluit quòd ipse semel fecit unam orationem, & scandalizavit Magistros, Doctores & Licentiatos & Baccalaureos: & davit suam facultatem, & vituperavit eram Theologiam. Et fuit magna verecundia inter Dominos de facultate. collegerunt Magistri & Doctores consilium & dixerunt: Quid facimus? quia homo multa mira facit: si dimittimus eum sic, omnes credent quòd est doctus nobis, ne forte veniant moderni & dicant, quod sunt de meliori via quam antiqui, & vilificabitur nostra Universitas & fiet in scandalum. Et dixit Magist. Andreas Delitsch, qui est etiam alias bonus Poëta, quod videtur sibi, quod Esticampianus est in universitate tanquam quinta rota in curru, quia impedit alias facultates, quod suppositi non possunt bene in eis qualificari. Et alii Magistri juraverunt quod est ita: & summa summarum ipsi concluserunt, quod vellent relegare vel excludere istum Poëtam, etiamsi deberent in perpetuum habere inimicitiam. Et citaverunt eum ad Rectorem, & monue-

uerunt eum in valvis Ecclesiæ : & ipse comparuit & habuit unum Juristam secum, & prætendit se defendere, & habuit etiam alios socios qui steterunt cum eo. Et Magistri dixerunt, quod deberent abire, quia aliàs essent perjuri, quia starent contra Universitatem. Et Magistri fuerunt fortes in bello, & permanserunt constantes, & juraverunt quod vellēt nemini parcere propter justitiam, & aliqui Juristæ & Curiales rogaverunt pro eo: Et Domini Magistri dixerunt, quod non est possibile, quia habent statuta, & secundùm statuta debet relegari. Et quod est mirabile, etiam Princeps petivit pro eo, & nihil juvit: quia dixerunt ad ducem, quod oportet servare statuta Universitatis, quia statuta in Universitate sunt sicut ligatura in libro: quia si ligatura non esset, tunc folia caderent hinc inde: & si statuta non essent, tunc non esset ordo in Universitate, & suppositа starent in discordia, & fieret confusum chaos: ergo deberet procurare bonum Universitatis, sicut fecisset pater suus.

Tunc

Tunc princeps permisit sibi persuad
& dixit, quod non potest facere co
Universitatem, & quod expedit
quod unus relegatur, quam quod
Universitas patitur scandalum: & D
mini Magistri fuerunt optime conte
& dixerunt: Domine Princeps Deo
tias de bona justitia. Et Rector af
unum mandatum in valvis Eccle
quod Esticampianus est relegatus ad
cem annos; & auditores sui fecerunt m
ta verba: & dixerunt, quod Domini
consilio fecerunt injuriam Esticamp
no, sed ipsi Domini dixerunt, quod n
vellent dare unum obulum pro eo:
aliqui domicelli dixerunt, quod Estica
pianus vellet istam injuriam vindicare
vellet citare Universitatem ad curia
Romanam. Tunc Magistri riserunt,
dixerunt: Ha! quid vellet facere iste R
baldus? Et debetis scire quod nunc
magna concordia in Universitate. E
Magister Delitsch legit in arte humani
tatis. Et similiter Magister Rotburgen
sis, qui composuit unum librum bene
in

triplo ita magnum ſicut eſt Virgilius in omnibus ſuis Operibus. Et poſuit multa bona in illo libro: etiam pro defenſione S. matris Eccleſiæ: & de laudibus Sanctorum. Et commendavit noſtram Univerſitatem principaliter, & ſacram Theologiam, & facultatem Artiſtarum, & reprehendit illos Poëtas ſeculares, & gentiles. Et Domini Magiſtri dicunt, quod ſua metra ſunt ita bona ſicut metra Virgilii, & non habent aliqua vitia, quia ipſe perfecte ſcit artē metrificandi, & ante xx. annos fuit bonus metriſta. Quapropter Domini de conſilio permiſerunt, quod ipſe debet iſtum librum publice legere pro Terentio, quia eſt magis neceſſarius quàm Terentius, & habet bonam Chriſtianitatem in ſe, & non tractat de meretricibus & bufonib. ſicut Terentius. Vos debetis hæc nova manifeſtare in veſtra Univerſitate, tunc fortaſſis etiam fiet ſic Buſchio, ſicut factum eſt Eſticampiano. Quando mittitis mihi veſtrum librum contra Reuchlin? Vos dicitis multa, & nihil eſt. Et ſcripſiſtis mihi quod vultis

mihi

mihi veraciter mittere, & non fa
Deus parcat vobis quod non diligit
ſicut & ego diligo vos, quia eſtis mih
ut cor meum. Sed adhuc mittatis
quia deſiderio deſideravi hoc Pa
manducare vobiſcum, i.e. iſtum lib
legere. Et ſcribite mihi novitates,
mel componite unum dictamen, v
qua metra de me, ſi ſum dignus. Et v
te in Chriſto Domino Deo noſtro
omnia ſecula ſeculorum, Amen.

M. PETRUS NEGELINUS S. Mag. Ortuino.

QUamvis valde timeo eſſe ita aud
quod debeo vobis oſtendere u
dictamen à me compoſitum, quia
eſtis valde artificiales in compoſitio
metrorum & dictaminum. Sed
ſum ſicut puſillus, & ſicut dicit Hie
mias: A, a, a, Domine neſcio loqui, q
puer ſum ego: Namq; ego nondũ hab
bonum fundamentum, & non ſum pe
fecte inſtructus in arte Poetria & Rhet
rica. Attamen quia dixiſtis olim, quo
debe

beremvobis componere omni modo
om carmen & mittere ad vos, tunc vel-
is mihi illud emendare, & ostendere
i sunt vitia. Tunc ego cogitavi nuper:
ece iste est Præceptor tuus, & bene pu-
tecum, & tu deberes ei obedire. Ipse
iam potest te promovere in his, & in
nibus: & tu poteris crescere in doctū
rum, si vult Dominus Deus, & potest ti-
bene succedere in tuis negotiis. Quia
egitur in primo libro Regum; Plus va-
t obedientia quàm victima. Quapro-
pter mitto vobis hic unum Poema per
me compilatum in laudem sancti Petri,
& unus componista, qui est bonus Mu-
sicus in cantu chorali & figurali compo-
suit mihi quatuor voces super illud. Et
ego feci magnam diligentiam, quod po-
ui ita rigmizare, sicut est rigmizatum:
quia illa carmina sonant melius, sicut
partes Alexandri sunt compilatæ. Sed ne-
scio an habent vitia. Vos debetis illa scan-
dere secundum artem metrificandi, &
emendare. Carmen novum M. Petri Ne-
gelini in laudem S. Petri incipit.

Quia

Quia tibi Domin⁹ dedit cum istis cl
Potestatem maximam : nec non spe
lem gratiam
Super omnes Sanctos: quia tu es psiv
giatus
Quod solvis, est solutum, in terris &
cœlum,
Et quicquid hic ligaveris, ligatum e
cœlis.
Ergo te oramus, nec non devote supp
camus
Ut ores pro nostris peccatis, propter
norem Universitatis.

Ipsi dicunt, quod Doctor Reuchl
qui Hebraice vocatur Joannes Capnio
acquisivit unam sententiam pro se in S
ra, sed Mag. nostri de ordine Prædic
torum dicunt, quod non nocet: quia
le episcopus non habet intelligentiam
sacra Theologia. Et Magister nos
Hochstratus est in curia Romana, & b
ne visus apud Dominum apostolicum
Et etiam habet sufficientiam in pecun
& in aliis. Ego vellem dare quatuo
grossos, quod scirem veritatem, vos d
beti

tis mihi ſcribere. Sancte Deus quid eſt, quod non mittitis mihi ſemel unam litem? Tamen ego habeo libenter, quando ſcribitis mihi. Valete, & dignemini mihi ſalutare Magiſtrum noſtrum Valentinum de Geltersheym, & Magiſtr. noſtrum Arnoldum de Tungaris in burſa Laurentii, & Magiſtrum noſtrum Remigium, & Dominum Rutgerum in burſa montis Licentiatum, & propediem Magiſtrum noſtrandum, nec non Dominum Johannem Pfefferkorn, virum zeloſum, & alios qui ſunt bene qualificati in Theologia, & in artibus, & valete in nomine Domini. Datum Treveris.

STEPHANUS CALVASTRUS Baccalaurius M. Ortuino Gratio.

SAlutem cum humilitate erga veſtram majoritatem. Venerabilis Domine Magiſter, venit huc unus ſocius qui portavit certa carmina, & dixit quod vos compoſuiſtis illa & intimaſtis in Colonia. Tunc unus Poëta hic, qui habet magnam laudem, ſed non eſt bene Chriſtianus,

vidit

vidit illa & dixit, quod non ſunt bon
quod habent multa vitia. Et ego d
Magiſter Ortuinus compoſuit, tun
habent vitia, hoc eſt certum, & volu
pignorare tunicam meam, quod
metra haberent vitia, tunc vo
compoſuiſſetis: ſed ſi vos compoſ
tis, tunc non haberent vitia: & mitto
bis iſta carmina, quod videatis, an
finxiſtis illa, & ſcribatis mihi. Et eſt
carmen ſcriptum in morte Magiſtr
ſtri Sotphi in burſa Kneck, qui olim
poſuit gloſſam notabilem, & nunc
dolor eſt mortuus. Requieſcat in pac
Et eſt ſic initiatum.

Hic obiit unum ſolenniſſimum
poſitum, per Spiritum ſanctum Uni
ſitati natum.
Qui rexit in burſa Kneck (dr
Do macht er die copulat von ko
O ſi potuiſſet diutius vivere
Et plus in gloſſa notabili ſcribere:
Tunc adjuvaſſet hanc Univerſitatem,
Et docuiſſet ſcholares bonam Latini
tem:

Sed nunc postquam decessit
Et Alexandrum nondum satis expressit:
Universitas luget suum membrum.
Tanquam unam lucernam vel candelabrum:
Quod longe lateque luxit
Per doctrinam quæ ab eo fluxit.
Nemo tam bene scripsit constructiones
Et confundebat Poëtas illos bufones.
Qui non recte discunt Grammaticam
Per Logicam scientarum scientiam.
Et in fide non sunt illuminati
Ideo à sancta Ecclesia alienati.
Et si non volunt recte opinari
Tunc debent per Hochstratum concremari.
Qui Joannem Reuchlin jam citavit
Et in judicio mirabiliter tractavit:
Sed tu audi Deus omnipotens
Quod ego oro supplex ac flens.
Da mortuo membro favorem sempiternum.
Et mitte Poëtas ad infernum.

Mihi videtur quod est optimum carmen, sed non scio quomodo debeo scan-

dere, quia est mirabile genus, & ego tum scio scandere hexametra. Non debetis pati, quod aliquis reprehendit vestra carmina: & igitur scribatis mihi, tunc volo vos defendere usque ad duellum. valete ex monasterio in Westphalia.

JOHANNES LUCIBULARIUS Mag. Ottuino Gratio.

SAlutes quas nemo potest numerare. Venerabilis Domine M. secundum quod promisisti mihi prius quod velletis mihi esse adjutorium, quandocunque haberem necessitatem, & velletis me promovere præ omnibus aliis: & dixistis, quod audaciter deberem vos invocare, tunc velletis mihi suppetiare sicut fratri, & non velletis me derelinquere in angustiis meis. Sic nunc rogo vos pro amore Dei quia est valde necesse, quod velletis mihi subvenire, quia potestis bene. Rector hic Licentiavit unum collaboratorem, & vult habere unum alium; quapropter velitis pro me scribere literas pro-

romotoriales, quod velit seu dignetur me acceptare. Quia jam non habeo amplius de pecunia, quia exposui omnia, & etiam emi libros & calceos. Vos bene novistis me, quod sum sufficiens de gratia Dei, quia quando vos fuistis Daventriæ, tunc ego fui secundarius: & postes in Colonia steti per annum, ita quod complevi pro gradu Baccalauriatus, & fuissem promotus circa festum Michaëlis, si habuissem pecuniam. Etiam scio scholaribus resumere exercitium puerorum, vel opus minus secundæ partis: & scio artem scandendi, ut vos docuistis me: & Petrum Hispanum in omnibus tractatibus, & parvulum Philosophiæ naturalis. Etiam sum Cantor & scio Musicam choralem & figuralem, & cum his habeo vocem bassam, & possum cantare unam notam infra gammaut. Sed non scribo vobis talia jactanter, & ideo parcatis mihi, & sic commendo vos Omnipotenti. Valete, ex Suollis.

M. CONRADUS DE ZUICKAvia. S. D. M. Ortuino Gratio.

Sicut enim verò scripsistis mihi nup
de vestra amasia, quomodo amatis
intime, & etiam ipsa amat vos, & mit
vobis serta & facileras, & zona, & talia,
non accipit pecuniam à vobis sicut m
retrices. Et quando vir ejus est extra d
mum, tunc acceditis eam, & ipsa est be
contenta, & nuper dixistis mihi, quo
pro una vice ter suppositistis eam, & i
mel stando retro januam in introitu, pos
quam cantastis: Attollite portas princ
pes vestras. Et postea vir ejus venit, & v
fugistis posterius per hortum. Sic etia
nunc volo vobis scribere, quomodo suc
cedit mihi cum mea amasia Ipsa est vald
excellens mulier, & est dives, & venit m
rabiliter quod ego acquisivi notitia
cum ea: quia quidam domicellus qu
fuit notus pontifici, promovit me. E
ego statim incepi eam valde amare, it
quod non scivi aliquid facere in die, &
de nocte non potui dormire. Sed quan
do dormivi, tunc calmavi in lecto: Do
rothea, Dorothea, Dorothea, ita quod
socii qui stant in bursa, audiverunt, &

fur.

surrexerunt & dixerunt mihi: Domine Magister, quid vultis quod sic clamatis? Si vultis confessionem facere, tunc volumus afferre sacerdotem, quia putavei unt, quod essem in articulo mortis, & invocarem sanctam Dorotheam cum aliis sanctis, & ego erubui valde. Sed quando veni ad illam amasiam, tunc semper fui ita perterritus, quod non potui eam aspicere, & fui rubicundus. Tunc ipsa dixit: Ah Domine Magister quare estis ita verecundus? & sæpe interrogavit me rationem: & ego dixi, quod non audeo dicere. Sed ipsa voluit scire & non voluit me dimittere, nisi vellem dicere ei: & dixit quod non vellet irasci super me, etiamsi dicerem unam magnam nequitiam. Tunc semel fui audax, & revelavi ei secreta mea. Quia vos dixistis mihi olim, quando legistis Ovidium de arte amandi, quod amatores debent esse valde audaces sicut bellatores, alias nihil est cum ipsis. Et dixi ei: Domina mea reverenda, parcatis mihi propter Deum, & propter honorem omnem vestrum, ego amo vos, &

elegi vos præ filiis hominum, quia v
estis pulchra intra mulieres, & mac
non est in vobis. Quia vos estis specios
sima sicut est una in toto mundo. Tu
ipsa risit, & dixit: Per deos vos scitis am
cabiliter loqui, si ego vellem credere.
postea sæpe veni in domum ejus, & bi
cum ea. Et quando fuit in Ecclesia, tu
steti ita, quod potui aspicere eam, & ip
etiam aspexit me, quasi vellet me trans
dere. Et nuper rogavi eam valde, quo
vellet me habere commendatum. Tun
dixit, quod non amarem eam, & eg
juravi, quod amarem eam sicut pro
priam matrem, & vellem omnia face
ad servitium ejus, etiamsi solveret mih
vitam. Tunc respondit illa pulchra am
sia mea: ego bene volo videre, an est ista,
& fecit unam crucem ad domum suam
cum creta, & dixit: Si amatis me, tunc
semper de sero quando est tenebrosum,
debetis osculare illam crucem propter
me. Et ego feci taliter per multos dies.
Tunc semel venit unus, & permerdavit
mihi crucem, & ego osculando macu-
lavi

lavi os, & dentes, & naſum: & fui valde iratus ſuper eam. Sed ipſa juravit ad Sancta ſanctorum, quod non feciſſet, & ego credo, quia per deos aliàs eſt honeſta. Et imaginavi mihi unum ſocium qui debet feciſſe: & ſi poſſum perſcrutari, dico vobis quod debet habere retributionem ſuam. Sed jam habet amicabiliores geſtus erga me quam antea: & ſpero quod ſupponam eam. Dudum aliquis dixit ei, quod ſum Poëta, & ipſa dixit: ego audivi quod eſtis bonus Poëta: ergo debetis mihi ſemel ſcribere unum carmen, & ego feci illud, & cantavi de ſero in platea, quod ipſa audivit: & poſtea expoſui ei teutonice, & eſt hoc. O alma Venus amoris inventrix & dominatrix:

Quare tuus filius eſt inimicus meus?
O pulchra Dorothea! quam ego elegi amicam:
Fac mihi etiam ſic qualiter ego tibi:
Pulchrior es tu inter omnes hujus urbis puellas:
Splendes ſicut ſtella, & rides ſicut roſa. Ipſa dixit quod vult per ſuam vitam

ſervare illud propter me Vos debetis
hi date conſilium, quomodo debeo
regere, & quomodo debeo facere qu
amat me. Et parcatis mihi quod fui
groſſus ſcribendo ad dominationem
ſtram. Quia eſt conſuetudo mea, qu
ſum ſocialis cum amicis meis. Valete
nomine benedicti. Ex Lyptzick.

GERHARDUS SCHIRRUGLIU
Mag. Ortuino Gratio.

SAlutem dixi variam per Domini noſtri Gloriam, qui reſurrexit à mortuis, & nunc ſedet in cœlis. Honorande vir notifico vobis, quod non ſum libenter hic, & pœnitet me, quod non manſi Coloniæ apud vos, ubi potui melius proficere: & vos potuiſſetis me facere bonum Logicũ, & etiam pro parte Poëtam; Et in Colonia ſunt homines devoti, & libenter viſitant Eccleſias, & in dominica vadunt ad ſermonem, & non eſt tanta ſuperbia ſicut hic. Suppoſita non faciunt reverentiam Magiſtris, & Magiſtri non

non habent advertentiam ad supposita, & mittunt eos ire quomodo volunt, & non portant caputia: & quando sunt in zechis ad vinum, tunc jurant per Deum, & blasphemant, & faciunt multa scandala. Sicut nuper unus dixit, quod non credit quod tunica Domini Treveris esset tunica Domini: sed una antiqua & pediculosa vestis, & non credit etiam, quod crinis beatæ Virginis est adhuc in mundo. Et unus alter dixit, quod possibile est quod tres reges in Colonia, sunt tres rustici ex Westphalia: & quod gladius & clypeus sancti Michaelis non sunt ad sanctum Michaelem: etiam dixit, quod vellet merdare super indulgentias fratrum Prædicatorum, quia ipsi essent bufones, & deciperent mulieres & rusticos. Tunc ego dixi: Ad ignem, ad ignem cum isto hæretico: & ipse derisit me. Ego vero dixi: Tu Ribalde, tu deberes talia dicere, quod Magister noster Hochstrat in Colonia audiret, qui est inquisitor hæreticæ pravitatis. Tunc dixit: Hochstratus est una execrabilis & maledicta bestia, &

maledixit ei, & dixit Johannes Reuchl
est probus vir & Theologi sunt Diabo
& injuste judicaverunt, quando combu
serunt suum librum, qui vocatur Spec
lum oculare. Tunc ego respondi: Noli d
cere hoc, quia scriptum habetur in E
clesiast. capitulo VIII. Non judices co
tra judicem, quia secundum quod justu
est, judicat. Tu vides quod Universit
Parrhisiensis, ubi sunt Theologi profun
dissimi & zelosi, & qui non possunt erra
re: etiam judicaverunt ita sicut Colonien
ses: quare ergo vis esse contra totam Ec
clesiam? Tunc ipse dixit, quod Parrhisi
enses essent iniquissimi judices & quod
acceperunt pecuniam à fratribus de or
dine Prædicatorum, quam portavit ipsis
(ut ille nequam mentitur) zelosus vir &
Theologus scientificiss. D. Theodori
cus de Ganda Legatus Universitatis Co
lonien sis: & adhuc dixit, quod ista non
est Ecclesia Dei, sed est illa de qua dicit
Psal. Odivi Ecclesiam malignantium, &
cum impiis non sedebo. Et culpavit Mag
nostros in Parrhisia in omnibus actibus

suis:

suis, & dixit: quod Univetsitas Parrhisiensis esset mater omnis stultitiæ, quæ haberet ibi originem, & venisset in Almaniam & Italiam, & quod illa schola seminasset undiq; superstitionē & vanitatem: & frequenter omnes, qui studentin Parrhisia habēt mala capita, & sunt quasi fatui Et dixit quod Thalmut non est ab Ecclesia damnatus. Tunc sedit ibi Magister noster Petrus Meyer plebanus in Franckfurdia, & dixit: Ibi ego volo ostendere, quod iste socius non est bonus Christianus, & non sentit recte cum Ecclesia. Sancta Maria vos socii vultis multum loqui de Theologia, & non scitis. Quia etiam Reuchlin ignorat, ubi scriptum est quod Thalmut est prohibitus. Tunc ille socius quæsivit: Ubi est scriptum? Et dixit Mag. noster Petrus, quod legitur in Fortalitio fidei. Respondit ille trufator, quod Fortalitium fidei est merdosus liber, & non valet, & quod nemo allegat istum librum, nisi stultus & fatuus. Et ego fui perterritus, quia valde iratus fuit Magister noster Petrus, ita quod tremuerunt ei

manus & ego timui quod noceret ei, dixi ei: D. eximie estote patiens, quia patiens est, multa gubernatur sapien Prov. XIII. Permittatis istum, quod ribit sicut pulvis à facie venti. Ipse di multa, & tamen nihil scit. Et sicut scrib tur in Ecclesiastico: Stultus verba mul plicat, ita ipse etiam facit. Tunc ipse pr dolor incepit multa dicere de ordi Prædicatorum, quomodo isti probi fr tres fecerunt unam nequitiam in Bern quod ego non credo per vitam meam, & quomodo fuerunt combusti, & quo ipsi semel imposuerunt venenum in sa cramento Eucharistiæ, & sic infecerun unum Imperatorem: & dixit quod opor tet istum ordinem delere, aliàs fient mul ta scandala in fide, quia omnis malitia est in illo ordine, & alia multa dixit. Ergo de betis apertè scire, quod vellem libenter redire ad Coloniam, quia quid debeo fa cere cum talibus maledictis hominibus? Veniat mors super illos, & descendant ad infernum viventes, ut inquit Psalmista, qui sunt filii diaboli. Si videtur vobis,

tunc

nunc prius volo accipere gradum: si non, nunc volo abire statim. Ergo debetis mihi citò scribere mentem vestram secundum illam, volo me regere, & cum hoc commendo vos Domino Deo. Valete ex Moguntia.

JOHANNES VICKELPHIUS HUmilis sacræ Theologiæ Professor S.D.M. Ortuino Gratio, Poëtæ & Theologo, &c.

QUoniam quidem olim fuistis discipulus meus in Daventria, & ego amavi pro tunc vos ante omnes scholares, quia habuistis bonum ingenium, & fuistis valde disciplinatus juvenis: quapropter nunc etiam volo vobis dare consilium ubicunque possum. Sed vos debetis etiam bono animo accipere, quia Deus est scrutator cordium, & scit quod ego loquor vobis ex dilectione, & pro salute animæ vestræ. Fuerunt hic aliqui Colonienses qui dixerunt, quod habetis Coloniæ unam mulierem, quæ est sæpe apud

vos,& vos apud ipſam,& dicunt ver
ter quod habetis actum cum ipſa: &
dolui valde cum magno terrore quan
audivi,quia eſt magnum ſcandalum ſi
rum eſt,quia eſtis graduatus,& pro te
pore aſcendetis etiam ad altiora, ſcil.
gradus in ſacra Theologia:& quando
lia audiuntur de vobis, tunc dant malu
exemplum junioribus,qui pejorantur
inde. Vos tamen bene legiſtis in Ecc
ſiaſtico: Propter ſpeciem mulieris mu
perierunt, & ex hac concupiſcentia qu
ignis ardeſcit. Et in Eccleſ. Averte face
tuam à muliere compta, & ne circum
ſpicias ſpeciem alienam. Et ibidem: Vi
ginem ne conſpicias, ne forte ſcanda
zeris in decore illi⁹. Vos ſcitis etiam,quo
maximum peccatum eſt fornicatio. Se
cum hoc audio quod illa mulier eſt legi
tima,& habet virũ. Propter Deum dimit
tatis eam, & reſpiciatis famam veſtram
eſt ſcandalum, quod homines debent di
cere, quod Theologus eſt adulter, quia
aliàs habetis ſatis bonam famam: omnes
dicunt quod eſtis bene qualificatus, ſic-

ut

et etiam ego scio. Vos deberetis quotidie semel habere unam devotam recordationem passionis dominicæ: quia illud est magnum remedium contra tentationes diaboli, & stimulum carnis: & petere in orationibus vestris, quòd Dominus velit vos custodire à malis cogitationibus. Ego credo quod talia legistis in Poëtis secularibus, & pejoratis vos inde: & ego vellem, quod dimitteretis illos Poetas, quia scitis quod sanctus Hieronymus fuit percussus ab Angelo, quia legit in libro Poetarum, & Daventriæ sæpe dixi etiam vobis, quod non deberetis fieri Poeta vel Jurista: quia isti sunt male affectionati in fide: & habent quasi omnes malam dispositionem in moribus. Et de illis loquitur Psalmista: Odisti omnes observantes vanitatem supervacue. Etiam de alio volo scribere vobis. Ipsi dicunt, quod vos scripsistis contra Joh. Reuchl. in causa fidei, & est bonum, quia vultis lucrari super talentum vestrum, quod tradidit vobis Deus. Sed dicitur hic, quod Johannes Pfefferkorn, quem etiam defen-

defenditis vos, est malus nequam, & est factus Christianus amore fidei: propterea quod Judæi voluerunt suspendere propter suas nequitias, dicunt, quod est fur & proditor, & fuit baptizatus, & omnes dicunt quod occulte est malus Christianus, & manebit in fide, ergo debetis videre quod facitis. Jam combusserunt in Hallis unum baptizatum Judæum, qui etiam vocatus Johannes Pfefferkorn, & fecit multa mala: Ego timeo quod ille faciet semel tale, tunc vos male staretis. Sed nihilominus debetis defendere Theologiam, & accipite in bonam partem quod frater consului vobis: & valete in bona prosperitate. Datum Madeburck.

PAULUS DAUBENGIGELIUS S. D. P. M. Ortuino Gratio.

ECce si ego sum mendax, sicut nuper dixistis, quod promitterem vobis semper quod vellem vobis scribere, & tamen non scriberem vobis. Jam volo probare quod teneo vobis fidem, quia vix matu-

naturus & rectus nihil debet promitte-
e quod non vult ſervare : & eſſet ma-
na inconſtantia de me, ſi non ſervarem
obis promiſſa, & eſſem fallax. Vos de-
is ſimiliter ſcribere mihi, tunc ſæpe
olumus ad invicem mittere ſeu dirige-
e epiſtolas. Et jam debetis ſcire, quòd
Doctor Reuchlin permiſit imprimere
num librum, qui intitulatus eſt Defen-
ſio; in quo ſcandalizat valde dedecoro-
ſe, & vocat vos aſinum, & verecundatus
ſum valde legens illum librum, quamvis
non legi eum per totum, quia projeci
ante parientem, quando vidi quod eſt
ita malignoſus contra Theologos & ar-
iſtas: vos poteſtis eum legere ſi vultis,
quia mitto hic eum vobis: mihi videtur
quod autor ille cum ſuo libro debet
comburi, quia eſt maximè ſcandaloſum
quod aliquis debet talem librum compi-
lare. Nuper fui in Equiritia, & volui
emere equum, in quo vellem equitare
ad Viennam, tunc vidi illum librum
venalem, & ego cogitavi mecum quod
neceſſe eſt quod vos videbitis illum, ut

poſſi-

possitis ei respondere ad suam pervet-
tem, quia si possem facere vobis ma-
servitia, non vellem tardari, quia ha-
me humilem servitorem & fautorem
strum. Sciatis quod adhuc habeo m
oculos, sed venit huc quidam Alch
sta, qui dicit, quod scit medicare oc
etiamsi homo esset totaliter cæcus in
infirmitate, & aliàs habet bonam e
rientiam, quia ambulavit per Italian
Franciam, & multas Provincias. Et si
scitis, omnis Alchimista est Medicus
saponista, quamvis jam est depauperat
aliquantulum. Vos quæsivistis etia
quomodo succedit mihi aliàs. Gra
vobis quod quæritis ita, sed debetis sc
quod adhuc bene sto de gratia Dei: &
ista vindemia detorculavi multum
num, & in frumentis habeo bonam suf
cientiam. Sed de novitatibus scitote, qu
Sereniſſimus Dominus Imperator mit
magnum populum in Lombardiam co
tra Venetianos, & vult eos corrigere p
superbia sua. Ego vidi bene duo mil
cum sex banitis, & habuerunt pro dim

dio cuſpides, & pro dimidio pixides ſeu bombardas, & fuerunt ſatis terribiles, & habuerunt ſciſſas caligas, & fecerunt multa damna ruſticis & villanis, & homines dixerunt, quod vellent quod omnes interficerentur: ſed ego opto quod redibunt cum ſanitate. Mittatis mihi cum iſto nuncio formalitates & diſtinctiones Scoti, quas compoſuit Brulifer, & etiam clypeum Thomiſtarum in litera Aldi, ſi poteſtis reperire. Etiam vellem libenter videre modum metrificandi, quem vos compoſuiſtis. Et emite mihi Boetium in omnibus ſuis operibus, & præcipue de diſciplina ſcholarium, & de conſolatione Philoſophica cum commento Doctoris ſancti, & cum hoc valete, & habeatis me commendatum, Ex Auguſta.

M. PHILIPPUS SCULPTORIS S. D. M. Ortuino.

SIcut ſcripſi vobis ſæpe, ego habeo moleſtiam, quod iſta Ribaldria ſcilicet facultas Poëtarum fit communis, & augetur

tur per omnes provincias & regio
tempore meo fuit tantum unus Poëta
vocatus fuit Samuel. Et nunc ſolum in
civitate ſunt bene viginti, & vexant
omnes qui tenemus cum antiquis. E
nuper realiter expedivi unum qui di
quod ſcholaris non ſignificat perſon
qui vadit ad ſcholas diſcendi cauſa: &
xi, aſine, vis tu corrigere Doctore
ſanctum, qui ponit iſtam dictionem
Poſtea ſcripſit ipſe unam invectivam
me, & poſuit multa opprobrioſa dicta,
dixit, quod non ſum Grammaticus b
nus, quia non recte expoſui iſta vocabul
quando practicavi in prima parte Al
xandri: & in libro de modis ſignifica
di. Et volo vobis ſcribere formaliter illo
terminos, quod debetis videre quod rec
expoſui, ſecundum omnes vocabulario
& ad hoc poſſum allegare autenticos a
tores, etiam in Theologia. Et primo dix
Seria aliquando ſignificat ollam, & tun
dicitur à Syria, quia in tali provincia pri
mo facta eſt: etiã poteſt dici à ſeriis, qu
eſt utilis & neceſſaria, vel à ſerie, id eſt o
dit

line fit. Item Patricii dicuntur patres Senatorum. Item curtus dicitur à currendo, quia per eum currunt interiora ad extra. Item jus Juris significat justitiam: sed jus juris significat prodium, unde versus: Jus juris mando, jus Juris in agmine mando. Item Lucar significat pecuniam quæ colligitur ex luco vel ex sylva. Item mantellus significat pallium, & inde venit diminutivum manticulus. Mœchanicus, id est adulterinus, hinc dicuntur artes Mœchanicæ, id est adulterinæ, respectu liberalium, quæ sunt veræ artes. Item mensorium est quicquid ad mensam pertinet. Item Polyhistor dicitur, qui scit multas historias: inde venit Polyhistoria, id est, pluralitas historiarum. Polysemus dicitur qui habet plures sensus. Ista & similia dicunt non vera, & scandalizavit me coram scholaribus meis. Tunc ego dixi, quod sufficit ad æternam salutem, quod aliquis est simplex Grammaticus; & saltem scit exprimere mentis conceptum. Tunc respondit, quod neq; sum simplex neque duplex Grammaticus, & nihil

nihil scio. Tunc fui lætatus, quia jam vo-
lo citare eum ad Privilegia Universitati
Viennensis, ubi debet respondere mihi
quia ibi sum promotus de gratia Dei
Magistrum, & si fui sufficiens toti Uni-
versitati, etiam volo sufficiens esse un
Poetæ, quia Universitas est plus quam
Poeta. Et credatis mihi, ego non velle
istam injuriam dare pro viginti florenis
Dicitur hic, quod omnes Poetæ volun
stare cum Doctore Reuchlin contr
Theologos, & quod unus jam compo-
suit unum librum, qui vocatur Trium-
phus Capnionis, & continet multa scan-
dala etiam de vobis. Utinam omnes Poe-
tæ essent ibi ubi piper crescit, quod dimit-
terent nos in pace, quia timendum est
quod facultas Artistica peribit propter il-
los Poetas, quia ipsi dicunt, quod artista
seducunt juvenes, & accipiunt ab eis pe-
cuniam, & faciunt eos Baccalaurios &
Mag. etiamsi nihil sciunt. Et jam fecerunt
quod scholares non amplius volunt pro-
movere in artibus: sed omnes volunt esse
Poetæ, Ego habeo unum amicum qui est
bo-

bonus juvenis, & habet optimum ingenium, & parentes sui miserunt eum ad Ingelstad, & ego dedi ei literas promotoriales ad quendam Magistrum, qui bene est qualificatus in artibus, & nunc tendit procedere ad gradum Doctoratus in Theologia. Tunc ipse juvenis recessit ab illo Magistro, & venit ad Philomusum Poetam, & audit lectiones ejus. Et sic miserorillius juvenis, secundum quod scriptum est Prov. XIX. Fœneratur Domino qui miseretur pauperis, quia si mansisset usq; ad hoc tempus apud illum Magist. tunc jam esset Baccalaurius. Sed sic nihil est etiamsi studet decem annos in Poetria. Ego scio quod etiam habetis multas vexas ab istis Poetis secularibus, quamvis enim vos estis etiam Poeta, tamen non estis talis Poeta, sed vos tenetis cum Ecclesia: & cum hoc estis bene fundatus in Theologia, & quando copulatis carmina, tunc non sunt de vanitatibus, sed de laudibus Sanctorũ. Libentissime vellem scire, quomodo staret negotium illum cum Doctore Reuchl. si possum in hoc utilis

esse

esse vobis, tunc significate mihi, & si
scribatis mihi omnia, & valete.

ANTONIUS RUBENSTADI
M. Ortuino Gratio.

SAlutem ex cordiali affectu amica
liter optat. Venerabilis Domine M
gister sciatis, quod pro nunc non hab
tempus ad scribendum de aliis rebus n
valde necessariis, sed tantum respond
tis mihi ad unam quæstionem, quam
propono. Utrum Doctor in Jure ten
tur facere reverentiam Magistro nostr
qui non incedit in habitu. Est autem h
tus Magistrorum nostrorum, sicut s
tis, Caputium magnum cum liripipi
Est hic unus Doctor, qui est promot
in utroque Jure, & habet inimicitia
cum Magistro nostro Petro Meyer pl
bano: Et nuper obviavit sibi in plat
quando Magister noster Petrus non i
in habitu, tunc ille Jurista non fecit
reverentiam: & postea fuit dictum
quod non bene feciset, quia etiamsi e
set inimicus ejus, tamen debet ei face
reve

reverentiam propter honorem sacræ Theologiæ. Quia deberet esse inimicus personæ, & non scientiæ, quia Magistri sunt in loco Apostolorum, de quibus scriptum est: Quam speciosi pedes evangelizantium bona, prædicantiũ pacem. Quapropter si speciosi sunt pedes eorum, quanto magis capita & manus debent esse speciosa? Et videtur quod omnis homo etiam principes debent honorem & reverentiam facere Theol. & Magistris nostris: Tunc ille Jurista respondit, & præcise in contrarium allegavit suas leges & multas scripturas, quia scriptum est: Qualem te invenio, talem te judico: sed nemo tenetur facere ei reverentiam, qui non incedit qualiter debet, etiamsi esset Princeps. Et quando presbyter reperitur in aliquo indecenti opere, & non est vestitus sicut sacerdos esse debet, sed habitu seculari, tunc judex secularis potest eum habere & tractare pro homine seculari, & afficere eum pœna corporali, non obstantibus Privilegiis cleticorum. Sic dixit ille Jurista, sed vos debetis mihi si-

gnificare mentem veſtram, & ſi no ſcitis per voſmetipſum, tunc habetis co ſulere Juriſtas & Theologos in Univer ſitate Colonienſi, quod ſciam veritate quia Deus eſt veritas, & qui amat verit tem, amat etiam Deum. Similiter de betis notificare mihi, quomodo pro dit in veſtra lite contra Doctore Reuchlin: ego audio, quod ipſe e depauperatus propter magnas expen ſas, & valde lætor, quia ſpero quod Theo logi erunt victores, & vos etiam, vale in nomine Domini. Datum Franckfor diæ.

JOHANNES STABLERIUS S.D. Mag. Ottuino Gratio.

SIcut ſemper cupiviſtis à me habe novitates, jam eſt temp⁹ quod debe & poſſum vobis nova ſcribere, quamv doleo, quia non ſunt bona. Sciatis quo fratres de ordine Prædicatorum habue runt hic indulgentias, quas impetrave runt in curia Romana magnis expenſis,

& col-

& collegerunt etiam satis magnam pecuniam: tunc de nocte venit quidam fur in Ecclesiam, & accepit plusquam trecentos florenos, & furatus est eos, & isti fratres tristes, & in fide Christiana valde bene affectionati tristes fuerunt, & conquerunt de illo fure. Sed cives miserunt undique & non possunt reperire eum, quia aufugit, & habet secum pecuniam. Et est magna nequitia, quod hoc debet fieri in indulgentiis papalibus & in loco sacro, ipse est excommunicatus, sit ubi sit. Homines qui sunt absoluti, & dederunt pecuniam suam ad illam cistam: nunc putant quod non sunt absoluti, sed nihil est: ipsi sunt ita bene absoluti ut si fratres prædicatores haberent adhuc pecuniam suam. Etiam sciatis quod isti qui sunt ex parte Doctoris Reuchlin, vadunt hic & faciunt multos rumores, quia dicunt, quod fratres prædicatores propterea impetrant illas indulgentias in curia Romana, quod cum illa pecunia volunt vexare ipsum Doctorem & tribulare eum in causa fidei. Et quod homines

non debent eis dare aliquid in quocun
statu fuerint sive basso sive Ecclesiast
sive mundano. Nuper fui Moguntiæ
actu illo quem celebraverunt Magi
nostri contra Reuchlin; tunc est ibi qu
dam prædicator in summo, qui est M
gister noster promotus in Heydelber
& vocatur Bartholomæus Zehender L
tinè decimarius: ille publicavit in a
bone quod homines deberent conven
ad sequentem diem & videre quomo
Speculum oculare combureretur, qu
ipse putabat quod non esset possibi
quod Doctor Reuchlin posset inven
unam fallaciam quod illud non fiere
tunc unus socius qui est ibi, & dicu
quod est Poeta, circumivit & semina
pessimos sermones contra prædict
Magistrum nostrum, & quando obv
vit ei, tunc aspexit eum aspectu draco
co & venenoso. Et dixit publicè: Iste pr
dicator non est dignus, quod debet sed
re in mensa, ubi sedent probi viri, qu
possum probare quod est nequam & pu
tronus, quia in ambone in Ecclesia vestr
coram

oram omni populo mentitus est contra
amam unius excellentis viri, & dixit il-
quæ non sunt facta. Et prætenditur di-
ex invidia tribulant istum bonum Do-
torem, & appellavit eum bestiam & ca-
nem, & dixit, quod nullus Pharisæus u-
quam fuisset ita nequitiosus & invidus,
& venit talis sermo ad prædictum Magi-
rum, & ipse excusavit se sufficienter, ut
ihi videtur: quia dixit quod quamvis
on combustus est ille liber, tamen for-
ssis comburetur inposterum. Et alle-
avit Scripturam sacram in multis passi-
us, quia non est mendacium, quando ali-
quis dicit aliquid pro fide Catholica. Et
xit quod balini: & Officiales Episcopi
loguntinenses impediverunt illum fa-
tum contra omnem æquitatem. Sed
omines deberent videre quid posthac
ontingeret, quia ipse vellet esse Prophe-
a, quòd ille liber combureretur etiamsi
mperator & Rex Franciæ, & omnes
rincipes & duces starent pro Doctore
Reuchlin. Talia volui vobis significare, ut
lteris cavisatus: & rogo vos quòd velitis

esse diligens in negotiis vestris, ne incuratis scandalum, & sic valete. Datum Miltenberck.

FRATER CONRADUS DOLlenkopfius M. Ortuino Gratio.

SAlutem & devotionem humillimam cum orationibus quotidianis apud Dominum nostrum Jesum Christum. Venerabilis vir non habeatis molestiam, quod scribo vobis de negotiis meis, cum vos bene habetis majora pro agendo: sed dixistis mihi olim, quod deberem vobis semper scribere, quomodo studerem, & non deberem cessare in studendo, sed deberem procedere, quia haberem bonum ingenium, & possem cum adjutorio Dei bene proficere, simet vellem. Ergo debetis scire quod ego pro nunc contuli me ad studium Heydelbergense & studeo in Theologia: sed cum hoc audio quotidie unam lectionem in Poëtris, in qua incepi proficere notabiliter de gratia Dei, & jam scio mentetenus omnes fabu-

fabulas Ovidii in Metamorphoseos, & scio eas exponere quadrupliciter, scilicet naturaliter, literaliter, historialiter & spiritualiter, quod non sciunt isti Poëtæ seculares, & nuper interrogavi unum exillis, unde dicitur Mavors? tunc dixit mihi unam sententiam quæ non fuit vera: sed etiam correxi eam, & dixi quod Mavors dicitur quasi mares vorans, & ipse fuit confusus. Tunc dixi quid significatur per novem musas allegorice? tunc etiam ignoravit: & ego dixi, quod IX. Musæ significant VII choros Angelorum. Tertio dixi, unde dicitur Mercurius: sed quando non scivit, tunc dixi ei, quod Mercurius dicitur quasi mercatorum curius, quia est Deus mercatorum, & habet curam pro eis. Ita videtis quòd isti Poëtæ nunc studentantum in sua arte literaliter, & non intelligunt allegorias & expositiones spirituales, quia sunt homines carnales: & ut scribit Apost. 1. ad Cor. 2. Animalis homo non percipit ea quæ sunt Spiritus Dei. Sed possetis dicere unde habetis istam subtilitatem?

Reſpondeo, quod nuper acquiſivi unum librum, quem ſcripſit quidam Magiſter noſter Anglicus de ordine noſtro, & habet nomen Thomas de Walleis, & compoſitus eſt ille liber ſuper librum Metamorphoſeos Ovidii: exponens omnes fabulas allegoricè & ſpiritualiter. Et eſt ita profundus in Theologia quod non creditis. Certiſſimum eſt, quod Spiritus ſanctus infudit huic viro talem doctrinam. Quia ſcribit ibi concordantias inter ſacram Scripturam, & fabulas Poëtales. Sicut poteſtis notare ex iſtis quæ jam ponam. De Phitone ſerpente quem interfecit Apollo, ſcribit Pſal. Draco iſte quem formaſti ad illudendum ei. Et iterum: Super aſpidem & baſiliſcum ambulabis. De Saturno qui ſemper ponitur homo ſenex, & pater Deorum comedens filios ſuos ſcribitur ab Ezechiele: Comedent patres filios in medio tui. Diana ſignificat beatiſſimam virginem Mariam ambulans cum multis virginibus hinc inde. Et ergo de ea ſcribitur in Pſal. Adducentur virgines poſt eam, & alibi: Trahe

he me post te, currem⁹ in odore unguentorum tuorum. Item de Jove, quando defloravit Calistonem virginem, & reversus est ad cœlum scribitur Matt. XII. Revertar ad domum meam unde exivi. Item de Aglauro pedise qua, quam Mercurius vertit in lapidem: illa lapidificado tangitur Job quadragesimo secundo: Cor ejus indurabitur ut lapis. Item quomodo Jupiter supposuit Europam virginem, etiam habetur in sacra Scriptura, quod ego ignoravi prius, quia sic dixit ad eam, Audi filia & vide & inclina aurem tuam, quia concupivit Rex speciem tuam. Item Cadmus quærens sororem suam: gerit personam Christi, qui quærit suam sororem, id est, animam humanam: & ædificat civitatem, id est, Ecclesiam. De Acteone verò qui vidit Dianam nudam, prophetizavit Ezechiel capitulo XVI. dicens: Eras nuda & confusione plena, & transivi per te & vidi te. Et non est frustra in Poëtis scriptum, quod Bacchus est bis genitus, quia per hoc significatur Christus, qui etiam

est bisgenitus, uno modo ante secula, alia vice humaniter & carnaliter. Et Semele quæ nutrit Bacchum, significat beatam virginem, cui dicitur Exod. 2. Accipe puerum istum & nutri mihi, & ego dabo tibi mercedem tuam. Item fabula de Piramo & Thisbe sic exponitur allegorice & spiritualiter: Piramus significat filium Dei, & Thisbe significat animam humanam, quam amat Christus & de qua scribitur in Evangelio: Tuam ipsius animam pertransibit gladius, Lucæ 2. Sic Thisbe interfecit se gladio amasii sui. Item de Vulcano qui ejicitur de cœlo & efficitur claudus: scribitur in Psalmis Expulsi sunt nec potuerunt stare. Hæc & talia multa didici ex illo libro. Vos videretis mirabilia si esletis mecum. Et ista est via qua debemus studere Poëtriam. Sed parcatis mihi quod prætendo quasi docere vestram dominationem: quia vos scitis melius quam ego, sed feci in bona opinione. Ego disposui hic, alquis in Tubinga debet me certificare, quicquid agit D. Reuchl. ita quod possum

sum vos caviſare. Sed jam nihil ſcio: aliàs vellem vobis notificare. Sed jam valete in charitate non ficta. Datum Heydelbergæ.

M. TILMANNUS LUMPLIN. S.D.M. Ortuino Gratio.

STultiſſimus ſum virorum, & ſapientia non eſt mecum: non didici ſapientiam, & non novi ſapientiam Sanctorum. Prov. 30. Ergo non debetis me ſpernere quod prætendo vobis dare conſilium in factis veſtris: quia ego facio talia ex bono animo, & volo caviſare vos ſecundum quod ego intelligo, & modicũ volo corrigere vos, quia vexatio dat intellectum. Et ſcriptum eſt in Eccl. cap. XIII. Qui tetigerit picem, inquinabitur ab ea. Sic etiam fit vobis, quia vultis habere quod ſum amicus veſter: propterea oportet etiam pro bono accipere vexatiões à me. Ego percepi ſeu intellexi, quod vos tacetis in cauſa Joh. Reuchl. & non reſpondetis ei contra ſuas ſcandalizationes; Et iratus ſum valde, quia amo vos: & ſcri-

ptum est, quem diligo corrigo. Nam quare incepistis ei respondere, si non vultis continuare? An non estis sufficientes? Vos estis per Deos: & præsertim in facultate Theologica estis melior: & ergo debetis ei respondere, & defendere tamam vestram & prædicare fidem Christianam, contra quam scribit ille hæreticus. Et non debetis aliquem respicere, qui dicit Salomon in Eccl. XIII. Noli esse humilis in sapientia, ne humiliatus in stultitiam seducaris. Neque debetis timere potentiam Juristarum, quod faciant vobis periculum corporis, quia debetis talia pati pro fide & veritate. Unde Christus dicit in Evangelio Matt. XVI. Qui voluerit animam suam salvam facere, perdet eam. Et si timetis, quod non potestis eum vincere, tunc non creditis Evangelio, quia ista est causa fidei. Et scriptum est in Evangel. quod nihil est impossibile homini qui credit, quia ponitur Matth. XVIII. Si habueritis fidem sicut granum synapis, dicetis monti huic, transi hinc & transibit, & nihil erit impossibile vobis.

Sed

Sed non est possibile, quod Doctor Reuchlin potest verum scribere, quia non habet fidem integre, quia defendit Judæos, qui sunt hostes fidei, & est contra opiniones Doctorum, & cum hoc est peccator, sicut scribit Mag. Johannes Pfefferkorn in suo libro qui dicitur Brunmglock. Sed peccatores non debent aliquid habere agere in Scriptura sacra, quia scribitur Psal. XLIX. Peccatori autem dixit Deus: quare tu enarras justitias meas & assumis Testamentum meum per os tuum? Quapropter ergo hortor vos & rogo pectoraliter quatenus velitis laudacter defendere vos quod homines possunt laudabiliter dicere de vobis, quod defendistis Ecclesiam & famam vestram. Nec debetis respicere aliquem, etiamsi Papa veller prohibere, quia Ecclesia est super Papam. Et debetis me habere excusatum, quod moneo vos quia vos amo, & tu scis Domine quod amo te.

Valete in fortitudine corporis & animi.

PROFUNDISSIMO, NEC NO illuminatissimo Magistro Ortuino Gr tio, Theologo, Poëtæ, & Oratori in C lonia, Domino ac Præceptori suo ob servandissimo Joannes Schnarholtzi mox Licentiatus, salutes exuberantissimas dicit, cum sui humilima commendatione ad mandata.

COrdialissime necnon profundissime M. Ortuine, ego Joh. Schnarholtzius mox licentiandus in Theologia in alma Universitate Tubingen: vellem libenter loqui cum vestra dignitate, sed timeo quod est irreverentialitas, quia vos estis ita doctus, & tam magnæ reputationis in Colonia, quod nullus debet ad vestram dignitatem accedere, qui prius non bene prævidit se, quia scriptum est: Amice quomodo huc intrasti, non habens vestem nuptialem? Sed vos estis humilis, & scitis vos humiliare: secundum quod dicit Scriptura: Qui se humiliat, exaltabitur,

tur, & qui se exaltat, humiliabitur. Ideo volo deponere pudorem, & cum dominatione vestra audacter loqui, sed tamen qua decet reverentia. Ego audivi nuper prædicare hic à quodam Magistro de Parisia in magna audientia in festo Ascensionis Domini, qui præmisit tale thema: Ascendit Deus cum jubilatione: & fecit unum bonum sermonem, quem omnes audaverunt audientes, & fleverunt, meiorantes se ex illa prædicatione. Ipse in secunda parte suæ collationis induxit duas conclusiones valde Magistrales & subtiles. Prima fuit, quando Dominus ascendit in altum cum elevatis manibus. Tunc Apostoli & beata virgo steterunt & clamaverunt cum tanta jubilatione usq; ad raucitatem, ut impleretur prophetia, quæ dicit: Clamaverunt & raucę factæ sunt voces eorum. Et probavit, quod iste clamor fuit lætitialis, & necessarius in fide catholica, teste Domino, dicente in Evangelio: Amen amen dico vobis, si isti tacebunt, lapides clamabunt. Ipsi clamaverunt omnes charitative cum magno zelo. Præci

pue

pue tamen B. Petrus qui habebat un
tubalem vocem, ut teſtatur David. I
pauper clamavit. Ipſa beata virgo n
clamavit, ſed Deum laudavit in co
ſuo, quia novit bene quod iſta omnia d
berent fieri, ſicut ei prædixit Angelus.
quando Apoſtoli ita unanimiter cum j
bilatione & devotione clamaverunt:
nit unus Angelus de Cœlo & dixit e
Viri Galilæi quid hic ſtatis & clamatis
aſpicitis in cœlum? Hic Jeſus, qui aſſu
ptus eſt in cœlum, ſic venit quemadm
dum vidiſtis eum. Et hoc factum eſt,
impleretur Scriptura, quæ dicit: Clam
verunt juſti, & Dominus exaudivit e
Secunda Concluſio extitit Magiſtralio
& talis in ſui forma. Filius hominis vo
luit habere ſuam paſſionem, ſepultura
reſurrectionem in Hieruſalem, quæ e
in centro terræ, quod omnes regione
ſcirent de ejus reſurrectione, & quod nul
lus gentilis poſſet ſe excuſare cum ſua hæ
reſi, & dicere. Ego neſcivi, quod Domi
nus reſurrexit à mortuis: quoniam ergo
quod eſt in medio, omnes videre poſ
ſunt

qui sunt circa medium, & quod nul-
credulus haberet unum parvum re-
um excusationis. In illo loco ubi Do-
us ascendit, est in centro & in medio
, ac ibi pendet una campana quam
nis mundus audit, & quando ipsa pul-
tunc dat horribilem sonum de extre-
judicio, & de ascensione Domini. Et
ndo pulsat etiam surdi audiunt. De-
itq; multa corollaria ex illa Conclu-
ne, quam didicit in Parrhisia. Sed
ando cessavit prædicare, tunc quidam
Magister de Erphordia voluit enim re-
hendere, sed stetit cum confusione.
Vos debetis mihi ostendere libros ubi
Materia habetur, & volo emere. Da-
ex Basilea apud beatum Rhenanum,
qui est vester amicus.

BARTHOLOMÆO COLPIO
Baccalaurio Theologiæ formato, ordi-
nis Carmelitarum Willibrodus Niceti
ordinis Wilhelmitarum cursor in Theo-
logia autoritate reverendissimi generalis
in ordine sese commendat
cum salute.

Quo

QUot in mari ſunt guttæ, & quot Colonia ſancta beguttæ, quot pi habent aſinorum cutes, tot & plures t mitto ſalutes. Venerabilis Domine C melita Colpe, ego ſcio quod eſtis de op mo ordine, & habetis multas indulg tias à ſede Apoſtolica, & quod nullus do veſtro ordini poteſt prævalere, q poteſtis varios caſus abſolvere in co feſſione, quando videlicet confiten ſunt contriti & compuncti, & volunt co municare. Ideo volo à dominatione ve ſtra interrogare unam quęſtionem The logicalem, quam vos bene poteſtis det minare, quia eſtis unus bonus artiſta, ſcitis bene prædicare, & habetis unu bonum zelum, & eſtis conſcientioſus: cum hoc audio, quod habetis unam m gnam liberariam in veſtro conventu, qua ſunt multi libri in ſacra Scriptura, Philoſophia, & in Logica, etiam Petr. Hiſpano; Necnon quidam proceſſus Magiſtrales de Colonia de burſa Laurentii, ubi regit actu Magiſter noſter Tungrus, vir valde zeloſus ac profundus in

Theo-

Theologia ſpeculativa, & illuminatus
fide catholica. Quamvis quidam Do-
tor in Jure vult eum vexare, ſed non eſt
formalis in diſputando, nec qualificatus
in libris ſententiarum, ideo non curant
eum Magiſtri noſtri. Necnon præcipue
unum, quod in prædicta liberaria ubi
autores in Theologia habent ſuum ſtu-
dium, eſt ligatus in ferrea catena unus
liber valde notabilis, qui dicitur Con-
ſolationes, qui etiam continet autori-
tates in Theologia, & prima principia ſa-
cræ Scripturæ, quem vobis legavit unus
Magiſter noſter de Parrhiſia in mortis
articulo quando fecit confeſſionem &
revelavit quædam ſecreta in Bonaven-
tura, & mandavit, quod nemo deberet
in eo legere, qui non eſſet de veſtro or-
dine, & in hoc Papa dedit quasdam in-
dulgentias & carenas, apud quem li-
brum jacet Henricus de Haſſia & Verne-
rus; & omnes alii Doctores ſuper libris
ſententiarum, in quibus omnibus vos
eſtis fundatus, & ſcitis defendere o-
mnem viam in diſputando antiquorum,

mo-

modernorum, Scotistarum, Albertistarum, & etiam illorum qui sunt de secta de bursa Kneck in Colonia, ubi habet proprium processum. Ideo rogo vos cordialiter & charitative, quod non velitis gravare in mea petitione: sed mihi detis unum bonum consilium in mea quæstione secundum vestrum posse: Et allegare quid Domini Doctores determinant disputative & conclusive. Est autem quæstio ista talis in sui forma: Utrum Lolhardi & Beguttæ in Colonia sunt seculares vel spirituales personæ, utrum teneantur facere professionem? Et an possint accipere mulieres & viros. Ego dixi studui in sacra Scriptura in Discipulo, & in Fasciculo temporum, nec non in aliis librisautenticis sacræ Scripturæ, sed non potui invenire. Sic etiam quidam sacerdos in Fulda, qui multum studuit in dictis libris, sed non invenit in regiſtro vel in libris, ipse est de genealogia Domini Pastoris ibidem, qui est Poëta, quia scit bene latinisare, dictaminaque componere, quia ego sum plebanus ratione monasterii:

tii: & habeo multos communicantes, etiam tales personas, de quibus jam fa- quæstionem, Superintendens noster dicit manifeste, quod ipse non potest conscientiam suam salvare in decisione talis quæstionis: quamvis haberet dispu- ta multorum Doctorum de Parrhisia & Colonia, quia complevit usque ad Licen- tiaturam, & respondit materialiter & formaliter pro completione: si vos non potestis determinare illam materiam, de- betis interrogare Magistrum Ortuinum, ille docebit vos omnia, nam vocatur Gratius propter gratiam divinam in se quæ nihil ignorat. Compilavi unum car- men heroicum de prædicto libro: vos debetis legere & corrigere, & facere unum punctum ubi sum superfluus vel diminutus, & audite quomodo placet Magistro Ortuino: ego volo mittere im- primere. Et sic incipit.

Nemo debet esse tam stultus,
Et in tanta præsumptuositate sepultus,
Quod velit fieri illuminatus in sacra Scri- ptura.

Et

Et formaliter deducere corrollaria
Bonaventura:
Qui non didicit mentetenus combibi
tiones
Quas Magistri nostri resumunt p
omnes regiones:
Præsertim in Parrhisia quæ est ma
omnium Universitatum
Et in Colonia ubi nuper magistraliter
probatum:
Per Magistros nostros in Theologic
disputatione
In qua determinaverunt omnia seraphi
ca probatione:
Quod multo melius est scire istas com
bibilationes
Quæ plurima tractant per irrefragabi
rationes:
Quam mentetenus scire Hieronymu
& Augustinum.
Qui tantū sciunt scribere bonū Latinu
Quia combibilationes sunt optima Ma
teria
Ceu disputant Magistri nostri per omn
monasteria:

Ipsi

se concludunt per conclusiones Magi-
strales
qui sunt in divinis ipsi termini essentia-
les:
tractant etiam prima principia Theo-
logicalia
alia multa quæ sunt valde Magistralia.

ORTUINO GRATIO VIRO

narrabilium doctrinarum, Magistro Gingolfusling percussoris mille millium salutes dicit in charitate non ficta.

CLorioſiſſime Magiſter ego amo vos pectoraliter ex intimo zelo, quia estis meus singulariss. in Daventria, quicquid vos stimulat in conscientia vestra, hoc me magis stimulat, & quod me stimulat, scio quod vos etiam stimu-
, & vester stimulus semper fuit etiam timulus meus, & nemo vos unquam sti-
mulavit, qui me non durius stimulavit, atque cor meum totiens patitur stimu-
os, quotiens aliquis vos stimulat, cre-
datis

datis mihi in bona fide quando Herm
nus Buſchius ſtimulavit vos in ſuo pr
mio, amplius me ſtimulavit quam
& cogitavi quomodo poſſum iſtum
diſcretum rixatorem reſtimulare,
etiam tam præſumptuoſæ ſuperbi
quod audet ſtimulare Magiſtros no
de Parrhiſia & Colonia, & ipſe tamen
eſt promotus, quamvis ſocii ejus dic
quod ipſe eſt promotus in Baccalau
Juris in Lypſig, ſed ego non credo,
etiam ſtimulat Magiſtros in Lypſick,
delicet magnum canem & minorem
nem, & alios multos qui eum poſſ
multo melius ſtimulare, quam ipſe
ſtimulat: verum ipſi neminem vo
ſtimulare propter ſuam moralitatem,
propter doctrinam Apoſtoli, dicen
Nolite calcitrare contraſtimulos. Ve
enim verò vos debetis eum reſtimul
quia habetis unum bonum ingeni
& eſtis inventivus, & ſcitis in una h
multa metra facere ſtimulativa, ſ
etiam eum ſtimulare in omnibus ſuis
dis & dictis. Ego compilavi unum
dam

tamen contra eum, ipsumque Magistra-
ter Poëticeque stimulo, non potest eva-
dere stimulum meum, si vult restimulare,
tunc volo iterum fortius stimulare. Da-
tum raptim ex Argentina, apud Matthiam
Schuchstulium.

MAMMOTRECTUS BUNTE-
mantellus in septem artibus Magister,
Magistro Ortuino Gratio Philosopho,
Oratori, Poëtæ, Juristæ, Theologo, &
sic sine statu, Salutem dicit cor-
dialissimam.

CONscientiosissime Domine M. Or-
tuine credatis mihi firmiter, quod
vos estis cor meum, ex quo audivi multa
à dignitate vestra in Poësi in Colonia, in
qua vos excellitis omnes in illa arte, &
estis multo melior Poëta quam Buschius
vel Cæsarius, & scitis etiam Plinium lege-
re & Grammaticam Græcam. Ex illa
confidentia volo reverentiæ vestræ quæ-
dam manifestare sub fide confessionis.
Venetabilis Domine Mag. ego amo hic

unam virginem, filiam campanatoris Margaretam cum nomine, quæ sedit nuper in latere vestro, videlicet quando plebanus noster dominationem vestram invitavit ad convivalitatem & tractavit vos reverentialiter, quando bibimus & fuimus lætæ mentis, quando ille etiam propinavit vobis bonos haustus: ego amo eam in tanto amore, quod non sum mecum, credatis mihi firmiter, quod neque comedo neque dormio præ ea. Et homines dicunt ad me. Domine Magister, quare ita pallescitis? amore Dei relinquite libros vestros, vos nimium studeris, debetis aliquando solatium quærere & zechare, vos estis adhuc unus juvenis vir, bene potestis adhuc proficere ad Doctoratum, & fieri Magister noster, estis etiam fundamentalis & bonus scholaris, & jam quasi valetis unum Doctorem, sed ego sum timidus, & non possum dicere meam infirmitatem: Ego lego Ovidium de remedio amoris, quem Coloniæ glossavi à vestra dignitate cum multis notabilibus & mortalitatibus in mar-

margine, verum non juvat, quia iſte amor quotidie fit major. Nuper chorizavi cum ea ter in chorea ſerotinali in domo ſtulteti: tunc fiſtulator fiſtulavit cantilenam de paſtore de nova civitate, & ſtatim omnes choriſatores amplexabantur ſuas virgines ſicut mos eſt: & ego etiam meam valde amicabiliter compreſſi ad pectus meum cum ſuis mammillis. Nec non tetigi fortiter manum ejus, tunc ipſa riſit: & dixit: in anima mea Domine Magiſter eſtis delectabilis vir, & habetis molliores manus quam alii, non debetis ſacerdos fieri, ſed uxorem accipere, & inſpexit me delectabiliter, quod ego credo quod me etiam occulte amat: verum oculi ejus cor meum ſic læſerunt, ſicut una ſagitta pertranſiſſet, & ſtatim ivi domum cum famulo meo, & poſui me ad lectum. Tunc mater mea flevit, quia timuit quod haberem peſtilentiam, accucurrit cum urina mea ad Doctorem Brunellum, clamans: Dn. Doctor rogo vos propter Deum juvate filium meum volo vobis dare ad propinam unam, bonam

camisiam, quia promisi quod debet s
cerdos fieri. Tunc Medicus vidit ur
nam, & dixit: ille patiens pro parte e
cholericus, & pro parte phlegmatic⁹, ips
habet timere de magno tumore circa
nes propter inflationes ac tormenta ve
tricalia ex mala digestione: debet sum
re medicinam extractivam, est una her
ba quæ videlicet dicitur gyni, nascens
locis humidis, habens gravem odorem
sicut docet herbarius, illius herbæ parte
inferiores debetis conterere, & cum su
succo facere unum longum emplastrum
& ei ponere ad totum ventrem suum ho
ra consueta, & debet jacere super ven
trem suum bene ad unam horam mul
tum sudando: sic sine dubio cessabun
illa tormenta ventricalia, cum suis infla
tionibus, quia non est alia Medicina tam
efficax ad istam infirmitatem sicut illa, ut
est probatum in multis patientib. Verum
certe bonum est, ut ipse prius accipiat
unam purgationem de albo græco cum
succo raphani ana ʒ. iij. & bene erit. Tunc
mater venit & dedit mihi talem purga-
tionem

tionem contra voluntatem meam, & habui in illa nocte quinque sedes magnas, atque nihil dormivi, semperque cogitavi, quomodo illam in chorea compressi cum suis mammillis ad pectus meum, ac quomodo illa me aspexit. Precor vos propter omnem bonitatem quam in vobis habetis, quod velitis mihi dare unum experimentum de amore ex vestro parvo libro, in quo stat scriptum, probatum est, quem mihi semel ostendistis. Ecce exillo libro possum facere, quod omnis mulier me amat, & nisi faciatis D. Magister, tunc ego moriar, & mater mea præ dolore etiam morietur. Ex Heydelbergo.

MAGISTER ORTUINUS GRATIUS Magistro Mammotrecto profundissimo amico in primo gradu amicitiarum S. D.

EX quo dicit Scriptura: amat Dominus gradientes simpliciter, ideo laudo dominationem vestram, subtilissi-

me Domine Magiſter, quod ſcribitis mihi tam ſimpliciter conceptum mentis veſtræ, oratorie tamen, ſicut eſtis bene ſtylatus in latiniſando: ego volo vobis etiam ſimpliciter ſcribere Rhetoricaliter, & non Poëticaliter. Domine Magiſter amicabiliſſime, vos manifeſtatis mihi de amore veſtro, ego miror, quod non eſtis prudentior quam quod vultis amare virginem: dico vobis, quod male facitis, & habetis propoſitum peccaminoſum, quod vos poſſet ducere ad infernum: ego cogitavi quod eſtis diſcretus, & non curatis iſtas levitates, quæ ſemper habent malum exitum. Aſt dabo vobis conſilium meum quod petitis: ex quo dicit Scriptura: Qui petit, accipit. Debetis primo relinquere illas vanas cogitationes de veſtra Margareta, quas diabolus vobis ſuggerit, qui eſt pater omnis peccati, teſte Richardo ſuper 4. Et quandocunq; de ea cogitatis, facite crucem ante vos, nec non orate unum Pater noſter, cum illo verſu in Pſalterio: Stet diabolus à dextris ejus. Etiam ſemper comedite ſal benedictum in die domi-

dominico, & ſpargite vos cum aqua ſanc-
ta, quod conſecravit ſtationarius ſancti
Ruperti, & ſic poteſtis effugere illum dia-
bolum, qui vobis ſuggerit illum magnũ
amorem de veſtra Margareta, quæ non
eſt ita pulchra ut putatis, ipſa habet unam
verrucam in fronte, ac magna rubeaque
crura, groſſas nigrasq; manus, ſibiq; olet
os ſuum propter malos dentes: nec non
etiam habet ſpiſſum culum ſecundum
commune proverbium: Ars Margare-
tæ eſt mirabile rete. Sed vos eſtis cæcus
illo diabolico amore, quod non vide-
tis ejus vitia. Ipſa multum bibit & come-
dit, ac bis nuper bombiſavit, quando ſe-
dit, apud me in menſa, & dixit quod fe-
cit cum ſcamno. Ego habui in Colonia
pulchriorem veſtra Margareta, & ta-
men dereliqui eam. Poſtquam accepit
virum, ſæpe vocavit me per unam anti-
quam vetulam, quando vir ejus fuit ab-
ſens, ſed non veni præter ſemel, ſed tunc
fui ebrius. Ego hortor, quod bis jejuna-
tis in ſabbatho, & poſtea faciatis confeſſi-
onem uni Magiſtro noſtro ordinis Præ-

dicatorum, qui posset vos bene instituere. Et quando feciſtis confeſſionem, tunc debetis orare de ſancto Chriſtophoro, quod velit vos portare in humeris ſuis ne iterum recidivetis ac mergatis vos in mare amplum & ſpacioſum, in quo ſunt reptilia, quorum non eſt numerus, id eſt, peccata infinita, ſicut exponit Combibilator, ac poſtea orate, ne cadetis in tentationem. Surgite etiam mane, lavate manus veſtras, ornate crines, & nolite eſſe acidioſus, Scriptura enim dicit: Deus meus, ad te de luce vigilo. Etiam vitate loca ſecreta, nos ſcimus, quod loca & tempora ſæpe inducunt homines ad peccandum, & maxime ad luxuriandum. Verum quòd vultis à me habere unum experimentum probatum de amore: ſciatis quod ego non poſſum ſalvare conſcientiam meam. Quando gloſſavi vobis hic Ovidium de arte amandi, dixi vobis, quod nemo deberet facere per artem Nigromantiam quod mulieres ſe amant. Et quicunque contraiverit, ipſe eſt excommunicat⁹ de facto, & exquiſitores

hære-

hæreticæ pravitatis possent eum citare, atque in ignem damnare. Ego dixi vobis etiam unum exemplum, quod debetis notare, videlicet hoc. Unus Baccalaurius Lypsensis amavit unam virginem Katharinam pistoris, & jactavit ipsam cum pomo Nigromantico, & ipsa pomum accepit & posuit ad pectus suum inter mamillas, & statim incepit istum Baccalaurium furialiter amare sic, quod quando fuit in Ecclesia, semper inspexit istum Baccalaurium. Et quando debuit orare Pater noster qui es in cœlis, oravit Baccalaurie ubi es? Etiam in domo, quando pater vel mater clamavit sibi, respondit: Baccalaurie quid vultis? Et ipsi non intellexerunt, donec quidam Mag. noster prætergrediens domum ejus, salutavit istam virginem, dicens domina Katharina bonum sero, proficiat vobis, vos habetis unum pulchrum crinale. Et respondit illa virgo Katharina: Deo gratias, bone Baccalaurie, vultis mecum bibere de optima cerevisia, porrigens sibi cantharum. Verum ille Magister noster

fuit iratus, accusavit ipsam apud matrem suam sic: Domina pistorissa, corrigite filiam vestram, ipsa est valde indiscreta, scandalizavit nostram Universitatem, nam vocavit me Baccalaurium, & sum Magister noster. Amen amen dico vobis, quod perpetravit peccatum mortale, abstulit mihi honorem meum, & peccatum non dimittitur, nisi ablatum restituatur. Alios Magistros nostros nominavit etiam Baccalaurios: ego credo quod amat unum Baccalaurium, habete advertentiam. Tunc mater ejus accepit unum lignum, percutiens ipsam ad caput & dorsum suum, quod perminxit sese, inclusitque ipsam in cubile per dimidium annum, & dedit ei panem & aquam comedere. Interea temporis Baccalaurius processit, & celebravit primitias, posteaque rexit unam parochiam in Saxonia Padorau, quod cum ipsa audivit, saltavit ex alta fenestra, & fregit quasi dextrum brachium & fugit in Saxoniam ad istum Baccalaurium, cum quo adhuc est hodierna die, & habet cum eo quator pueros. Vos

verò bene scitis, quod hoc est scandalum in Ecclesia. Ergo igitur debetis cavere ab illa arte Nigromantica, ex qua veniunt multa mala. Verum potestis bene uti medicina, quam vobis Dominus Doctor Brunellus docuit de gyni, est bona medicina, ego probavi eam sæpe contra tormenta ventricalia: Valete cum matre vestra Ex Colonia è domo Domini Johannis Pfefferkorn.

LYRA BUNTSCHUCHMACHE-nus ordinis Prædicatorum, Theol. Guillermo Hackneto, qui est Theologorum Theologissimus. S. dicit.

VOs scripsistis mihi ex Anglia de Londino unam longam literam pulchre latinisatam, in qua petivistis quod debetem vobis scribere unam novitatem sive bonam sive malam, quia estis naturaliter inclinatus ad audiendum nova, sicut faciunt omnes qui sunt de complexione sanguinea, & audiunt libenter cantilenas musicales, ac in mensa sunt lætæ

mentis. Ego fui valde lætatus, quando accepi vestram literam, sicut qui invenit unam pretiosam margaritam, & ostendi eam dominis meis Joanni Grocino & Linacro, dicens: Videte Domini mei, videte, nonne iste Magister noster est formalis in latinisando & componendo dictamina, & arte epistolandi? Et juraverunt, quod non possunt similes epistolas componere in arte Latinitatis, quamvis sunt Poetæ, Græci & Latini. Et extulerunt vos super omnes qui sunt in Anglia, Francia, Germania, & omni natione quæ sub cœlo est. Ideo non esset mirum, quod vos estis generalis in vestro ordine, & quod Rex in Gallia diligit vos, non enim habetis similem in latinisando, disputando, & prædicando, ac scitis regem cum regina optime informare in confessione. Etiam isti duo Poëtæ laudaverunt vos, quod habetis artem Rhetoricalem: verum fuit ibi unus juvenis socius, qui intitulavit se Richardum Crocum: ille præsumpsit contra vos, quod non scribatis secundum regulas artis Rhetoricalis,

verum

verum fuit valde confusus, quando debuit probare. Ipse nunc stat in Lypsig & discit Logicam Petri Hispani, credo quod postea erit cautior Sed accedo ad novitates; Schwizenses & Lansknechti fecerunt unam magnam guerram inter se, interficientes se ad multa millia: est timendum, quod nullus illorum venit in cœlum, quia faciunt propter pecuniam, & unus Christianus non debet interficere alium. Sed vos ista non curatis, sunt enim leves personæ, & sequuntur rixas ex proposito. Alia novitas est pejor, Deus det, quod non sunt vera. Scribunt de Roma, quod Speculum Joannis Reuchlin est de novo translatus de materna lingua in Latinum ex mandato Domini Papæ, & quod plus quam in ducentis locis aliter sonat in Latinitate, quam transtulerunt Magistri nostri & Dominus Joannes Pfefferkorn in Colonia, ac dicunt pro certo, quod Romæ publice legitur & imprimitur cum Judæorum Talmut. Ex hoc inferunt, quod Magistri nostri sunt falsarii & infames, quod male transtulerunt

tulerunt, etiam quod ſunt aſini, non intelligentes Latinum, vel Teutonicum: ſicut combuſſerunt iſtum librum apud ſanctum Andream in Colonia, ſic etiam debent comburere ſententiam ſuam & ſentimentum Parrhiſienſe, vel ipſimet debent eſſe hæretici. Ego poſſem ſanguinem flere, adeo doleo, quis vult amplius in Theologia ſtudere, & Magiſtris noſtris exhibere condebitam reverentiam? qui talia audit, omnes credent, quod Doctor Reuchlin eſt profundior quam Magiſtri noſtri, quod eſt impoſſibile. Cum hoc etiam ſcribunt, quod poſt tres menſes debet venire finalis ſententia contra Magiſtros noſtros. Nec non quod Papa mandabit ſub pœna latiſſimæ cenſuræ, quod fratres ordinis Prædicatorum debent propter ſuam protervitatem portare unum album brillum ſive perſpicillum in ſua nigra cappa in dorſo, ad perpetuam memoriam & ſcandalum, quod fecerunt injuriam Speculo oculari Domini Joh. Reuhlin, ſicut jam etiam debent pati unum ſcandalum in celebratione

ne missali, propter intoxicationem alicujus Imperatoris. Ego non spero, quod Papa erit tam stultus quod faciet. Si faciet, volumus per universum nostrum ordinem contra ipsum legere istum Psalmum: Deus laudem. Cæterum patres & Magistri nostri nunc cogitant, quomodo possunt obviare isto malo. Ipsi volunt à sede Apostolica impetrare latissimas indulgentias, & maximam pecuniam colligere in Germania & Gallia, per quam possunt resistere illi fautori Judæorum, donec moriatur, quia est senex. Et volunt eum omnino damnare. Valete & date consilium vestrum secundum vestrum posse, & promovete bonum ordinis.

EITELNARRABIANUS DE PESseneck ordinis Wilhelmi cursor in Theologia M. Ortuino Gratio S. D. numerosissimam.

A Natura

A Natura sumus proclives ad malum ut legimus in Autenticis. Ideo inter homines audimus semper plura mala quam bona Ego disputavi nuper in Wormatia cum duobus Judæis, & probavi quod ipsorum lex per Christum esset cassata, atq; quod expectatio ipsorum de Messia esset una mera frasta, & phantasia, ac super hoc allegavi Dominum Joh. Pfeff. in Colonia. Illi vero riserunt dixeruntque: Vester Joh. Pfeff. in Colonia est unus pessimus trufator, nihil scit in Hebræo: Ipse factus est Christianus, ut suam nequitiam occultaret. Quando fuit adhuc Judæus in Moravia, percussit unam mulierem in faciem, quod non potuit videre in bancis, ubi mutantur floreni, & accepit plusquam cc. florenos, aufugiens. Et in alio loco propter suum furtum fuit ibi erectum patibulum, nescio quomodo fuit liberatus, nos vidimus patibulum, & multi Christiani viderunt, etiam aliqui nobilistæ, quos possumus vobis nominare: propterea non debetis mihi allegare istum furem. Tunc ego

tui

fui iratus,& respondi: Mentimini in collum vestrum vos pessimi Judæi, nisi haberetis Privilegium, ego vellem vos crinisare & in stercus projicere: vos dicitis talia ex odio in Dominum Johan. Pfeff. Ipse est bonus & zelosus Christianus, sicut est aliquis in Colonia: ego habeo experientia, quia multum confitetur ad prædicatores cum uxore sua: audit libenter missas,& quando sacerdos elevat Eucharistiam, tunc aspicit devotarie, & non videt in terram, sicut sibi objiciunt sui invidi, nisi quando expuit: sed hoc facit pro eo, quia est multum phlegmaticus,& mane comedit medicinam pectoralem. Putatis quod Magistri nostri in Colonia & Burgimagistri sunt stulti, qui fecerunt eum hospitalarium majoris hospitalis: necnon mensuratorem salis, quod certe nequaquam fecissent, nisi esset bonus Catholicus. Dico vobis quod volo omnia talia sibi nunciare, quod potest defendere honorem suum, & vos realiter vexare scribendo de vestra confessione. Verum dicitis, quod est gratiabilis apud Magi-

stros

ſtros noſtros & Burgimagiſtros propter ſuam formoſam uxorem. Hoc non est verum, nam Burgimagiſtri habent formoſas pulchras uxores, & Magiſtri noſtri non curant mulieres, & nunquam eſt auditum, quod aliquis Magiſter noſter fuiſſet adulter. Ipſa verò eſt ita honeſta matrona ſicut eſt una in Colonia: vellet libentius unum oculum, quam bonam famam perdere. Et ego ſæpe audivi ab ea, quod audivit frequenter à ſua matre, quod viri præputiati faciunt fœminis majorem voluptatem, quam non præputiati, eam ob cauſam dicit, quando ſuus maritus moritur, & ipſa alium accipiet, ille debet etiam nullam cutem habere in membro. Ergo non eſt credendum, quod amat Burgimagiſtros, quia Burgimagiſtri non fuerunt Judæi, nec ſunt circumciſi, ſicut Domin⁹ Joh. Pfefferkorn: propterea relinquite ipſum in pace: alias ſcribet contra vos unum tractatum, quem intitulabit: die Sturmglock, ut fecit contra Reuchl. Vos debetis iſtam literam oſtendere Domino Joh. Pfeff. ut ſe defendat realiter

realiter contra tales Judæos, & Hermannum Buschium, quoniam ipse est amicus meus singulariſſimus, & mutuavit mihi x. florenos, quando fuit promotus Baccalaurius formatus in Theologia. Datum ex Verona Agrippina, ubi Buschius & ejus socius comederunt pingui de gallina.

LUPOLDUS FEDERFUSIUS

moxlicentiandus M. Ortuino Gratio tot salutes dicit, quot aucæ comedunt gramina.

DOmine M. Ortuine est in Erphordia in quodlibetis mota una quæstio multum subtilis in duabus facultatibus Theologicali & Physicali. Quidam dicunt, quando Judæus fit Christianus, protunc renascitur sibi præputium, quæ est cutis præcisa de membro virili in nativitate per legem Judæorum, & illi sunt de via Theologorum, & habent præ se Magistrales rationes, de quibus est una, quodaliàs Judæi facti Christiani, in extremo judicio putarentur esse Judæi, si essent

si essent nudi in ipsorum membro vi
li, & sic ipsis fieret injuria. Sed Deus n
mini vult facere injuriam, ergo &c. A
ratio tenet ex auctoritate Psalmistæ, q
dicit: Et abscondit me in die malorum
& protexit me in abscondito. Dicit in d
malorum, id est, in extremo judicio
valle Josaphat, quando oportet redde
re rationem omnium malorum. Alia
rationes relinquo propter brevitatem,
ex quo in Erphordia sumus moderni, &
moderni semper gaudent brevitate, ut sci
tis. Etiam pro eo quod ego habeo ma
lam memoriam, non possum multa men
tetenus scire allegando, prout faciunt
Domini Juristæ. Sed alii volunt, quod illa
opinio non potest subsistere, & habent
pro se Plautum, qui dicit in sua Poëtria,
quod facta infecta fieri nequeunt. Ex hoc
dicto probant si aliquam partem corpo
ris Judæus amisit in sua judaitate, non re
cuperant illam in Christiana religiositate.
Et cum hoc arguunt quod ipsorum
argumenta non concludunt formaliter,
aliàs ex prima ratione sequeretur, quod
illi

li Christiani qui perdiderunt propter iam luxuriam partem unam è suo membro, ut sæpe contingit in secularibus & spiritualibus personis: etiam crederentur in extremo judicio esse Judæi, sed hoc asserere est hæreticum, & Magistri nostri hæreticæ pravitatis inquisitores nequaquam concedunt, quia ipsi aliquando etiam sunt defectuosi in ista parte, sed hoc non contingit ipsis ex meretricibus, sed quando in balneis se non prævident. Idcirco precor dominationem vestram humiliter & devotarie, quod velitis vestra decisione determinare rei veritatem, & interrogare uxorem Doct. Joh. Pfefferkorn, ex quo cum ea bene statis, & illa non verecundatur dicere vobis quæcunque vultis propter illam amicabilem conversationem quam habetis cum viro suo. Et ego etiam audio, quod estis ejus confessor: propterea potestis eam compellere sub pœna sanctæ obedientiæ. Dicatis domina mi, nolite verecundari, ego scio quod estis honesta persona, sicut est una in Colonia, non pe-

to

to inhoneſtum à vobis, ſed ut manifeſtetis mihi rei veritatem: utrum maritus vſter habet præputium, vel non, dicat audacter ſine verecundia, amore D quid tacetis? Verum ego nolo vos docere, vos melius ſcitis, quomodo debetis vos habere cum mulieribus, quam ego Datũ raptim ex Erphurdia, ex Dracon

PARDORMANNUS FORNACIficis Licentiatus Magiſtro Ortuino Gratio Salutem ſalutariſſimam dicit.

NUper ſcripſiſtis ad me de Coloni & reprehendiſtis me, quòd ego no ſcriberem ad vos, ex quo dixiſtis præ libenter legiſtis meas literas, quòd h bent bonum ſtylum, nec non procedu recte ſecundum artem epiſtolandi, qua audivi à veſtra præſtantia in Coloni ego ſcriberem vobis, non habeo ſemp inventionem & materiam, ut nunc h beo: Vos debetis notare quòd jam hic lebratur quodliberum: & Mag. Doctoresqu

esq; expediunt se artificaliter cū magna
octrina in determinandis, solvendis, pro
onendis quæstionibus argumentis, pro-
lematibus in omni scibili. Et cum hoc
Poëtæ & Oratores apparent valde artifi-
ioſi ac scientioſi, inter quos est uns no-
abilis & Magistralis in illa arte præ cæ-
eris, qui facit sibi magnū titulū, quando
ntimat lectiones suas; Et dicit, quod est
Poëta Poëtarum, & quod præter eum nō
st alius Poëta. Ipse scripsit quendam tra-
tatum metrice, quem notabiliter intitu-
avit, ego sum oblitus nomen, credo quod
st de ira & colericis: in quo tractatu sti-
mulat Magistros multos, & alios Poëtas
qui se impediverunt legere in Univerſita-
e propter suam luxuriosam artem: ve-
tum Magistri dicunt sibi in faciem, quod
non est tam bonus Poëta sicut gloriatur,
& tenent sibi multum in oppositum, &
robant per vos, videl. quod estis mul-
o profundior in arte Poëticali, cum hoc
ostendunt, quod non est bene fundatus
in quantitate syllabarum, prout determi-
nat Magister de villa Dei in tertia sui, quā
iſte

iſte videtur non ſufficienter legiſſe, atq
deducuntur contra ipſum intentu
ſuum multipliciter. Primo per nom
veſtrum, & hoc dupliciter. Primo ſic:
ce iſte vult profundior eſſe Poëta, qua
Magiſter Ortuinus, & tamen nomen
um non patitur. Profecto Mag. Ort
nus dicitur Gratus à ſupernaturali gra
quæ vocatur gratia gratis data, quia a
non poteritis ſcribere tam profunda
ctamina Poëtricalia, ſine illa gratia g
tis data vobis per Spiritum ſanctum,
ubi vult ſpirat, & vos eam impetra
per humilitatem veſtram: Deus en
reſiſtit ſuperbis, & humilibus dat g
tiam. Qui veſtram Poëtriam legunt
intelligunt negotium, fatentur in co
ſcientia ſua, quod non habetis parem,
mirantur quod iſte eſt ſic inſulſus &
verecundus, quod vult eſſe ſuper vo
quoniam unus puer poſſet intelligi
quod illum excellitis, ſicut Laborio
Cornutum excellit. Ipſi volunt colligi
dictamina veſtra, & curare imprime
quæ in variis tractatib. hinc inde ſcripſ

tis, videlicet in tractatu Magistri nostri de Tungaris summi regentis in bursa Laurentii, in tractatu de scandalosis propositionibus Johan. Reuchlin, in sentimento Parrhisien. in multis tractatibus Domini Joh. Pfefferkorn, qui fuit olim Judæus, & nunc est optimus Christianus. Isti timent quod aliàs pereat vestra Poëtria, & dicunt quod esset unum maximũ scandalum illius temporis, & peccatum mortale, si peritet per negligentiam, & non imprimeretur. Orant etiam Domini Magistri, quod dignemini sibi mittere apologiam vestram contra Joh. Reuchl. in qua realiter tribulatis illum prætensum Doctorem, quod audet oppositum tenere contra quatuor Universitates volunt exscribere, & vobis remittere. De isto modo probandi sunt M. Jo. Kirchberg amicus meus singularissimus mecum pomotus Magister, Joh. Hungen amicus meus affectualissimus, Magister Jacobus de Nurenberga, Magister Jodocus Wytzheim, & alii multi Magistri amici mei dignissimi & fautores vestri

impertèrriti. Verum enimverò ergo alii opponunt se & dicunt, quod iste modus probandi est quidem subtilis, & concludit Magistraliter: sed non sit de mente vestra, quia hoc sonaret multum superbè: si vos diceretis: Ecce Domini mei, ego vocor Gratius à supernaturali gratia, quæ mihi dedit Deus in Poëtria: & in omni scibili, & hoc idem repugnaret humilitati vestræ, per quam habetis illam gratiam, & esset oppositum in adjecto. Nam gratia supernaturalis & superbia nō patiuntur se in eodem subjecto. Porro gratia supernaturalis est virtus, & superbia vitium, quæ se non compatiuntur, propter hoc, quod unum contrariorum natum est expellere reliquum, ut caliditas expellit frigiditatem: Magister noster & Poëta secundum Petrum Hispanum in prædicamentis, qui disputat, quod virtus contrariatur vitio. Ergo est alia ratio multo melior, propter quam vocatur Gratius, videlicet à Grachis Romanis, deposita una litera propter malam sonantiam, de quibus legitur in historiis Romanorum,

um, quod fuerunt valde notabiles Poë-
& Oratores isti Grachi, & quod Ro-
illo tempore pares non habuit, qui
uerunt tam subtiles & profundi, sicut
in Poësi & in Rhetorica. Et legitur,
quod fuerunt de molli & suavi voce, non
bali & grossa, sed dulci, sicut una fistu-
, ad quam fistulam ipsi etiam aliquan-
o inceperunt rhetorizare in principio
i dictaminis, propterea populus audi-
iteos cum magna affectualitate, & de-
dit eis primam laudem præ cæteris in
illa arte. Ab istis igitur Grachis nomi-
natus est Magister Ortuinus. Porro ne-
mo est sibi par in Poësi, & in dulcore vo-
cis. Et illos omnes sic præcellit, sicut illi
Grachi Romanorum Poëtas omnes præ-
cellebant. Ergo ideo igitur debet tacere
& se humiliare ille Poëta hic in Witten-
burga, aliàs est profundus, sed respectu
vestri est unus puer. Illam viam proban-
di tenent amici mei cordialissimi Eoba-
nus Hessus, Magist. Henricus Urbanus,
Ritius Euritius, Magist. Georgius Spala-
inus, Ulricus Hutenus: & inprimis Do-

ctor Ludovicus Mistotheus Dominus amicus meus, & Defensor vester: Vos debetis mihi scribere qui sunt de via meliori, ac informare rei veritatem. Et vos unam missam pro vobis legere apud predicatores, quod debetis vincere Doctorem Reuchlin, qui vocavit vos hæreticum immerito, quod scripsistis in vestra Patria; Flet Jovis alma parens. Valete in maxima valetudine, ex Witenburgo, ex arce apud Magistrum Spalatinum, qui vobis mittit tot salutes, quot cantantur Halleluja infrà Pascha & Penthecostes. Iterum valete & ridete semper.

NICOLAUS LUMINATORI Dn. Magistro Ortuino tot salutes mittit quot in uno anno nascuntur culices & pulices.

SCientifice Præceptor Magister Ortuine, ego significo vobis plures grates quam habeo crines in corpore meo, quod dedistis mihi consilium quod deberem ambulare ad Coloniam pro studio ad burs-

burſam Laurentii: Pater meus fuit optimè contentus, & dedit mihi x. florenos, & emit mihi unam magnam cappam cum tripipio nigri coloris, in primo die quando veni ad Univerſitatem, & depoſui beanium in prædicta burſa, tunc didici unum notabile, quod non vellem carere pro decem albis. Quidam Poëta Hermanus Buſchius venit ad iſtam burſam cum negocio ad unum regentem collateralem Tunc ille Magiſter dedit ſibi manum ſuam, & excepit eum reverentialiter, dicens: Unde mihi hoc quod mater Domini venit ad me? Et Buſchius reſpondit: Si Dominus noſter non habuit pulchriorem matrem, quam ego ſum, certe ipſa non fuit multum pulchra, & non intellexit illam ſubtilem rethoricalem allegoriam quam ille regens burſalis prætendit in ſuo ſermone. Ego ſpero quod volo adhuc multa in hac alma Univerſitate diſcere: tam vtilia, ſicut hoc notabile eſt. Hodie enim proceſſum burſæ, eras debeo arguere in diſputatione burſali de illa materia, utrum materia pri-

ma sit ens in actu, vel potentia. Colon ex bursa Laurentii.

HERBORDUS MISTLADERIU

M Ortuino incomparabili in doctrina, Præceptori suo sulsissimo, Salutem dicit, quam nemo dinumerare poterit.

ILluminatissime Magister, quando di cessi à vestra dominatione ad Suoll ante duos annos, promisistis mihi ad m num meam, quod velitis mihi freque ter scribere, & mihi modum dare dicta di in vestris dictaminibus: ast non fac tis, & mihi non scribitis sive vivitis si non vivitis, non tamen scribitis ut sc quid est, quomodo vel qualiter est. Sa cte Deus quomodo me sollicitatis, rog vos propter Deum & sanctum Geor gium liberate me ex mea cura, quia ti meo quod caput vobis dolet, vel quod habetis infirmitatem in ventre, & est laxus, sicut olim fuistis, quando permer-

dastis,

daſtis caligas veſtras in plateis & non ſenſiſtis, donec una mulier dixit: Domine Magiſter ubi ſediſtis in merdis, ecce tunica & pantofoli veſtri ſunt maculata: tunc iviſtis in domum Domini Johan. Pfeffer. & mulier ejus dedit vobis alia veſtimenta: vos debetis comedere ova dura, & caſtaneas in fornace aſſatas, nec non fabas coctas aſperſas cum papavere, ut fit in Weſtphalia patria veſtra. Mihi ſomniavit de vobis, quod habetis gravem tuſſim, & multum de phlegmate: comedite zuccarum, & piſas contuſas mixtas cum ſerpillo & allio contrito: ac ponite unum aſſatum cæpe ad umbilicum veſtram, & per ſex dies debetis abſtinere à mulieribus: regite caput & lumbos veſtros bene, & ſanabitis: vel ſumite receptum quod uxor Dn. Joh. Pfeff. ſæpe languentibus dederat, quod eſt probatum ſæpe, ex Suollis.

VILIPATIUS DE ANTWERPIA

Baccalaurius M. Ortuino Gratio amico ſuo ſingulariſſimo ſalutem dicit maximam.

VEnit ad me unus religiosus Ordinis Prædicatorum, discipulus Mag. nostri Jacobi de Hostrat hæreticæ pravitatis exquisitoris, & salutavit me. Et stans interrogavi: Quid facit amicus meus singularissimus M. Ortuinus Gratius, a quo multa didici in Logica & Poëti? Et respondit, quòd estis infirmus: tunc cecidi in terram ante pedes ejus præ terrore. Ipse me perfudit cum aqua frigida, & criniſavit me apud pudenda, & vix suscitavit. Tunc dixi: O quam me terruistis, quæ ejus infirmitas? Et ait, quod dextera vestra mammilla est inflata, ac dolorosa infirmitate vos vexat, & impedit à studio, sic cœpi iterum mentem, dicens. Ha non est aliud, ego possum bene sanare istam infirmitatem, habeo artem per experientiam. Verum Domine Magister audite primum, unde venit ista infirmitas? Tunc subjugavi remedium. Quando mulieres male pudorosæ vident unum pulchrum virum, sicut vos estis, videlicet qui habet giluos crines, brunellos oculos vel gravos, os rubeum, magnum

magnum naſum, & eſt bene corporatus, tunc volunt eum habere. Sed quando ille eſt bene moratus, qualificatusq; in mente ſicut vos, & non curat ipſarum levitates & fallacias, tunc fugiunt ad artes magicas, & in nocte ſedent ſuper unam ſcobem, equitantes ſuper iſtam ſcobem ad pulchrum iſtum virum, quem amant, facientes negocium ſuum cum eo quando dormit, & nihil ſentit niſi ſomnium. Aliqui fiunt cattæ vel aves, & ſugunt ſanguinem ejus per mammillas, & faciunt ſuum amicum aliquando ſic infirmum, quod vix valet cum bacculo ambulare. Ego credo quod diabolus docuit ipſas illam artem: verum enimverò ſic debemus ipſis obviare, ſicut legi in liberaria Magiſtrorum in Roſtochio in antiquiſſimo libro, & poſtea probavi, & eſt verum. In die dominico debemus ſumere ſal benedictum, & cum eo ſuper linguam facere unam crucem, & comedere ex mandato Scripturæ: Vos eſtis ſal terræ, id eſt comeditis: poſtea facere unam crucem in pectore, & unam in dorſo: ſi-

militer ponere in utramque aurem semper cum cruce, cavendo ne cadat exinde. Ac postea orate talem orationem devotam: Domine Jesu Christe, & vos quatuor Evangelistæ custodite me à malis meretricibus, & ab ipsis incantatricibus, ne exsugant meum cruorem, & faciant gravem dolorem, in meis mammillis, quæso resistite illis, dabo vobis offertorium, unum pulchrum asperſorium: & eritis liberatus. Si iterum veniunt, tunc exsuguntsuum sanguinem, & fiunt mei infirmæ. Cæterum quomodo stat res cum Doctore Reuchlin? Magistri dicunt hic, quod vos vicit: ego non credo, quod posset vincere Mag. nostros. Et multo magis miror, quod non scribitis unum dictamen contra ipsum. Valete super æternaliter, & salutate Dominum Johan. Pfefferkorn cum sua uxore, dicatis quod ego opto sibi plures bonas noctes, quam Astronomi habent minutas. Ex Franckfurdia apud Oderam.

Anto-

ANTONIUS N. MEDICINÆ quasi Doctor, id est, Licentiatus: statim autem promotus, spectabili viro Magistro Ortuino Gratio, Præceptori suo multum veneranDo S. dicit.

PRæceptor singularissime secundum quod scripsistis mihi nuper, quod debeam vobis scribere novalia, sciatis quod ego nuperrime veni ex Heydelberga ad Straſsburg, volens emere quædam materialia, quibus utimur in nostris medicinalibus, ut scitis credo: quia etiam est consuetudo apud vestros Medicos, ut si non habent in suis apothecis, tunc solent pergere in aliam civitatem, ut possunt emere ad practicationem suam, sed stent illa: Cum itaque veniſsem illuc, venit ad me unus bonus amicus, qui est mihi multum favorabilis, & quem vos bene cognoscitis, quia fuit diu etiam Coloniæ sub virga vestra, ille mihi dixit tunc de uno, qui erat dictus Eraſmus Roterodamus, mihi prius incognitus, qui esset homo valde

doctus in omni scibili, omniq; doctrinarum genere, & dixit, quod esset jam in Strasburg: ego nolui credere & adhuc non credo, quia videtur mihi impossibile, quod unus homo parvus, ut ipse est, tam multa deberet scire: Rogavi ergo illum qui mihi talia dixit valde plurimum, ut vellet me tamen ducere ad eum, ut possem eum videre. Habui etiam mecum tunc unum Rapiarium quod intitulavi vade mecum in medicina, ut soleo semper habere quando ambulo trans campis ad visitandos patientes vel ad materialia emenda: in hoc habeo etiam varias quæstiones, quæ sunt valde subtiles in arte medicinali, ex illo Rapiario enucleavi mihi unam quæstionem cum suis notabilibus & argumentis pro & contra, cum quibus volui armatus venire contra illum quem dicebant tam scientiosum, ut possem tamen experientiam facere, an etiam aliquid sciat in medicina vel non. Cum igitur dixissem hoc amico meo, instituit collationem optimam, & invitavit Theologos speculativos, Juristas splen-

lidissimos, & me quasi unum ex medicinarum practicatoribus, licet indignus: nempe cum sedissent tunc diutacuerunt, neque aliquis ex nobis voluit incipere præpudore. Tunc ego stimulavi meum proximum confessorem, quod mihi ad salvos Deos ex abrupto occurrit in memoriam: Conticuere omnes intentique ora tenebant, quem versum adhuc habeo in recenti consideratione, quia vos cum exposuistis Vergilium in Æneidis, tunc pinxi ad illum versum, ut facerem mihi locationem in libro meo, secundum quod jussistis nos, unum virum qui habet claustrum in ore: sic ergo jam optime venit ad propositum, cum ille scientificus etiam sit Poëta, ut ipsi dicunt. Quippe cum sic taceremus invicem ipsemet incepit magno præludio sermonisare: ego vero non intellexi, vel non sum ex legitimo thoro natus, unicum verbum, quia habet tam parvam vocem: puto autem quod fuit ex Theologia, & hoc fecit, ut possit attrahere illum Magistrum nostrum virum maximè profun-

dum in Theologia, qui nobiscum sed
in collatione. Quin imo cũ finiviſſet i
præludium, tunc incepit Mag. noſt. di
tare ſubtiliſſimè de Ente & eſſentia qu
non opus eſt jam repetere, quia bene
tractatis illam materiã. Illo finito, ipſe
ſpondit paucis verbis: tunc iterum om
tacuerunt. Tunc ergo hoſpes noſter, q
eſt bonus humaniſta, incipit quædã di
re ex Poëtria, ubi laudavit valde Cæſare
Julium in ſuis ſcriptis & etiam factis. Pro
fecto cum hoc audiviſſem, erat mihi be
ne adjuvatum, quia multa legi & audi
in Poëſi à vobis, dum fui in Colonia, &
dixi: Quoniam quidem igitur incepiſti
loqui de Poëtria, non potui me longiu
occultare, & dico ſimpliciter, quod non
credo Cæſarem ſcripſiſſe illa commenta
ria, & volo dictum meum roborare hoc
argumento, quod ſic ſonat: Quicunq; ha
bet negotium in armis & continuis labo
ribus, ille non poteſt Latinum diſcere. Sed
ſic eſt quod Cæſar ſemper fuit in bellis &
maximis laboribus, ergo non potuit eſſe
doctus vel Latinum diſcere. Revera puto
igitur

igitur non aliter quam quod Suetonius
ripſit illa Commentaria, quia nunquam
vidi aliquem, qui magis haberet conſimi-
lorem ſtylum Cæſari, quam Suetonius.
Poſtquam ita dixiſſem, & multa alia ver-
ba, quæ hic cauſa brevitatis omitto, quia
ut ſcitis ex antiquo dicterio: Gaudent
brevitate moderni. Tunc riſit Eraſmus,
& nihil reſpondit: quia eum tam ſubtili
argumentatione ſuperavi. Et ſic impo-
ſuimus finem collationi, & nolui quæſtio
nem meam in medicina proponere, quia
ſcivi quod ipſe non ſciret: cum non ſciret
mihi ſolvere illud argumentum in Poëſi,
& ipſe tamen eſſet Poëta: & dico per Deū,
quod non eſt tam multū, ut dicunt de eo,
non ſcit plus quā ali⁹ homo, in Poëſi bene
concedo quod ſcit pulchrū Latinum dice
re. Sed quid eſt, in anno multa poſſumus
talia diſcere, ſed in ſpeculativis ſcientiis,
ut eſt Theologia & medicina multo ali-
ter faciendum eſt, ſi quis velit eas diſcere,
quamvis ipſe etiam vult eſſe Theologus.
Sed bone Præceptor qualis Theologus?
nempe ſimplex, quia laborat tantū circa

verba

verba & non gustat res ipsas interio
ficuti (volo facere optimam compara
nem) si aliquis velit comedere nucem
comedere superiorem partem, & nuc
um nunquam attingeret: sic etiam
cum illis secundum meum obtusum i
tellectum. Sed multo aliter intelligi
quam ego, quia audio quod jam etia
vultis accipere ornamenta doctoralia
Theologia, ad quod Deus & sancta
netrix velint vos promovere. Sed tame
hoc dico pro me ne fiam longior qua
proposui, quod velim plus acquirere m
arte (si saltem Deus concederet mihi,
haberem multos ægrotos) in una sep
mana, quam Erasmus vel alius Poëta
uno anno. Et hoc sufficiat pro nunc, &
habeant sibi hoc, quia per Deum jam ma
xime fui iratus: alia vice volo vobis plu
novalia scribere. Vivite & Valete quam
diu unus Phœnix vivere potest, quod
dent vobis omnes sancti Dei, & me dili
gite, sicut adhuc semper feciſtis. Datum
in Heydelberga.

Gallus

GALLUS LINITEXTORIS Sundelfingenſis, Cantor inter bonos ſocios, S. D. M. Ortuino Gratio, Præceptori ſuo plurivariam dilecto.

REverende Domine Magiſter, quia ſcripſiſtis mihi ad Eberburch valde ſolatioſam litteram, in qua conſolaſtis me, quia audiviſtis me eſſe infirmum: propterea habeo vobis grates ſempiternas. Sed in illa epiſtola ſcripſiſtis, vobis fuiſſe mirum quare fuiſſem factus infirmus, cum non habeam magnos labores, ut etiam nec alii habent qui dicuntur ſine labore, id eſt, dominorum ſervi. Ha ha ha oportet me ridere, vel ſim ſpurius, quod quæris ex tam ſimplici mente: non ſcitis, quod hoc eſt in Dei voluntate, quod poteſt unum facere infirmum quando vult; & iterum ſanare quando ſibi placet: ſi ſemper debet venire infirmitas ex labore, tunc mihi non eſt bonum, licet vos dicatis me non multum laborare.

re. Quippe cum fui nuper in Heydelberga apud bonos socios, tunc maxime semper cogebar laborare cum collo, libendo scilicet vinum, quod non mirum fuisset, quod traxissem collum meum inde, & vos non putatis esse illum laborem? Sed sufficiat hæc responsio ad illam partem: postea sequitur in vestra litera quod debeam vobis disponere unum libellum, in quo stet aliquid pulchrum pro juvenibus, quod possitis resumere. Cum igitur fuistis mihi semper amabilis, propter disciplinas vestras varias quas scitis mentetenus, non potui non servare, ut non mitterem vobis unam epistolam ex pulchro libello, qui inscriptus est epistolare Magistrorum Lipsiensium, quem dictaverunt Magistri dispositissimi in alma Universitate Lipsensi: & hoc propterea feci, si placet vobis illa prima litera, tunc volo mittere totum librum: quia non libenter permitto à me: est ergo illa epistola talis in principio.

Magi-

MAGISTER CURIO REGENS veterrimus in burſa Henrici Lipſig S.D. Matthiæ Falckenbergenſi ex antiqua familia Nobiliſtæ ante quinquaginta annos, & adhuc ſuo ſocio indiviſibili.

QUoniam quidem cum ſit jam longum tempus ut non fuimus ſimul apud invicem, bonum eſſe puto vobis ſemel velle ſcribere, ut antiqua amicitia non deſtruatur, quia audivi à multis vos adhuc vivere & vos bene habere, atque ſitis adhuc in bona poſſibilitate, ſicut fuiſtis adhuc juvenis, quod ego per Deum ſanctum cum maxima hilaritate audivi: ſed parcat mihi bonus Deus, quod tam robuſte juravi. Utinam Deus & ſancta Maria ſemel velint permittere, ut huc poſſitis equitare: quia audio vos jam non ſic libenter equitare ſicut feciſtis, quando fuiſtis mecum in Erphordia, & in cæteris partibus Saxoniæ, quando ego ſæpius admiratus ſum veſtram hilaritatem cum equi-

equitaſtis in equo. Ego valde timui quando audivi Wormacienſes habere litigium cum quodam nobiliſta, ne vos etiam eſſetis cum illo, quia una antiqua familia ſicut voseſtis, eſt libenter apud aliam ſemper in juventute cum illis libenter fuiſtis zechando & equitando, in quo ego vos ſæpe taxavi. Sed tamen cum adhuc omnia bona ſunt, volumus referre Deo Jeſu meritas grates, quod tam diu manſimus ſani. Miror valde quod mihi nunquam ſcripſiſtis cum tamen habotis multos nuncios ad Lipſig, & bene ſciviſtis, quod hic ſemper habitavi. Ego non poſſum eſſe tam piger, ut voseſtis, quare etiam ſcribo vobis & ſemper ſcribo libenter, & ſcio quod in illis annis, quibus nos ſimul invicem non vidimus, ſcripſi plus quam viginti literas ad doctos viros meos æquales: Sed tranſeat ille error cum cæteris. Domine nobiliſta, ego velim quod nuper fuiſſetis hic, quando Sereniſſimus Princeps Saxoniæ habuit ſuas nuptias cum pulchertrima choriſtione, ubi fuerunt multi nobiliſtæ. Ego

fui

fuii in illis nuptiis missus cum rectore nostro Lipsensi ut solet fieri, ubi propinavimus magnam Crateram, & multos florenos intrà, & mansim⁹ ibi per duos dies, & fuimus valde læti & hilariter nos refecimus comedendo & bibendo. Ego habui mecum unum famulum, qui habuit duas ollas, & ille bene scivit ubi ego sederem in mensa, & posuit illas ollas infrà scamnum meum, tunc habuimus vinum de meliori: scitis bene quod est illud, est enim dulcissime dulce, quod ego tam libenter bibo, ut mihi fiat rotundum caput inde, & post prandium soleo tunc chorisare: tunc accepi & implevi de meliori, & iterum posui infrà mensam: hoc autem feci quod aliquid haberemus bibere in via. Postea inter alia multa fercula habuimus bonum galrinum cum multis gallinis & bonis rebus: tunc accepi aliam ollam & implevi cum tota gallina, etiam hoc feci ut magnificus Dominus Rector & ego haberemus aliquid comedere in via. Illo sic habito dixi ad unum nobilistam: Domine nobilista vocate mihi ser-

vum

vum meum, habeo ſibi aliquid dicere cum ille feciſſet & ſervus venit, dixi: famule veni, leva mihi cultellum, quod cecidit mihi infra menſam (ſed tamen ego libenter miſi cadere) & ſic repſit infra menſam & accepit cultellum & ollas infra veſtem & ſic diſtillavit, quod nullus unquam vidit. O ſancta Dorothea, ſi tunc affuiſſes nobiſcum in via quando perreximus ad Lipſig iterum, quam jucunditer voluiſſemus vitam habuiſſe: ego comedi etiam ad duos dies poſtea de illis reliquiis, quia non potuimus totum comedere in via: propterea autem vobis hoc ſcripſi, quia ſcio, quod vos etiam libenter diſtillatis per filtrum & per ſaccum: tunc enim feciſtis cum fuiſtis adhuc mecum ubi ego didici à vobis, & eſt in bona fide optima ars: ego non vellem carere centum aureis. Dixit mihi nuperrime unus quod habetis pulchrum hortum in veſtra patria, in quo habetis multos fructus & pira & poma & botros: & cum eſtis in hoſpitio veſtro, quia non habetis propriam menſam in domo, tunc habetis magnum carnirum

um, in quem distillatis & simellas & assa-
aves, & carnes, & ita pulchre facitis di-
tillationem, ut nemo vidit, quod ego mi-
or: sed credo hoc habetis ex longo usu, u-
t enim facit artem, ut dicit Philosophus
ono Physicorum. Audio etiam, quod ha
etis vobiscum unam amasiam, quæ non
idit bene cùm uno oculo, ego miror pro
ecto, quod adhuc potestis esse in nocte
nus vir, & estis tam senex; & quod mihi
axime mirũ est, audivi, quod res vestra
teit una statione ad sex hebdomadas,
uod nõ potuistis flectere, & vos dixistis,
uod esset ex infirmitate. O dio, si etiam
berem talé infirmitatem, quam bonus
ocius tunc velim esse. Sed credite mihi,
on possũ amplius, sicùt scivi in juventu-
e, percussi extra domum meam Coccam
nte quatuor hebdomadas, tamdiu est,
uod nihil magis potui: Est adhuc unum
uod volo vos petere, antequam faciam
onclusionem si habetis aliquem puerum
el consanguineum, vel si scitis bonum
micum qui habet & debet studens fieri,
unc mittite huc ad Lipsig ad me, nos ha-

bemus multos doctos Mag. apud nos
habemus bonum comedere in burſa
ſtra & quotidie ſeptem fercula bis, m
& ſero, ſcilicet primum dicitur Sem
id eſt, Teutonice Grutz. Secund
Continue ein Supp. Tertium Quoti
id eſt, Muſs. Quartum Frequenter
eſt, mager Fleiſch. Quintum Raro
eſt, Gebrottes. Sextum Nunqua
eſt Keſs. Septimum aliquando, id
Epffel und Birn. Et cum hoc habe
bonam potationem, quæ dicitur C
ventum. Ecce videte non eſt ſatis? I
ordinem ſemper ſervamus per totum
num, & laudatur ab omnibus. Se
men in habitationibus noſtris extraor
narie non habemus multa comed
quod etiam non eſſet bonum, aliàs en
ſuppoſiti noſtri non ſtuderent, quare
ſcripſi ad habitationes omnium
duos verſus.
Regula burſalis, eſt omni tempore ta
Prandia fer tecum, ſi vis comedere me
Sed hoc ſit ſatis, videtis quod etiam
Poëta, ne videar ſuperfluus. Datum
pu

tim ex Lipſig ſub blavio cœlo: & valete cum amaſia veſtra lætius quam apis in thymo vel piſcis in undis. Valete adhuc ſemel. Nunc videte Domine Mag. Ortuine ſi placet vobis illa epiſtola, tunc volo vobis mittere totum librum plenum, quę ſunt valde bonæ ſecundum meum debile ingenium: aliàs nihil magis poſſum vobis jam ſcribere. Valete in eo qui cuncta creavit. Datum in Eberburck, ubi velim, quod eſſetis mecum vel diabolus confundat me. Sexta feria infrà Paſcha & Pentecoſte.

ARNOLDUS DE THUNGARIS Magiſter noſter in ſacra pagina S. D. Mag. Ortuino Gratio.

VEnerabilis Domine Magiſter, ego vexor jam ſuprà vexationem: nunc intelligo illud dicterium Poëtarum eſſe verum: Nullum damnum ſolum, & hoc volo ſic probare. Ego jam ſum infirmus, & ſupra illam infirmitatem venit mihi alia vexatio maxima, quæ eſt talis. Cur-

runt quotidie ad me homines, & etiam scribunt ad me ex diversis provinciis, notus sum in omnibus regionibus, propter libellum, quem feci contra defensorium Joh. Reuchlin, ut scitis. Illi homines dicunt & scribunt eos mirari, quod permittimus Joh. Pfefferkorn tinctum Judæum accipere nostrorum causa laborem scribendi, ut defendat se & nos omnes contra Reuchlin, & defendat fidem nostram: sic quod ipse habeat nomen, & nos tamen scripta omnia fecerimus, quæ emisit suo nomine, ut tunc verum est, confessione hoc dixi. Dixerunt etiam quod jam compilasset novum librum quem intitulavit in Latino Defensorium Jo. Reuchl. in quo enarrat totum factum à principio usq; ad finem, quem libellum teutonisavit etiam: cum ego hoc audivissem, dixi quod non esset verum simpliciter, quia ego nihil scirem de hac re, & si fecit, tunc per Deum scandalum est quod me non fecit certum: & tamen per semper me consultavit. Credo, quod ipse jam non recordatur mei, cum sum immu-

nus: si me interrogasset, tunc dixissem uno modo satis fuisse, quia scio, quod scribendo nihil acquiremus: nam Reuchlin semper restimulat, quod habet diabolum. Si ergo ita est, tunc peto diligenter, ut non faciat, quia vos potestis impedire tanquam Corrector suorum librorum. Secundo audivi etiam, quod non tam vehementer dolui, vos laudasse ancillam (cum honestate dico) Quentels impressoris, & feciisse sibi unum puerum, atque ut verum sit, tunc ipse dedit sibi veniam, & non vult pati amplius in domo, & jam est in propria domo, & facit antiquas tunicas novas. Peto vos propter maximam charitatem, quam habuimus semper alternatim, ut velitis mihi hoc scribere an sit vel non, quia ego libenter vellem eam diu suppositisse, sed tamen non volui facere, quia timebam, quod esset adhuc virgo. Si autem ita sit, quod vos feciistis, tunc si potestis pati, volumus ad unam dicam laudare, ego hodie & vos cras, quia dignioria sunt priora, ego Doctor & vos Magister: dico tamen hoc si-

ne contemptione, sicque volumus hoc
secreto servare atq; eam nutrire cum pu
ro expensis mutuis, & scio quod ipsa
benter erit contenta, atque etiam scio,
diu lardassem eam non esset mihi infirm
tas illa: spero tamen quod volo renes pu
gare, ut fiam sanus. Et cum hoc valete,
non fuissem debilis transitionis, tu
met ivissem ad vos, & non scripsissem;
tamen vos debetis mihi scribere. Datu
raptim ex bursa nostra Montis.

JOHANNES CURRIFICIS AM
bachensis Ortuino Gratio Daventri
ensi Salutis plurimum.

QUoniam quidem mihi nuper scrip
sistis, quomodo mihi succederet
Heydelberga, & quod etiam vobis resc
berem quomodo placerent mihi Doct
res & Magistri. Sciatis ergo primo, qu
quamprimum veni ad Heydelberga
fiebam cocus in bursa, ubi habeo me
sam gratis, & etiam aliquas pecunias pro
mercede, & possum proficere & comple
re

re ad gradum Magisterii. Sic etiam fecit pauper Henricus, qui non habuit libros neq; papyrum, sed omnia scripsit ad pellicium suum. Ita etiam nutrivit se Plautus, qui portavit saccos ad molendinam sicut asinus, & tamen postea evasit in doctissimum autorem, quia postea scripsit metra & prosas. Præterea ut sciatis, qui sunt hic viri docti, volo vobis prius recitare de dignioribus & deinde successive de aliis, quia ut dicit Philosophus primo Physicorum. Oportet ex universalibus ad singularia procedere. Et Porphyrius etiam descendit à genere generalissimo ad speciem specialissimam, ubi jubet Plato quiescere. Et à dignioribus debet fieri denominatio, ut dicit gentilis Magister in secundo de anima. Inter omnes Doctores Theol. est unus hic qui est prædicator nobiscum, & habet tubalem vocem, licet parvus sit: illum audiunt homines libenter prædicare, & tenent aliquid de eo, quod per Deum ipse est doctus & doctus in Superlativo dico vobis, & multi homines intrant ejus prædicationes, quia

ipse est delectabilis, & lacerat bonos bol-
sos in ambone sive cancellis. Ego audiui
semel ab eo ex libris Posteriorum de quæ-
stione, quia est, quid est, si est, & propter
quid est, & omnia scivit in Teutonico
dicere. Præterea semel prædicavit de vir-
ginitate, & dixit quod virgines, quæ amit-
serunt suam virginitatem, solent dicere
quod sit eis per vim factum. Tunc ipse
dixit: Beneveneritis per vim. Ego quæro,
si unus haberet nudum gladium in una
manu, & vaginam in alia, & ipse semper
moveret vaginam, nonne est ita, quod
ipse non posset gladium intra stimulare?
sic etiam est in virginibus. Præterea se-
mel in Novo anno, quando unicuiq; stu-
tu dedit novum annum, tunc dedit stu-
dentibus in tribus Bursis (quia hic sunt
moderni & antiqui) modernis dedit Sa-
turnum, & ita exposuit: Saturnus est fri-
gidus Planeta, & ille bene convenit mo-
dernis, quia ipsi sunt frigidi artistæ, quia
non servant sanctum Thomam & copu-
lata & Reparationes secundū processum
bursæ montis in Colonia. Sed Thomi-
stis

stis dedit pro novo anno unum puerum, qui dormivit apud Jovem, & vocatur Ganymedes. Ille quadrat realistis, quia Ganymedes propinat Jovi vinum & cerevisiam & dulcem potum de lacaritio, quam historiam pulcherrime interpretavit Torrentinus in primo libro Æneidos. Sic etiam reales infundunt eis artes, & scientias, & multa arguitur, & mutla alia delectabilia, ut unus posset mirare. Ego credo, quod jacuit multas noctes & non dormivit, quando illa ita subtiliter & pulcherrimè speculavit. Sed sunt multi, qui dicunt, quod sit frascaria, quod ipse prædicat, & vocant eum Quaculator & Johannes cum destructo capite, & auca caput, ex illa ratione, quia ipse stetit semel male in disputatione, tunc expediverunt eum ita realiter, sicut unus in centum annis expeditus est. Et unus expectavit eum ante lectorium, & detraxit suum baretum abinde (sed non propter honorem, sed sicut fecerunt Judæi, quando coronaverunt Christum, & flectebant genua) & dixit Dn. Doctor cum suppor-

tatione, Deus benedicat vobis balneum. Tunc ipse dixit: Deo gratias Domine Baccalaurie, & non dixit amplius & abiit. Unus dixit mihi, quod oculi ejus fuerunt sibi plenum aqua, & credidit quod ploraverit postea. Et quando ego audivi tales vexationes, tunc doluit mihi in ventre, & si ego sciviſſem quis ille leccator fuiſſet, ego percusſiſſem me cum eo, & deberent mihi caput cum una dila abinde truſiſſe. Sed ipſe habet adhuc unum discipulum, ille eſt mihi unus doctus vir, & quaſi plusquam doctus, & etiam quasi plus doctus quam ſuus Præceptor, nisi quod ipſe eſt ſimplex Baccalaurius in Biblia, ipſe cum pauculis, imo pauciſſimis temporibus præteritis intimavit bene viginti quæſtiones & ſophiſmata, & ſemper contra modernos, videlicet V. Deus ſit in prædicamento, V. Eſſentia & exiſtentia ſunt diſtincte, V. rollationes à ſuo fundamento ſint diſtinctæ, & V. decem prædicamenta ſint realiter diſtincta. Hui quot reſpondentes, ego non vidi in vita mea plus reſpondentes in lectorio, & ipſe

etiam

etiam defendit ſua dicta, & impoſuit honorem, quia unus ſimplex Magiſter haberet cum uno ſufficientiam: ego miravi quare Decanus admiſit, ego credo quod fuit inſanus propter Caniculares, quia eſt contra ſtatuta. Et quando diſputatio fuit, ex tunc ego in laudem ipſius metrivicavi illa carmina ex tempore, quia ego pro parte ſum humaniſta.

Hic eſt uns doctus Magiſter
Qui intimavit bis vel ter
An eſſe eſſentiæ
Diſtinguatur ab eſſe exiſtentiæ.
Et de Rollationibus
Et de Prædicamentorum diſtinctionibus
Et utrum Deus in firmamento
Sit in aliquo prædicamento?
Quod nemo fecit ante eum
Per omnia ſecula ſeculorum.

Sed de hoc ſufficienter, nunc de Poëtis volo aliquid dicere vel ſcribere, & ſic eſt hic unus, qui facit Valerium Maximũ, ſed ipſe non placet mihi in media parte tam bene, ſicut vos mihi placuiſtis, quando vos feciſtis Coloniæ Valerium Maximum,

mum, quia ille hic procedit simpliciter: vos autem quando legistis ibi de neglecta religione, de Somniis & de Auspiciis tunc allegastis sacram Scripturam, videlicet Catenam auream, quæ vocatur Continuum beati Thomæ, Durandum & alios sublimatos in Theologia, & jussistis quod bene notaremus illa puncta ex sacra pagina, & pingeremus ibi unam manum, & disceremus mentetenus. Sciatis etiam, quod hic non intrant tam multa supposita, sicut Coloniæ, quia Coloniæ studentes possunt esse sicut hic sunt scutones, & ibi aliqui studentes scutant etiam parthecas, quod non volunt hic concedere, quia oportet hic, quod omnes habeant mensam in bursa, & sint in matricula Universitatis, sed quamvis hic sunt pauci, tamen sunt audaces & bene tam audaces sicut illi multi in Colonia, quia ipsi scalaverunt nuperrime unum regentem in bursa, qui stetit ante cameram, & audivit quod luserunt interius, tunc unus voluit exire & invenit eum ibi, & projecit eum per gradus. Præterea etiam

sunt

sunt audaces, quia percutiunt se hic cum reuteris, sicut faciunt Coloniæ cum Doleatoribus, & incedunt more reuterorum cum productis gladiis, & Chordis & Spadis, etiam cum plumbatis, ubi habent cordulam, ut possunt jactare & iterum ad se trahere. Nuper semel reuteri secaverunt hic unum Domicellum per scabiem, quod cecidit ad terram, sed cito surrexit & defendit se realiter & percussit & secavit eos omnes quod habuerunt sanctum Valentinum, & omnes currebant fugens. Adhuc unum est, quod debetis scire. Vos debetis interrogare Doctorem Arnoldum de Tungaris, qui non est minimus in Theologia, an etiam sit peccatum ludere in taxillis pro indulgentiis. Ego scio aliquos socios, qui sunt Ribaldi, qui perluserunt omnes indulgentias, quas dedit eis Jacobus de alta platea, quando ipse terminavit causam Reuchlin Magistri, quia tres fuerunt ibi, & etiam dixerunt, quod illæ indulgentiæ non essent hominibus proficuæ. Si est peccatum, sicut credo,

& non est possibile, quod non sit peccatum, ego nosco illos bene, tunc ego volo hoc Prædicatoribus dicere, qui erunt eo recte confundere, & ego etiam volo me met in propria persona (ego sum ben tam audax) ad panem eorum ponere. Nihil est jam amplius ad scribendum, nisi salutate mihi ancillam Quentels, qui jam est in puerperio, & valete pancratice, athletice, pugillice, basilice, belle & magnifice, prout dicit Eras. in parabolis. Datum Heidelberg.

WENDELINUS PANNITONSORIS Baccalaurius & Cantor in Strasberg, Magistro Ortuino Gratio S. D. P.

VOs culpastis me in superiori litera quod atramentum esset mihi balsamus, & calamus & papyrus aurea, eo quod ego vobis ita raro scriberem. Ego volo nunc deinceps semper vobis scribere, & maxime, quia vos fuistis Præceptor meus in Daventria in quinto loco, & quia etiam estis

estis vitrinus meus, quare ego teneor vobis scribere. Sed quia jam nullas novitates habeo, volo vobis alia scribere: sed ego scio quod illa non delectabunt vos, quia vos estis bonus super latere Prædicatorum. Nuper semel sedimus in symposio, tunc sedit ibi unus qui loquebatur tam mirabile Latinum, quod ego non omnia verba intellexi, sed aliqua verba bene, & inter cætera dixit, quod vellet unum tractatum componere, qui deberet exire ad proximam missam Franckfurdensem qui deberet sintitulari Catalogus prævaricatorum, hoc est, Prædicatorum, quia vellet scribere omnes eorum nequitias, quas fecerunt, quia jam essent inter omnes ordines nequitiosissimi. Inprimis, quomodo contigisset in Berna quod Prior & superiores introduxerunt meretrices ad claustrum, & quomodo fecerunt novum sanctum Franciscum, & quomodo beata virgo & cæteræ Sanctæ apparuissent illi Nolhardo, & etiam quomodo Monachi voluerunt postea illi Nolhardo venenum dare in corpore

Christi & quod hæc omnia essent nequitiæ & fantasiæ, quod ipsi Monachi fecerunt, & quomodo deinde essent combusti. Deinde voluit componere, quomodo semel unus prædicator supponit Moguntiæ in Ecclesia ante altare unã meretricem & quando deinde aliæ meretrices fuerunt iratæ super illam, tunc nuncupabant eam Monachus meretrix, Ecclesia meretrix, & altare meretrix: & hoc audierunt homines, & cognoscunt etiam adhuc illam meretricem. Et vult etiam componere, quomodo unus prædicator voluit uno modo Moguntiæ in hospitio ad Coronam ancillam lardare, quando Prædicatores de Augspurg habuerunt suas indulgentias ibi, quia jacuerunt in illo hospitio, & ancilla voluit lectum facere, & unus Monachus vidit eam, & cucurrit ei post, & projecit eam ad terram, & voluit ante: tunc ancilla clamavit, & homines venerunt ei in auxilium, aliàs oportuisset, quod illa ancilla servasset ei unum ex. Et voluit componere, quomodo hic in Strassberg in claustro Prædicatorum fuissent

fuissent Monachi, qui duxissent mulieres ad cellas eorum per ripam quæ fluit apud cloustrum eorum, & raserunt eis crines abinde, & illæ mulieres iverunt longè pro Monachis, & iverunt ad forum & emebant pisces à viris suis qui erant piscatores, & postea fuerunt traditæ, & taliter Prædicatores fecerunt semel nequitiam bacchantibus: & quando semel unus prædicator ivit spaciatum cum Monacha, tunc iverunt apud scholas, & scholares trahebant illos duos Monachos ad scholam & correxerunt eos audacter: & quando Monacham correxerunt, viderunt quod habuit vulvam; tunc omnes riserunt & dimiserunt eos in pace, tota civitas fiebat deinde plena de illa re. Tunc ego fui per Deum valde iratus, quando talia dixit & dixi ad eum: Vos non deberetis talia dicere, posito casu quod essent vera, tamen adhuc non deberetis dicere: quia posset bene contingere, quod omnes occiderentur in una hora, sicut Templarii, si homines illas nequitias omnes scirent. Tunc dixit, ego scio

adhuc

adhuc tot quod non posſem ad vig
arcus papyri ſcribere. Tunc ego di
Quare vultis de omnibus Prædicato
bus ſcribere, non tamen fecerunt omn
Si illi in Maguntia & in Augſpurck &
Straſsberg ſunt nequitioſi, tunc alii ſu
forte probi. Tunc ille dixit: Quomo
confundis me, ego credo, quod tu fis
lius Prædicatoris, vel fuiſti met Prædi
tor: nuncupa mihi unum clauſtrum, u
ſunt probi Prædicatores. Tunc ego di
quid fecerunt illi in Franckfurd? Tun
dixit ille, neſcis hoc? illi habent princip
lem apud eos qui vocatur Wigandu
ille eſt caput omnium nequitiarum, &
ipſe incepit illam hæreſin in Berna, &
fecit unum libellum de Weſalio, & i
lum poſtea in Heidelberga revocavi
caſſavit, extirpavit & annullavit: & fec
etiam deinde unum alium librum qui vo
catur die Sturmglock, & ipſe non fui
ita audax, quod ſcriberet ſuum nomen
ſed miſit Joh. Pfefferkorn ſuum nome
ſcribere, ut daret ſibi medium lucrum,
tunc velit eſſe contentus, quia bene ſciv
quod

quod Joh. Pfefferkorn esset talis homo, qui neminem curaret, etiam suam famam non curaret, quando nisi lucraret pecunias, sicuti faciunt omnes Judæi. Et quando vidi, quod eorum erant plus quam meorum, tunc ego abivi, sed fui valde iratus, quod ipse non fuit solus, si fuissemus ego & ipse solus: ego vellem diabolum posuisse. Valete. Datum ex Straßberg Feria quarta post festum sancti Bernhardi, Anno millesimo quingentesimo decimo sexto.

JACOBUS DE ALTA PLATEA septenatum & liberalium nec non ingenuarum artium & sacratissimæ Theologiæ Professor humilissimus, necnon in aliquibus partibus in Germania hæreticorum Magister, id est, Corrector, Ortuino Gratio Daventrienſi in Colonia vitam trahens, Salutem in Domino nostro Jesu Christo.

Nun-

NUnquam fuit tam grata ruricol dulciſſima pluvia tempore long ſiccitatis, neque Sol poſt longas nebu quam mihi fuit litera veſtra quam ad huc ad Romam miſiſtis. Quando eg eam legi, tunc fui ita gaudibundus quo libenter fleviſſem, quia mihi videba quod jam eſſem in Colonia in domo ve ſtra, quando bibimus ſemper unam v duas quartas vinum vel cereviſiæ, & l ſimus in aſſere, ita lætus fui. Sed vos vul tis quod iterum ita faciam ſicut vos, ho eſt, quod ego etiam ſcriberem quid fa ciam hic in Roma tam longe & quomo do mihi ſuccedat, quod volo libentiſſ me facere. Sciatis ergo quod ego adhu ſum ſanus divina ſpiratione. Sed tame quamvis ſum ſanus adhuc, tamen non ſum libenter hic in Roma, quia illa cau ſa propter quam ego ſum hic, eſt mih nunc adverſa: ego vellem quod nun quam incepiſſem eam, omnes deriden me & vexant me, & noſcunt hic Reuch lin melius quam in Almania, & multi Cardinales & Epiſcopi & Prælati, & Cur tiſani

nisani amant eum. Si non incepissem, tunc essem adhuc in Colonia & comederem & biberem bene, ego habeo hic aliquando vix siccum panem. Ego credo etiam quod male jam procedat in Almania, quia ego sum absens, omnes jam scribũt libros in Theol. secundum suum libitum: ipsi dicunt quod Erasmus Roterod. composuit multos Tractatus in Theol. ego non credo quod faciat omnia recte. Ipse etiam prius in uno parvo tractatu vexavit Theologos, & jam scribit Theologice, est mihi mirum. Si ego venio ad Almaniam & lego suos codiculos, & invenio unum parvissimum punctum ubi erravit, vel ubi ego non intelligo, ipse debet videre, quod ego volo sibi super cutem. Ipse scripsit etiam græce, quod non deberet facere, quia nos sumus Latini & non Græci. Si vult scribere quod nemo intelligat, quare non scribit etiam Italicum & Bohemicum & Hungaricum, & sic nemo intelligeret eum, faciat se conformem nobis Theologis in nomine centum diabolorum, & scribat per utrum & contra, & arguitur &

replica,

replica, & per concluſiones, ſicut fe-
runt omnes Theologi, ſic etiam nos
geremus. Ego non poſſum vobis
omnia ſcribere, neque meam pauper-
tem quam hic habeo dicere. Illi Cur-
ſani, quando vident me, tunc nuncupa-
me apoſtata, & dicunt quod ego cucu
ex ordine, & ſic etiam faciunt Doct
Petro Meyer, Plebano in Franckfurt
quia vexant eum ita bene ſicut me, qu
ipſe favet mihi. Sed tamen ipſe habet m
lius, quam ego, quia ipſe habet bon
officium, quia eſt Capellanus ſuper D
agro, quod eſt per Deos bonum offic
um, licet Curtiſani dicunt, quod ſit vil
ſimum inter omnia officia, quæ in Ro
poſſunt eſſe. Sed hoc nihil nocet, ipſi
cunt hoc ex invidia, ipſe tamen habet p
nem ſuum de hoc & nutrit ſe taliter qu
liter, donec ipſe ſuam cauſam con
Franckfurdienſes ad finem ducat. Om
die quaſi ivimus ipſe & ego ſpatiatum
Campo flore & expectamus Teutonicos,
ita libenter videmus Teutonicos. Tun
veniunt illi Curtiſani & monſtrant cum
digit

digitis ſuper nos & rident nos & dicunt, vide, ibi vadunt duo qui volunt Reuchlin comedere: comedunt ipſi eum, tunc etiam merdant eum iterum: & habemus tantas vexationes quod deberet lapidem commovere. Tunc dicit plebanus, ſancta Maria, quid nocet, nos volumus hoc propter Deum pati, quia multa paſſus eſt pro nobis, & nos etiam ſumus Theol. qui debent eſſe humiles & ſpreti in hoc mundo, & ita facit me iterum lætæ mentis, & cogito, dicunt quid volunt, ipſi tamen non habent omnia quæ volunt, ſi eſſemus in patria & unus faceret nobis ita, tunc ſciremus etiam ei aliquid dicere vel facere, quia ego vellem levem cauſam quærere contra ipſum. Nuperrime etiam ivimus uno modo ſpaciatum, tunc duo vel tres iverunt ante nos & nos poſt eos, tunc ego inveni unam cedulam, ego credo quod unus eorum miſit eam libenter cadere, ut nos inveniremus & illa continet illa metra;

Epitha-

EPITHAPHIA HOCHSTRAT

Ira, furor, rabies, dolus, inclementia,
vor,
Dum cadit Hostratus non cecidere si
Hæc ille insipido posuit plantaria vu
Ingenii dotes & monumenta sui.

Aliud. (pulc

Crescite ab hoc taxi, crescant aconita
Ausus erat sub eo qui jacet omne nef

Aliud. (r

Flete mali, gaudete boni, mors una d
In medium veniens abstulit his, dedit

Aliud.

Hic jacet Hostratus viventem ferre p
Quem potuere mali, non potuere b
Ipse quoque excedens vita indignatu
illa
Mœstus ob hoc quod non plus nocuis
erat.

Ego & plebanus quando inveni
illam cedulam, tunc ivimus ad dom
& jacuimus plus quàm octo aut q
tuordecim dies supra & non potui
intelligere: mihi videtur, quod me
tingant illa metra, quia stat Hochstra

inte

interius, ſed ego etiam cogito quod non attingant me ante, quia ego non vocor ita in Latino, ſed vocor Jac. de alta platea vel in teutonico Jac. Hoch. Quare ego mitto illam literam ad vos, quod vos velitis eam interpretare, an velit me vel alium. Si vult me (quod ego non credo, quia ego adhuc non ſum mortuus) tunc volo inquiſitionem facere, & quando ego habeo eum, tunc volo ſibi unum balneum præparare, quod non debet ridere, ego bene poſſum. Ego habeo hic unum bonum fautorem, qui eſt Lanſmañus meus, ille eſt Stafirus Cardinalis ſancti Euſebii, ille debet bene præparare, quod veniat ad carcerem, & quod ibi comedat panem & aquam, & haberet peſtilentiam. Quare facite diligentiam, & ſcribite mihi mentem veſtram, ut ſim certioratus. Ego etiã audivi, quod Joh. Pfeff. eſſet iterum Judæus, quod ego non credo, quia etiam dixerunt ante duos vel tres annos, quod eſſet combuſtus à Margravio in Hallis, ſed etiam non fuit verum de eo, ſed de alio qui etiam ſic vocabatur, fuit bene verum.

Ego

Ego non credo, quod fiat Mammalu
quia ipſe ſcribit contra Judæos, &
etiam omnibus Doctoribus Theolo
in Colonia & omnibus Prædicator
dedecus, quia ipſe fuit cum eis bene
dicant quicquid velint, ego per deo
credo. Et ſic valete. Datum Roma
hoſpitio ad Campanam in Campoſ
viceſima prima Auguſti.

EPISTOLA CUJUSDAM D
voti & imperterriti fratris, ſancti &
polluti Ordinis, hoc eſt, divi Auguſ
de malis novitatibus nuper in Col
maria factis, divina ira ſuper
nos, proh bone
Deus.

HUmilis frater Joh. Tolletanus,
verendo patri, fratri Richardo
berſtadenſi, Domino vere devoto S.
Non poſſum tibi non ſine magno cr
tus animi mei dolore, clam hab
chariſſime frater, de his quæ nobis &
ſtri ſancti Ordinis hic in civitate no

ter ſucceſſerunt, & aſtiterunt. Quia eſt apud nos in Conventò unus frater, quem ut met noviſti ſpectabilis vir, utilis Monaſterio & toti ordini honorabilis, quia habet tubalem vocem in choro, & ſcit bene ludere in organis. Ipſe nuper loquebatur & peroravit unam bonam fautrinam ordinis formoſam, olim quando fuit, ſed nunc apoſtatavit à nobis & facta eſt mala beſtia. Et dixit tam multũ, quod ipſa ad noctem venit ad illum ad Monaſterium, & ad tres noctes ibi manſit. Et venerunt ad eam duo vel tres fratres, & fuerunt omnes læta mente, & leviter ſenſati cum ea, & fecerunt omnes, ut in feſto Codri, fortiter & viriliter rem, ita quod bene contenta fuit. Et quando dies factus, quod ipſa debuit ad domum ire, tunc ipſe dixit: Veni, ego volo te extetius mittere, jam videt te nemo. Ipſa dixit: Da mihi antea meum ſolarium pro te & vos omnes. Et dixit ipſe, ego non poſſum pro aliis dare. Et fuit hoc die plenũ officium in choro, & ipſe fuit officiator, tunc oportuit eum ad chorum ire, ad in-

cipiendum & concludendum horas, ſtatim ad eam revenit in Dalmatica & albis, & fuit ei amicabilis in pectore in mammillas, & in gremio egregie luſit, ita quod ſe nihil mali ad illam provid Tunc cuſtos pulſavit ad chorum, & ip cucurrit in albis ſine bracha ad inten ſendum divinis. Et quando revenit, tu illa mala beſtia foras vias iverat, & port vit ſecum bonam ſuperinduſiam tunic cum cucullo de bono nigro panno. quando ad domum venit, tunc ſtat perſcidit in partes, & non timuit incur re pœnam excommunicationis, quod ſtimentum conſecratum deſtruxit, V ibi impletum eſt illud: Diviſerunt ſibi ſtimenta mea. Et ſunt quidam zeloſi f tres, qui dicunt, quod illis mala beſtia bet inveniſſe in lyripipiolo cucullo q tuordecim coronatos (quod heu pi dolor) ſemper damnoſum eſſet, ſed un credit, & ſecundus non credit. T quando ille bonus frater vidit, quod i juriatus & damnificatus fuit, ivit ad P dellum curſorem civitatis (novi Latin

ſtæ vocant viatorem) & dixit ad eum, chare vade ad illam, & dic quod det mihi meam cucullam. Pedellus dixit, ego nolo ire, quando tu dicis, ſed quando Magiſtratus dicit, ego volo ire. Tunc frater, non bene conſideratus, ex bono zelo, quem habuit, quod Magiſtratus eſſet fautor Ordinis, ivit ad Magiſtratum, & fecit ſuam querelam. Tunc Magiſtratus fecit actionem, & miſit pro ea: & quando venit, Magiſtratus interrogavit eam, quare huic ſuam cucullam deportaſti? Tunc ipſa ſtetit & ſine verecundia omnia manifeſte dixit, & quomodo ad tres noctes in monaſterio fuit, & quomodo ſecum viriliter fecerunt, & non dederunt ſibi ſalarium. Tunc Magiſtratus noluit boni fratri facere ſuam cucullam rehabere, ſed dixit ad eum: Vos multa incipitis, certe non ſemper vobis ſic pertranſibit, vade tu in nomine centorum diabolorum, & mane in tuo Monaſterio, & dedit ei refutatorios, & ſic bonus frater verecundatus & confuſus fuit. Et illudebantei, & poſtquam illuſiſſent ei, im-

posuerunt nobis crucem magnam qu
sub magna pœna non debemus exte
Monasterium ire super plateas. Sed r
rendus pater frater Prior non fuit d
quando hæc pertransierunt: sed qu
do de via revenit, ipse misit omnem
pertingere ad reverendum patrem P
vincialem gratiosum Dominum nost
(ipse ille doctus vir illuminatus, lux m
di, qui super duas disputationes stre
se habuit contra hæreticos, & super
sputavit eos omnes, sed noluerunt e
dere ipsi infideles.) Tunc reverendus
ter Provincialis statim venit in civita
& certe fuit ipse & Prior male cont
super illum fratrem, quod sic incon
rate ivit ad Magistratum, melius fu
quod sibi emisemus novam cucullam
optimo panno, sed fecit ex bono zelo.
statim Provincialis ivit ad Magistr
& Senatores, & rogavit eos, ut nobis
rum Licentiatum darent, ut possumu
monasterio ire super plateas, sed nihil
tuit impetrare, quia dixerunt omnes,
consulatus: hoc parvum est, quod
deb

debemus amplius exire, ipsi volunt nobis adhuc unum factorem dare (ipsi voluerunt curatorem,) qui debet monasterio omnia percipere & exponere, & nobis solummodo necessaria dare. Certe si hoc esse erit, tunc habet finem circa libertatem Ecclesiasticam, nihil est amplius, diabolus maneat in monasterio (ô frater mi) vivi pervenimus illuc. Quis hunc aliquando potuit sperare dolorem? quod nostri optimi fautores nobis sic decedunt. Et certe reverendus pater frater Prior est valde contristatus, & fuit aliquibus diebus præ tristitia infirmus, sed hodie est octava, quod de mane post tertiam digestionem, unum malum sudorem habuit, & postmodum surrexit, & vit ad opus naturæ, & cacavit valde malenimis, non spisse sed tenuiter, & factum est melius circa illum. Sed habet bonam expectantiam ab una fautrice Ordinis, quæ bene scit illi coquere bona juscula, & moniales crepitus, & hujusmodi, charissime frater, si laici nostri Domini erunt, omnes deridebunt: quia jam fecerunt

unum Proverbium de nobis, & acce-
runt illi de uno antiquo, quod dic-
de uno Plebano, qui libenter come-
bonum caseum, & quando in sancta
& e fuit in ludo Paschali, tunc sua bo-
fautrix sibi bonum caseum furavit,
quando revenit de ludo, & non inve-
caseum, clamavi: per Deos sanctos, m-
retrix furavit caseum. Sic jam qua-
nos de muris exspicimus ad plateas,
latii gratia, ipsi convertunt proverbi-
non simpliciter, sed per contrapositi-
nem & clamant: Audite per deos sanct-
meretrix furavit cucullam. Pie frater,
oportet nos habere multas & magn-
vexationes & tribulationes sub istis la-
propter Ordinem nostrum. Et vere
in nobis implentur illæ Scripturæ. Se-
dominati sunt nostri, non fuit qui red-
meret de manu eorum. Senes defecer-
de portis, juvenes de choro Psallentiu-
defecit gaudium cordis nostri, versus
in luctum chorus noster. Charis-
me frater, ora pro nobis Deum, u-
beret nos à malis laicis. Sed quicqui
fecer-

feceris, bone frater vide, ut hanc literam illi mali Ribaldi Poëtæ seculares non sciant, & non intelligant, quia aliàs erunt scripturi de nobis. Vale pancratice, charissime, pie Frater. Datum monasterio nostro, in octava mensis Maji, in Anno 1537.

Si quis vult hoc epistolium cum elegantiis meliorare, ille bene potest: sed debet textum historiæ mittere integrum manere, quia est veritas, & non potest aliquis tam mala scribere, multum pejus nobis transivit.

Hæc litera missa fuit ex Brabantia, uno devoto Fratri in Moguntia, de aliquibus malis, & in christianis novitatibus scripta.

DIALOGUS NOVUS ET MIRE FESTIVUS

ex quorundam virorum salibus cribratus, non minus eruditionis, quàm macaronices complectens.

Epigramma I. A. B. ad Lectorem.

Aspice quam lepidis salibus liberarteq; docti
Detegit hic mentem, facta, refertq; virum,
Quis linguæ gerris mos est maledicere Musis,
Musis quiq; movent bella cruenta sacris,
Moreq; Democriti risum dabis ipse solutum.
Et leges optatos, lector amice, sonos.

INTERLOCUTORES, M. ORTUInus. M Lupoldus, M. Gingolphus, Erasmus Reuchlin, Faber Stapulensis.

MAGISTER ORTUINUS.

SAlveat tota societas M. Lupold. Salutem maximam & multas bonas noctes sicut sunt stellæ in cœlo, & pisces in mari M. Gin. Dominus det vobis tot salutes, quot sunt Alleluja inter Pascha & Pen-

Pentecostes M. Ort. Quoniam quoniam quoniamquidem homines semper volunt scire aliquas novitates, ergo ideo, igitur M. Lupolde, Doctor illuminatissime, dicatis nobis si placet, si vos noscitis aliquid novi M. Lup. Certe zelosissime Mag. nost Ortuine, ego nihil audivi novi M. Ort. Et vos viscerosissime Magister noster Gingolphe. M. Gin. Certe nec ego etiam Mag. nost. Ortuine, nisi unam novitatem: sed ego credo, quod vos bene scitis M. Ort. De quo est illa novitas? M. Ging. De quibusdam Ribaldis, qui non sciunt nisi facere guerras & disturbia in tota Ecclesia, Diabolus possit eos importare per terras & per Maria M. Ort. Ha ego bene scio, de quibus vos vultis dicere. M. Gingol. Et de quibus Magister noster? M. Ort. De illo grosso infami Erasmo fautore Reuchlin. M. Ging. De facto vos bene dicitis Magister noster M. Ort. Per Deum sanctum, vel per omnes Deos loquendo, bene esset factum si illuminatissima Theologiæ facultas avisaret, quid oportet facere de illis rabientibus tru-

fatoribus. M. Lup. Videtur eis, quoni
ipsi sciunt modicum latinizare, quōd
mo est dignus eos aspicere, neq; sol
corrigiam calceamenti eorum. M. G
Ipsi faciunt miranda, dicendo grossa
ba. M. Ort. Ipsi vadunt per plateas am
ti, sicut bufones. M. Lup. Vadunt per
cos inflati sicut pavones. M. Ging.
aspiciunt se de utroq; latere. Sed vi
fissime Mag. nost. creditis, quod ipsi
unt aliquid de Biblia? Mag. Ort. San
Maria, bene scio, quod non. M. Lup
Si daretur una positio, vel de prę̄mis
ctorum, vel utrum Deus sciat omnes
lices & omnes pediculos, qui crea
quotidie Parrhisiis, creditis quod
possent arguere pro & contra? M. Gi
Ipsi facerent suas febres quaternas. M
Ort. Itaque possunt eos importare. M
Lupold. Certe parcat mihi altissimus,
ego pecco, sed ego vellem quod
omnes Latinizatores essent in profun
inferni, unde nunquam possent rev
nire. Magist. Gingolph. Sancta Mar
etiam Magistri nostri de Parrhisiis, q
sapiunt

ſapiunt arguere tam artificialiter, & qui ſunt adeo illuminati & zeloſi & renomi-nati per omnes angulos terræ, faciunt ma-le, quod non confundunt iſtos zizania-tores. Magiſt. Ortuin. Jeſus Maria. non oporteret, niſi facere unam parvam, par-vam quæſtionem contra iſtum Latinza-torem Eraſmum, quod ipſe eſſet ſtatim ad metam non loqui. Magiſt. Lupold. Creditis, quod ipſi ſciant aliquid funda-mentaliter? Mag. Gingolph. Fundamen-taliter? Jeſus Maria, in bona veritate ego auderem bene ponere caput meum, quod ipſi non ſciunt ſuos terminos, neque ſuas ſummulas, & quomodo poſſent ipſi re-ſpondere? Magiſt. Ortuinus. Creditis quod ſciant ſyllogiſmos? Mag. Lupold. Creditis quod ipſi ſciant elenchos? Mag. Gingolphus. Creditis, quod ipſi ſciant prædicamenta, prædicabilia? Mag. Or-tuinus. Creditis quod ipſi unquam vi-derunt aliquid de Ethicis? Mag. Lupold. Et de Phyſica? Mag. Gingolphus. Et de Sphæra? M. Ort. Et de cœlo & mundo? M. Lup. Ita da, ipſi fecerunt ſuas febres

quaternas. M. Gingol. Quæ possunt religare venas zelosissime Magist. Ort. ego possim habere tot pedic quot carnifices occidunt post Pasch tulos, si ipsi sciunt de hoc unum voca lum. Ortuinus Ipsi derident nos, nos non dicimus grossa verba, sicut faciunt. Mag. Lupold. Ho Jesus M nos loquimur melius secundum C ronem, quam ipsi non faciunt. Cic non habebat nisi verba intelligibila. S isti credunt se feciisse unum magn miraculum, si ipsi dixerunt unum gr sum vocabulum. Magister Gingol. bona veritate Dei Magister noster: vidi duos Theologos multum artifi les in Daventria, quorum unus erat M gister noster, alter dicebat esse M. nost dus; Et ipsi ambo sciebant bene tot faciunt isti bufones. Sed tamen non lebant allegare ista grossa vocabula, Cicero non amabat ea. Mag. Ort. non volunt esse auditi. Mag. Lupold. sunt soli de sua parte. M Ging. Juristæ, gistæ, apothecarii, advocati, Domini

parla-

rlamento, omnes clerici villagiorum loquuntur ſicut nos. Sed iſti habent ſuum Latinum per ſe. M. Ort. Deus eſt teſtis, quod ego credo, quod ſi aliquis interrogares eos, quomodo declinatur Muſa, quod ipſi non poſſent dicere. Mag. Lupold. Et tamen ipſi faciunt de magnis Clericis. Mag. Gingol. Ita da, & volunt corrigere Magnificat. Mag. Ort. Nunc iſte Latinizator Eraſmus dicit, quod noſtra Biblia nihil valet. Mag. Lupold. Et Reuchlin etiam ſimiliter. Mag. Gin. Et Faber etiam, qui vult dicere, quod ſunt tres Mariæ Magdalenæ. Mag. Ortu. Et quod oportet dicere in miſſa: Et in terra pax hominibus bona voluntas. Mag. Lupol. Sancta Maria, ego neſcio magis quam Biblia habebimus. Magiſt. Ging. Etiam Papa bene eſt fatuus, quod non excommunicat iſtos groſſos bufones. Mag. Ort. Et de parte diaboli, ipſi non facerent tot diſturbia in populo. M. Lup. Sanctus Hieronymus non erat ita magnus Clericus, ſicut ipſi ſunt? Mag. Ging. Et ſanctus Ambroſius, ſanctus Auguſti-

nus, & alii omnes zelosissimi Doct
non sciebant ipsi bene tot, sicut isti
baldi? M. Ortuinus. Ipsi deberent im
ponere suis. Magist. Lupoldus. Non be
indigemus de suo Græco. M. Gingol
videtur eis, quia ipsi sciunt dicere to, t
logos, monstotiros, legoim, taff, hag
tos, quod ipsi sciunt plus quam Deus.
Ort. M. nost. Lupolde, creditis qu
Deus curat multum de isto Græco? M
Lupold. Certe non Mag. nost. Ort.
credo, quod Deus non curat mul
Mag. Gingol. Quia nemo intelligit
volunt vobis facere credere mira
Magist. Ort. In conscientia, vos vide
tis, quod nisi illuminatissimi Doct
de Parrhisiis mittant unum ambasi
ad Papam ad excommunicandum
quod ipsi faciunt omnes hæreticos. M
Lupol. In bona veritate Magister nos
quando ego considero de prope scan
lizationes, quas ipsi faciunt, ego non p
sum aliquid dicere, nisi quod ego cre
quod Antichristus bene cito veniet. M
Gin. Helas. Certe erit magna pietas. M

Ort.

Ort. Timeo, ne sint multum male informati. M Lup. Et ego, ne sint multi damnati. Mag. Gingolphus. Sed creditis quod ipsi curant? Magist. Ortuin. Per diem, ego credo quod videtur eis quod non est Deus. Magist. Lupold. Ego nescio nunquid est de mundo? Sed omnes non quærunt modo, nisi vanitates. Mag. Gin. Etiam vos videtis, quomodo capit nobis Magister noster. Mag Ort. modo populus est comestus usq; ad ossa. M. Lup. modo non sunt nisi decimæ in Ecclesia. Mag Ging. Timeo ne sit vindicta divina. Magist. Ort. Si essent boni Prædicatores, qui remonstrarent populos, non regnarent tantum ista peccata. M. Lupold. Ego credo quod si vos vivatis multum, quod vos videbitis multa nova. M. Gin. Quando ego eram clericus novellus in Daventria nos non habebamus nisi bona compilata M. Ort. Deus habeat animam M. Jacobi de platea, sed ipse dabat nobis bona reportata. M. Lupol. Parcat Altissimus Mag. Boquillon de longa Ripa, sed ipse dabat optima vocabulorum significata.

Mag.

Mag. Gin. Ho Jesus! bona interroga-
ta, quæ dabat nobis pro quæstio-
Mag. Rupoldus de bassa fossa. Mag.
Nos sciebamus corderenus nostra-
menta. M. Lup. Nos quærebam⁹ in-
stionibus, quid est doctrinale? doctri-
le & doctrinabile quomodo differ-
Quot sunt necessaria in domo Dei
est Clericus? Quid est scientia? Sed
omnia ista sunt derelicta. M. Gin. H
bamus bonos auctores septem ad
Græcismum de Garlandria, & scrib
mus omnia de manu propria M. G
Etiam nos habebamus bona funda-
ta. M. Lup. modo non est amplius
stio de via patrum nostrorum. M. G
modo antequam unus puer sciat n
gere suum nasum, oportet quod poo
ad Græcum. Mag. Ort. modo pro fac
do conclusionem nihil valent omni
Lup. Si illi boni patres, qui erant n
præceptores, venirent modo, sancta
ria quid dicerent, si viderent omnia
mutata? M. Ging. Sed quid diceren
nostra Biblia, quæ est modo sic renouat
Mag

legiſt. Ort. Sed quid dicerent de beata Magdalena, quæ eſt modo ſic triplicata? Reu. Eraſme, Eraſ. ſurge quæſo, & expergiſcere. Eraſ. Quid ſurgam, & expergiſcar? Reu. Ut rideas & irrideas, ſurge inquam, ſatis lætabere ſi ſurrexeris. Eraſ. Quis eſt qui me vocat? Reu. Tuus in bonis literis collega Reuchlin. Eraſ. Amicis precibus aliquid eſt condonandum. Surgam igitur, ut quid me velis accipiam. Reuch. Vis rem audire ridiculam, & tibi forte voluptati futuram? Eras. Volo hercle, modo nihil ſit fraudis. Reu. Nihil hercle fraudis, aperta omnia. Eraſ. Age ergo paucis verbis, quid iſtuc eſt quod me velis? Reu. Arrige aliquantiſper aures. Eraſ. Fixo quod dixi, quid inde futurum? Reu. Siunquam riſeris, ridebis ſtatim maxime. Eraſ. Quando quæſo? Reuchlin. Ubi primum audieris quosdam, qui ſe Magiſtros noſtros appellitant, rugoſæ frontis veteranos. Eraſ. Ubinam ſunt? Reu. Vide ne pro tuis oculis iſtos ſtolidos? Eraſ. Video, video. Reu. Sta ergo & quieſce, ut audias quod riſum tibi moveat. Eraſ. Taceo

M. Ort.

Mag. Ort. Per bonam fidem, ut ego meum primum thema revertam. M nostri, totus mundus est multum m Magist. Lupold. Certe Magister nos Ortuine, Doctores forte sunt causa, q ipsi non clamant satis alte contra pec ta. Mag. Gingol. Si non essemus boni, ut debemus, permitteremus quod Ribaldus Eras. sic rideret de nostra blia? Mag. Ort. Permitteremus quod textualis Faber sic triplicaret de Magdalena? Mag. Lup. Permitteremus quod iste Latinizator Reuch. truffaret de nostra Theologia? Eras. Dii boni, q istuc est, quod audio? Reu. Quod aud nihil est. Eras. Nihil est? Reuch. Non dius fidius (Jupiter) si celerius paulò fu rexisses, crepuisses risu, ut ego suspic Eras. Crepuissem risu? Reuchl. Ita me ament. Eras. Cur (inquam) risu? Reuch Vix enim tibi temperasses, si istorum p lotenus Philosophorum nugas & delir menta à principio intellexisses. Eras. A vero? Reu. Ajo hercle vero. Tot effuve runt importunas loquacitates, ut ip quoque

noque Heraclito risum suscitaturos di-
isses. Eras. Age ergo, & rem paucis aperi,
huc unà redeamus. Reuch. Tot ine-
is aures meos obtuderunt, ut unde
rimum sim exorsurus, non videam satis.
Eras. Quod animo primum occurrit,
ud est quod volo. Reuch. Vis ergo di-
am, damnant omnes omne genus literas.
Eras. Omnes vero? Reuchl. Omnes vero.
Eras. Et bonas? Reuch. Bonas tantum.
Eras. Quid de malis? Reu. Illud est quod
mnium probant maxime. Eras. Nullam
probant disciplinam? Reu. Rem so-
m probant unam. Eras. Quid inquam?
Reuch. Quæ nullum omninò habeat or-
amentum, barbariem. Erasmus. Ho, ho,
Quid de Græcis literis? Reuch. Jupiter,
st quod ridere satis nequeunt. Eras. Quia
non norunt fortasse. Reu. Non norunt,
Quomodo nossent? congrui nõ sunt. Era.
congrui? Reu. Nec certè quod multo ma-
gis mirabere, elementarii. Eras. Nihilne
habent Latini sermonis? Reu. Quem ha-
bent Latinissimum, dicunt & Ciceronis
stylo penè conformẽ. Era. Et ita est? Reu.

Quid?

Quid? Agrestes vetulæ, idiotæque rusti
comptius multò loquerentur & puri
Eras. Trahis me in admirationem. R
Nec certe immeritò. Eras. Non sunt
men fabulæ. Reu. Non non. Eras. Qu
artem profitentur ipsi? Reuch. nescio,
spicor tamen Theol. nomen sibi ven
care. Erasm. Sunt Theologi? Reu. Ta
saltem videri volunt. Eras. Quales e
tibi videntur? Reuchl. Quæst ona
Eras. Quid summè laudant? Reuch. N
nisi quod est vituperandum maxi
Omnes in primis carpunt audaculè le
solos opinantur, qui Deum prædicare,
virtute loqui, & sacris moribus verba
cere debeant. Eras. Vitam forte Philo
phicam degunt ac divitiis præferunt p
pertatem. Reuch. Paupertatem Jupite
Nullum est hominum genus, quod p
latiorum pavimenta frequentius ter
quam isti. Eras. Aspernanturne benefi
& animarum curas? Reu. Aspernantu
Deus bone, imò vero per dies & per no
ctes insequuntur. Eras. Quoniam ergo m
rabile est adeo hujusmodi hominum g
nus,

libet adire propius, ut aliquando eo-
dem mores & vivendi ritum cogno-
am. Proinde mi Reu. si modo hoc tibi
non est onerosum, videamus quid agant
genus Sophistæ. Reuch. Placet eamus.
Eras. Sed priusquam eamus illuc, parum-
per me doceas, quibus ego verbis eosdem
sim salutaturus, aut quo alloquuturus
nomine? Reu. Volunt inprimis se M.no.
appellari Eras. Quid si id ego non dixero?
Reuch. Irascentur, & colloquio suo in-
dignum te judicabunt. Eras. Nomen ut
reminiscar. Reuch. Vocantur Mag. nost.
Ort. de Daventria, Magist nost. Lupol-
dus & Mag. nost. Gingolphus, Eras. Sal-
ve Magist. noster Ortuine, Magister
noster Lupolde, Magist. nost. Gingolphe.
M. Ort. He salvete vere. M. Lupold. Vere
bona dies vobis M. Gingol. Bona salus,
bona salus. M. Ortuin. De ubi venitis vos
dudo? Eras. Roma. M. Lupol. Et de quid
faciendo? Reuch. Illucieramus videndi
Pontificis gratia. Magister Gingol. Pro
quo faciendo volebatis videre Papam?
Eras. Volebamus, ut faceret nobis pote-
statem

ſtatem corrigendorum, quæ in Biblii
paſſim leguntur erratorum. M. Ort. H
benedicite Deus, vultis dicere quod no
ſtra Biblia nihil valet? Reu. Non Hercl
ſunt tamen permulta quæ cenſoria indi
gent nota. M Gingol. Et qua nota, per ve
ſtram fidem? Era. Corrupta eſt Græci ſer
monis tralatio M. Gin. Corrupta? Et ſan
ctus Hieronymus non valebat ipſe ben
ſicut vos? Reu. Indigni ſumus, qui Hie
ronymi veſtigia deoſculemur. M. Or
Quare ergo vultis eum corrigere? Era
Corrigere Jupiter? immò vero quam de
dit ipſe tralationem reſtituere. M. Lu
Per bonam veritatem, ecce bonum reſti
tuere? hoc ergo quod nos cantamus quo
tidie in Eccleſia, non eſt bonum? & ſi no
eſt bonum per conſequens de poſt multis
annis erravit Eccleſia. Reuchlin. Eccle
ſiam erraſſe non dicimus. Magiſter Gin
golph. Quid ergo vultis dicere? Era
multa poſſe melius dici, quam prius di
cta ſunt. Magiſt. Ortuin. Sed, ſed per ve
ſtram fidem, qui eſtis vos? dicatis nobis
parum veſtrum nomen, ſi placet vobis.
Reuch-

enchlin. Sumus illi, quos norunt o-
nes Reuchlin & Eraſ. Magiſt. Lupold.
o Jeſus Maria, caput facit mihi malum,
audo ego audio loqui de vobis. Mag.
ngolph. Quis diabolus adducit vos
? ego eram bene hebres, qui erant iſti
niatores. Eraſmus. Actius iraſcimi-
quàm par ſit. Magiſt. Ortuinus. Ira-
mur? per Deos ſi eſſem Papa, vos &
nes qui ſimulant vobis eſſetis excom-
nicati, antequam eſſet unus menſis.
uch Cur ita quæſo? Magiſt. Lupold.
onne eſt bona ratio? vos facitis nunc
nes hæreticos Eraſmus. Quam hære-
diſſeminavimus? Magiſtet Gingol-
us. Tot, quod ego non poſſum dicere.
agiſt. Ortuinus. Interpone tuis de par-
diaboli, interpone tuis Latinizator E-
raſ. & te ſimiliter groſſe infamis Reuch-
. Reuchlin. Nunquid etiam rerum
ſtrarum ſaragimus? Magiſt. Lupold.
Vos facitis veſtras febres, utrum pertinet
d vos corrigere magnificat? Eraſ. Quid
mabò illic correx mus? multa dicitis,
hil probatis. Magiſt. Gingol. Si unuſ-

quis-

quisque interponeret suis, omnia mel
irent, quàm non faciunt. Reuch. Nos
etiam quod nostrum interest facim
M. Ort. Non per diem sanctam. Eras. I
cete ergo nos, quid nostra referat ut co
silio vestro prudentiores facti, resipis
mus. M. Lup. Curate de vestro Lati
facite metra, facite magnas orationes,
cite imprimere libros de modo latiniz
di. Reuchl. Nihil de Deo? Mag. Ging
Non, de parte diaboli non, quia non p
tinet ad vos. Eras. Ad quos igitur spe
M. Ort. Ad illuminatissimos & zelos
mos Magistros nost. qui sciunt arg
pro & contra. Reuchlin: Jupiter, q
istuc est Erasme? putant isti nebul
eloquentiam eo esse fato, ut eidem c
jungi nequeat sacrarum literarum cog
tio? M. Lupold. Videte adhuc, quo
do ipsi sunt boni Christiani, quon
veniunt adhuc loqui de Jove. Erasm
Audi imperitiam. Reu. Rude & agre
vulgus. Erasm. Cervices cerebro vacu
Reu. Quam bene idiotis imponunt. Era
Vix certe digni mihi videntur, qui e
mentar

mentarii dici debeant. Reuchlin. Hercle sunt indoctiores Philoni de M. Gingol. Ho, quod ipsi sunt magni Domini, quia dicunt grossa verba, & non intelligibilia. Eras. Obscuris verbis utimur? Mag. Ort. Omnes bene vident. Mag. Lupold. Non est unus solus, qui possit intelligere hoc quod vos dicitis. Reuch. Non ex his, qui sunt vestri pecoris Archadici? Mag. Gingolph. Vide adhuc. Archadici: Quid hoc significat? ipsi volunt facere divinare. Erasmus. Nescitis quid sit, Archadia? multi illic habetis fratres. Mag. Ort. Non habemus vestras febres, & quomodo nos sumus de Colonia. Reuch. Erasme, nos deliramus, verba nostra non capiunt. M. Lupold. Sed per vestram fidem dicatis mihi, quid indigemus de vestra Latinitate? Eras. Nos verò, quid vestros curamus barbarismos? M. Gingolph, Barba? Reuch. Solœcismos, si mavultis M. Ort. Adhuc melius, ipsi non volunt esse intellecti. Reuch. Vadamus Erasme, tu vides, surdis loquimur, isti Magistri nostri nihil ingenium laude existimant, nisi quod me-

ram barbariem redoleat. Eraſ. Eamus, ſaltem Fabrum Stapulenſem quæſituri, ut nos adjuvet. Magiſt. Lupold. Adducatis, adducatis nobis modicum veſtrum Fabrum, & quod veniat ad defendendum ſuas tres Marias. M. Gin. Fabricaverunt ſuper dorſum meum peccatores, ſed nos fabricavimus ſuper ſuas ſpatulas. Reuchl. Verbis temperare nequeo, neque tamen reſpondere audeo, ne ex ſtultis inſanos faciam. Eraſ. Hos miſſos faciamus, tantiſper donec ſubſidio nobis adfuerit doctiſſimus ille Faber. Reuchlin. Heus tu Philoſophe Faber, ſalve. Faber. Salvos veſſe opto. Quonam pacto res veſtra agitur? Eraſ. Bene ſanè, modo valeas. Fab. Equidem valeo, modò bene ſit vobis. Quæ cauſa vos huc advexit viri doctiſſimi? Reuch. Audi, & paucis intelliges. Inter ambulandum reperimus, neſcio quos palleotenus Theologos & Magiſtros noſtros, qui nos probris affecerunt infinitis, & intolerandis. Fab. Quare affecerunt? Eraſ. Damnant quæ ſcribimus, & nos velut hæreticos explodunt. Faber.

Uti-

Utinam optimus eorum esset alterutri vestrum comparandus. Reuchl. Dicunt præterea non interesse quicquam de Deo loqui. Faber. Quid ergo volunt faciatis? Eraſm. Neſcio, niſi ut de diabolo nutum verba faciamus. Faber. Mirabile hominum genus, qui ſibi ſapientes haberi volunt, & tamen ſunt omnium ſtultiſſimi. Reuchlin. Sed audi Faber, hoc nihil eſt, te perinde ac nos exſibilant. Faber. Exſibilant. Deus bone, quamobrem? Eraſmus. Hæreticum te prædicant. Faber. Cur ita? Reuchlin. Quia dixeris legendum: Et in terra pax, hominibus bona voluntas. Faber. Cum eorum pace dixerim, ego ita in Eccleſiis legendum non præcipio: ſed moneo tantum hunc ſermonis Græci habere ſenſum. Vos qui utramque noſtis linguam, judices eſtote. Eraſm. Neuter noſtrum diffitetur, quin rectiſſime dixeris. Fa. Nihilne aliud culpant? Reu. Culpant etiam tuas Magdalenas, & hæreſeos loco damnant. Fa. Quomodo culpant? Eraſ. In publicis concionibus audiente populo te proſcribunt,

impium vocant, & ut hæreticum flammis devovent. Faber. Deus bone, qui prædicant non esse detrahendum, detrahunt. Si scriptis deliquerim, quare scriptis non confutant? Reuchlin. Scriptis etiam confutare conatus est, nescio qui auriculatus & cucullatus frater de grandis valle, qui ut doctrinam cum eloquentia haberé conjunctam videretur, studuit, quantum potuit sermonem suum phalerare. Faber. Et quem adhibuit cultum? Eras. Universam Apologiam pinxit perbelle. Faber. Quibus coloribus, Rhetoricis? Reuch. Barbarismis & solœcismis; Ita ut prima quoque oratio Authoris ineptiam satis arguat, illic infinitis penè te afficiunt probris. Propterea oratum te venimus, ut ad expugnandos hujusmodi nebulones nobiscum arma capescas. Faber. Ego eorum verba nihili facio, neque mihi curæ est respondere. Eras. Impune ergo tibi detrahent? Faber. Mordeant ut volunt. respondere non decrevi, & vos ipsi, si verbis meis & consilio velitis acquiescere, relinquetis eos in sua loquacitate, neq;

vanas

vanas hujusmodi curabitis injurias. Scitis scriptum esse; Mihi vindictam & ego retribuam? Reu. Certe Erasme, ut paucis dicam. Optimè mihi videtur consulere Faber doctissimus, propterea si me audis, eos missos faciemus. Crepent, increpent, clament, reclament, nihil ad nos. Si tacuerimus, invidia rumpentur. Erasmus. Placet quod mones. Redeamus ergo ad pristina studia, neque ineptis cujusquam sermonibus ab opere bono deliστamus. Auditores interim valete.

PRO NUNC VOLUMUS IN FINE certificare Studiosos de commento seu lectura multum valde subtili, viri cujusdam spectabilis Magist. nostri Schluntz in Universitate Erfurdiensi, quam compilavit super hoc egregium opus.

ILlustris significat nobilis, gloriosus & generosus, & dicitur quasi intus habens lucem.

Familia, proprie dicitur illa turba ho-

minum, quę est in domo alicuj⁹, sicut servi & ancillæ: & venit à nomine fœmur, sicut ponit vocabulari⁹ Gemma gemmarū.

Alumnus, dicitur à verbo alumno, as, are, quod significat pascere & nutrire, & hinc venit alumnus, quod significat eum qui alit, & eum qui alitur, id est, passive & active. Et possumus etiam dicere alumnisare, id est, alumnum facere.

Erdfurdia, est una solennis civitas in Thuringia, & habet Universitatem, quæ meo tempore fuit in flore. Et fuerunt multa suppositā ibi, & etiam nobilissima. Et Magistri qui fuerunt regentes in bursis, non permiserunt legere in Poesi, & aliis phantasiis: sed fuerunt diligentes in Aristotele, & fuerunt moderni & reales, & sciverunt fortiter disputare contra antiquos & noviales.

Basilea, dicitur à Basiliſco, quia olim ibi fuit inventus Basiliscus. Vel à Basile quodam rege, qui percussit ibi unum gigantem, ita quod rogavit eum propter Deum, quod vellet cessare, & tunc ille ex ædificavit ibi civitatem: & dicunt quod

ille

ille gigas adhuc est pictus Basileæ in una turri ad perpetuam memoriam.

Ars dicitur à Græco artos, id est, panis, quia omnes qui sciunt artem aliquam, possunt acquirere panem & victum & amictum. Vel dicitur ab arcu, quia sicut in arcu possumus vulnerare corpus alicujus, sic etiam per artem percutimus mentem alicujus paralogisando eum, præcipue per Logicã. Vel dicitur ab arx, quia sicut arx est in altitudine, sic etiam ars est super ignorantiam. Vel dicitur ab artus, id est, articulus, quia sicut corpus movetur particulariter in suis articulis, sic etiam animus hominis per artes movetur in suis sensualitatibus.

Zelosus, est pulchrum vocabulum, & maxime Theologicale: quando Theologi volunt dicere, quod aliquis est bonus Christianus, & habet bonam conscientiam, tunc dicunt: iste homo est zelosus. Et dicitur à zelus, quod idem significat quod fervor, qui jacet sicut ignis in corde alicujus, qui amat fidem. Et zelosi ita sunt significati per illum fervorem, quod

vellent libenter facere aliquid bonum etiamsi deberent mori. Status dicitur stando, quia quando aliquis est dives, vel habet unam bonam præbendam vel dignitatem, tunc dicimus: iste bene stat, sed quando nihil habet, & est nulla in dignitate, tunc dicitur malè stat.

Finit se opus egregium magna diligentia à spectabilibus Magistris nostris compilatum, & jam melius quam ante impressum in Utopia, in impressoria Claudi Sutoris cum stella tenebrosa. Anno quo suprà: Cavisatum etiam est, ut in aliis, ne quis audeat post nos impressare per decennium.

FINIS.

EPISTOLARUM OBSCURORUM VIrorum ad M. Ortuinum Gratium, nil præter luſum continentium & jocum, in arrogantes ſciolos, plerumque famæ bonorum Virorum obtrectatores, & ſanioris doctrinæ contaminatores.

VOLUMEN SECUNDUM.

AD LECTOREM.

Riſum Heraclitæ eſt, vaſti ridere parati
Arida mutarunt pectora Stoicidæ
Da mihi triſtem animum, ferales objice luctus,
Diſpeream niſi mox omnia riſus erunt,
Exerce pulmonem.

JOANNES LABIA, DEI GRATIA PROTONOTARIUS Apostolicus venerabili viro Magistro Ortuino Gratio Daventriensi ut fratri charissimo Salutis centum millia sestertia secundum novam Grammaticam.

ACCEPERIM NUDIUS tertius honorande vir, unum librum quem dominatio vestra misserit mihi ex Colonia. Et fuit vel est talis liber intitulatus Epistolæ obscurorum virorum. Sancte Deus quomodo lætatus sum in corde meo, quando vidi illum librum, quia habet multa pulchra in se, metrice vel prosaice compilata. Et fuit mihi magnum gaudium in dulci jubilo, quia vidi quod habetis multos socios Poëtas & Rhetoricos & Theologos, qui scribunt vobis & sunt amici vestri contra Johannem Reuchlin, ha-

habuimus heri collationem, & fuerunt mecum aliqui Curtisani periti, & habentes bonam practicam, & ego posui illum librum ad mensam, & postquam legerunt hinc inde, tunc movi u..um dubium dicens: Domini mei quid videtur vobis? Quare tamen Magister Ortuinus intitulavit istum librum Epistolæ Obscurorum Virorum? appellans amicos suos & cohærentes obscuros viros? Tunc respondit unus sacerdos qui est Monasteriensis & est bonus Jurista, quod obscuritas multipliciter capitur, ut in l. Ita fidei. ff. de Jur. Fisti. rñ. pri. in fine. Et dixit quod potest esse nomen proprium alicujus progeniei. Quia scribitur quod Diocletianus & alii quidam reges fuerunt nati obscuris parentibus. Tunc ego tetigi eum, & dixi. Cum licentia Domine, nihil ad propositum: Et consequenter interrogavi unum Theologum notabilem, qui bibit nobiscum. Ipse est de Ordine Carmelitarum, & natus ex Brabantia, & dixit cum magna gravitate.

Eximie vir Domine Prothonotarie. Quoniam ut dicit Arist. de singulis dubitare non est inutile, ergo eximietas vestra assignavit mihi unam quæstionem: Quare Magister Ortuinus faciens inprimere novum Epistolare, intitulavit illud Epistolæ obscurorum virorum? Cum venia istorum dominorum, dico opinionem meam. Quare Magister Ortuinus qui est vir valde profundus & speculativus mystice appellavit amicos suos obscuros viros, quia semel legi unam auctoritatem, quòd veritas latet in obscuris, Et ergo dicit Job. Qui revelat profunda de tenebris. Item Micheæ septimo legitur. Cum sedero in tenebris, Dominus lux mea est. Et iterum Job. 28. Trahitur autem sapientia de occultis. Quapropter Virgilius dixit; Obscuris vera involvens. Et ego audivi ab aliis. Et datur intelligi, quod Magister Ortuinus, & sui amici sunt tales, quod inquirunt secreta scripturarum & veritatem, & justitiam & sapientiam, quæ non potest intelligi ab omnibus nisi ab his, qui sunt illuminati à Domino. Unde

de

de Reg. 1. 38. Quia tenebræ non obscurabuntur à te, & nox sicut dies illuminabitur. Sicut tenebræ ejus, ita & lumen ejus. Postquam talia dixit prædictus religiosus, omnes respexerunt me, si essem contentus. Ego autem cogitavi desuper. Tunc fuit ibi Bernhardus Gelff Magister Parrhisiensis, qui est juvenis, sed audio quod habet bonum ingenium, & valde studet, & bene proficit in artibus, & etiam in Theologia habet bonum fundamentum. Ipse more solito movens caput hinc inde & videns austeriter dixit. Scitote Domini mei, quod est magna rationabilis causa: Magister Ortuinus fecit hoc propter humilitatem. Quoniam sicut potestis scire, quamvis etiam non potestis scire, sed præsumendum est, quod scitis quomodo ante tres annos Joh. Reuchlin faciens imprimere Epistolare amicorum suorum, intitulavit illud Epistolæ Clarorum Virorum. Quod considerans Magister Ortuinus, & multum desuper pensitans, dixit ad semetipsum. Ecce Reuchlin credit, quod nemo habet ami-

cos nisi ipse: Quid vult facere, si ego ob
do quod habeo etiam amicos & bene
gniores quam ipse, & scientes facere ca
mina & dictaminas meliores quam
amici? Et ergo in despectum ipsius de
dit ad imprimendum istas Epistolas, in
titulando eas, Epistolæ obscurorum
virorum. Sicut dicit Psalmista. Misit te
nebras & obscuravit. Sed ipse fecit hoc
humiliter, minorando & humiliando se,
ut queat dicere cum Psalmista: Domi
ne non est exaltatum cor meum, neq; ele
ti sunt oculi mei. Igitur Dominus Deus
videns humilitatem suam olim dabit e
gratiam quod faciet magna opera, &
etiam intitulabit ea cum magnis titu
lis. Unde Job. Et rursum post tenebras
spero lucem. Non intelligendo, quod
istud Epistolare amicorum Magistri
Ortuini non est artificialiter compositum, quia amici Joannis Reuchlin in vita sua nunquam componerent melius, etiamsi deberent perdere capita sua. Sed propterea dixi, quia adhuc tamen excellentiora habēt post se. Et favente Deo spe-

quod videbimus magnalia. Quia M. Ort. nō curat de pompoſis titulis, & ergo ſic dicit: Dominus illuminatio mea eſt, & ſalus mea, quem timebo. Quia ſcit quod minorando ſe, majorabitur olim. Nam dicit Scriptura. Qui ſe exaltat, humiliabitur. Et legitur Eccleſiaſtici 20. Eſt propter gloriam minoratio, & eſt qui ab humilitate levabit caput. Hæc prophetizata ſunt per Prophetam Naim dicentem: & inimicos ejus perſequentur tenebræ. Tunc ego non volens quod deberent fieri inimici, vel quod unus eorum deberet mihi iraſci ſi dicerem tu vel tu ſubtiliores, allegavi Horatiū in uno paſſu qui dicit: Et adhuc ſub judice lis eſt. Scribens enim ſcribam M. Ort. quod dicat mihi rationem. Et ergo parcatis mihi, quod feci vobis moleſtiam. Et ſic non contenderunt amplius, quamvis M. Bernhardus diceret, quod vellet diſputare ad ignem, quod hæc eſt opinio veſtra. Ergo Domine Ort. rogo vos amicabiliter, quatenus velitis mihi reſpondere, quid tamen habuiſtis ante vos intitulando illud epiſtolare epiſto-

læ

læ obscurorum virorum? Et sic vale sane & cum honore. Datum in curia Romana.

JOHANNES GRAPP. MAgistro Ortuino.

SAlutem cordialem cum multa dilectione optat semper, & commendat se tanquam humilem servitorem frater & Præceptor dilecte. Quia nuper scripsistis mihi, quod debeo vobis semel unum dictamen seu Epistolam vel carmen metricum scribere, quod potestis videre quid didici à vobis Coloniæ & Daventriæ, in despectum Johannis Reuchlin & Reuchlinistarum qui sunt inimici vestri. Sciatis quòd feci diligentiam, & mitto vobis hic unam Epistolam carminalem seu metrosam, sicut sunt Epistolæ Ovidii, quia scio quod libenter legitis metra quam prosaica. Sed debetis emendare. Quia non est discipulus super Magistrum; Et debetis scandere. Quia non sum adhuc bene usitatus in tali arte.

Epistola

EPISTOLA JOHANNIS GRAPP. Novelli Poëtæ Carminalis ad Præceptorem suum Magist. Otuinum Gratium.

Mittit Epistolio salutem Grappus in isto.
Sicut decet juvenem, qui amat suum Præceptorem.
Si non bene sonant, veluti vestra quoque tonant.
Nec sumus omnes pares magistri sive scholares.
Alius est Physicus, alius medicusq; perit?.
Sicut vos etiam qui vix habebitis parem.
Ubi Curtisani vexant se sicut Beani.
Sicut nuper aliquis, cum quo est mihi magna lis.
Sed vos in studiis, caretis illis phantasiis.
Ne isti seculares, qui sunt vestri tribulatores.
Scilicet Poëtis, & legisfluis Juristis.
Contra vos faciant, & hæretica carmina scribant.
Et schola Francorum, quæ combussit illum librum.

Sed

Sed volo dimittere ista scandala in [illegible]
fide.
Doctior Philosophis, in subtilitatib. [illegible]
Nec non fervitium M. Ort. benignum.
Ergo Ort. meos velitis haud spernere versus.
Carmina scripta quidem: quia non omnes valent idem.
Unus novit Logicam, ali⁹ didicit Poëm[illegible]
Alter habet gratiam, in cunctis rebus mirandam. (rom[illegible]
In Colonia tota, & hic quoque Roman[illegible]
Unus alium citantes, pro beneficiis litigantes. (di[illegible]
Pro una vicaria, nec potest fieri concor[illegible]
In sacra Scriptura, ubi est vobis magna cura.
Reuchlin cum auxilio, nec non popul[illegible] isto maligno.
Qui ita vos tentant, sua nec dictamina probant.
Ut facit & Tungarus, & Christicola Percornus.
Speculum oculare dictum, & per vos fortiter victum.

Vobis

Vobis & Hochstrato, qui est major quam Plato.

Ergo vos valete, nec non bonam noctem habete.

Deo Gratias.

Parcatis mihi, si sint vitia in istis Carminibus, quia humanum est errare secundum Philosophum, & debetis etiam aliquid novum ad me scribere. Datum in urbe Roma, ubi sunt mirabilia poma. Quæ rustici ibi vendunt: Et per libram benependunt. Sicut ego vidi, & per experientiam didici, Amen.

M. STEPHANUS ROMEDELANtis. Magistro Ortuino Gratio. Salutem.

CEleriter non facto præambulo habeat dominatio vestra scire, quomodo noviter venit huc unus Doctor Theologiæ, qui vocatur Thomas Murner, ipse est de Ordine S. Francisci, & est superioristæ, & præsupponit ita multa quod non creditis. Dicunt quod facit cartas, &

qui

qui ludunt in illis chartis discunt Gra-
maticam & Logicam. Et composuit
ludum scaci, in quo trahuntur quanti-
tes syllabarum. Et prætendit scire He-
braicum & componit versus in Teuto-
co. Et dixit mihi unus quod talis Doc-
in omnibus artibus scit aliquid. Tu
ego audiens dixi: In omnibus aliquid
toto nihil, Et steterunt ibi aliqui qui ri-
runt, Est autem ille Doctor magnus am-
cus Joh. Reu. Diabolus confundat eum
Ego timeo quod faciet hic cum Canoni-
cis & aliis clericis, quod erunt pro Reuch-
Dixit nuper multis audientibus, quod u-
nus puer potest cognoscere stultitiam &
phantasias & malitias Theologorum Co-
lonienſium, & suorum cohærentium. Et
juravit ad sancta Sanctorum, quod ni
Papa habeat advertentiam & corrigit eo
de illa perversitate, quod erit schisma i
Ecclesia & fide Christiana. Quia si Papa
permittit illos facere talia, nemo post
studebit & nemo cogitabit fieri doctus.
Et super hoc dixit, quod Reuchlin uno
die plus potest prodesse Ecclesiæ Dei qui
illi

inimici ejus in centum annis. Et dixit, sint boni aut recti viri, vel habent justam causam contra Reuchl. quare non sunt per se? Quare per baptizatum Judæum volunt expedire negotia sua? Et faciunt libros scandalizativos, contra illum Judæum Doctorem, & ascribunt eos huic delatori. Si esset pejor & maledictior homo per totam Almaniam, ipsi etiam sociassent sibi eum. Sed non est mirum. Quia schlim schlem quærit sibi similem. Tuncego non potui amplius tacere, sed dixi: Domine Doctor parcatis mihi, Johannes Pfefferkorn est vir honestus, & est fidelis sollicitator Cæs. Majestatis & est natus de tribu Nephtalim. Et scitis, quod de una antiqua progenies. Et ipse posset gloriari quod est nobilis, quamvis non facit propter humilitatem. Tunc respondit Doctor ille; Accipiatis cochlear & gustate, quid dixistis. Tunc dixi. Creditis quod non etiam vidi homines? Ego sum Magist. Patrhisiensis, & Coloniæ studui in Theologia pæne duos annos, Domine Doctor non sitis superbus, antequam

cogno-

cognoscitis homines. Respondit Doct. Murner. Quod non scivit, quod fui Magister, & dixit: de honestate Johan. Pfefferk. non multum audivi, sed quod de eo audivi, bene possum dicere, quod nisi Judæi voluissent eum mortificare propter maleficia sua, Ipse nunquam fuisset factus Christianus. Et dixit, quod quidam Judæus dixit sibi. Ecce illud quod non valet apud Judæos, bonum est apud Christianos. Non voluimus ad mortem judicare istum malefactorem. Vos Christiani habetis eum in honore quasi homo probus & doctus, cum tamen videmus propter quid est factus Christianus. Ibi ego respondi. Domine Doctor audiatis modicum. Judæi faciunt injuriam Johan. Pfeff. quia nunquam furavit aliquid, neque male fecit etiam quando fuit Judæus sicut est pie credendum. Et quod hoc sit verum debetur scire, quomodo duo Judæi semel voluerunt ei imponere infamiam furti, sed ex invidia duntaxat & execrabili malitia, tunc ipse citavit eos ad cameram Imperialem, & dederunt sibi

xxx florenos pro expensis, quod fuit contentus. Etiam Joh. Pfefferkorn natus bona progenie. Sed quando fuit Judæus, fuit sicut alii Judæi. Qui aut communiter dicitur. Qui est inter lupos oportet ululare cum lupis. Nunc autem comedit carnes de porca, & facit sicut bonus Christianus. Tunc respondit D. Murner. Comedit Pfefferkorn etiam farcimina? Respondi ego. Non vidi eum comedere. Sed præsupponitur, si comedit porcas quod etiam comedit illa quæ fiunt de porcis: Dixit ipse. Bene excusastis Jo. Pfe. Si interrogavit, si etiam adhuc habet amplas aures. Respondi quòd quando ego adhuc fui Coloniæ habuit, & credo quod eam jam habet & habebit in æternum. Tunc dixit, quid tenetis de Jo. Reu. Dixi quod non novi eum, sed scio bene quod Theologi & Ecclesia communiter habēt eum pro hæretico, quare criminavit Joh. Pfeff. & alios præstantissimos viros nullis eorum præcedentibus demeritis. Tunc risit & dixit: Per Deum vos bene facitis; Quia defenditis Joh. Pfeff.

& alios

& alios præstantissimos viros. Tunc dixi Audiatis adhuc plus: Ille Pfefferkorn est valde utilis in Ecclesia Dei, quia obtulit Deo 12. Animas, ut ipsemet ingenue fatetur. Respondit Doctor Murner. Ubi obtulit Deo illas animas? In sylva Bohemica, quia fortasse ibi cum aliis latronibus interfecit homines, quorum animæ pervenerunt ad Deum. Respondi: Nullo modo, sed convertendo eos ad fidem Christianam. Tunc ipse dixit. Quomodo tunc scitis quod tales animæ pervenerunt ad Deum? Respondi: quod pie præsumendum est. Respondit Murner: Quid ergo nunc facit Pfefferkorn? Dixi, quod fortasse vadit ad Ecclesiam audiendo missas & sermones. Et defendendo se contra Joannem Reuchlin expectat diem extremi judicii. Respondit ille. Erit tunc Pfefferk. ita diu in vita? Tunc dixi, quod sic, quoad animam, sed non quoad corpus. Dixit Doctor Murner. Bene est: Pfeff. dignus est habere talem defensorem, & dimisit me, & omnes qui fuerunt ibi, riserunt dicentes, per Deum Domine Stephani

phane vos audacter respondistis ei. Tunc dixi: Ego volo omnia verba scribere M. Ort. sicut videtis quod nunc facio, & rescribite etiam. Ego sum vobis ad mandata. Datum Treveris.

M. JOHANNES PILEATORIS SALutem dicit M. Ort. Gratio.

QUia scriptum est in Evangelio, qua mensura mensuraveritis, eadem mensurabitur & vobis. Igitur ego similiter non deberem vobis scribere, sicut & vos non scribitis mihi. Et tamen scio quod magnam importantiam habetis quod scribam vobis novalia ex urbe Roma, videlicet quomodo stat in causa Magistri nostri Jacobi de Hochstraten viri proculdubio zelosi, qui defendit fidem Catholicam contra illos Juristas & Poëtas seculares qui non habent Deum præ oculis suis, sicut Theologi in Colonia & Parrhisia qui combusserunt Speculum oculare Johan. Reuchlin, sed ego deberem vobis facere, sicut vos facitis mihi, & non deberem vobis scribere unam

guttam, sed tamen non faciam, & adhuc semel volo indulgere vobis, ita tamen quod scribatis mihi statim. Et debetis scire, qualiter isti Juristæ & adversarii cum adjutorio diaboli qui est hostis fidei Christianæ per suas blanditias, sicut piè creditur, acquisiverunt multos fautores, & præcipue Curtisanos qui sunt de partibus superioribus, & non habent bonam conscientiam, & inferunt magnas injurias prædicto Magistro nostro, vexantes eum sicut beanum & dicentes, quod ipsemet est hæreticus. Et quod Theologi in Colonia sunt Bufones Sancte Deus quid debemus dicere? Non est magnum miraculum quod sacra Theologia debet scandalizari & haberi pro una Frascaria, & Theologi qui sunt sicut Apostoli Dei debent sperni quasi essent stulti? Credatis mihi firmiter, quòd fides Catholica habebit magnum malum exinde, & ego timeo, quod erit una confusio in Ecclesia Dei. Etiam dicunt, quod Dominus Apostolicus est pro parte Joh. Reuchl. quia ipse etiam est Poëta & favet Juristis.

Sed

Sed tamen ſpero quod ſua Sanctiſſimitas illuminabitur per gratiam Spiritus S. & non dabit malam ſententiam, quod velit Dominus Deus qui regnat in terris & per cœlos, & ſua mater virgo Maria quæ liberet nos ab iſta Poëtria. Datum Rom.

FRATER JOHANNES DE WERdea M. Ort. Gratio.

HUmiles & devotas Orationes cum numeroſa ſalute. Venerabilis vir, vos ſcribitis mihi, quod audiviſtis quod cauſa veſtra male ſtat, & Joh. Reuch. acquiſivit unam inhibitionem Apoſtolicam; Et ſcribitur mihi quod timetis valde, ne habebit victoriam contra Theologos & ſanctiſſimum Ordinem noſtrũ, & poſtea ſcandalizabitur Eccleſia Dei. O modicæ fidei vultis eſſe ita perterritus, quod vultis ſtatim deſperare? Tamen olim quando fui vobiſcum in Daventria non fuiſtis ita timax, ſed habuiſtis magnam audaciã. Quia ſcio adhuc bene quo modo ſemel percuſſiſtis illos duos beanos venientes ad vos cũ longis cultris, &

vos non habuistis unum armum seu defendiculum. Et tamen percussistis eos cū adjutorio Dei realiter cum effectu, itaque unus præ timore perminxit se. Et viderunt multi homines & dixerunt: Per Deum iste Ortuinus habet magnum cor. Vos debetis scire quod hic in Curia Romana non est sicut vos putatis, sed unus una vice lucratur & alia vice perdit. Et licet aliquis habet aliquando duas vel tres sententias pro se, tamen adhuc potest perdere litem. Sed potestis dicere. Papa permisit, quod Speculum oculare debet vendi, legi, & imprimi. Quid tunc est? Si permisit, ergo non potest prohibere? Non sequitur; Quia sanctissimus habet potestatem ligandi & solvendi, & non debet corrigi; Quia habet plenariam potestatem, hic & ubique, sicut scitis ex Evangelio. Quia mirabiliter est solidatus in sacra Scriptura. Sed ego volo allegare Jus Canonicum. Primò, quod Papa obtinet principatum totius Orbis ix. q. iiij. c. Cuncta per mundum. Et potest deponere Imperatorem solus, etiam

sine

sine Concilio, ut dicit glossa in Cap. Ad Apostolicæ, De Sententia & Re Jud. Et habetur ij. q. vi. de Cætero. Et Papa non est sub lege, sed ipse est lex animata in terris: ut habetur in glo: super capit. xi. de offic. Jud. de le. Et si Papa est lex, potest facere quod vult & neminem respicere. Et quamvis semel dixit ita, tamen postea potest dicere non. Et debetis habere bonam confidentiam; Quia nuper audivi hic ex uno auditore Rotæ, qui est vir notabilis, & habet magnam experientiam, quod non est possibile, quod Papa potest sententiam dare contra vos; Quia habetis optimam causam, & est causa fidei. Ergo estote fortes in bello; Quia licet isti phantastæ dicunt vobis de illa inhibitione, nihil debetis dare supra, quia non habet effectum. Sed ego spero quod statim volo vobis scribere bonas novitates. Quia Dominus Magister noster Jacob. de Hochstraten facit magnam diligentiam. Et nuper habuit convivium & invitavit multos Curtisanos antiquos, bene experimentales, & unum Scriptorem

Apostolicum qui est bene visus apud Sanctissimum, & aliquos auditores Rotæ. Et dedit eis comedere perdices & fasianos & lepores & pisces recentes, & optimum vinum Corsicum nec non Græcum, & dixerunt omnes, quod tractavit eum cum summa reverentia, & dixerunt, Per Deum iste est notabilis Theologus. Volumus esse pro parte ipsius. Et sic habet bonam sperantiam. Sed oportet concludere, quia nuncius non vult expectare. Valeatis & salutetis mihi omnes Magistros & Johannem Pfefferkorn. Datum Romæ.

MAGISTER CORNELIUS STO-rati M. Ort. Salutem Plur.

SEcundum postulata vestra quæ misistis mihi in urbem, quando adhuc fui Curiæ Romanæ, quod debeo vobis articulariter significare, quomodo stat negocium in causa fidei, inter vos & alios Theologos & Joh. Reuchlin. Advertatis rogo. Ego ita celeriter abivi quod non potui

potui scribere unum verbum. Et proposui mihi, quod ego volo vobis scribere in Poëtria, & ego nunc facio. Ergo sciatis quod quando ego fui Romæ, tunc non bene stetit, valde doleo. Nam Mag. nost. Jacobus de Hochstraten est in magna paupertate. Non habetis verecundiam vos Theologi, quod non mittitis ei pecuniam? Vos vultis expedire magnalia, & non vultis exponere pecuniam. Credatis quod est faciendum. Quando ille Mag. nost. intravit Romam cum duobus vel tribus equis, habens pecuniam in Banco, & dat propinas, tunc Curtisani valde honoraverunt ipsum. Et dixit unus ad alium: Quis est iste? Respondit alius. Ipse est unus Doctor de Almania ita notabilis sicut est possibile, & est speculativus & argumentifex singularis, quod non habet similem. Ipse habet hic causam fidei contra unum Juristam secularem. Tunc Curtisani laudaverunt eum & sæpe dixerunt mihi: Domine Corneli commendate me huic notabili Theologo, pro tunc habuit fautores, &

Causa sua bene stetit. Nunc autem dereliquitis eum non mittentes ei satis de pecunia. Ego semel fui in Camera ipsius, tunc vidi ibi jacere cappam suam, & vidi quod fuit plena pediculorum. Et ipse videns quod ego vidi, allegavit Scripturam dicens: Animalia tua habitabunt in ea. Parasti in dulcedine tua pauperi Deus. Et iterum dixit: Tabescere me fecit zelus meus; Ego autem ex commiseratione flevi. Debetis ergo esse pro eo, quod tamen fratres Prædicatores mittant ei pecuniam. Si dicunt quod non habent, tunc dicatis quod accipiant de illa quam collegerunt ex indulgentiis. Quia est causa fidei, & quæ impetrantur in illa causa, impetrantur pro fide Christiana. Valete. Datum Augustæ.

FRATER ALBERTUS ACUFICIS Magistro Ottuino Gratio.

HOnorabilis vir nuper venit huc una litera à dominatione vestra mihi destinata, Et cum lætitia aperui quia cogno-

vi

ri ſigillum veſtrum & legi, & intelligo quod D. veſtra cupit ſcire quomodo tamen homines loquuntur hic de cauſa fidei inter vos Theologos & Joh. Reuchl. Volo vobis ſcribere, ſed non debetis mihi habere pro malo, quia non ſunt pro parte veſtra. Omnes dicunt quod Theologi faciunt Reuchlin ſicut ſcribæ & Phariſæi fecerunt Chriſto, & quod ipſe ſemper fuit probus vir, & fuit in Concilio duorum Imperatorum. Et ſua Juriſtria juvit multas Civitates & Principes. Et omnes invenerunt eum probum & fidelem. Et quod Theologi invident gloriæ ipſius, & voluerunt declarare eum hæreticum per devia & nullitates. Quando talia audio, tunc teneo oppoſitum. Sed ſcitis bene quod multi canes ſuperlatrant unum. Dixerunt nuper duo Magiſtri venientes ex Colonia, & unus ex eis eſt nobilitatis, quod omnes qui agunt contra Reuchlin, ſunt communiter Spurii vel Infames, vel Bufones; Quod fuit mihi magna verecundia. Sed ipſorum unus audacter dixit quod omnes circumſtan-

tes audierunt. Domini ut intelligatis qualis sit ista causa contra Joh. Reuchl. Ista causa habuit principium à Joh. Pfefferk. qui est similis re & nomine & omnibus modis huic Joh. Pfeff. qui fuit hic cum forcipibus calidis laceratus. Quia etiam est Judæus baptizatus, & etiam propter nequitias quas fecit, dereliquit fidem suam. Et si deberet hic sedere in turri, & spiculator deberet eum interrogare quid fecit, ipse deberet non minus confiteri quam ille alius. Ipse instigavit Theologos Coloniæ, & ipsi etiam instigaverunt eum, & voluerunt libros Judæorum per totam Almaniam comburere. Et hoc fecerunt propterea, quod Judæi deberent venire ad Theologos & præfatum Pfeffer. cum magna pecunia, occulte dicentes: permittatis mihi libros meos. Ecce hic habetis quadraginta aureos. Et aliqui Judæi dedissent libenter centum, aliqui mille. Tunc venit Reuchlin & impedivit illud propositum, irati sunt super eum, & scribunt libros & scandalizare volunt eum, & dicunt quod est hæreticus. Etiam

scribunt

scribunt aliquos libros in Latino, & intitulant eos nomine Joh. Pfefferk. cum tamen ipse non scit Alphabetum in Latino. Sed igitur faciunt, quia sciunt quod nemo respondebit ei. Quia nemo cum isto malefactore vult se permaculare, ergo videbitis quod si essent veri Theologi, aut probi viri, ipsimet facerent facta sua, & non velarent & occultarent se cum isto trufatore. Fecerunt etiã alios libros quorum aliqui sunt intitulati nomine Arnoldi de Tungaris, qui inventus est falsarius, ita quod nunquam potest negare, & nunquam potest excusare quod non est falsatus, quia manifestum est per totam almaniam quomodo falsificavit scripta Joh. Reuchl. alius scriptor Theologorum est Magister Ortuinus, qui est filius presbyteri, qui etiam est concubinarius, & deprehensus in adulterio. Deinde habent alium de quo bene audivistis, Doctorem Vigandum Wirt, Ordinis Prædicatorum, qui similiter est infamis. Ipse composuit librum quod beata virgo est concepta in peccato Originali, & fecerat ma-

gnam seditionem cum Prædicationibus suis. Et ergo fuit coactus revocare verba & scripta sua publice Heidelbergæ, quod egomet audivi & vidi. Sic potestis scire quales sunt inimici Joh. Reuchl. Quando audivi talia tunc dixi. Domine mi non debetis talia dicere coram populo, etsi essent vera. Quia scandalizatur per hoc totus ordo, & homines accipiunt malum exemplum. Respondit ille. Etiam vos non debetis ista feciſſe contra Reuch. quem etiam voluistis scandalizare. Ergo ipse nunc potest se purgare sine vestro scandalo. Per Deum Magister Ortuine ego vellem quod habetet finem ista causa, quia est nobis multum incommodosa. Homines ampli? non volunt nobis Elemosynas dare, ego ivi septimana proxima pro Caseis, & per decem dies non plures quam 15. collegi. Quia dicunt omnes vade ad Joannem Reuchlin & dic quod det tibi caseos. Dominus Deus tribuat bonum finem. Et sic valeatis in Domino. Datum Hallis in Saxonia.

MAT-

MATTHÆUS FINCK BACCUlarius M. Ortuino Gratio.

INenarrabiles ſalutes & amores ineffabiles honorabilis vir, quoniam quidem ſufficienter ſcitur, quomodo ſto hic in urbe Rom & ſum in Copiſtria, & de gratia Dei habeo bonum ſervitium. Ergo non eſt neceſſe quod ſcribo vobis de eo, quia etiam non libenter legitis produ-ctas literas. Sed ſecundum hoc quod promiſi vobis ſcribere novitates ex urbe Rom. ad minus ſemel in menſe & quandocunque irent Curſores vel poſtæ, tunc vellem certificare vos, quomodo ſtat hic in bellis & in aliis & de rege Franciæ & de Imperatore, propterea poteſtis cogitare, ecce iſte eſt ſuperbus, quia habet bonam ſtantiam Romæ, & propterea non curat mihi ſcribere, & eſt oblitus quod fui Præceptor ſuus & docui eum in Poëſi & in artibus & cum hoc etiam in Græciſmo, ita quod pro parte eſt bonus Græcus. Dico quod non, & Diabolus auferat me ſi non habeo vos in memoria & in orationibus

meis erga Deum. Quia dicit Gre. quod ingratitudo est radix omnium vitiorum, ergo qui peccat ingratitudine, peccat in omnibus peccatis. Sed si ego non scriberem vobis per superbiam, tunc essem vobis ingratus qui feciſtis mihi talia bona. Sed habeo rationabiles causas, quod non direxi literas ad Dominat. vestram, qui pro magna parte fui infirmus, & nescio quid fuit mihi. Medicus dicit quod habeo aliquid in stomacho & non scio digerere. Etiam nudius tertius sumpsi unam purgationem; Et salva reverentia coram Dominatione vestra, ego merdavi unam merdam ita tenuem quod aliquis posset sorbere cum cochleari. Et cum hoc exivit de me una petia alba bene ita magna sicut pyrum. Et dixit Medicus: Illa est materia indigesta & causat febrem; Sed pro nunc scio iterum bene comedere, quia habeo bonum appetitum. Laudetur Deus. Et si maneo sanus, tunc semper volo scribere vobis. Et pro ista vice debetis scire quod Sanctiſſimus adhuc est Florentiæ & Curtisani hic maledicunt ei quod non venit, quia

quia non possunt expedire negotia sua. Sed ego dico quod debent habere patientiam, & non debent ei maledicere, aliàs sunt excommunicati; Et allego eis Jura supra hoc, quia vado hic ad Sapientiam & studeo: Jam feci magnum profectum in utroq; Jure in uno ita bene sicut in alio. Sed dicunt aliqui quod oculi dolent Sanctissimo, ergo non potest ambulare per aërem. Debetis etiam scire quod Rex Franciæ revertit in Franciam, vult portare magis populum ad bellandum contra Imperatorem. Et Hispani volunt auxiliare Imperatori, & habetis scire quod erit magna guerra. Quapropter debemus dicere in Orationibus nostris: Da pacem Domine in diebus nostris. Quia non est bonum quod est guerra in istis locis, pro Curtisanis. Si esset pax, tunc semel deberetis mihi scribere de Vacantia unius beneficii sive est curatum sive non curatum sive de jure patronatus sive aliter. Quia ego nunc habeo bonam Experientiam, & vellem bene impetrare aliquid. Et si habetis unam litem, tunc ego

volo

volo sollicitare vobis hic. Etiam de causa cum Joh. Reuchl. Debetis scire quod Magister noster Jacobus de Hochstraten collegit adhuc alios articulos in speculo oculari: & sunt ita bene hæreticales sicut alii. Et ipse jam est Florentiæ cum Curia: & diligenter sollicitat. Non debetis dubitare quod non habetis victoriam. Scribatis mihi similiter nova & valeatis cum gloria. Datum Romæ.

M. PHILIPPUS SCHLAURAFF. Mag. Ort. Gratio.

SAlutem sesquipedalem Venerabilis Magister, sciatis quod accepi literam vestram valde Poëticaliter scriptam: sicut est consuetudo vestra. Et scripsistis: Datum in Colonia, quando habuimus bona convivia: & viximus in hilaritate: & non curavimus de gravitate. Et considera vi quod fuistis bene vinificatus, idest, vino repletus dicendo Poëticaliter, & credo quod fuistis ebrius quando scripsistis illud dictamen. Et scribitis mihi quod

debeo

debeo vobis mittere illud Carmen quod compilavi de ambulatione mea hinc inde per Almaniam: quando visitavi Universitates: habens mandatum à Theologis quod debui seminare favorem eorum contra Joannem Reuchlin, & quomodo fui ibi tribulatus à Poëtis qui sunt hinc inde. Faciam utique, sed vos iterum debetis mihi aliquid mittere de vestris operibus. Et dedi huic nuncio quod portaret vobis. Etiam sciatis, quæ composui rithmice non attendens quantitates: videtur mihi quod sonat melius sic: Etiam ego non didici illam Poëtriam, nec curo. Valete ex Bruneck in Flandria.

Carmen Rithmicale Magistri Philippi Schlauraff quod compilavit & comportavit, quando fuit Cursor in Theologia & ambulavit per totam Almaniam superiorem.

Christe Deus omnipotens: in quem spe-
rat omne Ens
Qui es Deus Deorum: per omnia secula
seculorum.

Tu

Tu velis mihi esse propitius: quando tri-
bulat me inimicus:
Mitte unum diabolum: qui ducat ad pa-
tibulum (vexat
Poëtas & Juristas: qui dederunt mihi
Præsertim in Saxonia: ubi fui studens in
Logica.
Quam docuit me Sibutus: qui est in me-
dicina imbutus.
Et habet antiquam vetulam quæ vendit
bonam Cerevisiam.
Tunc est ibi unus Poëta: qui vocatur Bal-
thasar de Facha.
Qui me tribulavit, quod mihi valde do-
loravit.
Tunc Philippus Engentinus: qui non est
vexator minus.
Incepit unam guerram: tunc quæsivi ali-
am terram. (irem,
Et cogitavi bonam rem: ut ad Rostock
Ubi Hermanus Buschius: mortificavit
unum Carminibus. (lentia,
Tunc audivi in via: quod viget ibi pesti-
Et ivi ad Gripswaldiam: quæ habet me-
dicam Companiam.

Et

Et sic abivi mox: quamvis fuit statim nox
Et veni ad Franckfurdiam: quæ jacet apud Oderam.
Ibi Hermannus Trebellius: cum suis Poëmatibus.
Multum me infamavit: & audacter blasphemait.
Nec non duo Osthenii: qui sunt hujus discipuli.
Qui multis cognominibus: vexabant me in civibus.
Do hies mich die gantze Stadt: das Colnisch Copulat.
Ita quod ambulavi in Austriam: ad meam malam fortunam.
Quia Collimitius (veniat ei sanctus Anthonius)
Fuit ibi Rector: & meus Inimicator.
Vocans me traditorem: & volens ponere ad Carcerem.
Nisi fecisset Heckman: sed Joachimus Vadian.
Novum infortunium: propter Pepercornum.
Mecum ibi incepit: quia eum vilipendit.

In

In ſua defenſione: quamvis cum ma-
ratione.

Tunc dixi quod ſum innocens, & rog-
eum flens,

Quod vellet me dimittere: tunc dix-
tacite.

Rector Burſæ lilii: quod retineret
cum vi.

Et dixit Cuſpinianus: quem amat R-
Maximilianus.

Quod Magiſtri in artibus: ſunt Doctor-
in peccatis mortal.

Tunc incepi inde tranſire: & ad Ingol-
ſtad venire.

Hic Philomuſus habitat: & contra The-
metrificat.

Tunc timens ejus furiam, tranſivi ad
Nurmbergam.

Ubi quidam Pirckheymer: qui non e-
Magiſter.

Fecit mihi inſtantiam: ſed audivi ibi clam.

Quod cum multis ſociis: in partibus di-
verſis.

Magna in Conjuratione: vellet ſtare pro
Capnione:

Et

contra nos Theologos: facere multos libros.

Sic fuit mihi dictum, quod noviter unum librum.

Scripsit de usura: quam admittit Theologia.

Sicut Bononiæ est disputatum: & per Magistros nostros probatum.

Sic vivi post unum mensem: ad Universitatem Lipsensem.

Ubi Richardus Crocus: qui dicitur esse Anglicus.

Vidit me per viam: & dixit illam bestiam

Ego novi Coloniæ: Respondi noli dicere

Quia ego non sum, tunc dixit ad suum socium.

Ille pro Theologis: est proditor Capnionis.

Et est magnus pultronus, quod dixi Magistris in artibus.

Qui juraverunt invicem: accipere eile-ctionem.

Ita quod inposterum: non amplius haberet stipendium.

Venit Mosellanus: dicens ille Beanus

Debe-

Deberet ad patibulum : ſuſpendi per ſ-
um collum.
Et fui Licentiatus: & ad Erfordiam i-
tentionatus.
Ubi Aperbachius me incepit tribulare.
Et Eobanus Heſſus: qui nunquam fu-
feſſus.
Quærere in plateis ; ut percuterent me
cum pugnis.
Et multum terribiliter : vexavit me bis ve-
ter.
Et dixit ad ſtudentes : frangatis ei dentes
Quia Theologicus : Reuchlin eſt inimi-
cus.
Tunc dixit Crocus Rubianus : undeve-
nit iſte Beanus.
Qui non eſt nobis noxtus: dixi quod fum
promotus.
Reſpondit, eatis utique, tunc volui revt-
tere.
Statim ad Coloniam, vadens per Buche-
niam.
Sed dixit quidam ſocius, quod Mutianus
Ruffus
Eſſet in itinere; Et poſſet me percutere.

Tunc

Tunc ivi per Campaniam:& veni iterum in Misniam piano.
Quod fuit ibi subito, dictum Esticam-
Qui misit suos discipulos, qui traxerunt me cum crinibus.
Et dixit Spalatinus, qui est ejus vicinus.
Quia etiam ex parte sua, darent mihi verbera.
Ergo satis percussus, veni ad quoddam Nemus. (gelus
Ibi quidam diabolus, vel certe malus An-
Sturnũ ad me portavit, qui ubi cognovit
Dedit mihi alapã, tunc ivi ad Franconiã.
Ubi est fluvius Mœnus, ibi Ulrichus Huttenus
Juravit levatis digitis, quod vellet me percutere virgis.
Si vellem ibi stare, tunc cogitavi meum salutare.
Vadens hinc in Sueviam, ad civitatem Augustam.
Ibi Conradus Beutinger, cui non placet Brulifer.
Noluit me permittere, quod possem hic quiescere.

Tunc

Tunc prætervivi Studgardiam, qui
bet ibi ſtantiam.
Reuchlin ille hæreticus, qui fuit mi
ſpectus.
Tunc ad Tubingam abii, hic ſedent
ti ſocii.
Qui novos libros faciunt, & Theolo
vilipendunt.
Quorum eſt viliſſimus, Philippus
lanchthonius.
Sicut ego cognovi. Et igitur Deo vo
Si viderem illum mortuum, quod
ad ſanctum Jacobum.
Fuit & Bebelius, & Joannes Braſſic
Et Paulus Vereander, die ſchwore
miteinander.
Quod vellent me percutere, ſi non
lem recedere.
Sed quidam hic Theologus, cum nom
ne Franciſcus.
Sua caviſatione portavit me ex illa reg
gione.
Tunc cogitavi ire, & ab illis Poëtis veni
Et ivi ad unam patriam, quam dicu
Argentinam.

Ib

Ibi in media via, facta est una Rebaldria.
Quia Nicolaus Gerbelius, cum suis dis-
putationibus.
Confundit me in populo: quod steti in
magno scandalo,
Venit Sebestianus Brant, der nam mich
bey der Hand
Dicens mihi sequere, nos volumus navi-
gare.
Abhinc in Narragoniam, propter tuam
stultitiam.
Et fuit ibi Schurerius: qui est pinguis so-
cius.
Iste me derisit, & dixit: Herr jr můsset mit
eins Schlauraffenland: do seint jr fast
wol bekandt.
Collegi meã tunicam: & cœpi indè fugã.
Pergens ad Stetstadium: cum vidi Wim-
phelingum
Qui habet unum pellicium: quod est be-
neimpinguatum,
Nec non Jacobum Spigel: qui dixit: wo-
her du Daubengigel.
Respondi quod ex Suevia: tunc dixit
quod sum bestia.

Et ego fui iratus: tunc dixit mihi Kirch
Quod irem ad Athenas: & discerem Gr
cas literas,
Et fuit etiam Sapidus: cum multis
scholaribus.
Dans mihi disciplinam: tunc invoc
cœlorum reginam.
Tunc exclamavit Storckius: volva
hunc de gradibus.
Respondit ei Phrygio: parcamus lac
dotio.
Venit beatus Rhenanus: quærens an
Almanus.
Respondi, sum ex Flandria: tunc
duo verbera
Accepi super capite: quod vix potui
Et vivi hinc ad Hagenavv, do vvurden
die Augen blau.
Per te Wolffgange Angst: Gott gib
du hangst.
Quia me cũ baculo percusseras in
Accurrit autem Setzerius: qui vix
cularius.
Cum uno magno volumine: percutie
me in latere.

Quo

Quod non habui ſpiritum: tunc oravi illum ſocium.
Quod facerem confeſſionem: quia haberem contritionem,
Sed ego in noctis medio: ſurrexi de cubiculo.
Et ivi ad Friburgiam: quærens miſericordiam, (les
Sed ibi multi nobiles: armati & horribi-
Reuchlin defenderunt: & mihi mortem minaverunt
Necnon unus vetulus: qui vocatur Zaſius
Ille antiquus Juriſta: quæſivit an ſum Scoriſta?
Reſpondi: Doctor ſanctus eſt mihi autor ſummus,
Tunc fecit meriſibilem: quod habui pudorem.
Et ſtatim quidam Amorbach: ſpricht ich wil ein anders machen.
Und langet mir die Pritſchen her: ſo vvil ich iho ein neues lern.
Sic fui hinc fugatus: quia ſum ad miſeriam natus.
Et veni Baſileam: ubi vidi quendam.

Qui Erasmus dicitur: & multum bo
ratur.

Tunc dixi cum licentia: dicat vestra
cellentia.

Si estis Magister nostrandus: vel sta
qualificandus?

Respondit ipse utiq;: tunc si vi eum sta

Sed in domo Frobenii: Sunt multi pra
hæretici

Nec non Glarianus: qui imposuit mi
manus

Percutiens in dorsum: & projiciens do
sum.

Et dixi per tuam lauream: Fac mec
misericordiam.

Tunc ivi ad Naviculam: abiens Wor
tiam.

Ubi in hospitio: cum Theobaldo medi

Fuit mihi lis: quia de Theologis.

Dicebat multa scandala: tunc dicebam
cum modestia.

Vos estis homo stolidus: Et statim un
Caseus.

Stetit mihi in capite: & sic recessi cum v
nere.

Usque

Usque ad Moguntiam: ubi mihi gratiam
Fecit Prædicator: Bartholo: decimator.
Dans mihi hospitium : & jurans per
Deum vivum.
Iuissem ad Coronam: quod accepissem
vexationem bonam
Quia ibi commensales : sunt valde ne-
quitiales.
Nicolaus Carbachius : qui legens pro
scholaribus.
Exponit Titum Livium, tunc reperi Hut-
tichium.
Qui ex antiquo odio : percussit me cum
camno.
Quia feci unum bombum : tunc dedit
mihi pugnum.
Doctor Conrad Weydman : ich sprach
wie soll ich das verstahn.
Tunc trusit me Johan. Konigstein, quod
cecidi de gradibus.
Et sic post hoc periculum: contuli me ad
Rhenum.
Ubi cum ambulavi: visus est mihi in navi.
Doctor Thomas Murner, Ordinis mi-
norum frater,

Qui dixit, nisi parcerem: propter meam dignitatem.

Statim coram omnibus: jaceres hic in factibus.

Respondi, quare hoc tunc dixit schvvedu Holtzbock.

Es leyt mir noch im Sinn: quod fecit Doctor Reuchlin.

Sic ivi ad Coloniam: & inveni bonam companiam.

Quamvis mihi Buschius: cum suis auditoribus.

Et Johannes Cæsarius: qui legit ibi Plinium

Facerent instantias: quia non curavi hæc.

Sed steti cum Theologis: & vixi in lætitia.

Und gab nicht ein Har: auff den Graven von neuen Ar.

Quamvis sit Poëticus: quia Pepercornus.

In suis dictaminibus: dicit de nobilibus

Qui quamvis sunt clari: non possunt excusari.

Et debent sibi solvere: pro sua obscuritate.

Et sic est finis: propter honorem Universitatis.

MA-

M. NOSTER BARTHOLOMÆUS
Kuckuck M. O.

SAlutes innumerabiles cum ſumma veneratione à parte ante Venerabilis Mag. non facto præambulo aut multo circuitu verborum habetis ſcire ſicut nuper ſcripſiſtis mihi, quod deberem vobis notificare qualiter negotium in cauſa fidei ſtat hic. Sciatis quod bene ſtat, ſed nondum exivit Sñia diffinitiva. Et eſt hic unus Juriſta qui vocatur Martinus Gronigen: Doct. Senenſis ut ipſe dicit ſatis præſumptuoſus & ſuperbus. Ipſe debet latinizare Speculum oculare: & eſt valde præſumptuoſus: quia cupit videri. Alıqui laudant eum: & quæſivi nuper ex eis. Quid plus ſcit quam alius: Tunc dixerunt quod habet bonam notitiam in Græco. Et ſic videtis quod non eſt curandum de eo, quod Græcum non eſt de eſſentia ſacræ Scripturæ. Et credo quod non ſcit unum punctum in libris Sñarum, nec ipſe poſſet mihi formare unum Syllogiſmū in Baroco aut Celarent: quia non eſt Logic⁹ Ipſe nuper vocavit me aſinum. Et dixi ei:

si es ita audax, tunc disputa mecum: & ibi savi eum audacter: Et tacuit, tunc ulterius vexando eum, dixi: ego arguo quod tu sis asinus. Primo sic: Quicquid portat onera, est asinus: tu portas onera: ergo es asinus. Minorem probo, quia tu portasti istum librum: Et fuit verum quia ipse portavit unum librum quem dedit Jacobus Questenberg ad studendum intus contra Magnost. Jacobum de Hochstraten. Tunc non fuit ita prudens quod negaret mihi Majorem, quia non potuissem probare: sed scivi quod nihil scit in Logica. Dixi ergo ad eum: Domine Doctor, Vos vultis vos intromittere in negotio Theologorum, quod non est in facultate vestra, ego suaderem vobis quod dimitteretis; Quia vos non intelligitis Materiam istam, aliàs potestis venire ad damnum. Quia Theologi non volunt quod Juristæ, debent tractare causas fidei. Et statim ille iratus dixit, ego non solum intelligo istam materiam: Sed etiam video quod tu es una maledicta bestia, tunc fui etiam commotus, & surrexi & fuit inter

nos

nos magna rixa in die illa. Dixitque mihi M. N. Petrus Meyer Plebanus Franckfordiensis, eamus ad hospitium pro comedere, quia est tempus ad prandium, permittatis stare illum bonum virum quia non intelligit facta sua, ipse adhuc deberet ire ad scholas desuper, sed debetis scire Magister Ortuine quod volumus pulcherrime vindicare istam injuriam. Ipse est studens Colonensis, & stetit in Bursa Montis quod ego pro certo scio, ergo faciatis quod Universitas citat eum, nunc volumus eum declarare perjurum quia est immatriculat⁹ in matricula Universitatis & fecit juramentum quod vult procurare bonum Universitatis, sed nunc stat cum Johanne Reuchlin contra Universitatem, & rogo quod velitis hoc statim facere, & mittatis mihi librum Joh. P. qui intitulatur Defensio Joh. Pepercorni contra famosas, ego vidi nuper unum socium portare huc, & vellem ita libenter habere quod cor dolet mihi inde: Quia talis liber habet multas propositiones subtiles. Dominus Deus noster

in æterna gloria det vobis salutem & pacem, Amen.

JODOCUS SARTORIS Magist. Ort. Gratio.

SAlutem sempiternam & novum annum cum bona fortuna sicut est in mundo, & plus si est possibile opto vestre Dominationi, quæ debet scire quod adhuc bene succedit mihi de gratia Dei, qui tribuit mihi misericordiam suam, & sicut dicit Psal. Exaudivit Dominus deprecationem meam. Dominus orationem suscepit, quia oro cotidie pro peccatis meis, & peto quod Dominus noster Jesus Christus velit mihi custodire animam & corpus, sed tamen magis animam; Quia corpus est pluvis: & sicut dicit sacra Scriptura. Pulvis es & in pulverem reverteris. Etiam spero quod non male succedit vobis: Quia quando unus habet istam gratiam à Deo quod semper pœnitet de peccatis suis, & orat devote orationes suas etsi non sæpe jejunat, tamen Dominus Deus non vult quod male succedit ei, ego scio quod habetis bonam conscientiam, &

semper

semper estis in Studio volens procurare bonum Ecclesiæ. Quia scio bene quomodo nuper scripsistis unum librum contra quendam hæreticum. Joh. Reu. & fuit ita magistraliter compilatus quod habui admirationem exinde, & dixi ad unum Cursorem de Ordine Prædicatorum qui circumportavit talem librum: ego credo quod iste homo habet duo capita quod potest ita scientifice practicare unam rem, sed intellexi etiam ab illo cursore quod scribitis commentum super librum Mag. nostri Arnoldi de Tungaris, quem articulatim composuit de propositionibus hæreticalibus Speculi ocularis. Mittatis mihi quando est perfectum tale commentum. Quia scio quod proculdubio erit mirabile, exponens omnia argumenta & notabilia & propositiones & conclusiones & corollaria, quæ pauci bene intelligunt, quia ille Mag. noster est nominis subtilis in scriptis suis sicut communiter Albertistæ in via sua: sed non debetis mihi pro malo habere quod laudo Albertistas, cum vos estis Thomista, quia non est magna differentia, & mul

tum concordant in aliquibus, sed Doctor sanctus est profundior, & hoc habet ex speciali inspiratione Spiritus sancti, quapropter etiam dicitur Doctor sanctus, quamvis Reuchlin non vocat eum sic in suis scripturis, & propterea est hæreticus & maneat in nomine diaboli, ego nuper furiratus super unum Juristam qui defendit eum, & scripsi unum carmen metricum contra eum: etenim soleo poëticare etiam quando sum solus ex arte metrificandi Bebelii quæ est multum subtilis.

EST AUTEM HOC Carmen.

Astripotẽti Dei Mater venerabilis Christi
Da precibus famuli aures benignas tui.
Qui te orat Maria pro sancta Theologia
Contra quam scribit Reuch. Jurista malꝰ.
Non clarificatꝰ nec desuper illuminatus.
Qualiter esse debet qui vult placere tibi.
Ergo tuum natum memento habererogatum.
Ut subvenire velit huic facultati suæ.

Et

Et est Elegiacum & scanditur sicut primum metrum in Boëtio, incipiens: Carmina quæ quondam studio &c. Sed nuncius non dixit mihi quod vult ita cito recedere, alias volui vobis misisse plura metra quæ scripsi pro defensione Ecclesiæ & fidei: ergo cogitate quod mittatis mihi tale commentum à vobis practicatum, tunc iterum volo vobis aliquid novi mittere. Valete raptim faustim zelose Datum Olmuntz in Moravia.

M. GUILHELMUS LAMP ARtium Mag. M. Ort. Gratio Sal.

REverende vir secundum quod dixistis & mandastis mihi quod statim quando venio ad Romam, debeo vobis scribere quomodo transivit mihi in via per omnia, & quomodo sto quoad sanitatem corporis, sciatis quod de gratia Dei adhuc sum sanus & vellem etiam de vobis libenter audire quod estis sanus, sed spero si vult Dominus Deus quod estis sanus, & facio vobis notum, qualiter sta-

tim quando veni ad Moguntiam in hospitium Coronæ, tunc inveni ibi quosdam viros qui loquebantur de causa fidei & erant pro Doct. Reu. & quando viderunt quod ego sum Colonienſis, adhuc magis loquebantur & fecerunt mihi in despectum, & laudaverunt Joh. Reu. & parvipenderunt M. nostr. in Colonia & dixerunt quod essent vespertiliones quæ nihil habent agere in luce, sed volant in tenebris, tractant obscuritates, tunc ego dixi: audiatur pars altera, & allegavi flores legum, & ipsi inceperunt me irritare multis malis verbis quod dixi, quid mihi cum Reuchlin? Permittatis me comedere pro pecunia mea, & potestis dicere Domine Wilhelm: vos debuissetis perseverasse & audacter respondisse ipsis. Sciatis quod non est faciendum in isto loco, & audivi quod nuper unus in isto hospitio fuit percussus cum uno scamno quod defendit M. N. Jacobum de Hochstraten, quia isti socii qui vadunt ibi, ad mensam sunt valde terribiles, & habent gladios & spados, & unus ex eis est Comes, & est longus

gus vir, & habet albos crines. Ipsi dicunt quod accipit cum manibus suis unum virum armatum & jactat eum ad terram, & habet gladium ita longum sicut gigas, quando vidi eum tunc tacui & permisi eos loqui, sed cogitavi quod vellem vobis scribere, sed pro tunc non statim habui nuncium, sed quando veni ad Wormatiam intravimus ad unum hospitium, ubi sunt multi Doctores qui sunt in Judicio Cameræ, ibi dicebant mirabilia contra Theologos & audivi quod citaverunt Joh. Pfefferk. propter Sturmglock, & dixit unus, vos videbitis quod adhuc in paucis annis auferentur isti Mag. nost. & non erunt amplius, tunc dixi, quis tunc prædicabit vobis & docebit in fide Catholica? Respondit ille: Hoc faciunt docti Theologi qui intelligunt scripturas sicut Eras. Roterodamus, Paulus Ricius, Joh. Reuchl. & alii, tunc tacui & cogitavi mecum. Stultus stulta loquitur, & sedit unus in mensa nomine Theobaldus Fettich qui pro nunc est Doct. Medicinæ & cognovi eum quia olim stetit Coloniæ

in

in Bursa montis : ipse multo plura dixit quam alii, & dixi ei: Vos debetis recordare quod feciſtis Juramentum Rectori Univerſitati Colonienſi: reſpondit quod merdaret ſuper nos omnes, ſed tranſeat illa. Poſtea quando eximus Wormatiam, venerunt quidam viri terribiles in equis, habentes baliſtas cum telis & volentes nos ſagittare, tunc ſocius meus clamavit: Jeſus Jeſus, & ego habens bonum cor dixi quod non debet ita clamare, & dixi ad illos viros: Domini gratioſi nolite ſagittare nos, quia non ſumus induti cum armis & non ſumus inimici veſtri ſed ſumus clerici: & tendimus Romam pro beneficiis, tunc unus dixit, quid ego curo beneficia? Detis mihi pecuniam & ſociis meis quod habemus bibalia vel diabolus debet vos confundere. Tunc ſi voluimus venire de ipſis oportet quod dedimus ipſis ij. florenos. Et ego dixi occulte: Bibite, quod diabolus benedicat vobis. Et poſtea ſocius meus dixit; Quid vobis videtur, volumus illos citare ad Curiam Romanam? tunc dixi quod non

est possibile, quia non scimus nomina illorum. Deinde per multam merdam venimus ad Augustam, & valde pluit. Et etiam ita ninxit quod non potuimus aperire oculos nostros, tunc dixit socius: O diabole quomodo friget me. Si essem adhuc Coloniæ, ego non vellem ire ad Curiam Romanam. Et ego risi. In hospitio autem erat una pulchra virgo, & de nocte fecerunt Choream, & socius meus chorizavit etiam, & dixi ei quod non deberet facere. Quia est Magister & non deberet exercere istas levitates, sed ipse non curavit. Et dixit mihi: si illa virgo vellet mecum dormire per unam noctem, ego vellem de merda ejus comedere unam libram. Et non potui amplius audire, sed allegavi Ecclesiasten, id est, Vanitas vanitatum & omnia vanitas, & ivi dormitum. De mane venimus ad Lanszberg, ubi socius meus supposuit ancillam Hospitis per noctem. Et de mane quando exivimus hospitium, tunc equus suus claudicavit. Et dixi, supponatis cras amplius ancillas, sed unus faber juvit eum. Et postea

ivimus

ivim⁹ ad Schongaw ubi emimus pulchra ſpecula. Deinde ivimus verſus Iſprucken tunt fuit ita mala via quod equi non potuerunt ire, & fuit ita profunda merda quod tranſivit equis ad ventres ſuperius. Et ſic poſt multas tribulationes venimus Iſprucken ubi fuit Domnius Imperator & ejus Vaſalli & Curiales & Satrapæ & milites & armigeri, habentes veſtes ſericeas & catenas aureas in collibus ſuis. Et aliqui fuerunt terribiles cum Barbis & Birretis ſciſſis militariter. Et timui comedere in hoſpitio, quia audivi unum dicentem, ſi eſſet Imperator, ipſe vellet ſuſpendere omnes Curtiſanos: quia vadunt Romam & diſcunt nequitias. Ibi etiam decipiunt ſe invicem pro beneficiis, & vexant alios beneficiatos in Almania, & faciunt quod pecunia venit ad Romam de Almania. Et ſic vidi quod iſti Curiales non curant Deum neq; homines, & ergo peribunt ſicut pulvis à facie venti. Poſtea tranſivimus per unum montem qui fuit plenus nive & eſt ita altus, quod credo quod tranſit ad medium cœli. Et fuit ita ma-

magnum Frigus ſuper illũ montem quod putavi habere febrem, & cogitavi de ſtufa mea Coloniæ. Dixit autẽ ſocius meus. O ſi haberem Pellicium meum, tunc dixi eis vos ſemper queritis de frigiditate quando eſtis in Campo, & quando venitis ad hoſpitium, tum vultis ſupponere. Non ſcitis quod coitus etiam infrigidat? reſpondit ipſe quod non videtur ſibi quod infrigidat, ſed calefacit. Et debetis ſcire M. Ort. quod in vita mea non vidi unum hominem ita luxurioſum, ſemper quando intravimus unum hoſpitium tunc primum verbum fuit ad famulum hoſpitis. O famule! non habemus aliquid pro genibus? Datulus meus ſtat mihi ita dure, ego ſcio quod vellem cum eo nuces ſupra percutere. Deinde venimus ad Tridentum, & parcat mihi Dominus & vos etiam non habeatis mihi pro malo quod ſcribo vobis veritatem; Quia ibi etiam ſemel purgavi enes vadens occulte ad proſtibulum, ſed poſtea de nocte oravi horas debeata virgine pro peccato illo. Fuerunt ibi multæ gentes: volentes ire ad Veronã,

& fa-

& facere ibi mirabilia, & dicebantur nobis grandia, quomodo Imperator voluit captivare Venetiam, & vidimus Bombardas & alia multa, qualia non vidi vita mea. Et una Sabbattorum venimus ad Veronam. Illa est pulchra civitas habens muros, castra & fortalitia. Et vidimus ibi domum Ditheri de Bern ubi ipse habitavit, & ibi superavit & mortificavit multos gigantes qui bellaverunt cum ipso: postea volentes procedere, diu non potuimus propter metum Venetianorũ, quia dicebatur quod essent in campo, & fuit verum. Quia postea apud Mantuam audivimus eos bombardare, quia jacebant ante Brixiam. Et dixit socius meus. Hic natus fuit Virgilius, respondj: Quid curo illum paganum? Nos volumus ire ad Carmelitas & videre Baptistam Mantuanum qui in duplo est melior quam Virgilius, sicut ego audivi bene decies ab Ortuino: & dixi ei: Quomodo semel reprehendistis Donatum quando dicit Doctissimus Poëtarum fuit Virgilius vel optimus plebis: & dixistis: Sed esset Donatus

hic, ego vellem ei in facie dicere quod mentitur: quia Baptista Mantuanus est super Virgilium. Et quando venimus ad claustrum Carmelitarum, dicebatur nobis, quod Baptista Mantuanus est mortuus: tunc dixi: Requiescat in pace. Deinde venimus ad Bononiam ubi fuit Sanctissimus & etiam Rex Franciæ. Ibi audivimus missam Papalem: & accepimus multas indulgentias pro omnibus peccatis, tam venialibus quàm mortalibus, & fecimus Confessionem: tunc fuit ibi Reveren: pater frater Jacobus de Hochstraten Magist noster & inquisitor hæreticæ pravitatis: Et ego videns eum dixi: O pater reverende quid excellentia vestra facit hic? Ego putavi quod estis Romæ; tunc dedi ei literas vestras & literas Magist. nostri Arnoldi de Tungaris: tunc respondit mihi quod vult impetrare per regem Franciæ, quod Reuchlin debet declarari hæreticus: Et speculum Oculare debet comburi. Interrogavi autem eum: Intelligit tunc etiam Rex istam materiam? Respondit; Licet ipse non intelligit

ligit per se, tamen Theologi in Parrh
instruxerunt eum. Et Confessor suus W
helmus parvi qui est vir zelosus dixit e
confessione, quod non vult eum absol
re nisi vult facere cum Papa quod R
declarabitur hæreticus. Et gavisus s
valde, & dixi: Det Dominus Deus quo
fiat secundum verba vestra. Et inve
ibi multos Curtisanos mihi notos, &
vitavi eos ad hospitium. Deinde v
mus ad Florentiam, quæ est ita pulch
Civitas, sicut est in mundo. Et post
Senam, ubi est Universitas, sed sun
pauci Theologi. Postea sunt parvæ Ci
tates, & una vocatur Montesiascon: ib
bibimus optimum vinum quale non bi
bi invita mea: & interrogavi hospite
quomodo vocatur illud vinum? Respon
dit quod est lachryma Christi, tunc dix
socius meus: utinam Christus vellet etia
flere in patria nostra. Et sic bibimus bo
nam potionem. Et post duos dies iter
vimus Romam. Laudetur Deus qui libe
ravit nos de multis tribulationibus qu
sunt in tota via: nec non in mala Scarpa
ria,

ria, sed nunc in Curia non intellexi aliqua nova, nisi quod vidi hic unum animal bene ita magnum, sicut quatuor equi, & habet rostrum bene ita longum sicut ego: & est mirabilis creatura. Quando vidi tunc dixi: Mirabilis Deus in operibus suis. Ego vellem dare unum florenum quod videre deberetis illam bestiam. Sed credo per Deum quod satis bene expedivi me scribendo. Vos similiter faciatis, alias nunquam vobis scribam. Et valete similiter. Datum Raptim Romanæ Curiæ.

THOMAS KLORBIUS HUMILIter Theologiæ Doctor, Mag. Ort. Salutem.

QUia scriptum est, vexatio dat intellectum: Ergo non debetis mihi habere pro malo quod modicum teneo vobis oppositum: cum ego facio in bonam partem. Vos nuper scripsistis in uno dictamine de uno Magist. nostro: qui est valde doctus; & est Doctor multorum annorũ

& est

& est profundus Scotista: & est valde cen-
sivus in libris Sñarum: etiã scit mente-
nus totum librũ Doctoris sancti de Ente
& Essentia: & fortalitium fidei est ei sicut
pater noster, & per artem memorativam
impressit sibi formalitates Scoti sicut ce-
ram, & ultimo scribitis quod est mem-
brum decem Universitatũ. Parcatis mihi
vos estis incongruus. Quia unum mem-
brum non potest habere plura corpora:
sed per contrarium unum corpus bene
habet plura membra: Quia corpus hu-
manum habet caput, pedes manus bra-
chia ventrem Priapum vel vulvam si est
mulier, & pes est membrum hominis: &
caput est membrum hominis: &c. Et to-
tũ corpus hominis habet sub se illa mem-
bra: & illa membra subsunt huic corpo-
ri: sicut species suo generi. Sed nullũ istorum membrorum habet sub se plura cor-
pora: sed si velitis dicere quod talis Ma-
gister noster est corpus decem Universi-
tatum; Iterum ego vellem reprehendere
vos. Quia ibi putaret aliquis, quod de-
cem Universitates essent membra illius
Magistri,

Magistri, & quod ipse constaret ex decem Universitatibus, quo posito fuerit scanda lum illis x. Universitatibus, & ipsæ minorarentur exinde: cum unus homo (quia etiam Magist. nostri sicut scitis, sunt homines) diceretur esse dignior tot Universitatibus: quod est Casus impossibilis. Quia etiam Doctor sanctus non est plus quam x. Universitates. Quomodo ergo volumus emendare quod dicimus recte? Advertatis quia est quæstio multum difficilis. Et quamvis pertinet ad Grammaticalia: tamen etiam plures Magistri nostri non sciunt. Ille ergo qui est immaculatus in decem Universitatib⁹, etiam ad tempus studuit in eis: audiens lectiones, & servans statuta: facto etiam & servato juramento, exhibens honorem Magistris & Doctoribus, potest dicere: Ego sum membra x. Universitatum, & non membrum. Et non est Oratio incongrua quamvis sit ibi disconvenientia in numero. Quia fit ibi appositio sicut in Virgilio: Formosum pastor Coridon ardebat Alexin Delicias Domini. Quia ibi

etiam Alexis, qui est solum unus rusticus dicitur esse deliciæ per appositionem. Et credatis mihi quod est una subtilis valde notabilis. Ego didici quando fui Lovaniæ, & nondum fui Bacularius quando hæc materia fuit disputata per quatuor dies. Non habeatis pro indignatione: quia ex bono scripsi vobis, & Valete: Datum Confluentiæ.

MAGISTER OTHO HEMERlin. Magistro Ortuino Gratio.

SAlutis maximam copiam Venerabilis Magister, Dominatio vestra magnam gratiam fecit mihi mittendo illum notabilem librum Johan. Pfefferk. qui intitulatur Defensio Joh. Pfeffer. contra famosas. Ego non possum admirari satis quod sic notabiliter & excellenter illum reprehendit Joh. Reuchl. Et dixi quando legi: Iste Reuchlin deberet libenter esse mortuus. Sed Plebanus quidam est bonus Reuchliniста, semper opponit mi

hi arguens à majori ad minus: Et heri ante vesperas quando ivi secum spaciatum hæc verba exiverunt ab ore suo: Si Theologi non obtinuerunt contra Reuchlin in Almania, multo minus obtinebunt in Curia Romana, quia in Italia sunt doctissimi viri & statim intelligent stultitiam & vanitatem Theologorum; Quia Romæ non curantur tales Fraſcariæ. Et etiam dixit. Quale signum est hoc? quod Theologi non audent nominibus propriis scribere contra Johannem Reuchlin & cohærentes, sed subordinant unum Bufonem qui neque honorem neque bona habet perdere, & huic adscribunt libros? Tunc respondi ego: Pfefferkorn quidem composuit materiam, sed Magister Ort. postea latinizavit. Dixit Plebanus. Bene scio quod Ortuinus compósuit hoc Latinum, quia statim cognovi stylum suum, etiam scio quod ipse Ortuin. est de bona progenie scilicet sacerdotali, sed dicatis mihi unum: Vos habetis fateri quod Pfeff. non scit Alphabetum Latinum. Et si non scit Alphabetum, multo minus scit

legere. Et si non scit legere, multo min
scit intelligere. Et si non scit intelligere
multo minus scribere & componere.
si non scit legere neq; intelligere neq; scr
bere, multo minus scit disputare de
quæstionibus quas nemo potest sape
nisi sit profundissimus literatus. Quo
modo ergo est possibile quod ipse co
posuit hanc materiam vel Latine vel Th
tonice vel Hebraice? respondi quod r
detur mihi quod Pfefferk. habet ita illu
minatum intellectum; & ita sæpe audi
istam materiam, quod adjuvante Deo &
ex instinctu Spiritus sancti bene pot
disputare desuper. Et causa illa est ita fa
cilis, quod Reuch. posset vinci in ea etiam
per uxorem Pepercorni. Dixit Plebanus
Verum est hoc; Quia credo quod uxore
Johan. Pfefferk. non vincerent quinq
Juvenes quadrati rustici ex Westphal
multo minus Johan. Reuchlin qui
senex & debilis, & per Consequens impo
tens poterit eam vincere, sed miror quo
sanctissimus Dominus Papa & etiam Im
perator noster permittunt tanta scanda
la fieri

si fieri: per istum Judaicum Bufonem, quod debet stare in loco sacro, & prædicare populo, & dare benedictionem, & facere talia, quæ si faceret unus Laicus qui fuisset semper Christianus, tamen nihil boni deberemus suspicari de eo: multo minus de Judæo baptizato, qui non debet probari quod fuerit bonus Christianus nisi post mortem. Et si non deberent hoc pati, multo minus deberent pati quod ipse intromitteret se in disputationes Doctissimorum virorum: & scandalizaret honestissimos viros. Ipse deberet suspendi cum libris & scandalis suis: sicut diu meruit. Respondi quod Prædicatio Joh. Pfefferkorn non fuit Pontificalis: sed fuit Laicalis & simplex instructio: sed de libris ejus manifestum est quod ipse defendit se contra Joh. Reuch, qui parvipendit eum. Et ipse in Speculo suo manuali corrigit injustitiam Johan. Reuchl. Et quod sit bonus Christianus, præsumitur ex hoc, quod si non semper maneret bonus Christianus, ipse non esset iratus super Judæos, & faceret eis tan-

ta mala. Dixit Plebanus: scribere seu componere libros est una magna res, & non competit nisi magnis & doctis viris, qui sunt altissimè graduati, multò minus Joh. Pfefferk. qui est Idiota. Et ergo Theologi Colonienses nunquam debuissent prætendere, quod vellent hominibus persuadere quod Pfefferkorn componat talia. Sed si ego essem Imperator, ego vellem Pfefferkorn & Hochstrat suspendere ad unum Patibulum. Respondi: Quid fecit Magist. noster Jacobus de Hochstraten? tamen est bonus Imperialis, quod ego volo probare per Epistolam suam ad Imperatorem in qua sic scribit: Valeat & in æternum gaudeat Cæsarea Majestas, quam Deus optimus maximusque suæ Ecclesiæ conservare dignetur per millia tempora felicem. Dixit Plebanus: ego vidi x. malefactores mortificari & nullus fuit ita dignus mortis sicut Hochstrat, quia tam bonum & innocentem virum sic injuste tribulat, & adhuc petiit etiam adjutorium à Rege Franciæ qui est publicus inimicus Imperii contra Johannem Reuch-

Reuchlin, quod est crimen læsæ Majestatis. Et super hoc Romæ lamentavit. Respondi quod Hochstrat facit talia zelo fidei & fides major est quam Imperator, & Theologi non curant superioritatem secularem. Tunc Plebanus abscessit dicens. O Innocentissime Reuchlin, debes tu sic tractari à pessimis & nequitiosissimis tribulatoribus? Deus te conservet. Sed si ulla est justitia, tu non potes superari in ista causa. Ergo possum dicere: zelabunt gentes & nihil adversum te poterunt. Respondi occulte: Fiant dies ejus pauci, & Episcopatum ejus accipiat alter. Per Deum Domine Ortuine nos habemus multas tribulationes. Vellem quod ista causa esset expedita: & ergo scribatis mihi tamen quomodo stat in Curia Romana, & valeatis per tot annos quot vixit Mathusalem. Datum Uratislaviæ.

M. PETRUS STEYNHART,
Magist. Ort. Gratio,
Salutem.

MUltum vellem vobis scribere Domine Ortuine de novitatibus, hinde & bellis & guerris, & etiam de cauda Johan. Reuchlin. Sed jam sum ita iratus quod non possum sedere præ ira: & ergo non possum scribere talia, quia cor palpat mihi quasi unus percuteret cum pugno: quia est hic unus Almanus de partibus Misnensium: & ipse promisit mihi dare unum vocabularium Juris: nunc non vult dare: & sæpe monui eum amicabiliter, sed non juvat. Et video quod prætendit me vexare. Sed quia scitis quod omne promissum cadit in debitum, propterea feci eum citare. Tunc hodie scripsit mihi unam literam vituperativam & scandalizavit me quasi Bufonem. Ergo sum ita iratus quod nescio quid debeo facere. Sed volo ire ad Gubernatorem & impetrare unum mandatum de capiendo: quia iste socius est mihi suspectus de fuga. Et quando non mittit mihi statim librū, tunc afferam famulos Pariselli ad captivandum eum: & mittere in Presunam: & si tunc habebit unum

Strape-

Strapecordam vel duas, capiat sibi; Quia volo eum docere, quomodo debet unum circumducere: & non tenere promissū, & credatis mihi firmiter quod volo rectificare illum socium: vel est damnum quod vivo; Quia oportet me habere talem librum. Quia jam pono studium meum in Ordine: & emi libros in Jure & in aliis vadens cotidie quatuor horas ad sapientiam audiendo instituta, & infortiatum, & etiam in Jure Canonico, & Regulas cancellariæ, & inveni hic unum librum multum Practicum, & est excellens & ex eo disco multa, ego credo quod in Almania non habetis eum: ipse est mirabilis & est valde declarativus, & intitulatur Casus longi super institutis, & practicat pulcherrimas materias, & ita profunde declarat instituta, quod sæpe dividit unum Paragraphum in x. partes, & procedit per modum dialogi, & etiam quantum ad Latinitatem valde elegans. Non possum vobis scribere, quantum est utile habere talem librum: sed non debetis dicere Juristis in Colonia qui sunt fautores Joh-

Reuchlin, quia si haberent illum librum, magis subtiliter possent practicare, ego bene scio quod non habetis libenter quod studeo in Jure, quia sæpe dixistis mihi quod debeo studere in Theologia; quæ beatificat & est de majori merito, quam illa Jura quæ faciunt curvum rectum & rectum curvum. Et allegastis mihi Richardum in uno passu, attamen dico quod oportet me facere. Quia scientia Juris est de pane lucrando. Unde versus. Dat Galenus opes ut sanctio Justiniani. Ex aliis paleas existis collige grana. Et scitis bene quod aliàs sum pauper, & mater mea scripsit mihi quod debeo cogitare ad habendum victum & amictum. Quia amplius non vult mittere mihi pecuniam, & sic est per Deum. Sed jam iterum cogito de isto socio qui fecit me iratum. Valete cordialiter. Datum Romæ.

M. JOHANNES PILEATORIS,
Magist. Ort. Gratio.

Salu-

SAlutes vobis plures
Quam sunt in Polonia fures
In Bohemia Hæretici
In terra Suitensium rustici
In Italia Scorpiones
In Hispania Leones
In Ungaria Pediculi
In Parrhisia Articuli
In Saxonia Potatores
Et In Venetia Mercatores: Et
Romæ Curtisani:
In Almania Capellani
In Frisia Caballi
In terra Franciæ Vasalli
Pisces in Marchia
Sues in Pomerania.
Oves in terra Angliæ.
Boves in regno Daciæ.
Meretrices in Bamberga
Artifices in Nurmberga.
In Praga Judæi.
Coloniæ Pharisæi.
Clerici in Herbipoli.
Naves in Neapoli
Busto ducis acufices.

Franckfordiæ Pellifices.
Nobiles in Franconia.
Nautæ in Selandia.
Sodomitici Florentiæ.
Ex Ordine Prædicatorum indulgentiæ.
Textores Auguſtæ,
Per æſtatem Locuſtæ.
Columbæ in Wetteravia.
Caules in Bavaria.
Haleces in Flandria.
Sacci in Turingia.

Id eſt, infinitas Salutes vobis opto Venerabilis M. quia eſtis mihi ita charus ſicut eſt poſſibile in charitate non ficta. Sed poſſetis dicere quod fingo illam dilectionem: quia non creditis quod eſt ita cordialis, igitur non volo multum ſcribere de illa. Unde verſus, Laus proprio ſordet in ore. Teutonice: Eigen Lob ſtinckt gern. Sed in ſignum dilectionis mitto vobis hic duo munera; Scilicet unum Pater noſter factum de cornu Bufli: & tetigit ſepulchrum Sanctorum Petri & Pauli, & multas alias reliquias Romæ. Et cum hoc feci,

feci, tres missas superius legi. Et dicunt quod valet contra latrones & omnes infestatoriales nequitias, quando aliquis orat Rosarium in eo. Secundo, mitto vobis unam rem quæ est ligata in panniculo, & habet virtutes contra serpentes, quia vidi experimentum, & quandocunque (Deus custodiat) mordet vos unus serpens, tunc non nocet vobis: ego dedi unum Carlinum pro. Fuit hic unus in Campo flore qui facit mirabilia per virtutem S. Pauli, & habuit multum de serpentibus terribiliter formatis: ita quod est mirabile ad videndum. Ipse tangit eos & non nocet ei. Sed quando mordet unum alium, tunc ipse liberat eum per talem virtutem: dans homini illam materiam sic ligatam, & dicunt quod est de illa progenie, cui S Paulus concessit talem virtutem. Quia quando S. Paulus ambulavit in terris: tunc semel fuit hospitatus a uno viro qui tractavit eum cum summa reverentia; & faciens ei bonam Companiam præbendo comedere & bibere & bona lectisternia, & de mane quæsivit

eum, ô bone Domine non habeatis mihi pro malo, ego video quod estis un magnus vir: & habetis specialem gratia à Deo, & non dubito quod estis sanctus quia heri vidi vos facere miracula rog dicatis mihi quis estis? Respondit ei sanctus Paulus: Ego sum Paulus Christi Apostolus, tunc ille vir cecidit in genua su dicens. O sancte Paule parcatis mihi qu nescivi quis estis: & ergo rogo velit Deum orare pro peccatis meis: & velit mihi dare pro valedictione unam specialem gratiam propter Deum. Dixit e sanctus Paulus; Fides tua salvum te fecit, & dedit ei talem gratiam: & omnibus successoribus suis, quod possunt sanare homines qui sunt veneficati à serpentibus. Et iste vir qui dedit mihi hoc, est de tali progenie sicut multoties probavi. Ergo accipiatis pro bono. Et scribite mihi novalia de guerris, & mittatis me scire an ille Jurista Johan. Reuchlin composuit adhuc alia contra vos: quia possibile est quod fecit propter suam audaciam, quamvis nullis vestris præcedentibus demeri-

demeritis. Sed spero quod etiam bene confundetis eum. Quia hic Dominus M. N. Hochstrat dixit mihi quod causa sua bene stat: & quod debeo hoc vobis scribere. Valete Datum Romæ.

FRIDERICUS GLANTZ, Mag. Ort. Gratio.

SAlutis cumulum Honorabilis vir, si non scitis prius tunc volo vobis certificare nova: quod fui hic in guerra cum quodam Cantore, qui putat se esse magnum Dominum: sed est adhuc ita bene pauper socius sicut ego & alii. Nos bibimus insimul: & ipse dixit quod portasset mihi unum totum cantarum Cerevisiæ: & ego dixi quod non. Et ita me Deus juvet quod non vidi quod bibit. Tunc dixi: Domine Cantor: Ego non vidi quod bibistis, si vidissem, tunc libenter vellem respondere vobis, quia adhuc sum imperterritus contra unum cantarum Cerevisiæ, tunc juravit quod portasset mihi & dixit quod debeo bibere. Respondi:

Portate

Portate mihi unum & faciam vo
æquum, tunc dixit quod portasset mi
& ergo essem ei satisfacere obstrictus,
spondi quod non vidi : & posito c
quod vidissem : tamen non tenerer ei, i
de nullo jure potest me cogere ad bibe
dum quando non volo, dixit ille : Im
possum vos cogere, respondi. Ubi h
legistis? Dixit in l. vinum. ff. Si certu
petatur. Respondi : vos allegatis mihi ju
ra, ego non sum Jurista, sed volo inter
gare desuper. Et sic solvi Zecham &
cessi. Et dixit ipse quod nunquam in v
sua vellet mihi portare aliquid, respon
dimittatis. Sic est factum Mag. Ort. V
etiam per contrarium scribite mihi no
lia, & valete tamdiu, donec unus pa
ponderat centum libras. Datum Mon
sterii.

F. SIMON WORST SACRÆ
Theologiæ Doctor, Magistro
Ort. Gratio Salutem.

POstquam venit huc defensio Johan.
Pfefferk. contra famosas quam com-
posuit

posuit in Latino: semper omni die audivimus hic nova: Unus dicit sic alius sic: Unus est pro eo alius pro Reuchl. Unus defendit eum alius culpat. Et est magnum certamen. Et volunt invicem percutere se. Si deberē vobis scribere, omnes guerras, quæ sunt de hoc libro, Olympiæ me tempus sit defecturum. Sed transeuntur, dicam pauca. Simpliciter plures dicunt: & communiter seculares Mag. & Presbyteri & fratres de Ordine minorum: quod non est possibile quod Pfefferk. composuit istum librum: Quia nunquam didicit unum verbum Latinum. Respondeo quod hæc objectio nihil valet: licet magnos etiam viros in hunc usque diem perverterit; & male. Quia Joh. Pfefferk. qui secum fert Calamare & atramentarium ea potest annotare quæ audit vel in sermonibus publicis, vel in conventiculis, vel quando studentes & fratres Prædicatores veniunt in domum suam, vel quando ipse vadit ad Balneum. Sancte Deus quot Prædicationes intra xij. annos audivit? Quot admonitiones? Quot

sancto-

sanctorum patrũ authoritates? quas ipse vel per seipsum retinere aut uxori suæ dicere potuit, vel ad patietem scribere, vel ad tabulam suam ponere, & dixi ei nupti quod Joh. Pfeff. de seipso profitetur (citra jactantiam tamen) quod omnia illa quæ in Biblia vel in sacris Evangeliis habentur, per seipsum allegare potest ad omne propositum sive malum sive bonũ, Judaice sive Almanice, & etiam scit mentetenus omnia Evangelia quæ per totum annum exponuntur, & potest ea recitare ad unguem quod non possunt facere illi Juristæ & Poetæ: etiam habet filium nomine Laurentium, ingenuum profecto adolescentem, qui studuit ita quod est pallidus: Sed ego miror quod permittit eum studere in illis diabolicis Poëtis: ipse recolligit patri suo sententias Oratorum & Poëtarum tum ex suo tum Præceptorum suorum ore, ad omnem materiam & omne propositum, & scit allegare Hugonem: & ipse Joh. Pfeff. intelligit multa ex tam ingenuo adolescente, ita ut quæ ipse indoctus facere non potest, filius ejus

perfi-

perficiet. Doleant igitur omnes qui falsè circumtulerunt, quod ipse non composuit suos libros sed Doctores & M in Colonia componunt eos. Erubescat quoq; & in æternum ingemiscat Joh. Reuch. qui etiam dixit quod Joh. Pfefferk. non composuit suum Manuale speculum de quo sæpe apud Doctos fuit contentio: quia tres viri dederunt ei illas Authoritates quas ibi allegavit, tunc unus dixit: Qui sunt isti viri? Respondi quod nescio: Sed credo quod sunt isti tres viri, qui apparuerunt Abraam ut legitur in Genesi. Et quando dico talia tunc subsañant me vexantes sicut scutonem. Ego vellem quod diabolus percuteret eos plaga magna sicut scribitur in libro Job, quem pro nunc in monasterio nostro legimus ad mensam. Dicatis Joh. Pfefferk. quod habeat patientiam: quia spero quod semel Dominus Deus faciet miraculum, & salutate eum nomine meo. Etiam debetis mihi salutare uxorem ejus sicut bene scitis: sed occulte, & valeatis. Datum raptim non valde speculative Antwerpiæ.

CON-

CONRADUS UNCKEBUNC Magistro Ortuino Gratio.

NOnne mirabile est venerabilis Domine M. quod parentes mei non mittunt mihi pecuniam: & tamen scium quod non habeo unum obulum, & scripsi eis bene xx. literas. Si non volunt mittere mihi pecuniam, tunc per Deum ego volo aliter facere, & credatis mihi quod nuper habui in voluntate quod volui me obligare sub pœnis Cameræ accommodando duos florenos Rhenenses aut tres & redire in patriam & dicere eis opinionem meam ita grosse quod deberent tangere. Diabole, credunt quod sum natus super arborem vel debeo comedere fœnum sicut animal? Diabolus auferat me, si habui unum Carlinum in sex mensibus? & semper nihil comedo nisi salatum & cæpe & allium, & aliquando unum menestrum de fabis vel herbis vel spinaciam more Italico. Ego bene scio quod fratres mei in patria comedunt pisces & aves & bona fercula & non cogitant super

per

per me, sed ego non volo diutius pati, & debetis ipsis dicere: tunc ego etiam volo diligenter hinc instare apud Dominum meum quod promovebit negotium verum, sicut scripsistis mihi. Et rogo vos quando parentes mei dabunt pecuniam quod velitis mihi mittere. Et cum hoc mittatis mihi unum frustum de creta: quia in tota Roma non habent bonam cretam: etiam si velitis dare unum florenum pro ea: sed sicut scitis: quod oportet habere cretam, quia sum Logicus: & quando volo facere syllogismum, tunc non habeo atramentum super. Etiam est fastidiosum facere cum atramento: & mittatis mihi ligas Teutonicas ad ligandum caligas: quia faciunt ita malas ligas in Italia quod est mirabile. Mitto vobis hic unam Veronicam quæ tetigit capita sanctorum Pet. & Pauli & multas alias reliquias: & mitto vobis unum agnus Dei: & debetis mihi salutare Dn. Valentin. de Gelterssheym Mag. nost. colendissimum, per Deum ego nunquam ita potuissem discere Logicam, si non stetissem in Bursa

sa sua: quia ipse est valde declarativus, & supposita cito capiunt quando ipse legit. Valete plurime cum sanitate mentis & corporis. Datum Romanæ Curiæ.

M. MARQUARDUS FOTZENhut M. Ort. Gratio.

SAlutem cum servitute amicabili Venerabilis Domine Magister, sicut scribitis mihi, quod debeo notificare vobis de Magistro nostro Jacobo de Hochstraten. Scitote quod Juristæ faciunt ei magnam instantiam. Sed sicut ego audivi diabolus confundat eos. Quia multi Cardinales sunt pro vobis & præcipue Cardinalis, s. Crucis: qui debet fieri Papa quando ille Papa moritur. Et audivi: quod dixit: Ego volo defendere illum notabilem Theologum Jacobum de alta platea contra Reuchlin, etsi omnes Juristæ in toto mundo starent pro eo, sicut etiam fecit cum habuit semel articulos contra Petrum Ravennatem qui etiam fuerunt multum hæreticales. Et debetis pro certò

tò habere Domine Ortuine : quod ille Cardinalis adhuc confundet omnes Juristas, quia est bonus pro Theologis, & est etiam bonus pro Rege Franciæ & Universitate Parrhisiensi. Antiquus rex Franciæ voluit ipsum facere Papam. Etiã aliàs habetis bonam causam cum hoc. M.N. Jacobus dedit ante octo dies unam anguem propinam vini referendario cujusdam Cardinalis, quem non volo nominare, qui debet eum promovere apud Reverendissimum sicut bene scit. Fuit hic rumor, quod Episcopus Colon: est mortuus, & Comes de nova Aquila est electus in novum Episcopum. Si est verum, tunc volo dicere, quod Canonici Coloni: sunt magni stulti: quia Poëta & Episcopus proprie sunt duo contradictoria. Etiam non esset bonum pro causa fidei: quia talis Comes est magnus fautor Johannis Reuchlin. Quia dixit mihi quidam Curtisanus, quod quando ex Colonia ivit ad Italiam, tunc ipse dedit ei unam Epistolam quam portavit Joh. Reuchlin, & audivi ab aliis quod habet

ſocietatem cum multis Poëtis & novis Theologis ſicut eſt Eraſ. Roter. Quando ego fui in Herbipoli: tunc fuit unus Poëta qui vocatur Ulricus Hutenus, qui ſemper ridet & vexat Theologos & Magiſt. artium: ipſe dixit in menſa in uno hoſpitio ad quendam alium nobilitarem: quod in illo die ſcripſit unam literam ad illum Comitem, tunc reſpondit ille nobilitatis quid tamen ſcribitis, quando ſic ſcribitis ad invicem? Reſpondit ille: quod ſcripſit ei: quod debet facere magnam diligentiam in cauſa fidei: & debet laborare pro Reuchlin contra Theologos, ne comburant Speculum oculare, & quod multum commendavit ei Johan. Reuchl. & dixit quod amat Joh. Reuch. tanquam patrem ſuum: & ego tacui ne notaret quod non fautor veſter. Et propterea dico vobis: quod non eſt bonum, ſi iſte debet eſſe Epiſcopus. Sed ſpero quod non eſt verum. Ergo ſcribatis mihi veritatem, & valete à planta pedis uſque ad verticem capitis. Sicut dicit Eſaias. Datum in urbe Roma.

JOHAN-

JOHANNES HOLCKOT. M. Ort. Gratio.

AMicabilitatem pro ſalute excellens vir: accepi litteram veſtram quam compilaſtis in Colon. & noteris quod talis littera fuit compilata in die S. Marga. & ego accepi eam in die. S. Bartholo. & quando accepi eam, tunc dixi: ô diabole iſta littera eſt diu ſcripta, & Dominus Ort. iraſcębitur mihi & poteſt dicere: Quoniam iſte eſt ſuperbus & non reſpondet mihi. Ergo peto venerabilitatem veſtram quod habeatis me excuſatum, & non debetis dubitare quod non eſt ita. Quia vos putatis quod fui adhuc in Caſſel, & hoſpes meus quando accepit eam miſit mihi poſtea ad Margburck. Et ſic tranſivit multum tempus quia actu ſum in Margburg & reſumo duos juvenes domicellos; quando ergo vultis mihi litteras mittere, debetis eas deſtinare huc: & intellexi à vobis quod componitis ſeu practicatis unum notabilem librum quem vultis intitulare defenſio Joh. Pfeff. con-

tra famosas & vultis eum dare ad impressuram: & scribitis quod non vultis ponere nomen vestrum, & cogitatis quod est melius intitulare cum nomen Johan. Pfeff. quia Pfeff. non curat talia & non timet Joh. Reuchl. & suos cohærentes si vellent aliquid componere contra eum. Sed volo vobis unum aliud dicere, quid si Reu. diceret: Ecce Pfeffer. non scit Latinum, ergo non potest compilare talia, sed Theol. in Colon. & Ort. qui est Poëta eorũ, componunt tales scandalizationes & postea dicunt Pfefferk. scripsit, nos non scripsimus. Ergo vellem quod considerabitis bene ante factum: si velletis postea negare quod scripsistis, tunc Reu. posset cognoscere vestrum stylum & probare quod vos composuistis, & sic incidereretis scandalum: & perdonate mihi quod scribo ex amore. Valete. Datum Margbach.

JODOCUS KLYNGE BACLARIUS M. Ort. Gratio.

Vene-

VEnerabilis vir quamvis sum remotus à vobis corporaliter: tamen habetis scire quod quoad mentem semper sum vobis propinquus, cogitando de sodalitate nostra quam habuimus invicem cum stetimus Daventriæ. Ergo nuper ille Beanus veniens huc & portans mihi illud vestrum dictamen dixit quod dixistis ei: O ille Jodocus pro nunc est in patria & habet bonos dies, & non curat pro me. Ego respondeo quod nihil est. Quia non sum de talibus: & adhuc bene scio quomodo semper Daventriæ scripsistis ad parietem: Qui procul est oculis procul est à lumine cordis. Et per Deum heri quando fuimus in Cœna & habuimus de illis piscibus de patria mea qui vocantur Amæ: quia pater meus portavit mihi: tunc optavi vos & dixi. O si M. Ort. deberet esse præsens & comedere de talibus piscibus: tunc cor deberet mihi lætari. Respondit pater meus: Quis est ille Ortuinus? tunc dixi ei quod estis socius meus antiquus, & fuistis mecum Daventriæ: & quando ego fui secum domi.

Vos fuistis primarius: & postea in Universitate Colonienſi fuistis Depositor meus quando depoſui Beanum, quia vos veniſtis unum annum ante me ad Coloniam, & poſtea ſteti vobiſcum uſque ad gradum Baculaureatus: tunc vos accepistis Magiſterium. Sed ego promotus in Bacularium de gratia Dei receſſi ad Universitatem Wittenbergenſem: tunc fui ſcholirega hinc inde, & ſic non vidi vos. Et dixi ei multa de vobis. Et dixi ei quomodo ſemel feci vos ridere, quando allegavi vobis illud metrum: Veni Spandaw aggere: tunc inſpexerunt me Amæ: & dixi vobis quomodo Beani in Spandaw compoſuerunt tale metrum de Teutonico in Latinum quia Teutonicum ſic ſonat Ick kam genn Spandaw opp den dam, Dar ſegen mick de plotzken an. Et pro tunc dixiſtis mihi quod prius neſciviſtis quod ille piſcis ſcilicet Plotzken Latine vocatur Amæ: & allegavi tale metrum & vos riſiſtis intime, & conſequenter dixi vobis qualiter ille piſcis eſt in magna copia apud nos: & unus qui eſt ita longus

ſicut

ſicut brachium meum vix ſolvit unum groſſum. Et dixiſtis: O Deus ſi eſſemus ibi, & ergo heri optavi quod eſſetis mecum. Dixit autē Pater meus: credis quod etiam non habet piſces Coloniæ? Dixi ei quod piſces Coloniæ ſunt in caro foro: ſed ſcripſiſtis mihi quod negotium veſtrum non bene ſtat & male procedit vobis in urbe Roma: & quod fautores Jo. Reuchl. faciunt vobis magnas inſtantias. Debetis mihi credere quod ita doleo de vobis ſicut eſſetis mater mea, ſed ſpero quod Dominus Deus dabit benignitatem & terra noſtra dabit fructum ſuum. Id eſt vos Colonienſes Theologi poſtquam combuſſiſtis libros hæreticales fructicabitis in eccleſia Dei prædicando, argumentando, diſputando novas materias ſcribendo & talia faciendo, ſi faciat filius Dei Chriſtus qui ſit vobis clemens & propitius Amen. Datum Perlin in Marchia, ubi ſunt bona piſcalia.

M. BERTHOLDUS HACKSTRO,
Magiſtro Ortuino Gratio.

Dilectionem fraternalem loco salutis Honorabilis vir secundum quod reliqui vobiscum quod volo vobis notificare singula & scribere quomodo sto, scire debetis quod nunc fui per duos menses in urbe Roma: & non possum habere Patronum. Unus auditor Romæ voluit me suscipere, tunc fui lætus & dixi: Bene est Domine sed magnificentia vestra velit mihi dicere quid debeo facere. Respondit quod debeo esse in stabulo & unum mulum servare in Ordine: dando ei comedere & bibere & strigilando & mundificando. Et quando ipse vult equitare quod sit paratus. Et habeat frænum & sellum & omnia. Et postea debeo currere & cum eo ad audientiam & iterum ad domum. Ego dixi quod non est pro me: quia sum M. artium Colon. & non possum talia facere. Respondit ipse, Si non vis facere: tuū damnum. Et sic credo quod volo iterum ad patriam. Deberem strigulare mulum & purgare stabulum, ego potius vellem quod diabolus auferret illum mulū cum stabulo. Etiam credo, quod esset contra sta-

statuta Universitatis nostræ: quia M. debet se tenere sicut Mag Et esset magnum scandalum Universitatis: quod M. Co'. deberet facere talia. Ergo volo redire in patriam propter honorem Universitatis: etiam alias non placet mihi Romæ: quia Copistæ & Curtisani sunt ita superbi quod non creditis: unus heri dixit mihi quod velit merdare super unum M. Co. Respondi quod deberet merdare ad patibulum. Tunc dixit quod ipse etiam est M. scil. Curiæ, & unus M. Curiæ prævalet M. artium de Almania. Respondi quod non est possibile: Et dixi tu velles esse ita bon' sicut ego, cum tamen non steristis in examine sicut ego ubi quinque M. rigorose examinaverunt me, & ergo es M. bullatus, tunc incepit disputare mecum dicens: Quid est Magister? Respondi: Est persona qualificata, promota & graduata in septē artibus liberalibus, præcedente examine magistrali, privilegiata quod potest portare annulum aureum & sericum sub cappa, habens se ad suos discipulos sicut Rex ad suum populum. Et Magister dicitur quatuor modis. Uno modo à

magis & ter, quia Magiſter ter magis debet ſcire quam ſimplex perſona. Secundo dicitur à magis & terreo: quia Mag. debet eſſet terribilis in conſpectu ſuorum diſcipulorum. Tertio à magis & thet. i. ſtatus, quia Magiſter in ſuo ſtatu debet eſſe major quam ſui diſcipuli. Quarto à magis & ſedere, quia Magiſter debet eſſe major in ſua ſede quam aliquis ſuorum diſcipulorum. Tunc ille interrogavit quis eſt author? Reſpondi quod legi in Vade mecum. Statim ipſe voluit reprehendere illum librum & dixit quod non eſt authenticus. Reſpondi, tu vis reprehendere illos antiquos, & tamen tu non ſcis melius. Ego neminem vidi Coloniæ reprehendere talem librum. Non habes verecundiam? Et cum indignatione magna receſſi ab eo. Et ergo notetis quod volo redire in Almaniam, quia ibi Magiſtri ſunt Domini & merito. Probo per Evangelium. Quia Chriſtus etiam vocavit ſe Magiſtrum, & non Doctorē dicens: Vos vocatis me Magiſter & Dominus, & bene dicitis, ſum etenim. Sed non poſſum plus

ſcribere

scribere quia pro nunc non habeo amplius papyrum, & est longum ad Campum flore. Valete. Datum in Romana Curia.

M. PHILIPPUS MESVE Mag. Ort. Gratio.

HUmilem subjectionem loco salutis venerabilis Magister. Quandoquidem promisi vobis omnia scribere quæ audio & video in causa vestra, quæ merito vocatur causa fidei, quia universaliter concernit fidem Christianam. Ergo sciatis quod primo quando veni huc, tunc Mag. dixerunt mihi: Quid novi, quid novi Magister Philippe, Quid novi de Colonia? Respondi quod nihil novi scio nisi quod noviter Domini Theologi & Inquisitor hæreticæ pravitatis de Ordine Prædicatorum combusserunt unum librum hæreticalem qui intitulatur Speculum Oculare Joh. Reuchlin. Respondit Magister Ecbertus de Harlem qui est vir doctus & probus, & debetis mihi credere quod non est partialis. Ipse dixit be-

ne audivimus hic quod combusserunt illum librum, sed etiam audivimus quod non debite & justo modo processerunt in illa causa, & commiserunt maximum scandalum, quia nos hic etiam vidimus talem librum, & non videtur nobis quod hæretica pravitas inest. Sed quod est majus. Theologi dederunt sententiam quando causa pendebat in Curia Romana & Sanctissimus comisit illam duobus Cardinalibus, & mandavit silentium ex utraque parte. Illo non obstante, Theologi Colonienses combusserunt librum. Tunc dixi quod fecerunt hæc propter Parrhisienses, & alias quatuor Universitates quæ sunt contra Reuchlin. Respondit Magister Ecbertus: Etiamsi decem Universitates essent contra illum Doctorē, tamen debuerunt esse obedientes summo Pontifici tanquam capiti Ecclesiæ. Respondi quod præsumitur quod tot Universitates non errant. Respondit ipse quod talis præsumptio non valet, & ergo credatis mihi quod istud negotium habebit malum finem. Tunc non volui amplius respon-

spondere sed dixi: sit a, vel b, ego non curo. Ergo Domine Ortuine notifico vobis nlia quod velitis esse cautus: quia timeo quod Sententia erit contra vos, quia Papa est iratus, & si etiam Romæ perditis litem, tunc diabolus tenebit candelam. Rostochienses sunt magni inimici Parrhisiensium: quia Parrhisienses habent unum statutum, quod non accipiunt ad facultatem suam Magist. Rostochienses, sed vos forte scitis quid debetis facere. Commendo me vobis. Datum Rostock.

M. ADOLPHUS KLINGEsor, Magistro Ortuino Gratio.

SAlutis tantum sit M. Ort. quantum non potest in hac litera stare: & nuncius non potest portare: & nemo potest dicere: & nemo potest scribere. Et cum hoc etiam vellem quod essetis lætus & non cruciaretis vos sic in causa fidei. Ego nunquam suadeo vobis quod debetis

esse ita tristis : sed permittatis vobis requiem. Ipsi etiam multa dicunt mihi hic quia sum Colonienſis, sed ego rideo quasi non curans, aliquando etiam respondeo ipsis vexans eos iterum. Sicut nuper quando unus (qui etiam stetit Coloniæ ante decem annos) dixit mihi quod non credit quod Pfeff. adhuc est bonus Christianus. Quia dixit quod vidit eum ante unum annum, & adhuc fætebat sicut alius Judæus, & tamen dicunt communiter quod quando Judæi baptizantur non amplius fætent, ergo credit quod Pfefferk. adhuc habet nequam post aures. Et quando Theologi credent quod est optimus Christianus: tunc iterum erit Judæus: & fides non est ei danda, quia omnes homines habent malam suſpicionem de Judæis baptizatis, tunc dixi. Sancte Deus vultis arguere ex suſpicionibus? homines credunt quod Judæi baptizati sunt mali Christiani : ergo Pfefferk. est malus Christianus? Non sequitur : ego etiam possum suſpicari quod M. N. Arnoldus de Tungaris esset Sodomita : sed ta-

tamen non esset verum quod Coloniæ omnes tenent quod est purus virgo, sed respondebo vobis ad illud objectum. Vos dicitis quod Pfefferk. fætet. Posito casu quod est verum: sicut non credo, neque unquam intellexi: dico quod est alia causa hujus fætoris. Quia Joh. Pfeff. quando fuit Judæus: fuit macellarius, & macellarii communiter etiam fætent, tunc omnes qui audiverunt, dixerunt quod est bona ratio. Sic etiam rogo vos quod non velitis nimis tristari in illa causa, quia spiritus tristis exsiccat ossa. Valete. Datum Franckfordiæ ad Oderam.

•

HENRICUS SCHAFFSMULIUS M. Ort. Gratio. S. P. D.

CUm priusquam ambularem ad Curiam dixistis mihi quod sæpe debeo vobis scribere & aliquando debeo dirigere aliquas quæstiones Theologicales ad vos: tunc vultis mihi eas solvere melius quam Curtisani Romæ, ergo nunc quæro Dominationem vestram quid tenetis de eo: quando unus in die Veneris,

id est, feria sexta vel alias quando est jejunium: comedit ovum & est pullus intus, quia nuper in Campo flore sedimus in uno hospitio & fecimus collationem & comedimus ova: & ego aperiens ovum vidi quod juvenis pullus est in eo, ostendi socio meo, tunc ipse dixit: Comedatis citò antequam hospes videt, quia quando videt, tunc oportet ei dare unum Carlinum vel Julium pro gallina, quia est hic consuetudo, quod quando hospes ponit aliquid ad tabulam, tunc oportet solvere: quia non volunt recipere. Et ô videt quod juvenis gallina est in ovo, ipse dicit: Solvatis mihi etiam gallinam, quia computat parvam sicut magnam. Et ego statim bibi ovum: & simul illum pullum intus, & postea cogitavi quod fuit dies Veneris & dixi socio meo, vos feciſtis quod feci peccatũ mortale comedendo carnes in feriis sextis. Et dixit ipse quod non est peccatum mortale, immo non est peccatum veniale, quia ille pullaster non reputatur aliter quam ovũ donec est natus, & dixit mihi quod est sic-

re de Caseis in quibus aliquando sunt vermes, & in cerasis & in pisis & fabis recentibus: sed tamen comeduntur in sexis ferris & etiam in Vigiliis Apostolorum. Hospites autem ita sunt Pultroni quod dicunt quod sunt carnes: ut habeant plus pecuniam, tunc ego abivi, & cogitavi desuper. Et per Deum Magister Ortuine ego sum multum turbatus & nescio quo debeo me regere. Si vellem libenter consilium quærere ab uno Curtisano, tunc scio quod non habent bonas conscientias: videtur mihi quod istæ juvenes gallinæ in ovis sunt carnes, quia materia est jam formata & figurata in membra & corpus animalis, & habet animam vitalem, aliud est de vermibus in caseis & aliis quia vermes reputantur pro piscibus sicut ego audivi ab uno medico quia est valde bonus Physicus. Ergo rogo vos multũ cordialiter quatenus velitis mihi respondere ad propositam quæstionem. Quia si teneris quod est peccatum mortale, tunc volo hic acquirere unam absolutionem, antequam vado ad Almaniam, etiam

debe-

debetis scire quod Mag. nost. Jacobus Hochstraten acquisivit mille florenos a Banco: & credo quod lucrabit causam & diabolus confundet illum Jo. Reuchl. & alios Poëtas & Juristas: quia volunt esse contra Ecclesiam Dei, id est, contra Theologos in quibus est fundata Ecclesia: ut Christus dixit: Tu es Petrus & super hanc Petram ædificabo Ecclesiam meam. Et sic commendo vos Domino Deo. Valete. Datum in urbe Romana.

M. WILHELMUS STORCH
Magistro Ortuino Gratio.
Salutem P. D.

QUid est quod multum scribitis mihi de vobis, & tamen non repraesentatis mihi semel illum librum quem scripsistis contra Joh. Reuchlin. Et scribitis mihi quod habuistis bonum ingenium quando composuistis illum librum, & creditis quod talis liber erit multum notabilis, ita quod unus impressor voluit vobis dare xx. florenos quod mitteretis

eum

imprimere, & scribitis mihi quod vultis mihi mittere copiam, quod debeo intendere hic Curtisanis & Copistis, & vexare eos. Quia non vult credere quod in Almania sunt etiam ita bene Poëtæ sicut in Itália. Et esset bonum quod mitteretis mihi eum. Sed non facitis: & tamen semper scribitis quod vultis facere. Et ego rogo vos quod velitis mihi mittere illud dictamen seu librum. Quia volo hic vexare aliquos copistas: qui credunt quod nemo scit aliquid quam ipsi Etiam reprehendunt hic carmina mea quando aliqua scribo: dicentes quod non sunt bene compilata. Videatis tamen si est verum, quia hic mitto vobis unum quod composui nuper, quando M N. Hochstrat advenit, & posui ad pasquillum in honorem illius Doctoris. Quia est vir singularis & defendit fidem Catholicam contra multos hæreticos. Et est tale Carmen.

Carmen M. Wil. Storch Daventrienſis quod composuit ad Intronizationē Rev. Patris Fra. Jacobi de Hochst. Ord. Prædi. M. nostri & inquisitoris Hære. pravit.

No-

Notum sit hic omnibus: parvis nec non senibus.

Qualiter unus Magister noster: qui est doctus excellenter.

Et vocatur Jacobus de Hochstraten: quod est suum proprium nomen.

Est in hac Civitate: & vadit cum magna gravitate.

Sed venit ex Almaniæ partibus: ubi collegit multos caseos.

In magna quantitate: & in una Universitate,

Tandem fuit graduatus & in Theologia qualificatus.

Quia ibi subtiliter disputavit: & multos syllogismos formavit.

In Baroco & Celarent: ita ut omnes admirarent.

Quod videntes ibi Theologi: qui sunt in fide zelosi.

Fecerunt eum inquisitorem: contra hæreticam pravitatem.

Sed posset aliquis quærere: quid vult talis hic facere?

Advertatis diligenter: quia dico vobis libenter.

Est ibidem in Almania: unus Doctor in Juristria.

Qui Johannes Reuchlin vocatur: ille per hunc Mag. nostrum citatur.

Ad Romanam Curiam. Quia scripsit unam materiam.

Quæ non est Theologicalis, sed videtur esse hæreticalis.

Quia habet multas propositiones in fide scandalizativas.

Et debet notum esse vobis, quod ille liber favet Judæis.

Et propterea est suspectus, ergo nuper ab illo inquisitore perlectus.

Fuit ad ignem damnatus, & autor ad revocationem vocatus.

Etiam sciatis istum librum. Speculum oculare dictum (Curiam

Sed ille M. nost. jam venit ad Romanam

Ad perficiendum illud negotium, quia Theologi non permiserunt ei otium,

Donec huc veniret, & faceret quod ille Juristæ periret.

Ergo debetis eum honorare, atque reverenter salutare.

Quando

Quando est vobis obvius, quia est valde disputativus.

Et quantum ad primas intentiones, paucos habet similes.

Ipsi dicunt, quod non est rectè compositum seu comportatum in pedibus suis, & ego dixi: Quid ego curo pedes? ego tamen non sum Poëta secularis, sed Theologicalis, & non curo nec habeo respectum ad ista puerilia, sed tantum curo sententias. Quapropter Domine Otthmar debetis mihi omni modo respondere ad hoc dictamen, & debetis literas ponere in Bancum. Etiam volo vobis nova scribere quod quidam homines qui vocantur Hispani, vadunt ad Lombardiam, & dicunt quod Imperator vult expellere regem Franciæ, quod non esset bonum pro M. N. de Hochstraten, quia ipse per regem Franciæ sollicitat negotium suum apud Sanctiss. & Christianissimus Rex multum petit pro eo, propter honorem Universitatis Parrhisiensis, quæ scandalizaretur ex hoc, si Speculum oculare non combu-

combureretur. Sed jam nihil magis ſcio. Valete in gaudio. Datum Romæ.

M. BERNHARDUS GELFF unus ex minimis M. Ortuino Gratio Salutem.

VEnerabilis ſeu præſtans vir, quamvis non habeo notitiam veſtri quoad perſonam: tamen quoad famam novi vos. Et jam dudum eſt quod intellexi de cauſa veſtra quæ vocatur cauſa fidei contra Joh. Reuchlin, & habeo mecum totum proceſſum. Et diſputo cotidie cum Curtiſanis & Copiſtis qui defendunt Jo. Reuchlin, & quando iſte Curſor præſentium lator dixit mihi, quod vult ire ad Almaniam, & per Coloniam habet facere iter, dixi tunc: per Deum ſanctum ego volo contrahere notitiam cum M. Ort. & ſcribere ei unum dictamen, tunc ille dixit: O per Deum faciatis: ipſe multum gaudebit, & dixit mihi quando exivi Coloniam: Dicatis omnibus Theologis & Magiſtris & Artiſtis & Poëtis qui

ſunt

sunt Romæ quòd scribant mihi. Quia libenter habeo quod docti viri & qui sunt bene qualificati scribunt mihi dictamenas, & quando sic scribunt mihi, tunc ego colligo illas literas & postea facio unum librum ex illis, & facio eas imprimere. Respondi ei, bene scio quia vidi bene unum librum qui intitulatur; Epistolæ Obscurorum virorum, & multum delectat me quando lego: quia est notabiliter bonus: habens in se de multis materiis hinc inde. Ergo Magist. Ort. rogo dominatio vestra velit me habere commendatum quia sum mirabilis fautor vester & amo vos incredibiliter. Etiam debetis me commendare Johan. Pfefferk quondam Judæo sed nunc feliciter in Christo baptizato. Liber suus qui intitulatur Defensio Johan. Pfefferkorn contra famosas: est mihi portatus ex Almania & legi eum per totum: & signavi notabilia & continuationes in margine. Et multum teneo de tali libro: Sed debetis ei dicere quod est unus Officialis curiæ, qui est singularissimus fautor Johannis Reuchlin;

Ipse

ipse collegit aliquos articulos ex tali libro Johan. Pfefferkorn, & vult probare quod in talibus articulis partim est hæresis, partim crimen læsæ Majestatis. Et dicit quod fiat inquisitio contra Johan. Pfefferk. de hæresi & crimine læsæ Majestatis. Mitto vobis hic unam schedulam in qua scribuntur illi articuli, & contrarientur contra ipsos Solutiones quas ego replicavi. Quia disputavi cum illo Officiali & defendi Johan. Pfefferkorn pro posse meo, & sic valete habens me pro voto & amico vestro. Datum in Curia Roma.

Articuli extracti de libro Johan. Pfefferkorn contra Reuchlin & quosdam Reuchlinistas, qui liber intitulatur Defensio Joh. Pfeffer. k. contra famosas. Et sunt tales articuli à Reuchlinistis excerpti pro hæreticis & habentibus in se crimen læsæ Majestatis, quod favente Deo non est, nec fuit, nec erit verum.

PRIMUS ARTICULUS.

Dicit

Dicit Reuchliniſta: quod Joh. Pf
in libro ſuo qui intitulatur Defenſio
Pfefferkorn contra famoſas in Epiſ
ad S. D. Leonem x. Pont. Max. blaſp
mat & committit Crimen læſæ Majeſ
tis, appellando Papam miniſtram Do
ni quaſi ſit Fœmina, ſicut legimus qu
ſemel una fœmina fuit Papa, ſic enim ſ
pſit A.ij.col. Tuam itaq; Sanctitatem
lut Domini noſtri in terris locum te
ac miniſtram. Etiam habet in ſe hæ
iſte Articulus, quia vult ibi Pfeff. inn
licet non expreſſe tamen implicite qu
rota Eccleſia erraverit faciendo m
rem in Papam: quia ille error eſt m
mus, ſed qui Eccleſiam dicit errare, de
& ò eſt hæreticus, ergo. Reſpondeo q
Joh Pfferk. qui non eſt bonus Gram
ticus & non intellexit Latinum: put
quod Papa eſt generis fœminini ſicut
ſa: quia ut ipſe audivit ab aliis Nom
in a, ſunt generis fœminini exceptis e
piendis, unde aliter: Sit tibi nomen in
muliebre, ſed excipe plura. Unde pat
quod Joh. Pfefferk. in præſenti Tractat
ſcri-

scribit sicut Theologus: sed Theologi non curant Grammaticam quia non est de sua facultate.

SECUNDUS ARTICULUS.

Reuchliniſtæ arguunt Joh. Pfefferk. in multis locis sicut. a. i. & k. iiij. quando vult jurare quod aliquid sit verum, dicit mediusfidius: quasi diceret per meum Deum fidium, Nam mediusfidius interpretatur meus Deus fidius: unde manifestum est quod ipse Joh. Pfefferkorn est Idololatra & non habet Christum pro Deo suo sed fidium qui fuit idolum apud veteres paganos. Respondeo quod Pfefferk. juravit ibi mediusfidius non respiciendo ad hunc terminum fidius, quod est forsitan proprium alicujus Idoli: sed ipse utitur illo termino in quantum est adverbium. Et sic ponit Donatus qui est authenticus & legitur in scholis: & est dicere mediusfidius, id est, certe, vel sane, vel dic ut prius quod Johan. Pfefferkorn non curat Grammaticam: vel

dic, quod mediusfidius idem quod per meam fidem: & sic audivi ab uno Poëta.

TERTIUS ARTICULUS.

Dicit Reuchlinista. Quisquis dicit se sustentare Ecclesiam est hæreticus, sed Joh. Pfeff. dicit se sustentare Ecclesiam, ergo est hæreticus. Majorem probo quia qui dicit se sustentare Ecclesiam, præsumit quod tota Ecclesia est in errore, & nisi ipse sustentaret eam caderet & destrueretur. Etiam talis videretur esse Antipapa id est volens esse Papa contra illum Papam quem elegit communis Ecclesia. Quia sustentare Ecclesiam est officium Papæ, sed Pfeff. arrogat sibi hoc officium, ergo est Antipapa & hæreticus inuens Papam errare & non esse bonum Pastorem. Minor patet ex verbis Joh. Pfefferk. qui scribit in eodem libro se esse humile Ecclesiæ membrum. Sed humile membrum in corpore est pes, quia pedes stant humi, id est in terra: Pedes autem sustentant corpus, & amotis pedibus cadit corpus.

Ergo

Ergo Pfeff. præsumit quod Ecclesia stat in se: & ipse sustentat Ecclesiam. Respondeo quod Pfeff. non sumit terminos sic stricte: & prout in sua prima impositione significat. Sed dicit se membrum id est partem Ecclesiæ, sicut omnis homo Christianus dicitur esse pars Ecclesiæ vel etiã membrum largo modo utendo terminis, & sumitur ibi humilis pro devoto & simplici: sicut etiam in Epistola ad Papam idem Joh. Pfeff. dicit: Quanquam minimè dignus sum ut vel ad sacratiss. pedes tuos & [illegible]Ergo non debet intelligi quod Pfefferkorn loquitur contra Papam.

QUARTUS ARTICULUS.

Dicit Reuchlinista: Pfefferkorn tenet quod fides Christiana est falsa: & hoc suismet verbis affirmat: Sic etiam scribit se dixisse ad Moguntinensem Episcopum in libro præfato D. I. Si fides Christiana est vera, Reuchlin nullam perfidiam mihi facturus est. Sed postea plusquam in ducentis locis & etiam

in aliis ſuis libris prius ſcriptis vocat Johannem Reuchlin perfidum. Ergo manifeſtiſſime dat intelligere quod non credat fidem Chriſtianam eſſe veram. Reſpondeo: quod illa verba ſunt limitanda. Quia quando dixit Pfefferkorn: Si fides Chriſtiana eſt vera: ſubintelligendum eſt: & Reuchl. eſt verus Chriſtianus: quia ſi Reuchl. fuiſſet verus Chriſtianus, nunquam feciſſet tantam perfidiam; vel dico & melius. Quia Joh. Pfefferkorn protunc ita ſenſit Quia omnes ſumus homines & humanum eſt errare; ſed tunc primum fecit, ab Epiſcopo caſtigatus, & patienter tulit illam correctionem faciens pœnitentiam. Quia ſcribit quomodo Epiſcopus dedit ei alapam quando dixit illa verba: & ſic habuit illam correctionem pro peccato ſuo.

QUINTUS ARTICULUS.

Dicit Reuchliniſta, Pfefferkorn facit ſe majorem Chriſto: quia in hoc libro ſic dicit: F. i. Sic me tradidit Reuchlin, ſicut Judas

Judas Christum: & multo pejus, quasi diceret: pejus est quod Pfefferk. traditus est quam quod Christus. Vel magis merito Christus est traditus quam Pfefferkorn. Vel Christus dignior fuit passione quam Pfeff. sed talia dicere ita aperte est hæreticum, quod aliquis posset tangere cum digitis suis. Respondeo: quod quando Pfefferk. ibi dicit: quod sit pejus traditus quam Christus vult intelligere: quod Reuchlin tradidit eum Cæsari; Sed Christus tamen fuit traditus scribis & sacerdotibus qui sunt minores quam Cæsar. Et sic videtur esse pejus, id est, terribilius quod aliquis traditur Cæsari quam sacerdotibus, & scribis qui non habent ita magnam potestatem.

SEXTUS ARTICULUS.

Dicit Reuchlinista, Pfefferk. committit iterum crimen læsæ majestatis: & hoc multipliciter. Dicit enim O. i. omnes amicos & fautores Joh. Reuchlin, principes & alios doctos & indoctos peccare in hoc

quod Johanni Reuchlin favent: sed tales sunt in Germania bene x. Principes & Dominus Imperator inet, & multi Cardinales & Episcopi Romæ, & ipse sanctissimus Dominus Papa Leo: qui nuper quando legit Epistolam Johannis Reuchlin multum laudavit talem virum. Et dixit quod vult eum defendere contra omnes fratres, & talia dixerunt etiam Reverendissimi Cardinales sancti Marci & sancti Georgii & S. Chrisogoni & alii plures. Respondeo quod Pfeffer. fecit hoc amore veritatis quæ est major quam Papa & Imperator & omnes Cardinales & Episcopi & Principes. Et ergo in protestatione sua finali. O. iiij. sic excusat se. Me ipsum duce veritate & sine alicujus defensione sua defendi. Nam Hieremiæ vaticinio Maledictus qui prohibet gladium suum à sanguine, & melius est incidere in manus hominum quam in manus omnipotentis Dei. Et ergo putat quod melius est offendere Papam & Imperatorem, quam veritatem, id est Deum. Quia Deus est veritas.

SEPTI-

SEPTIMUS ARTICULUS.

Dixit Reuchliniſta, Pfefferkorn in eodem libro uno eodemque loco committit hæreſin & crimen læſæ Majeſtatis. Quia dicit O. i. colum. ij. Non pugnatur hic gladio, non viribꝰ, non haſta progreditur in campum (quod ſuperbiæ crimen eſt) cum rege miles: ibi enim dicit: quod bellare & ire in campum ſuperbiæ, crimen eſt: ſed hoc faciunt Papa & Imperator: & ſemper fecerunt & etiam multi qui ſunt in Catalago Sanctorum. Si ergo ire in campum eſſet crimen ſuperbiæ, tunc illi Sancti & Imperator modernus & etiam Papa eſſent in peccato mortali, & per conſequens erraret Eccleſia quæ habet pro Sanctis. Ergo Pfeff. directe eſt contra jus Canonicum & Civile: contra Imperatorem & Papam, contra Eccleſiam & imperium. Reſpondeo: quod hæc verba ſunt limitanda, quorum talis erit intellectus, quod bellantes cum armis & vadentes in campum committunt crimen ſuperbiæ, in quantum ſine juſta

causa aliis faciunt injuriam. Sed quando Imperator & Papa gerunt bellum, tunc præsumitur quod faciunt pro defensione Ecclesiæ & imperii: & sic Pfefferkorn non reprehendit eos.

OCTAVUS ARTICULUS.

Dicit Reuchlinista: Pfefferkorn arguit Imperatorem quod mentitur, quia sic scribit O.ij. Col. prima contra Reuchlin. Ego contradico eum esse proditorem Dei & hominum & Cæsareæ majestatis perfidum consultorem. In his aperte tenet oppositum Imperatori & vocat eum mendacem; Quia Dominus Imperator in Epistola sua ad Papam: & etiam in multis mandatis & commissionibus hinc inde vocat Johan. Reuchlin suum fidelem consiliarium & consultorem. Quomodo ergo posset majorem blasphemiam facere: quam vocare eum mendacem? Unde irremissibiliter meruit pœnam læsæ Majestatis. Respondeo: quod iste textus distinguendus est & punctandus,

dus, ita ut post hoc verbum majestatis ponantur duo puncta. Quia Reuchlin forte est fidelis consultor Imperatoris in suis rebus: sed non fuit fidelis Joh Pfefferkorn, ut ipse probat multis argumentis. Et ergo nemo debet putare, quod Johannes Pfefferkorn loquitur contra Imperatorem: quia ipse est bonus imperialis, ut apparet in suis libris hinc inde Teutonicis & Latinis.

NONUS ARTICULUS.

Dicit Reuchliniſta. Quod omnium maximum & grandiſſimum & horribiliſſimum & diaboliciſſimum & infernaliſſimum eſt: Johannes Pfefferkorn reprehendit Papam & curiam: attribuendo eis crimen falſi. Sic enim ſcribit. l. iij. Cæterum omnia hæc, id eſt ipſius ex urbe Roma commiſſionem: nimis juſte imò injuſtiſſimè acquiſitam hæreticæ pravitatis Magiſter non curavit &c. Sed Papa dedit illam commiſſionem: ergo Papam vituperat Joh. Pfefferkorn: quod

non bene administrat justitiam: quod est ita hæreticum ut mereatur tres ignes. Respondeo. Pfefferkorn non dicit ibi: quod Papa vel Curia Romana injuste dedit illam commissionem: sed vult intelligere quod Reuchlin injuste acquisivit eam. Et ergo Johannes Reuchlin appellat injustum & non Papam.

DECIMUS ARTICULUS.

Dicit Reuchlinista. Pfefferkorn iterum committit crimen læsæ majestatis: quia manifeste mentitur de Imperatore & Episcopo Colonienſi. Quia dicit quod quidam inquisitor hæreticæ pravitatis ex commissione Cæsar. majestatis cum appositione manus Episcopi Colonienſis combussit Speculum Oculare Coloniæ. Quod est falsissimum: Quia neque Cæsarea majestas commisit hoc, neque Episcopus unquam apposuit manum: quia si Imperator commisisset hoc, non jam laboraret pro Reuchlin scribendo ad Papam: quod debet sibi Consiliarium defen-

fensum habere contra infidos & captiosos Theologos. Ergo Pfefferkorn manifeste est fallarius: quia fallificat vel mentitur commissiones imperiales. Respondeo: quod de Episcopo Colonienſi non curatur, quia est mortuus. Sed de Imperatore Johannes Pfefferkorn loquitur intentionaliter, & implicite, quantum ad primam Imperatoris mentem. Quia primo quando Johan. Pfefferkorn incepit istud laudabile negotium in causa fidei ut faceret comburere libros Judæorum: Tunc Imperator fuit intentionatus, ut videbatur: quod vellet comburere omnes libros qui sunt contra fidem Christianam. Sed liber Joh. Reuchlin est talis. Ergo Imperatori videbatur, quod vellent etiam eum committere ad comburendum. Igitur Pfefferkorn scribit: quod Imperator commisit videlicet implicite non expresse. Et ipse putat quòd satis fuit: quod Imperator commisit ei semel de libris Judæorum, sub quibus reprehenduntur etiam libri hæreticales:

Quia audivi ego: quod si Imperator manſiſſet in illo laudabili propoſito, tunc Theologi voluerunt omnes librarios per totam Almaniam viſitare: & omnes malos libros comburere: præſertim libros iſtorum novorum Theologorum qui non habent fundamentum ſuum ex Doctore ſancto: ex Doctore ſubtili: & ex Doctore Seraphico: & Alberto Magno. Quod fuiſſet utiq; laudabile & valde proficuũ: & credo quod adhuc erit quod tribuat Omnipotens qui regnat per omnia & ſuper omnia & omni tempore, Amen.

ECKBERTUS UNGENANT. M. Ort. Gratio Salutem.

VEnerabilis Domine & amice ſingulariſſime. Diu eſt quod non habui nuncios ut poſſem dirigere litteras ad Dominationẽ veſtram: alias diu ſcripſiſſem vobis. Parcatis ergo mihi: quia libenter ſcripſiſſem vobis, ſi habuiſſem nuncium. Sed ſicut ſcripſiſtis mihi quod Magiſter noſter Valentinus de Gelterſsheim dixit

vo-

robis: quod debetis mihi ſcribere: quod adhuc duos florenos debeo ei pro lectionibus quando ſteti in burſa ſua: Sciatis quod nihil volo ei dare. Quia ipſe etiam promiſit mihi multa: & dixit quod vellet mihi dare bonas propinas: quod item omni die bis vel ter ad Rhenum, videndo quando naves veniant ex partibus inferioribus vel ſuperioribus: Et quando beani ſunt intus: tunc deberem eis ſuadere quod viſitarent in burſa ſua. Et per Deum ego bene portavi ei viginti beanos & perdidi multum tempus, currendo hinc inde, & fuiſſet melius ſtudere illo tempore: Sed ipſe nunquam dedit mihi aliquid. Etiam dedit nobis mala burſalia: & macras carnes: & acerbum potum. Et poteſtis ei bene dicere quod debet iſta recordare. Sed vos valete in charitate. Datum Lo.

BALTHASAR SCHLAUG BACcalarius Theologiæ formatus M. Ort. Gratio Salut.

GRatiarum actiones vobis immensas: infinitas: inenarrabiles: innumerabiles: incomparabiles: ineffabiles: quod misisti mihi librum Doct. Johan. Pfefferkorn qui intitulatur Defensio Johannis Pfefferkorn contra famosas. Ego fui ita lætus quando accepi illum librum quod saltavi præ gaudio: Et certissime credo: quod Joh. Pfefferkorn est ille de quo prophetizatur Ezechielis ix. sic: Et vocavit virum qui indutus erat lineis & atramentarium scriptoris habebat in lumbis suis. Quia Johan. Pfefferkorn semper habet atramentarium secum & scribit in Prædicationibus vel conventiculis Auctoritates & notabilia: unde postea cõponit talia. Vos exhilaratis me valde quando mittitis mihi libros suos: quia sunt ita artificialiter compositi quod miror. Ego etiam Wiennæ multum gloriot quod sum notus sibi, & quando nomino eum, dico, Johan. Pfefferkorn, amicus meus. Sed in illo libro intellexi: quod Theologi sunt discordes super speculum oculare: quia aliqui damnant

eum

eum ad ignem: sicut Parrhisien. & Colonien. Aliqui vero ad suspensionem: sicut M. Nost. Petrus Meyer qui quando vidit Speculũ Oculare, clamavit voce magna, Ad patibulum, ad patibulum cum tali libro. Vos deberetis esse concordes, tunc possetis habere victoriam contra illum hæreticum. Ego fui multum perterritus quando legi ista, & dixi Nunc diabolus tenebit candelam, si Theologi volunt esse discordes. Sed spero quod eritis iterum concordes. Sed mihi videtur quod Magister noster Petrus non est Justus ipse & sui Cohærentes, qui tenent quod Speculum Oculare debet suspendi ad patibulum. Quia est ille liber hæreticus, & hæretici merentur pœnam ignis. Quia hæretici comburuntur, sed fures suspenduntur. Quamvis illi fortasse dicunt quod Speculum ocular. etiam commisit furtum. Quia Johannes Pfefferkorn dicit quod in hoc libro Johannes Reuchlin furavit ei honorem suum quem non daret pro viginti florenis: quia duo Judæi qui similiter furaverant ei honorem

suum

ſuum dederunt & triginta florenos pro eo. Sit a. vel b. ego vellē quod eſſetis concordes. Non habem⁹ hic nova: niſi quod ille Poëta Joachimus Vadianus qui eſt unus ex Reuchliniſtis & factus Rector Univerſitatis: percutiat Deus omnem ſocietatem Poëtarum & Juriſtarum & non derelinquat unum ex eis mingentem ad parietem. Ego cogitavi quod volo recedere, quid deberem in illa Univerſitate facere, ubi Poëta eſt Rector? & ſunt hic ita multi Reuchliniſtæ ſicut in nulla alia Univerſitate, ſcilicet Joach. Vadianus Rector, & Georgius Collimitius Tanſteter pro nunc Medicus, olim Mathematicus, & Cuſpinianus qui eſt ſervitor & conſiliarius Cæſaris: Et quidam qui vocatur Thomas Reſch, & Simon Leſſius qui eſt compatriota Joh. Reu. & alii multi, ſed Mag. noſt. Heckman eſt de via noſtra: & dixit quod tenebit cum Theologia uſq; ad finem vitæ ſuæ, ipſe etiam multum ſalutat vos & Johannem P. Vale. Datum in Vienna. Iterum valete tamdiu, donec Pfefferkorn manet Chriſtianus.

AL-

ALBERTUS STRUNCK MAGIstro Ort. Gratio Daven.

REverentialem obedientiam loco salutis Vener. Domine Magister. Rogo vos cordialiter quatenus velitis mihi indulgere, quod non scribo vobis sæpe: quia est per Deum ita magnus calor in Roma: quod unus non potest ire in plateis vel sedere in domo: Et non possum scribere aliquid vel componere præ calore. Sed vos scitis quod est magnus labor facere dictaminas, & dixistis mihi in Colonia, quod in septem diebus vix facitis unum bonum dictamen. Et allegastis mihi Horatium dicens: quod talis Poëta docet: quod novem annos debemus consumere faciendo unum bonum dictamen. Et credo quod sic est faciendum, quia oportet esse cautum & videre quod est bona congruitas. Et aliquando non est satis: quod est bona congruitas: quia requiritur etiam Ornatus secundum viginti præcepta Elegantiarum & modũ

Episto-

Epistolandi Pontii vel Pauli Niavis qui fuit Magister Lipsensis. Etiam isti Poëtæ sunt nunc valde reprehensivi: & quando aliquis scribit aliquid, tunc dicunt: Ecce ibi & ibi non bona Latinizatio: veniunt huc cum suis novis terminis: & confundunt antiquam Grammaticam. Ego non possum scribere in istis caloribus. Ergo habeatis me excusatum. Et valete. Datum Romæ.

MAGISTER HENRICUS CRIbelinioniatius Magistro Ortuino Salutem.

VEnerabilis Magister primum & ante omnia sciatis: quod perdidi duas sententias; & si perdo tertiam, tunc diabolus erit abbas. Et timeo valde quia auditor dixit mihi. Per Deum: si essem sicut vos, ego non vellem appellare, quia non habetis Jus: ergo non scio quid debeo facere. Ego credo quod Theologi hoc anno non debent fortunam habere. Quia etiam eximius vir Dominus Magist. noster

ſtet Petrus Meyer ſatis male ſtat in cauſa ſua contra Canonicos Franckfordienſes: quod vexant illum bonum & devotum patrem. Sed credo quod iſti Canonici faciunt hoc propter Johan. Reuchlin quem diligunt propter ſuam Poëmiam. Et propterea volentes ei placere tribulant illum bonum Paſtorem: quia ipſe mirabiliter inimicatur Joh. Reuchlin, & merito, quia ſtat pro facultate ſua. Quia Joh. Reuchlin eſt inimicus Theologorum: ſed Mag. noſt. Petrus eſt Theologus: ergo. Et eſt bene licitium: quod unus defendit facultatem ſuam: Etiam D. Jacobus de Hochſtraten Magiſter noſter & hæret. pravit. Inquiſitor non habet bonam fortunam in cauſa fidei: Quia iſti Curtiſani nunc omnes volunt eſſe Poëtæ, & ſic parvipendunt Theologos & ſunt contra eos. Sed tamen ſpero quod parum lucrabunt: quia Dominus reſpiciet famulos ſuos & liberabit eos. Ego audivi nuper quod Imperator ſcripſit unam literam ad Papam pro Johan. Reuchlin, & ſcripſit ita: quod ſi Sanctiſſimitas

mitas ſua non vult finem facere in iſto negotio & dare ſententiam: tunc ipſemet vult videre, quomodo poteſt defendere ſuum conſiliarium. Sed quid eſt? Si Papa eſt pro Theologis tunc non timeo: etiam audivi ab uno notabili viro qui eſt Officialis Curiæ qui dixit: Quid nobis hic de literis? Si Reuchlin habet pecuniam, mittat huc. Quia in Curia oportet habere pecunias: alias nihil poteſt expedire. Et alius occulte dixit mihi quod Mag. noſt. Jacobus iterum dedit certas propinas quibusdam referendariis. Et ſic quando jam vadunt ante eum, tunc faciunt ei majorem reverentiam & loquuntur amicabiliter cum eo. Ergo nunc ſemper meliorem ſpem habemus. Si perdo illud beneficium, tunc adhuc volo contendere pro illa vicaria in Nuſſia ſicut ſcitis. Quia Procurator meus informavit me quod habeo bonum Jus. Sed jam recordor quod nuper venit unꝰ huc qui dixit: quod Univerſitas Erfordienſis vult revocare ſententiam ſuam ſeu determinationem contra Joh. Reuchl. Et ſi facit, tunc volo dice-

dicere quod omnes Theologi qui sunt ibi, sunt perfidi & mendaces: & volo semper de eis dicere hoc scandalum: quod non manent cum facultate sua & defendunt zelosissimum virum Dominum Jacobum de Hochstraten qui est lux Theologorum; & lucet sicut stella per suas doctrinas & argumentationes pro fide Catholica. Et credo quod si Hæretici vel Turci venirent, ipse disputaret contra eos & confunderet eos cum subtilitate sua: & converteret eos ad fidem Christianam. Quia ille Theologus non habet æqualem. Et nuper disputavit hic in sapientia valde doctrinaliter. Tunc dixit quidam Italus: Ego non credidi prius, quod Almania habet tales Theologos. Sed quidam alius dixit quod non est bene profundatus in textibus Bibliæ: & non bene scit intelligere Hieronymum & Augustinum. Respondi: O bone Deus quid dicitis, ille Doctor præsupponit talia & jam ipse habet curare alia, & bene majores subtilitates, Deus det quod recte eat, tunc volumus triumphare; & postea ex tota Almania pel-

pellere illam Poëtriam. Et volumus facere quod isti Juristæ non audent dicere unum verbum quando sunt cum Theologis. Quia timebunt, ne mittant super eos Inquisitorem & comburant eos pro hæreticis. Sicut nunc spero quod fiet Joh. Reuchl. adjuvante Deo: cujus nos sumus judices. Quia sicut milites seculares defendunt Justitiam in terris. Ita nos defendimus Ecclesiam per disputationes & Prædicationes. Sed parcatis mihi de longiloquio. Et valete. Datum Rom. Curiæ.

PETRUS LAPP. SACRÆ PAGInæ Licentiatus M. Ort. Gratio.
Salutem.

SEcundum quod semel scripsistis mihi vir venerabilis quod habetis valde magnum miraculum abinde quod pro nunc sunt ita multi excellentes Doctores in Colonia: & etiam alii non adhuc promoti sed propediem M.N. & multi egregiissimi Theologi: & nominastis mihi M. N. Jacobum de Hochstraten M. N. Ar-

Arnoldum de Tungaris & M. N. Remigium: & Magiſt. noſtr. Valentinum de Geltersheim: & Magiſt. noſtr. Petrum, qui tempore meo regebat in burſa Kuck: & D. Rutgerum Licentia. & multos alios qui actu ſunt Coloniæ: & etiam Jo. Pfeff. qui quamvis eſt laicus & indoctus in artibus liberalibus: & nunquam viſitavit ſcholas Chriſtianorum, & non didicit Grammaticam aut Logicam: tamen ut ſcribitis, habet profundum intellectum & cor illuminatum. Etiam Apoſtoli non fuerunt docti: tamen ſciverunt omnia. Et ſic putatis, quod Spiritus Sanctus poteſt prædicto Joh. Pfefferkorn infundere omnem ſcientiam Sanctorum: ſicut dicit Scriptura. Etiam nominaſtis mihi in Moguntia duos Mag. noſt. D. Bartholomæum Zehener Prædicatorem in Summo: & D. Pet. Bertram Plebanum. Et in Franckfordia Dominum Pet. Meyer, qui eſt mirabilis in ſermonibus ſuis: Et quando vult ipſe, facit homines ridere: & quando vult, facit eos flere: & facit mirabilia prædicando. Secundum hoc vel-

vellem quod faceretis omnes ad unum & expelleretis istos Juristas & Poëtas secularis: vel imponatis eis silentium quod non auderent ita scribere libros. Et quando vellent aliquid compilare: tunc deberent prius ostendere Magistris nostris ad videndum si debet imprimi. Et si non placet Magistris nostris, non debet imprimi vel debet comburi. Etiam deberent Magistri nostri facere mandatum quod nullus Jurista vel Poëta aliquid scriberet in Theologia: & ne introducerent illam novam Latinitatem in sacrosanctam Theologiam, sicut fecerunt Joh. Reuch. & quidam ut audio, qui appellatur Proverbia Erasmi, quia non sunt fundamentales in ea: & possibile est quod nunquam disputaverunt publice vel tenuerunt conclusiones sicut est mos. Ipsi volunt mittere falcem in messem alterius, quod Theologi non debent pati. Ergo rogo vos quod velitis rogare illos de quibus scribitis quod disponant disputare contra illos novos Latinizatores & scommatizare eos bene, Et si dicunt quod scia

litteras Græcas & Hæbraicas, habetis respondere quod tales litteræ non curantur à Theologis. Quia sacra Scriptura sufficienter est translata & non indigem⁹ aliis translationibus. Et potius non debemus discere tales litteras propter despectum Judæorum & Græcorum. Quia Judæi videntes quod discimus suas litteras dicunt: Ecce Christiani discunt nostras scientias, & sine illis non possunt fidem suam defendere: & fit magna verecundia Christianis: & Judæi fortificant se in sua fide. Sed Græci recesserunt ab Ecclesia: igitur etiam debent haberi pro inimicis, & eorum scientiæ non debent practicari à Christianis. Talia vellem libenter quod faceretis, & postea scriberetis mihi quod fieret. Valete. Datum in Halberstatt.

M. JOHANNES SCHNERCKIUS
Mag. Ort. Gratio.

SAlutem simpliciter annunciatam & non per pomposum ornatum verbo-

rum ſicut conſueverunt Poëtales Magiſtri, non ambulantes in via ſimplici cum Theologis.

Sed ſalutem in Chriſto: qui liberet nos in die iſto,

Ab omni tribulatione. Nec non à Johanne Capnione.

Qui eſt Juriſta ſecularis: ſed in Theologia vix ſcholaris.

Et ſi deberet diſputare: cum Theologis ſe exercitare.

Ita quod aliquid ſolveret: per Deum iple perderet.

In ſacra Scriptura: quia ibi eſt magna cura.

Quia poſſet aliquis bene ſtare: vel unum alium vexare.

Ita quod eum concludat: & concludendo bene confundat.

Sicut nuper Hochſtratus; qui eſt ad ſalutem Eccleſiæ natus.

Ut expellant iſtos ſocios: Poëtas & hiſtoricos.

Qui tenent malas opiniones: & non valent diſputationes.

Sancte

Sancte Deus, ego non habui voluntatem scribere vobis metra: & tamen scribo: Sed factum est ex improviso. Etiam illa metra non sunt de Poëtria seculari & nova: sed de illa antiqua quam etiam admittunt Magistri nostri in Parrhisia & Colonia & alibi. Et tempore meo quãdo steti Parrhisiis: dicebatur quod unus antiquus Magister qui habitavit in Collegio Montis, componeret totam Bibliam metrice, scilicet cum istis metris. Debetis autem scire novitates quæ sunt bene pro vobis: videlicet, quod Reuch. non potest amplius ira multum studere sicut prius, quia oculi volunt ei decrescere: sicut dicit Scriptura in Genesi. Et caligaverunt oculi ejus nec videre poterat. Quia nuper venit unus Bacularius de Stutgardia qui fuit ibi in domo ejus: & ego feci quasi non scirem de inimicitia vestra quam habetis invicem: dixi ad eum. Bone Domine Bacularie, non habeatis mihi pro malo quod interrogo vos: Et cum supportatione primo libenter vellem scire, an

Reuchlin est adhuc sanus? Respondit: quod ita, sed tamen quod non potest bene videre sine brillo. Tunc dixi: Ergo pro secundo dicatis mihi quomodo tamen habet se quoad causam fidei? Ego audivi quod habet certas lites cum certis Theologis: sed credo quod faciunt ei injuriam (sed dixi ironice) quomodo ergo habet se? Ego credo quod semper componat aliquid contra Theologos. Respondit ille. Nescio, sed tamen volo dicere vobis, quid ego vidi ab eo quando veni in domum ejus, dixit mihi: Beneveneritis Domine Bacularie: sedeatis. Et ipse habuit brillum in naso & librum ante se, quit fuit scriptus mirifice, ita quod statim vidi quod non erat Almanice neque Bohemice scriptus: neq; etiam Latine. Et dixi ei: Egregie Domine Doctor quomodo vocatur talis liber? Respondit quod vocatur Plutarchus in Græco: & tractat de Philosophia. Tunc dixi, legatis in nomine Domini: Et sic credo quod scit artes mirabiles. Tunc vidi jacere unum parvum librum noviter impressum sub scamno:

scamno: & dixi ei: Egregie Domine Doctor. Quid jacet hic? Respondit: Est unus liber scandalizativus quem nuper quidam amicus meus misit mihi ex Colonia: & est scriptus contra me, & Theologi Colonienses composuerunt eum, dicentes nunc quod Johan. Pfeff. fecit talem librum. Tunc dixi: Quid facitis ergo desuper? Non vultis vindicare vos? Respondit nullo modo sed sum satis vindicatus. Ego nunc non curo amplius istam stultitiam, sed vix habeo satis oculos ad studendum ea quæ sunt mihi utilia: Fuit autem talis intitulatus: Defensio Johan. Pfefferkorn contra famosas. Aliud non scio de Doctore Reuchlin. Talia dixit prædictus Baccalarius. Ergo Domine Ortuine habeatis bonam confidentiam; Quia si ille habet malos oculos quod non potest amplius legere aut scribere: suum damnum. Vos autem non debetis quiescere, sed debetis recenter scribere contra eum. Valete. Datum Ulmæ.

MAG. WILHELMUS LAMP, M. Ort. Gratio Salutem.

EXimie, & promotoriali reverentia celeberrime vir. Vos scripsistis mihi qualiter littera mea quam composui vobis de ambulatione mea ad Curiam, fuit vobis præsentata. Et scribitis quod potestis exinde notare quod diligo vos valde. Et bene scribitis talia: etenim vera. Quia vos estis mihi in corde, & ego amo vos cordialiter. Sed etiam scribitis mihi quod debeo vobis intimare seu declarare quomodo transit mihi pro nunc. Sciatis quod sum apud unum Notarium Rotæ, & habeo parare mensam & ire ad forum pro comparando herbas & fabas & panes & carnes & talia, & facere domum in ordine, quando Dominus venit ex audientia & commensales sui quod omnia sunt parata. Et cum hoc etiam studeo. Et Dominus meus nuper dixit mihi, quod per Deum quando sto unum annum vel duos secum, ipse vult mihi juvare

vare ad unum beneficium, ſicut prius juvit multis. Et eſt bene credendum, quia amat me multum. Et præcipue nuper quando vidit quod ſum Poëta, tunc dixit quod vult me ſemper amantius habere. Et factum eſt ita. Eſt unus excommenſalibus qui eſt Poëta in iſta Poetria nova: & ſemper in menſa loquitur de Poeſi, & multum reprehendit illos antiquos patres & Grammaticos Alexandrum Græciſtam, Verba deponentialia, Remigium & alios. Et nuper dixit quod aliquis volens diſcere bona carmina facere debet ſcire Diomedem, & dixit multa de tali Diomede. Reſpondi: ego miror quomodo tamen veniſtis ſuper illos novos Grammaticos, & tamen habetis omnia metrice in tertia parte Alexandri de pedibus & quantitatibus ſyllabarum, & artem ſcandendi, & cætera. Et cum hoc iſte Diomedes non fuit bonus Chriſtianus. Quia legi ſemel, qualiter ipſe habuit equos qui comederunt homines, & ipſe dedit eis comedere homines. Tunc ille Curtiſanus multum riſit &

subsannavit me: Et postea dixit, quid debeo ei dicere: quomodo Abacuck habet primam syllabam? Respondi, ego dixi nguo. Quia prout est proprium habet primam indifferentem secundum Alex. ad placitum poni propriorum multa notavi. Sed prout quæritur quantam habet primam naturaliter respiciendo ad naturas appellativorum, tunc habet primam brevem secundum Alexan. dicentem quod a ante b in primis syllabis exceptis excipiendis est brevis. Tunc ille adhuc magis derisit me & dixit. Vade tu Colo. Copula ista cum tuo. Alexan. qui fuit asinus Parrhisiensis sicut adhuc sunt plures. Et sic multum scandalizans illum bonum Alexan. abivit. Et dixi ego. Cras videbitis, & de mane portavi unum carmen quod compilavi per noctem in laudem Alexand. & mitto vobis exemplum. Et quando Dominus meus vidit illud carmen tunc laudavit me & dixit: Iste socius est pro me: Et dixit O Wilhelme, scis ita compilare metra? ego ignoravi. Et propterea plus volo te diligere inposterum,

& sic

& sic spero quod volo bene stare, & quando vult Dominus Deus quod acquiro aliquid, tunc iterum volo me conferre ad patres fiendo presbyter. Valete igitur. Datum Romanæ Curiæ.

Metrum Epigrammaticum confectionatum per Wilhelmum Lamp. M. septem artium liberalium Col. In laudem Alex. Galli.

Qui vult discere Grammaticam, legat prius Alexandri materiam.
Quæ est divisa in quatuor partes. Docens multas bonas artes.
Præbens Lac & Mel pueris. Sicut docet glossa notabilis.
In Colonia facta. Præcipue quoad metra.
Collige partem tertiam. Ipsa tollet tibi omnem inertiam.
Sicut fecit mihi. Qui multum ex hac didici.

JOHANNES ARNOLDI M. ORtuino Gratio Salutem dicit plurimam.

CRediderim utique quod audieritis vel fuerit vobis pluſcule dictum qualiter ex quadam affectione animali bona contulerim me nuperrime viatica ambulatione ad urbanam Romæ Curiam, cauſa lucruli ad conſarcinandum unũ beneficiolum ſeu præbendiolam vel parochiam aliquam miſſam, unde poterit mihi ex nunc uſque ad finem vitæ meæ ſufficere ac ſuppetere victus & amictus, ſi divina voluerit Dei gratia. Quam ob rem me Hercule vel mediusfidius debueritis mihi non rariuſcule unam literulam amicioſe conflatam ſeu compilatam aſcribere, & in ea effectionaliter ſignificare quomodo ſteteritis in omni qualitate corporali ſeu animali, & quomodo fueritis fortunatus fataliter ex prædeſtinatione divina, quæ fuit ante ſecula ſicut dixerit Lactantius quem nuperrime audiverim ſtudio intentionali, quando lectus fuerit formaliter hic in ſapientia, præterea enimvero venerit unus ſociolus ex Colonia & gelidis Almaniæ partibus, apportans Epiſtolia miſſiva hinc inde ſibi adſtipu-

pulata, quod quo videlicet intellexerim qualiter vos feciſtis imprimere arte caracterali unum librulum, qui intelligitur eſſe vel fuiſſe intitulatus ſeu prænominatus Epiſtolæ Obſcurorum virorum ad Magiſtrum Ortuin[illegible] Gratium in quo utique codiculo ſeu libello ſicut talis dederit mihi intelligendum, continentur omnes literulæ ad veſtram dignitatem hinc inde deſtinatæ charitative & fraternaliter, à veſtris amicis & notis, eriam poſueritis meum epiſtolium intus & valde miſatorie ſtupefactus fuerim, quod dignamini me tantiſper honore ſeſquipedali, & facitis mihi æternalem famam. Quapropter habueritis ſcire, quatenus voluerim vobis gratiam referre in quantum potero, etiam ſciveritis qualiter ſtuduero hic per totum in Poeſeos artificiolo, & ergo fuerim aliter ſtylat⁹ quam pri⁹. Valete ſeſquipedaliter. Datum Romæ.

FRATER GREGORIUS BLECK
Magiſtro Ortuino Gratio.

HUmilem orationem meam cum ea qua decet subjectione Domine M. Quia vos misistis mihi huc librum Joh. Pfeffe. korn qui est prætitulatus defensio Joh. Pfefferkorn contra famosas, quem utique petivistis : [illegible]endi omnibus Magistris nostris per totam Parrhisiam, & similiter de nostro Ordine Theologis, qui unanimiter dixerunt : Ecce Almania habet notabiles Theologos: Si unus simplex scribit talia quid deberent facere docti & promoti? & unus interrogavit me, an etiam principes in Almania faciunt magnam reverentiam Joh. Pfefferkorn. Respondi quod pro parte non. Et qualiter ipse est verus & dilectus sollicitator Imperatoris ad procurandum negotium de libris Judæorum & augmentum fidei Christianæ. Et quod Episcopus Moguntinen. piæ memoriæ defunctus jam, solebat valde eum amare & promisit ei auxilium in rebus omnibus quantum ei fuit possibile, & quando ambulavit hinc inde in negotio fidei, tunc dedit ei magnum pretii nummum pro viatico. Respondit

spondit unus Theologus, facit tunc etiam magnam diligentiam ipse Pfeff. in dicto negotio? Dixi velut scripsistis mihi quod sic, quia sine molestia circumivit per totã Almaniam: quamvis protunc fuit ei inconveniens: cum uxorem & liberos suos educare & alere conveniret, quos reliquit. Quamvis in absentia sua Theologi fecerunt multa bona uxori ejus, consolantes eam: quia vident quod vir ejus est occupatus in causa fidei. Etiam aliquando fratres de Monasterio nostro accedunt eam dicẽtes: Miseremur vestri quod estis sic sola, & ipsa respondet: Veniatis aliquando visitantes me: quia sum quasi vidua, & dẽtis mihi consolationes vestras. Attamen modernus Episcopus Moguntinensis non favet Joh. Pfeff. & hoc propterea: quia habet aliquos Consiliarios qui multum promovent Johan. Reuchlin & odiunt Theologos. Etiam dictus Episcopus non voluit admittere Johannem Pfefferkorn quando voluit ei præsentare suam defensionem contra famosus; sicut intellexi ex vestra littera. Talia

dixi. Tunc respondit unus: Quis est tamen ille Pfefferkorn? Respondi, quod olim fuit Judæus, & nunc est feliciter in Christo baptizatus, & est vir proculdubio integerrimus, & est de tribu Neptalim, dixit ille: Vere benedictio quæ data est Neptalim: completa est in Joh. Pfeff. Quia Jacob dixit filio suo Neptalim; Neptalim cervus emissus dans eloquia pulchritudinis. Gen. xlix. Postea multi Licentiati, & alii Theologi per totum legerunt istum librum de folio ad folium: de verbo ad verbum, de articulo ad articulum. Sed est unus Superioristа qui studet in Græco: ipse vadit ubiq; & dicit: quod non est verum quod Pfefferk. est sollicitator Cæsaris, & quod nunquam etiam fuit. Et quod Imperator pro Reuch. scripsit ad Sanctissimum & simpliciter vult quod Theologi non debent sibi vexare suum Consiliarium fidelem & probum. Item Jacobus Fabri Stapulensis de quo audivistis multa, ipse aperte favet Johan. Reu. quamvis Theologi dixerunt ei, ne deberet facere. Et dictū fuit quod scripsit

in

in una litera ad Almaniam quod Theologi Parrhisien. tractaverunt Jo. Reu. non aliter quam Judæi Christũ. Sed dicat quic quid velit, tamen major pars in Parrhisia est pro nobis propter honorem Universitatis & odium Juristarum: ergo debetis esse bono animo lætando & gaudendo. Val. æternaliter. Datum Parrisiis.

DEMETRIUS VALERIUS MAgistro. Ort. Gratio. S.

SCribitis mihi interrogans à me quomodo tamen Universitas nostra habet se in Causa fidei: an est pro vobis, an pro Joh. Reuch. Sciatis hic & per totam terram Suitensium, fratres de Ordine Prædicatorum habent malam famam & sunt in magna disgratia propter illos innocentes fratres qui fuerunt combusti in Berna, quia nunquam credo quod fecerunt talia quæ dicuntur de eis. Igitur Monasteria eorum desolantur: & Monasteria fratrum. S. Francisci crescunt. Et quando unus homo dat Eleemosynam

Præ-

Prædicatoribus, tunc viginti dant Minoribus & Augustinen. & alias etiam dicitur quod est in prophetia quod ille Ordo Prædicatorum debet toraliter deleri: super hoc est hic unus Theologus ut ipse se nominat: sed mihi videtur quod magis est Poëta, dictus Erasmus Roterodamus qui à multis ita honoratur sicut si esset miraculum mundi: & est ille qui scripsit librum Proverbiorũ: quem semel ostendistis mihi Coloniæ & dixistis: Quid nobis cum Proverbiis Erasmi? cum habemus Proverbia Salomonis? Et ille Erasmus multum tenet de Reuchlin & semper laudat eum, & nuper fecit imprimere aliquas Epistolas quas misit ad Curiam Romanam ad Papam & aliquos Cardinales, in istis laudavit Reuchlin & scandalizavit Theologos. Ego videns dixi: Si videbunt hoc Magistri nostri, diabolus confundet eum. Sic ergo Universitas nostra quæ fecit magnam reverentiam Erasmo, inclinata est pro Reuchl. & venit huc Glarianus Poëta qui est homo valde audax ut scitis, ipse mirabilia scandalo-

lo-

loquitur de vobis & aliis Theologis. Et dicit quod vult unum librum componere de nequitiis Prædicatorum, & vult totaliter describere illa quæ facta sunt in Bern. Ego vellem libenter amicabiliter dicere ad eum ne faciat. Sed est homo terribilis & est iracundiosus, semper volens percutere, quapropter habeat sibi diabolum, ego spero quod veniet sententia ex urbe Roma pro Theologis, tunc omnia erunt bona. Si autem fuerit pro Reuch. tunc diabolus tenebit candelam. Valete. Datum Basileæ.

CONRADUS STRILDRIOT M. Ott. Gratio. Salutem.

REverentia ex servitio affectuositatis meæ præcedentibus erga virtuositatem vestram venerabilis Magist. Intimavi vobis sæpe qualiter non sum hic libenter, credo quod diabolus portavit me huc, & non possum recedere quia non sunt hic bonæ societates sicut in Almania. Et homines non sunt ita sociales, & habent pro malo

malo quando aliquis semel in die est ebri? vocantes eum porcum, etiam non habeo supponere; Quia meretrices volunt multum pecuniæ & tamen non sunt pulchræ, & dico vobis in veritate, quod in Italia sunt ita distortæ mulieres sicut est possibile, quamvis habent pulcherrimas vestes de serico & Sameloto. Quia quando modicum sunt senes, tunc statim habent curva dorsa & vadunt quasi vellent merdare, etiam comedunt allium & fætent maximè & sunt nigræ, nec sunt ita albæ sicut in Almania. Item, in facie sunt pallentes sicut mors, & quando aliquæ sunt rubræ certum est quod fecerint sibi colorem cum unguentis, ergo non placent mihi mulieres hic, etiam dicunt quod in æstate non est bonum supponere hic. Tunc dico ego: ergo redire voloin Almaniam ubi semper bonũ est supponere, & sępe recordavi qualiter habuimus in Daventria amasias ego & vos, & ivimus in despectum istius domicelli qui etiam amabat vestram amasiam: sed ipsa merdasset ei super os. Sed nunc audivi, qualiter debetis supponere

uxorem

uxorem Joh. Pfeff. causa honestatis, quia est secreta & quasi honesta, & est bonum quando aliquis habet propriam in secreto, & dixit unus ad me quod Joh. Pfeff. semel rixavit vobiscum dicens ad vos: D. Ort. ego vellem quod comederetis ex vestra patella & permitteretis me comedere ex mea, & vos diu non intellexistis, quia ille vir est valde subtilis & semper loquitur enigmatice in proverbiis, sed quidam amicus vester sicut ego audivi ab aliis, exposuit vobis illa arcana verba dicens, ego vellem quod comederetis ex vestra patella quod supponeretis vestram mulierem & permitteretis me comedere ex mea patella, id est, non tangeretis uxorem meam, sed sineretis me eam tangere, ego dixi hic ad quendam Poëtam quod quæreret illam Proverbiam in Proverbiis Erasmi. Respondit mihi, quod non potest invenire. Dixi ei ergo, ille Author non est sufficiens sed diminutus, sed quando audivi hæc de J. P. dixi: quod est nominis invidiosus si facit hoc, quia est una Proverbia quod amicorũ omnia sunt com-

communia: quamvis aliqui dicunt quod uxores debent excipi. Ipse tamen non deberet irasci super vos, quia vos non habetis uxorem: & non habentibus debemus impertire, audivi etiam quod supponitis ancillam Impressoris Quentel, ita quod fecit puerum: hoc non deberetis facere scilicet forare nova foramina, ego semper maneo cum antiquis quę non faciunt pueros, sed hic habeo neque antiquas neque novas, ergo volo redire in Almaniam sicut spero. Valete tamdiu, donec una alauda ponderat C. talenta. D. K.

M. JOHANNES CRAPP. MAgistro Ortuino Gratio. S.

Dominatio vestra scribit mihi qualiter valde gavisa est de Epistola mea Carminali nuper compilata: & scribitis quod vix vidistis similem: & sicut intelligo, vultis quod semper ita debeo vobis scribere, sed dico vobis sicut etiam ipsemet scitis, quod non est possibile quod unus semper facit carmina, vos bene scitis

is de vobis quamvis estis valde facundus & scitis facere pluralia metra. Tamen non semper oleum sicut comuniter dicitur, & aliquando estis luxuriosus ad metra, aliquando ad prosas, & recordor quod semel dixi vobis Coloniæ: D. Ort. faciatis tamen aliquod carmen metricum. Respondistis mihi, non habeo pro nunc Apollinem: & dixistis mihi quod aliquando in x. diebus vix potestis facere unum bonum metrum, quia aër non patitur, & oportet expectare tempus: Unde Ovidius; Tempora labuntur tacitisque senescimus annis. Ego quando semel habeo bonum Apollinem, tunc volo dictare unum & mittere vobis: etiam scribitis mihi quod debeo vobis intimare aliquas novitates: sed nihil scio nisi quod sunt hic tres excellentes Theologi, qui habent magna nomina inter Almanos, & faciunt nobis bonam famam & laudabilem per totam curiam. Duos forte bene novistis, Rev. patrem Dominum Mag. nostrum Jacobum de Hochstraten, Latine dicitur Alta platea: & Magistr. nostr. Petrum

Meyer

Meyer Plebanum Franckfordien. tertius eſt D. Caſpar Prædicator ex Kempten ſacræ Theologiæ Licentiatus propediem Mag. noſtrandus. Ipſi habent hic agere tres cauſas notabiles. Unus ſcilicet Mag. noſter Jacob. habet cauſam fidei contra Johannem Reuchlin qui dicitur eſſe hæreticus, & bene, eſt enim. Secundus habet cauſam competentiæ ſcilicet Mag. noſt. Petrus contra Canonicos Fran. qui non volunt ei dare competentiam ſuam, & ergo venit huc in curiam tribulans eos terribiliter. Tertius ſcilicet D. Caſpar habet cauſam ſacri olei contra quosdam monachos qui habitant extra muros Kempten, & habent ſacrum oleum in monaſterio: & quando homines debent oleari: tunc non habetur ſacrum oleum, & ergo præfatus Licentiatus vult ipſos monachos rectificare, quod debent ſacrum oleum in civitate permittere pro communi ſalute hominum, alia nova non habeo: ſed vos etiam nihil ſcribitis mihi. Neſcio profecto, quomodo demerui de reverentia veſtra.

Com-

Commendo vos Domino Deo: qui vos custodiat quod estis fortis sicut Leo.

Pulcher sicut Absolon: Prudens sicut Salomon.

Dives sicut Asverus: Poeticalis sicut Homerus.

Et sanctus sicut Johannes Baptista: Moriatur Reuchlin Jurista.

Nec non Poëtæ seculares: qui adhuc possent esse vestri scholares.

Ecce non volui facere Carmina & tamen feci: sed nescio, qualiter venit quod feci. Laus Deo. Val. Et sic est finis. Thelos. Tetragrammaton. Datum Romanæ Curiæ.

MAGISTER SIMON POCOPORIUS Magistro Ortuino Gratio S. P. D.

MIrabilis facta est Scientia tua, ex me confortata est & non potero ad eam. Psalmista: Hæc verba possunt appropriari mihi directe: quando

do considero doctrinam Dominationis vestræ quam perspexi nuper ex libro vestro qui intitulatur Orationes Mag. Ortuini. Sancte Deus quomodo crevistis in magnum virum? cum tamen olim fuistis hebes scholaris meus: sed nunc estis super Magistrum, quamvis dicit Scriptura, non est discipulus super Magistrum. Et ergo quando vidi talem librum, tunc clamavi alta voce: O Ortuine! mirabilis facta est scientia tua, ex me confortata est & non potero ad eam. Et bene mirabilis quia nunquam credidi quod potestis sic facere dictamina excellenter & artificialiter ex me: quia de gratia Dei fui resumptor & instructor vester & multum glorior super vobis. Confortata est bene quia olim non fuit ita efficax scientia vestra sed nunc confortata est per instinctū Spiritus Sancti qui illuminavit vos. Et olim (parcatis mihi) non voluistis studere, & sæpe correxi vos quando non sciviſtis mei vel sui cujus casus: & legat legant cujus téporis: Et sæpe dixi ad vos illud metrum; Duræ cervicis es, hæc enim sapere

non

non vales. Sed nunc posſetis me instruere & ego non deberem verecundari quod essem vester discipulus, & ergo dico, non potero ad eam scilicet pervenire, quia ut dicit Socrates quæ supra nos nihil ad nos: sed procedatis sic compilando dictamina & eritis notabilis vir. Vale. Datũ Lubeck.

MAGISTER ACHATIUS LAMpirius, Magistro Ortuino Gratio. S. P. D.

VAlde miror vir honorabilis, quod scribitis omnibus sociis & amicis vestris Romam versus & solum mihi non scribitis, cum dixistis tamen quod vultis semper scribere mihi. Sed melleximb uno qui venit ex Colonia quod velitis libenter habere illam artem de qua dixi vobis semel: videlicet ut facitis quoduna mulier maximè amat unum. Quamvis jam non scripsistis mihi, tamẽ volo mittere vobis: ut potestis videre qualiter diligo vos. Quia non volo aliquid in secreto habere præ vobis, sed volo vos docere quæ veteres sociis nolebant pandere charis. Est au-

tem talis ars illa: Sed non debetis aliquem docere quia ita abscondo illam, quod nó vellem docere fratrem meum. Quia plus amo vos quam fratrem meum. Ergo volo participare vobiscum, & faciatis sic. Quando amatis unam mulierem, tunc debetis quærere quomodo vocatur ipsa, & quomodo vocatur Mater ejus: Sed ponamus casum quod amatis unam quæ vocatur Barbara, & Mater ejus vocatur Elsa. Tunc quæratis unum crinem de capite ipsius Barbaræ & quando habetis illum crinem, debetis esse contritus & confessus vel ad minus dicere confessionem generalem. Deinde faciatis unam imaginem de cæra virginea, & faciatis legere tres missas desuper, ligando illum crinem circum collum ipsius. Postea uno mane audiatis prius missam, deinde accipiatis Ollam novam vitreatam cum aqua & faciatis ignem in una camera clausa undiq; & faciatis fumum de thure, & incendatis unam candelam de cæra nova in qua est modicum de candela Paschali. Deinde dicatis istam Conjurationem super Imagi-

Imaginem : Conjuro te Cæra per virtutem Dei omnipotentis, per novem choros Angelorum, per virtutem Cosdriel: Boldriach: Tornab, Lissiel, Farnach, Pitrax & Starnial, quod velis mihi repræsentare in omni substantia & corporalitate Barbaram Elsæ, ut obediat mihi in omnibus quæ volo. Postea scribatis circum caput imaginis hæc nomina cum stylo argenteo, Astrap † Arnod † Bildrō † Sydra † Et sic ponatis Imaginem in ollam & aquam, & ponite ad ignem, & dicatis istam conjurationem : Conjuro te Barbara Elsæ per virtutem Dei omnipotentis, per novem choros Angelorum, per virtutem Cosdriel, Boldriach, Tornab, Lissiel, Fornach, Pitrax & Starnial, & per virtutem istorum nominum Astrob. Arnod. Bildron. Sydra, quod statim incipias amare me, ita quod sine tardatione velis ad me venire: Quia amore langueo. Et tunc statim quando aqua incipiet fieri calida satis est, quia ita incipiet vos amare quod quando non videt vos, ipsa nescit ubi estis. Probatum est sæpe &

totiens quotiens. Et debetis mihi credere quod ista scientia est valde pretiosa. Et ego non darem vobis nisi amarem vos ita intentionaliter. Ergo vos etiam semel debetis mihi participare unum secretum. Et sic valete cum sanitate vestra. Datum Romanæ Curiæ.

FRATER OTHO FLERSKLIR-drius, M. Ortuino Gratio.

DEvotam orationem meam pro salute venerabilis vir, ut scribitis mihi quod omnes nos Theologi debemus agere gratias omnipotenti Deo, quod pro nunc Theologia est ita in flore, & sunt plures docti Theologi in omnibus partibus Almaniæ. Et omnes homines Domini & servi, nobiles & rustici faciunt eis magnum honorem vocantes eos Magistros nostros propter excellentiam, & deponunt pileos & bareta ante eos dicentes: Commendo me egregitudini vestræ eximie Domine Magister nost. Et quando unus Mag. nost. transit per stratum, tunc omnes honorant eum sicut si venerit unus princeps. Et merito. Quia

Mag.

Mag. noſt. ſunt ſicut Apoſtoli Dei. Sic vos in Epiſtola veſtra ſcribitis mihi magnalia. Sed ego tenebo vobis oppoſitum dicendo: quod bene eſt hoc verum Coloniæ non autem alibi. Et præcipue hic in patria mea M. N. religioſi habent nullum honorem, & Canonici & nobilitares multum parvipendunt eos. Sed ſeculares bene adhuc habent honorem & ſunt in reſpectu. Et hoc videtur mihi indignum. Quia religioſi deberent ſemper habere primum locū, quia ſunt magis clericales, & ſemper religioſus quoad cœleſtitatem eſt ſuper ſecularem clericum. Quia religioſi ſunt apti nati ad perſonandum in divinis laudibus ad gloriam Dei & ſuæ ſanctæ matris virginis Mariæ ſemper benedictæ, & ad gloriam omniū Sanctorum & ſanctorum Martyrum confeſſorum, &c. Ergo videtur mihi magnus error quod plus honorant homines ſeculares quàm religioſos. Etiam ſeculares Theologi in partibus ſuperioribus incipiunt eſſe ſuperbi: & ſunt quaſi contra religioſos: cum tamen ipſi ſunt plus mundiales & tanto

plus remoti à regno cœlorum. Quia vos scitis quod Christus dixit: Vos qui secuti estis me, sedebitis super sedes judicantes xij. tribus Israël. Sed religiosi reliquerunt patrimonia sua & omnia bona, & sunt spreti in mundo, ergo sunt proximi ad regnum cœlorum. Et parcatis mihi quod scribo talia de Theologis secularibus cum vos etiam estis unus. Sed est aliter Coloniæ ubi sunt humiles & reverentiales erga religiosos. Et etiam vos quoad zelositatem estis religiosus: quia dixistis mihi semel Coloniæ: Domine Otho ego credo quod adhuc volo fieri monachus de vestro ordine: quia habeo bonam inclinationem. Et ergo scribo vobis socialiter: Quia displicet mihi valde quod nũc aliqui Theologi seculares sunt ita superbi: sicut hic Doct. Joh. Reys, qui est Prædicator in hac civitate in Summo. Ipse est in magno honore, & omnes Canonici & nobiles valde amant eum: quia scit eis bona verba dare. Sed talis Doctor videtur esse valde contra religiosos intentionatus. Unus dixit mihi qui sæpe fuit cum

eo

eo in mensa, quod ipse omnino tenet unam propriam viam, & neque est Albertista neq; Scotista, neq; Occanista, neque Thomista, sed quando aliquis interrogat eum eximie Dn. Doct. de qua via estis? Respondet de via Christi. Et ipse ridet quando Doctores Theologiæ appellant se M. N. Etiam non multum tenet de religiosis dicens: quod non oporteat induere cappam: sed alias etiam possumus salvari. Et dicit quod Deus non respicit vestes. Et in hoc videtur mihi esse hæreticus, quia est irreverentialis erga religiosos & sanctos patres. Ipse tenet etiam specialem modum prædicandi: & non facit sicut alii, movendo subtiles quæstiones & formando argumenta contra: & solvendo postea & eliciendo Corollaria, sed simpliciter procedit. Et ego miror quod libenter audiant Prædicationes ejus, cum tamen non est artificialis Prædicator: ego consideravi in duobus passibus, quod non est bene intentionatus erga religiosos. Semel quando incepistis vos Colonienses una cũ Ordine nostro universaliter

istam laudabilem contentionem contra J.R. tunc ego portavi ei unam schedulam in qua erat mandatum contra Joh. Reu. quod liber suus deberet comburi, & ipse debet cogi ad revocationem. Et dixi ei sic ut mihi comissum à Provinciali nostro: eximie Dn. M. nost. hic habet eximietas vestra unum mandatum quod Reu. est hæreticus & liber ejus debet comburi. Ergo velitis publicare super cancellas: & cum hoc rogamus vos quod velitis stare nobiscum contra prædictum hęreticum. Tunc ipse legit mandatum. Et postea dixit: ego non video nisi quod est mandatũ quod speculum oculare non debet vendi publicè: usque ad cognitionem & decisionem causæ. Ego non intelligo quod Reu. debet dici hæretic⁹. Respondi: quod præsumitur ex quo prohibitũ est quod liber suus non debet vendi, & rogavi eum quod vult causam nostram cõmendare in cancellis. Respondit: Permittatis me in pace: ego sum hic quod debeo seminare verbum Dei, & non debeo scandalizare quenquam. Quia scriptum est. Qui scandali-

dalizaverit unum ex minimis istis &c. Et sic non potui impetrare quod vellet adjuvare causam fidei. In alio passu notavi. Quando fuit hic frater Jacobus de Ordine nostro & seminavit indulgentias quas impetravimus Romæ pro monasterio Augustensi, tunc etiam rogavit prædictum Doctorem Reys quod in ambone vellet laudare illas indulgentias, & hortare mulieres & alios quod darent pecuniam ad cistam, quia esset bene datum. Sed ipse permisit eum dicere, quicquid voluit & tamen non voluit dicere unum verbum de indulgentiis, & frater Jacobus semel dixit ad eum: Ecce vos invidetis nobis quod debemus colligere pecuniam, & tamen colligemus, etiamsi deberet vobis cor frangi. Et dixit etiam in ambone: ecce hic habetis indulgentias: & literas indulgentiales, & quod scriptū est in illis est ita verum & credendū sicut Evangelium. Et quando accipitis illas indulgentias tunc estis ita absoluti sicut si Christus met venisset & absolvisset vos. Tunc Doctor Reys tenuit oppositum, dicens:

Nihil est comparandum cum Evangelio: & qui bene facit: bene vivit. Et si aliquis centies acceperit istas indulgentias & non bene vixerit: peribit, nec adjuvabitur per istas indulgentias. Sed econtra si quis bene vixerit: vel post peccata pœnitentiam egerit & vitam emendabit: ecce ego prædico ei quod erit habitator regni cœlorum nec indigebit ullis aliis auxiliis. Et sic notavi quod iste Doctor Reysi est inimicus religiosorum: & videtur etiam mihi quod favet J.R. quamvis nescio, ergo videtis quid sit dicendum. Bene concedo quod Theologi Coloniæ sint in magna veneratione: & quod Theologi seculares & mundani sunt in magna unione cum religiosis: sed hic non est ita. Spero tamen quod quando Reuchlin erit superatus, tunc Theologi gaudebunt invicem: quod præstet nobis Salvator noster unigenitus Amen. Datum Herbypoli.

PETRUS DE WORMATIA
M. Ort. Gratio. S. P. D.

VIr eximie secundum quod estis mihi naturaliter inclinatus & multum favetis

retis mihi: ego etiam volo vobis facere possibilia. Dixistis mihi autem: O Petre quando venitis Romam: videte an sunt novi libri & mittatis mihi aliquos. Ecce habetis unum novum librum qui est hic impressus. Et quia estis Poëta credo quod potestis vos multum ex illo meliorare. Quia audivi hic in audientia ab uno Notario: qui debet esse perfectus in tali arte: quod iste liber est fons Poëtriæ: & autor ejus qui vocatur Homerus est pater omniũ Poëtarum: & dixit quod est adhuc alius Homerus in Græco: tunc dixi: quid mihi cum Græco? Ille Latinus est melior: quia volo eum in Almaniam mittere M. Ort. qui non curat illas Græcas fantasias. Et interrogavi eum quid continetur in tali libro? Respondit quod tractat de quibusdam viris qui vocantur Græci: qui bellaverunt cum aliis viris qui vocantur Trojani, quos etiam audivi prius nominare. Et isti Trojani habuerunt unam magnam civitatem, & illi Græci posuerunt se ante civitatem & jacuerunt ibi bene x. annos, tunc Trojani aliquando

exiverunt ad eos & percusserunt se realiter cum ipsis : & interfecerunt se mirabiliter ad invicem : ita quod totus campus sanguinavit: & fuit ibi quædam aqua quæ fuit colorata per sanguinem, & fuit per totum rubicata, ita quod fluxit sicut si esset sanguis: & clamor audiebatur in cœlo, & unus projecit unum lapidem quem xij. viri non possent elevare, & unus equus incepit loqui & prophetizavit. Sed non credo talia quia videntur mihi impossibilia: & tamen nescio, an talis liber est multum autenticus. Rogo scribatis mihi de eo; & faciatis me cognoscere quod tenetis. Et cum hoc valete. Datum Romæ.

JOHANNES GERILAMBIUS Magistro Ortuino Gratio.

SIcut scribitur : Amicus in necessitate probatur: volo etiam videre an adhuc habetis memoriã mei. Et possum videre tali medio: præsentiũ lator est consanguineus meus & habet bonum ingenium & intendit studere in artib. tunc pater suus voluit eum huc facere ad Universitatem:

& ego

& ego dissuasi, quia volo quod studet in via antiquorum sicut ego studui. Et rogo quod mittatis eum vobis esse cōmendatum. Quamvis ego sum Albertista, non curo tamen quod faciatis eum ad bursam Montis, ubi student in via Thomæ; Quia ille Rector est superioristа, & etiam non est magna differentia inter Thomistas & Albertistas, nisi quod Albertistæ tenent quod adjectiva appellant, & quod corpus mobile est subjectum in Physica. Sed Thomistæ tenent quod adjectiva non appellant: & quod ens mobile est subjectum in Physica. Etiam Albertistæ dicunt quod Logica est de secundis intentionibus in ordine ad primas. Thomistæ vero dicunt quod est de primis intentionibus in ordinè ad secundas. Item Albertistæ tenent quod mobile positum in vacuo movetur successive. Thomistæ dicunt quod mobile positum in vacuo movetur in instanti. Etiam Albertistæ dicunt quod Galaxia est naturæ cœlestis. Thomistæ dicunt quod Galaxia est naturę elementaris. Sed non multū refert sic tenere

dummodo sit aliquis antiquus: & volo quod iste juvenis comedat in Bursa, & quod teneatis eum sub rigore: ne currat exterius quando sibi placet. Et quando facit aliquem excessum, detis ei disciplinam. Quia scribitur Prov. xxiij. Noli subtrahere à puero disciplinam: si percusseris eum virga non morietur. Tu virga percuties eum: & animam ejus de inferno liberabis. Et teneatis eum in consuetudine quod semper intrat disputationes bursales: & quod non visitat lectiones Cæsarii vel aliorum Poetarum. Gaudeo quod scripsistis mihi quod Buschius non est amplius Coloniæ, quia ipse fuit magnum impedimentum Universitatis, seducens supposita cum sua Poetria. Sunt hic etiam duo Poetæ Eobanus Hessus & Petrejus Aperbachus qui sunt inimici mei: sed ego non curo eos. Ubicunque vident me: loquuntur de causa Joh. Reu. & dant ei rectum, & obloquuntur Theologis: ego autem taceo: quamvis nuper dixi: Joh. Pfeff. bene scit ei dicere qualis est: & ostendi eis librum ipsius qui intitu-

latur

latur Defensio Joh. Pfeff. contra famosas & sic abivi. Det Dominus Deus: quod sententia vadat pro vobis aliàs isti Poetæ facerent nobis magna frivola. Sed habeatis vobis illum juvenem commendatum & valeatis. Datum Erfordiæ.

MAGISTER CUNRADUS UNCkebunck. Magist Ortuino Gratio. S. P. D.

OS habent & non loquentur: oculos habēt & non videbunt: aures habēt & non audient, Psalmista, hæc verba possunt sic introduci & thematizari ad propositum meum: M. Ort. habet os & non loquitur, ita ut semel diceret alicui Curtisano qui tendit Romam: salutetis mihi D. Cunradum Unckebunck. Et habet oculos & non videt: quia scripsi ei multas literas & non respondet mihi quasi non legens seu videns. Et tertio habet aures & non audit, quia commendavi multis sociis quando iverunt ad partes ut salutarent eum. Sed ipse non audivit salutationes meas, quia non respondit illis. Ergo peccatis valde quia ego amo vos:

& ergo

&ergo debetis me iterum amare. Sed non facitis quia vos scribitis mihi nihil. Et vellem libenter quod sæpissime scriberetis mihi: quia quando lego literas vestras, lætificant me in corde intus. Attamen intellexi quòd habetis paucos auditores, & est querela vestra quod Buschius & Cæsarius trahunt vobis scholares & suppositabinde, cum tamen ipsi non sciunt ita exponere Poëtas allegoricè sicut vos: & superallegare sacram Scripturam. Credo quod diabolus est in illis Poëtis. Ipsi destruunt omnes Universitates, & audivi ab uno antiquo M. Lipsensi qui fuit Mag. 36. annorum: & dixit mihi quando ipse fuisset juvenis, tunc illa Universitas bene stetisset: quia in viginti miliaribus nullus Poëta fuisset. Et dixit etiam quod tunc suppositadiligenter compleverunt lectiones suas formales & materiales seu bursales: & fuit magnum scandalum quod aliquis studens iret in platea & non haberet Petrum Hispanum aut parva Logicalia sub brachio. Et si fuerunt Grammatici, tunc portabant partes Alexandri vel vade mecum:

cum, vel Exercitium puerorum, aut Opus minus, aut dicta Joh. Sinthen. Et in scholis advertebant diligenter : & habuerunt in honore Magist. artium: & quando viderunt unum Mag. tunc fuerunt perterriti quasi viderent unum diabolum. Et dixit etiam quod protunc quater in anno promovebantur Bacularii, & semper pro una vice sunt sexaginta aut quinquaginta. Et illo tempore Universitas illa fuit multum in flore, & quando unus sterit per annum cum dimidio, fuit promotus in bacularium: & per tres annos aut duos cum dimidio in Magistrum: & sic parentes eorum fuerunt contenti, & libenter exposuerunt pecunias. Quia videbant quod filii sui venerunt ad honores. Sed nunc suppositа volunt audire Virgilium & Plinium & alios novos autores: & licet audiunt per quinq; annos, tamen non promoventur. Et sic quando revertuntur in patriam, dicunt eis parentes: Quid es? Respondent quod sunt nihil, sed studuerunt in Poësi. Tunc parentes non sciunt quid est. Et quando vident quod

non

non ſunt grammatici tunc ſunt male contenti ſuper illam Univerſitatem: & pœnitent de pecunia. Et dicunt poſtea alii: Non mittatis filios veſtros ad Univerſitatem quia nihil ſtudent: trufantes in plateis per noctē. Et eſt inutilis pecunia quæ datur ad ſtudium. Et dixit mihi amplius talis Magiſter, quod tempore ſuo fuerunt bene duo millia ſtudentes in Liptzick & Erfordiæ totidem. Et Viennæ quatuor millia, & Coloniæ etiam tot: & ſic de aliis. Nunc autem in omnibus Univerſitatib. non ſunt tot ſuppoſita ſicut tunc in una aut duabus. Et Magiſtri Lipſenſes nunc valde conqueruntur de paucitate ſuppoſitorum. Quia Poetæ faciunt eis damnū. Et quando parentes mittunt filios ſuos in burſas & collegia: non volunt ibi manere: ſed vadunt ad Poetas & ſtudent nequitias. Et dixit mihi quod ipſe Liptzick olim habuit quadraginta domicellos: & quando ivit in Eccleſiam vel ad forum vel ſpaciatum in Rubetum, tunc iverunt poſt eum. Et fuit tunc magnus exceſſus ſtudere in Poetria. Et quando unus confiteba-

fitebatur in confessione quod occulte audivit Virgilium ab uno Baculario, tunc sacerdos imponebat ei magnam pœnitentiam; Videlicet jejunare singulis sextis feriis, vel orare cotidie septem Psalmos pœnitentiales. Et juravit mihi in conscientia sua quod vidit quod unus Magistrandus fuit rejectus, quia unus de examinatoribꝰ semel in die festo vidit ipsum legere in Terèntio: utinam adhuc staret ita in Universitatibus: tunc etiam ego non vellem ita servire hic in curia. Quia quid debemus facere in Universitatibus? Nos non habemus proficuitatem; Quia socii non volunt amplius stare in bursis vel sub Magistris: Et quando sunt viginti studentes, vix unus intendit procedere ad gradus. Sed omnes alii volunt studere in humanitate. Et quando unus M. legit tunc non habet auditores: quia Poetæ in resumptionibus suis habent tot auditores quod est mirabile. Sic omnes Universitates per totam Almaniam minorantur. Ergo debemus Deũ orare quod moriantur omnes Poetæ: quia expedit vobis ut unus moria-

moriatur &c. Id est ut Poëtæ quorum sunt pauci in qualibet Universitate morantur potiꝰ quam quod tot Universitates pereant. Vos autem scribite mihi post hac: vel faciam unam longam querelam de negligentiis vestris commissis. Valete. Datum Romæ.

FRATER BENEDICTUS DE Scotia. M. Ort. Gratio.

FRaternali & affectuosa dilectione salutis loco præmissa: notũ facio vobis sicut petitis quod Epistola vestra est mihi præsentata in festo S. Michaelis, & vobis respondere ad proximas vestras articulariter. Primo quæritis, quare nos fratres Prædicatores cantamus grossiori voce quã alii Religiosi. Dico quod non ob aliã rationẽ puto nisi quod scribitur Esai. lix. Rugiemus quasi ursi omnes & quasi columbæ gememus. Et propterea credo quod S. Dominicus voluit implere istam prophetiam. Secundo quæritis quod teneo an S. Thomas vel S. Dominicus sit sanctior. Dico quod sunt variæ opiniones, & Doctores Ordinis nostri variis modis

bus disputant. Aliqui tenent quod S. Dominicus est sanctior merito vitæ: sed non merito Doctrinæ: & per contrarium: S. Thomas est sanctior merito doctrinę, nō merito vitæ. Alii putant quod simpliciter S. Dominicus est sanctior, & probant duabus rationibus. Prima est, quia S. Dominicus est sanctior Ordinis nostri: & sic S. Thomas qui est de illo Ordine fuit ejus discipulus. Sed non discipulus super Magistrum. Ergo. Secunda est, quia doctrina non habet prærogativam ad vitam & gesta, & ergo licet. S. Thomas fuit doctior quam S. Dominicus tamen non propterea etiam est sanctior. Alii volunt quod simpliciter S. Thomas est sanctior, quia non est alius Doctor inter omnes Sanctos qui appellatur Doctor sanctus præterquam S. Thomas. Et ergo sicut Aristoteles appellatur Philosophus & Paulus Apostolus: sic. sanct. Thomas propter eminentiam vocatur sanctus. Et ergo non solum in doctrina sed etiam in sanctitate est major quam S. Dominicus. Respondetur quod S. Thomas vocatur sanctus, non quod est sanctior omnibus

mnibus aliis sanctis simpliciter, sed tamen inter sanctos Doctores est sanctior. Et si non est sanctior quã S. Dominicus, quod etiam dixit mihi unus antiquus de ordine nostro: quod vult mihi ostendere in uno libro veterissimo: quod prohibitum est disputare de superioritate inter istos duos Sanctos. Et ergo relinquo hanc quæstionem & non volo eam decidere. Tertio quæritis, an etiam puto quod Johannes Pfefferkorn perseverabit in fide Christiana? Respondeo quod per Deum nescio quid debeo dicere. Quia est valde periculosum. Vos bene scitis illud exemplum ad sanctum Andream Coloniæ: qualiter unus Decanus ejusdem Ecclesiæ Judæus baptizatus diutissime mansit in fide Christiana; & vixit rectissime. Sed postea in articulo mortis jussit sibi portare unum leporem & canem; & misit eos currere, tunc statim canis apprehendit leporem. Tunc iterum jussit currere unũ cattum & murem, & cattus apprehendit murem. Et dixit multis circumstantibus: Videtis quod ista animalia non dimit-

mittunt naturam suam? Sic etiam Judæus nunquam dimittit fidē suam, ergo etiam hodie volo morī, mori, sicut bonus Judæus: & mortuus est. Tunc cives Colon. ad memoriam facti illius fecerunt has æreas imagines quæ adhuc sunt super murum ante Cœmeteriū. Item audivi de alio, qui similiter in articulo mortis constitutus, jussit sibi portare unum lapidem magnum: & ponere eum in olla cum aqua, & ponere ad ignem ad coquendum: & stetit bene tres dies apud ignem, tunc quæsivit an esset coctus. Responderunt quod non: quia non est possibile quod unus lapis deberet coqui. Tunc respondit ipse. Sicut iste lapis nunquam fit mollis apud ignem, ita etiam nunquam aliquis Judæus fit recte Christianus. Sed faciunt hoc propter lucrum vel propter timorē, vel propterea quod possint facere unam proditionem. Et ego hodie volo mori sic infidelis Judæus: Ergo per Deum Mag. Ott. timendum est valde de Joh. Pfeffer. quamvis spero quod Dominus Deus dabit ei specialem gratiam & conservabit

eum

eum in fide: & nos debemus utiq; semper dicere quod pro certo semper manebit Christianus propter Joh. Reuchl. & suos adhærentes. Quarto interrogatis quid teneo de propriis nominibus: an careant in plurali numero sicut tenent antiqui Grammatici Alexander & alii: an vero habent pluralem sicut opinantur moderni & novi ut Diomedes & Priscianus? Respondeo, quod dicendum est: quod propria careant plurali in quantum propria. Sed aliquando tamen declinantur in plurali: & tunc debent exponi per appellativa: ut duo Jacobi, id est duo Apostoli qui fuerunt nominati Jacobus: duo Catones, id est, duo reges vel sapientes Senatores Romani vocati taliter. Tres Mariæ, id est, tres mulieres habentes tale nomen. Respondi vobis pro posse meo, Si scirem melius: etiam melius respondebo vobis. Et ergo accipiatis in bonam partem. Et salutate mihi plurimum M. N. Arnoldum de Tungaris præceptorem singulariſſimum, & Valete. D. S.

JOHAN.

JOHANNES KALB
Mag. Ort. Gratio.

SAlutem amicabilem. Honorabilis Domine, Venerabilis Dn. Mag. sciatis quod miror valde: quomodo sic potestis me tribulare scribēdo mihi semper: Scribatis mihi tamen aliquid novi. Et semper vultis scire novalia, cum tamen ego habeo alia ad agendum. Et ergo non possum multum curare de novitatibus: quia oportet me currere hinc inde & sollicitare, si non volo perdere sententiam & venire de beneficio illo. Sed tamen si vultis esse contentus, tunc semel volo scribere vobis: ita quod postea permittatis me in pace cum novitatibus. Vos bene audivistis qualiter Papa habuit unum magnū animal quod vocatum fuit Elephas, & habuit ipsum in magno honore. Et valde amavit illud. Nunc igitur debetis scire, quod tale animal est mortuum. Et quando fuit infirmum, tunc Papa fuit in magna tristitia, & vocavit medicos plures, & dixit eis: Si est possibile, sanate mihi E-

lephas, tunc fecerunt magnam diligentiam & viderunt ei urinam: & dederunt ei unam purgationem quæ constat quinque centum aureos: sed tamen non potuerunt Elephas facere merdare, & sic est mortuum. Et Papa dolet multum super Elephas. Et dicunt quod daret mille ducatos pro Elephas. Quia fuit mirabile animal habens longum rostrum in magna quantitate. Et quando vidit Papam tunc geniculavit ei & dixit cum terribili voce bat. bar. bar. Et credo quod non est simile animal in mundo Dicunt quod rex Franciæ & rex Carolus fecerunt pacem ad multos annos & juraverunt invicem. Sed videtur aliquibus quod talis pax est cautelosa, & non durabit diu. Ego nescio quomodo est, etiam non multum curo. Quia quando venio iterum ad Almaniã tunc ibo ad Pastoriam meam & habebo bonos dies. Quia habeo ibi multas aucas & gallinas & anetas, & possum habere in domo mea quinque vel sex vaccas, quæ dabunt mihi lac quod facio Caseos & Butyrũ. Quia volo habere Cocam quæ facit

mihi

mihi talia. Et debet esse antiqua. Quia si esset juvenis, tunc faceret mihi tentationes carnis, ita quod possem peccare. Ipsa etiã debet mihi nere, quia emam ei linum. Et volo habere duos vel tres porcos & volo eos impinguare quod faciunt mihi bonum lardum. Quia ante omnia volo in domo mea habere bona coqualia. Etiam volo semel mactare unum taurum, & dimidium volo vendere rusticis, & dimidium volo suspendere in fumo. Et retro domum habeo hortum ubi volo seminare Allium, Cœpas, Petrosilium, & volo habere Olera & Rapas & alia. Et ego volo in hyeme sedere in stuba mea & studere quod possim rusticis prædicare in Sermonibus parati vel discipuli, vel etiam in Biblia, ita quod ero habituatus ad prædicandum. Et in æstate volo ire piscatum vel laborare in horto, & non volo curare de bellis, quia volo esse pro me, & dicere orationes meas & legere missas, & non curare ista mundana negotia quæ afferunt perditionem animæ. Valete. Datum Romanæ Curiæ.

PHILIPPUS SARTORIS DE Erfordia Magistro Ortuino Gratio.

SAlutes honorabiliter optandas, honorabilitati vestræ venerabilis Domine Magister, sicut nuper scripsistis mihi quod quidam Poëta in Almania dictus Erasmus Roterodamus, componit multos libros, & præcipue composuit unam epistolam ad Papam, in qua cõmendavit Joh. Reuch. Sciatis quod vidi illam Epistolam. Sed adhuc vidi unum alium librum magnum qui intitulatur novum Testamentum, & misit illum librum ad Papam. Sed spero quod non fiet. Quia Magister sacri Pallacii qui est vir notabilis & magnæ reputationis dixit, quod vult probare quod Erasmus ille est hæreticus, quia in quibusdam passibus reprehendit Doctorem sanctum, & nihil tenet de Theologis. Et cum hoc scripsit unam materiam quæ vocatur Moria Erasmi quæ habet multas propositiones scandalizativas & parum reverentiales: & aliquando

quando continet apertas blaſphemias. Quapropter Parrhiſienſes volunt comburere talem librum. Ergo etiam non credo quod Papa authenticabit illum magnum librum. Etiam Mag. noſt. Jacobus de alta platea eſt in bona ſperantia. Heri invitavit me ad collationem: & dixit mihi veraciter quod Cardinalis dixit ſibi: quod debet habere ſententiam pro ſe. Sed Johannes Wick qui eſt Procurator Johannis Reuchlin facit ei magnam inſtantiam: ego ſemel aſſui quod Magiſt. noſt. Jacobus dixit ad eum: Ecce tu jam es contra me: & credas mihi firmiter: ſi habuero victoriam, ego tribulabo te ita quod in tota Almania non eris ſecurus. Et iterum dixit ad eum: ego ſcio quod Reu. non habet tibi dare pecuniam, & tu es ita temerarius quod vis tibi totum Ordinem ad inimicitiam facere. Poſtea eſt unus alius ſcilicet Doctor Martinus Groningen: qui debet transferre Speculum oculare. Ego intellexi quod Magiſter noſter Jacobus dabit ei centum ducatos in occulto quod falſificavit Speculum ocu-

lare : & si faciet tunc eritis victores. Et spero quod ille Doctor faciet : de talibus quicquid scitis, debetis mihi scribere. Valete ex Roma.

M. ADOLPHUS CLINGESOR Magistro Ortuino Gratio.

SIcut nuper intellexistis de me quod solent hic mecum disputare de Joh. Reuchl. in causa fidei. Sciatis quod postquam misistis mihi illum librum Johannis Pfefferkorn qui intitulatur Defensio Joh. Pfefferkorn contra famosas, tunc ivi ad quendam qui semper tenet mihi oppositum & ostendi ei in illo libro circa finem scilicet O.ij. ubi sic scribitur an. xx. annos si bene memini nobis Colo. à Joh. Lichtenberger sive peregrino Ruth eremita (cujus Prognostica Moguntiæ tã Latinè quàm Teutonicè impressa sunt) vaticinata fuisse. Sic enim scribit fol. xvi. Attendite ô vos Philo. Colon. ne lupi rapaces introeant in ovile vestrum. Nam temporibus vestris exsurgent nova & inaudita in Ecclesiis vestris quæ Almipotens

tens avertat. Cum ille legisset stetit modicum & pensavit. Deinde dixit: Ego miror stultitiam Theol. Creditis quod omnes homines sunt pueri: quod possetis eis persuadere talia? Sed quia Theol. Colon. volunt ita subtiles videri, ego ostendam vobis etiam unam prophetiam de J. Reu. quæ magis erit ad propositum. Et postea demonstrabo etiam illam Prophetiam quam illi ponunt: quod est pro Reuch. & non contra eum: videatis igitur Soph. 1. ubi Propheta sic dicit: Et erit in tempore illo scrutabor Jerusa. in lucernis & visitabo super defixos in fæcibus suis: qui dicunt in cordibus suis &c. Nunc quia vos Colon prætenditis Scripturas trahere ad placitum vestrum: Audiatis quomodo etiam ego possum exponere verba Prophetæ. Dicit ergo Dominus per os Prophetæ, & erit in die illa: Scrutabor Jerusal. 1. visitabo Ecclesiam meam: cogitans reformare eam, tollere errores si sunt aliqui in ea: hoc faciam in lucernis, id est, meditantibus doctissimis viris sicut sunt in Almania Eras. Roterod. Joh. Reuth.

& Mutianus Ruffus & alii, & visitabo super viros, id est Theologos, defixos, id est obstinaciter induratos: in fœcibus suis, id est, in quadam sordida & tenebricola & inepta Theologia: quam ante pauca secula usurpaverunt sibi: relinquentes illos antiquos & literatos Theologos qui in vera luce scripturarum ambulaverunt. Ipsi autem non sciunt neq; Latinas neque Græcas neq; Hæbraicas literas: ut possent scripturas intelligere. Et ergo relicta vera & originali Theologia nihil amplius faciunt nisi quod disputant & argumentantur & movent inutiles quæstiones. Et ista faciendo dicunt se defendere fidem Catholicam: cum tamen neminem apud se habeant qui pugnat contra fidem: & sic inutiliter perdunt tempora & non conferunt aliquam utilitatem in Ecclesia Dei. Sed si disputationes eorum haberent aliquam utilitatem, tunc possent illam vertere ad commodum Ecclesiæ fidei Catholicæ, eundo per mundū & prædicare verbum Dei sicut Apostoli: & disputare contra Græcos quod redeant in unio-

unionem in Ecclesia Romana. Vel si non vellent longè abire: saltem irent in Bohemiam concludentes illam gentem cum Argumentis & Syllogismis suis. Sed hoc non faciunt. Verum ibi disputant ubi nō est opus. Ergo visitabit eos Dominus: & mittet quosdā alios Doctores Græce Latine & Hæbraice doctos; qui ejectis illis fœcibus, id est ablatis illis ineptis Cavillationibus & adulterinis Theologis & obscuris commentationibus: adducent lucernas suas & illustrabunt Scripturas, & restituent nobis antiquam & verā Theologiam, sicut nuper ille prænominatus Erasmus emendavit libros sancti Hieronymi & fecit eos imprimi. Etiam emendavit novum Testamentum: quod ego credo esse majori utilitati quam si viginti millia Scotistæ vel Thomistæ centum annos disputarent de Ente & essentia. Postquam dixit talia, respondi ego: Custodiat me Dominus Deus! quid audio? Vos de facto estis excommunicatus: & volui abire ab eo: tunc tenuit me dicens: Audiatis tamen finem. Respondi; Nolo audire

dire finem. Tunc dixit: Audiatis ergo solum quomodo exponam prophetiam, & cogitavi mecum quod volo audire: quia nihil nocet audire unum excommunicatum, dummodo aliquis non bibit vel comedit secum, tunc incepit sic: Attendite ô vos Philosophi Colonienses. Non dixit Theologi, sed Philosophi; Quia Theol. Colonienſium potius est Philosophia item ars Sophistica, quam Theologia dicenda, quia nihil aliud est quam garrulitas diabolica & inanis loquacitas. Ne lupi rapaces, scilicet Jacobus de Hochstraten, Arnoldus de Tungaris & similes, qui falsitate & fraudibus suis violenter & ferociter invadunt innocentes oves, quales sunt & fuerunt Petrus Ravennas & Joh. Reuchlin volentes eos declarare hæreticos propter doctrinam & laudem suam cui ipsi invident. Et quia vident quod ipsi non possunt talia efficere qualia isti doctissimi viri, ergo vellent libenter perdere eos. Hi sunt igitur lupi rapaces, qui insidiantur famæ ac vitæ innocentum. Et sic per septem jam annos rapuerunt & tractave-

&averunt hinc inde miſerum ſenem. J R. Et niſi omnipotens Deus avertiſſet illud malum, omnino devoraſſent eum. Et non poteſt exponi quod Reuch. ſit ille lupus rapax. Quia in tota ſua vita neminem rapuit, id eſt, neminem falſo accuſavit vel contra vitam vel famam ejus vel ſcriptis egit. Sed attendatis quid ſonant ſequentia verba. Introivit in ovile veſtrum. Quia ille bonus Reu. nunquam intravit ſtudium Colon. Immò nunquam habuit curam de Theol. Colonien. vel eccleſia Colo. Sed habuit alia agere majoris utilitatis. Ergo ipſe non poteſt dici unus ex illis lupis rapacibus de quibus Lichtenberger ſentit, qui debet eſſe ex ovili Colon. Conſequenter. Nam temporibus veſtris exſurgent nova & inaudita. Bene nova & inaudita: Quia neque oculus vidit, neque auris audivit, neq; cor in homine deſcendit, quod ita doctus & probus vir, qui tam multis profuit; & nemini unquam nocuit, in ſumma ſenectute ſua debet ita crudeliter & perfide vexari & conturbari & perſecutionem pati. Et ergo ſequi-

tur in Ecclesiis vestris, quapropter non potest de Reuchlin allegari: quia ipse benignissime vivit extra Ecclesiam Colonienſem: scilicet in Episcopatu Constantienſi. Et sic spero quod venient canes: id est fideles custodes ovium: qui sine invidia & malevolentia humiliter & fideliter pascent oves Christi, id est, populum Christianum, & dilacerabunt illos lupos qui vastaverunt ovile Dei, & purgabunt Ecclesiam Dei, id est, ejicient illos sordidos & fœculentos Theologos qui nihil sciunt, & omnia scire prætendunt. Postquam talia dixit, recessi ab eo: & juravi ad sancta sanctorum quod volo scribere ad Colon. Peto ergo humiliter quod velitis ista dicere Magistris nostris & Joh. Pfefferkorn, qui est quasi scriptor Colonienſiũ, & scit mirabiliter componere, ut bene vexet eos scriptis suis. Ille qui dixit ista, est natus ex Perlin, si vultis nomen ejus scire, tunc scribatis mihi & dicam vobis. Ipse stetit Bononiæ, ubi fuit bene castigatus: sed tamen adhuc loquitur contra Theologos & est male Christianus: &

manet

manet in pravitate sua: & ergo morietur in gehenna, à qua Dominus Deus conservet vos & Theologos & fratres Prædicatores per omnia secula seculorum, Amen. Datum Franckfordiæ apud Oderam.

JOHANNES HELFERICH LAtine Jupiter Magistro Ortuino.

SAlutem cum humilima commendatione sui venerabilis Domine Magister, sicut scribitis mihi quod habetis admirationem abinde quod voco me Jupiter. Sciatis quod quando steti Viennæ tunc audivi lectiones in Poëtria: & fuit ibi quidam juvenis Poëta qui fuit discipulus Cunradi Celtis, & vocatur Georgius Sibutus, ipse fuit socius meus & semper fuimus una. Et dixit mihi, tu debes vocari Jupiter: quia Jupiter Latinè est idem quod Helferich Teutonice, & sic vocant me nunc Jupiter. Sed ille Poëta nunc est Wittenberg ibi accepit unam antiquam vetulam, quæ vixit annis septuaginta octo vel paulo plus. Ego fui semel in domo ejus: quando ambulavi ex Pruf-

sia tunc illa vetula sedit retro fornacem. Tunc dixi ei est ista mater vestra? Respondit. Non, sed est fœmina & uxor mea. Et dixi ei. Quare sumpsistis ita antiquam vetulam? Respondit quod est adhuc bona in fornicatione. Et etiam habet multum pecuniæ & scit facere bonam cervisiam: & postea vendit eam & colligit pecuniã. Tunc dixi: bene feciſtis. Et interrogavi quomodo vocatur fœmina vestra? Respondit, & ego voco eam Catinna mea: Lesbia mea, & Cynthia mea. Sed transeãt illa. Scribitis quod videtur vobis quod statim erit extremum judicium. Quia mundus ita nunc est pejoratus quod non est possibile quod potest amplius pejorari: & homines habent sic malos gestus quod est mirabile. Quia juvenes volunt se æquiparare senibus: & discipuli Magistris, & Juristæ Theologis: & est magna confusio: & surgunt multi hæretici & pseudo-Christiani, Joh. Reuchl. Erasmus Roterodamus: Bilibaldus nescio quis & Ulricus Huttenus, Hermanus Buschius, Jacobus Wimphelingus qui scripsit

pſit contra Auguſtinen. & Sebaſt. Brant, qui ſcripſit contra Prædicatores (quod ſit Deo conqueſtum) & temerarie vituperat eos. Et ſic multa ſcandala ſurgunt in fide, & bene credo vobis, quia legi quod talia debent immediate præcedere extremum judicium. Sed adhuc aliud volo ſignificare vobis quod audivi, & dictum eſt mihi veracitet ab uno religioſo patre: quod dicitur pro certo quod Antichriſt⁹ eſt natus: ſed eſt adhuc parvus. Etiam dixit quod facta eſt quædam revelatio cuidam ordinis Carthuſienſium, qui quando ſemel dormivit in cella ſua audivit unam vocem de cœlo dicentem Peribit mundus: peribit mundus: peribit mundus. Tunc ille Religioſus timuit & voluit aliquid dicere: ſed occulte fecit orationes ſuas contra tentationem diaboli. Tunc incepit iterum clamare vox illa & etiam tertio incepit. Tunc ipſe intelligens in ſpiritu quod eſſet vox Domini. Reſpondit: Dn. quare. Reſpondit vox illa. Propter peccata ſua, tunc iterum dixit religioſus: Dn. quando? Reſpondit vos illa adhuc

huc in x. annis, propterea timeo valde. Et quando ambulavi per Bononiam, audivi quod est ibi unus cives qui habet spiritum qui vocatur Rilla: & ille spiritus mirabilia dicit ei de rege Franciæ & Imperatore & Papa: & de fine mundi. Ego legi prophetias ejus. Sic scripsi vobis quid ego scio. Cum hoc sitis commendatus Domino Deo. D. K. L.

HENRICUS SCHLUNTZ, Magistro Ortuino Gratio.

AMicitiam & servitutē Dominationi vestræ à parte ante semper, & quicquid possum pro dominatione vestra hic & ubique & in omnibus locis & honestis venerabilis Domine Magister, mitto dominationi vestræ hic unum notabilem & multum proficualem librum, & videtur mihi quod talis liber est compositus multum artificialiter, habens in se propositiones valde magistrales: & vocatur rationale divinorum: ego emi hic quando fui in nundinis, & dixi iste liber est pro Magistro Ortuino, laudetur Deus quod inveni

inveni eum. Quia volo ei mittere: ſicut ipſe nuper miſit mihi librum Joh. Pfefferkorn qui intitulatur Defenſio Johan. Pfeff. contra famoſas: quem talis vir compoſuit intentionaliter defenſorium ſacræ fidei Catholicæ contra Joh. Reuchl. & ſequaces, dando eis bonas ſcommas. Sed poſſetis dicere. Quare talis mittit mihi talem librum? Credit quod non met habeo libros ſatis? Reſpondeo quod non facio propterea. Et quando putatis quod miſi vobis talem librum propterea: tunc facitis mihi injuriam: quia feci cum bona opinione. Et non debetis credere quod parvipendo vos: quod habetis paucos libros: quia ſcio quod habetis multos libros. Quia vidi bene quando fui in ſtuffa veſtra Coloniæ: quod habuiſtis multos libros in magna & in parva forma, & aliqui fuerunt ligati in afferibus: aliqui in Bergamenibus, & aliqui fuerunt per totum cum corio rubeo & viridi & nigro: aliqui pro dimidio ſupertracti, & vos ſediſtis habens flabellum in manu ad purgandum pulveres abinde. Tunc ego dixi,

Magi-

Magiſter Ortuine, vos per Deos habetis multos pulchros libros, & tenetis eos in magno honore. Tunc dixiſtis mihi quod ita debeo cognoſcere, quando aliquis eſt doctus vel non. Quia qui honorat libros, honorat etiam ſcientias. Et ècontra qui non honorat libros etiam non honorat ſcientias. Et tenui in corde meo tale dogma & tenebo per omnia ſeculorum ſecula Amen. Datum in Nurnberga.

JOHANNES SCHLUNTZIG Magiſtro Ortuino Gratio.

SCripſiſtis mihi noviter unam literam valde vituperativam: & criminatis me quod non ſcribo vobis, quomodo ſtat in cauſa fidei cum Joh. Reuchlin. Et quando legi illam litteram fui valde iratus & dixi: Quare ſcribit mihi talia? cum ego ſcripſi ei duas literas & non eſt adhuc medius annus. Sed nuncii non præſentaverunt ſibi: quid ego poſſum facere? Et debetis mihi firmiter credere quod ſcripſi vobis ſingulariter & articulatim quicquid ſcivi. Sed eſt bene poſſibile quod nun-

nuncii non præsentant vobis. Et præcipue scripsi vobis quod quando equitavi ex Florentia versus Romam, tunc in via inveni Reverendum patrem fratrem Jacobum de Hochstraten M. N. & hæret. pra. Inquis. venientem ex Florentia, ubi impetravit aliquid in causa vestra per regem Franciæ. Tunc detracto pileo meo dixi: Pater reverende estis vel non estis? Tunc respondit. Ego sum qui sum. Tunc dixi. Vos estis Dominus meus Magister noster Jacobus de alta platea, Inquisitor hæret. pravit. Respondit: Sum utique. Et dedi ei manum dicens: O Deus quomodo venit quod inceditis per pedes? Est scandalum quod talis vir debet pedibus suis ambulare per merdam & per lutum. Respondit ipse, hi in curribus & hi in equis: nos autem in nomine Domini venimus. Dixi ei: Sed nunc est magna pluvia & frigus. Tunc levavit manus suas ad cœlum dicens. Rorate cœli desuper & nubes pluant justum. Et cogitavi mecum, O Deus non est magna miseria quod talis Magister noster

noſter debet habere malam fortunam? ante duos annos ego vidi eum venire Romam cum tribus equis & nunc vadit per pedes? & dixi ei. Vultis equum meum? Reſpondit ipſe metrice Qui dare vult aliis non debet dicere vultis. Tunc dixi, Per Deum eximie Domine, ego habeo unam vacantiam: & propterea oportet me velociter ire, alias vellem vobis dare equum meum, & ſic dereliqui eum. Ecce nunc ſcitis quomodo ſtat: & videtur quod ille M. noſt. eſt in magna miſeria, propterea procuretis ei pecuniam, vel cauſa male ſtabit. Quia Procurator Joh. Reuch. Joh. von der Wick facit maximam diligentiam: & currit & recurrit. Et nuper impoſuit quædam ſcripta contra Magiſtr. noſtr. Jacobum ita ſcandaloſa, quod ego miror quod Deus non aperte plagat eum. Ipſe etiam nuper vituperavit præfatum Magiſtrum noſtrum in faciem, dicens: Ego efficiam auxilio veritatis, quod tu morieris in ſcandalo & miſeria & triſtitia, & Joh. Reuchlin triumphabit, & omnes Theologi debent hoc videre, etiamſi debe-

deberent rumpi, & sic video quod iste prædictus Joh. de Wick prætendit esse inimicus omnium Theologorum, & est homo valde audax, & est ita temerarius quantum est possibile. Ego audivi à Mag. nostro Jacobo quod dixit: Nisi fuisset iste, ego habuissem sententiam pro me statim quando veni Romam, & est verum, quia etiam ab aliis audivi: quod quando M.N. Jacobus primum venit ad Romanam curiam: tunc fuit ita terribilis quod omnes Curtisani timuerunt eum. Et nullus Procurator voluit esse pro Joh. Reuchlin, quia timuerunt talem Magistrum nostrum: & Jacobus de Questenberg qui est etiam amicus Reuchlin quæsivit per totam Romam invenire unum Procuratorem: & non potuit invenire, quia omnes dixerunt quod vellent etiam aliis complacere: sed in negotio fidei timerent ne Mag. nost. Jacobus inquireret eos ad ignem. Istis sic stantibus venit ille Doctor (si est dignus) Joh. de Wick & dixit ad Jacobum de Questenberg. Ego sum paratus offerre me contra furorem illius

illius monachi. Tunc Mag. noſt. Jacob apertè minavit ei, dicens: Ego volo facere quod pœnitebit te quod unquam dixiſti unum verbum pro Reuchlin. Et audivi ab ore ejus tunc temporis quod dixit: Quando haberet ſententiam contra Reuchl. tunc ſtatim vellet illum Doctorem de Wick citare & declarare eum hæreticum: quia ex verbis ejus collegit aliquos articulos hæreticales. Sed nunc eſt aliud. Et credatis mihi quod non bene ſtat negotium: quia nunc ſemper ſunt x. fautores Joh. Reuchlin ubi non eſt unus Theologorum, & quando fuit poſt diſputatum à Theologis votatum, tunc fuerunt xviij. qui votaverunt pro Reuchlin, & ſolum ſeptem pro Theologis. Et adhuc illi ſeptem non dixerunt quod deberet comburi Speculum oculare: ſed limitaverunt verba ſua. Ergo non habeo bonam ſperantiam. Vos debetis omnia facere quæ poteſtis quod moriatur ille Johan. de Wick, quia ipſe eſt cauſa quod Reuchlin bene ſtat & Theologi male. Et niſi ipſe fuiſſet, talia non fuiſſent perpetrata.

trata. Et sic credo quod bene expedivi me scribendo quod postea non potestis mihi scribere talia vituperia. Ergo valete. Datum Roman. Curiæ.

GUILHELMUS BRICOT, M. Ortuino Gratio.

QUia semper petitis quod volo vobis nova scribere: & ego tamen sæpe scribo vobis sed non juvat, ergo iterum scribere vobis volo: & credo quod sufficiet. Venit mihi in litera ex Romana urbis Curia quod Matthæus Finck singularissimus fautor vester est mortuus, & aliqui Curtisani Lansmanni sui habuerunt me rogatum quod volo ei componere Epitaphium quod feci sic;

Hic jacet extinctus quondam venerabilis Fincus:
In rubea toga pro eo Deum roga.
Cujus olim venter bibit Corsica vina libenter:
In fide syncera & Charitate vera.

Unum rogo de vobis quod velitis me tamen instruere, quomodo debeo intelligere: quod Parrhisienses quando sententiam ferunt super Speculum oculare, ponunt ista verba citra tamen autoris ipsius notam: quem ob humilē ejus submissionem & alia ejus laudabilia scripta pro catholico habemus. Quia non scio quid est quod speculum oculare debet comburi tanquam liber hæreticus: sine infamia Jo. Reu. qui composuit & adhuc defendit eum. Quia videtur quod aliquis artifex qui est causa efficiens: magis debet habere culpam quam res illa quam facit. Etiam vellem quod Lovanienses in Epistola ad Papam non scripsissent: quod sententia Parrhisiensium & condemnatio Speculi ocularis attulit ipsis multum spiritualis jucunditatis: quia sanctissimus Dominus Papa cogitabit: Ecce nunc video quod nihil est in Theologis nisi pura invidia. Si enim essent Theologi, immo si essent Christiani, deberent potius compassionem habere de malis alicujus Christiani quam gaudere & exultare.

Et

Et credatis mihi quod multum promovebit causam Joh. Reuchlin, & omnes credent quod ex invidia tribulatur: quod tamen in rei veritate nunquam compertum est. Quia ille adversarius noster seu potius in Christo amicus & sui Philocapniones, id est, filii Johannis Reuchlin fecerunt injuriam Joh. Pfefferkorn qui defendit se & scripsit veritatem. Et ipsemet petit quod mor atur, si vel minimum mendacium scripsit. Quamvis Psalmista dicit: Omnis homo mendax. Nec debet obstare quod Joh. Pfefferkorn in nequitiis & criminibus à puerili, proh dolor! ætate (ut ipsemet scribit in defensione sua contra famosas) exercitatus est. Quia licet aliquis etiam per longum tempus sit malus & nequitiosus: tamen bene iterum potest fieri probus, sic pie credendum est de Joh. Pfeff. qui regeneratus est per gratiam Spiritus Sancti mediante Baptismo: & ergo nunc est probus sicut non dubito, & manebit Christianus usq; ad finem seculi. Etiam intellexi quod quidam valde infamavit vos ubique dicens: quod

estis filius presbyteri & non estis legitimus. Miror istos Ribaldos quod non habent verecundiam & sunt ita audaces. Tamen habetis literas legitimationis vestræ. Ergo vellem eos citare qui dicunt talia. Et rogo vos quod in causa fidei velitis habere magnam diligentiam: quod ille hæreticus eat ad patibulum & sic valete. Datum Wormaciæ.

MAGISTER SYLVESTER GRIsius, M. Ort. Gratio.

QUoniam quidem ego sum juratus quod volo defendere facultatem meam & promovere ejus utilitatem in omnibus. Ergo volo vobis articulariter scribere qui sunt hic qui favēt Theologis & qui favent Joh. Reu. ut dicatis Theol. quod possent se dirigere secundum hoc. Primum sunt quidam commensales in hospitio coronæ qui semper faciunt summas nequitias Magistris nostris, & fratribus de Ordine Prædicatorum, facientes quod nemo in isto hospitio dat elemosynam Prædicatoribus. Ego scio nomina aliquo-

aliquorum, unus vocatur Magister Philippus Keilbach, qui semper loquitur de Reuchlin commendans eum, & semel M. noſt. Petrus Meyer Plebanus in Franckfordia dedit ei bonam ſcommam: unus Ulrichus de Hutten qui eſt valde beſtialis: qui ſemel dixit, ſi fratres Prædicatores facerent ſibi illam injuriam quam faciunt Joh. Reuchlin ipſe vellet fieri inimicus eorum & ubicunque reperiret unum monachum de hoc Ordine tunc vellet ei amputare naſum & aures. Iſte etiam habet multos amicos in curia, Epiſcopi qui etiam bene favent Johan. Reuchlin, ſed nunc abivit (Deo gratias) ad fiendum Doctor & in uno anno non fuit hic. Diabolus auferat eum. Deinde ſunt duo fratres nobilitares Otho & Philip. de Bock, ipſi vexant omnes Theologos. Et ſemel in illo ſacro actu quem Mag. noſtri celebraverunt in Moguntia contra ſpeculum oculare: tunc M. Jacob. de Hochſtraten ex officio ſuo dedit indulgentias omnibus qui interfuerunt huic actui. Tunc iſti duo fratres cum aliis bufonib. ſedendo in

conſpectu Theologorum qui fuerunt ibi in hoſpitio: luſerunt cum talis pro illis indulgentiis. Adhuc eſt ibi unus qui vocatur Joh. Huttichius qui etiam eſt inimicus veſter, & aliàs eſt quidam noviter promotus in Doctorem in Jure nominatus Conradus Weydman, ipſe juvat omnes qui faciunt aliquid contra vos. Et alius Doct. qui olim fuit Artiſta de via Modernorum & vocatur Eucharius. Et cum hoc Nic. Carbachius qui legit in Poëſi. Item Henricus Brumannus qui eſt vicarius in Summo, & eſt bonus Organiſta. Et dico ſemper ei, vos deberetis reſpicere organa veſtra & dimittere Theologos in pace. Sed ante omnia Canonici fere omnes ſunt pro Reuchlin, præterea multi alii Magiſt. qui amant Poëtriam quorum nomina non teneo. Nunc ſcribam vobis de amicis & fautoribus. Vos habetis hic unũ amicum qui eſt vir multum excellens: & vocatur Dominus Adularius Schwan, ipſe eſt nobilis, & habet unum calicem in clypeo, pa[illegible] ejus fuit Campanifex; Et eſt ſubtilis diſputator in via Scotiſtarum: &

facit

facit bona argumenta: & dicit quod statim vellet concludere Joh. Reu. si deberet cum eo disputare. Alius est fautor vester singularissimus dictus Henricus Han, alias Glockenheintz quia libenter campanisat, ille est homo valde inventivus & habet mirabilem intellectum & ita profundum ingenium quod non creditis, & libenter disputat, & quando disputat, tunc ridet: & ridendo concludit unum. Talis quando vidit articulos hæreticales Joh. Reu. tunc dixit: quod propter unum existis articulis Joh. Reu. deberet comburi Postea etiam habetis de vestra compania unum nobilem domicellum & armigerum qui dicitur Matthias de Falckenberg: & est vir multum bellicosus & portat semper arma secum, & est equestris, ipse semper in mensa sedet antè & nunquam retro, quia dicit quod quando sederet retro & fieret bellum, tunc non posset ita statim surgere & percutere inimicos suos: Et cum hoc est argumentator multum subtilis de via antiquorum: ipse dicit, si Reuchl. non vult cessare tunc vult

venire cum C. equis ad auxiliandum vobis. Adhuc est unus civis Moguntien. qui nobis minantur Wigandus de Scholms. Ille est juvenis: sed ita doctus, quod potest æquivalere unum Magistrum nostrum: ipse dicit quod vellet cum Reuchlin disputare cum decem florenis. Et nuper superdisputavit Johannem Huttichium ita quod fuit concluſus & nihil scivit respondere. Cum illis est etiam de via vestra Dominus Wernherus qui est mirabiliter curſivus in ſumma Thomæ contra gentiles: & scit mentetenus formalitates Scoti, qui dicit: ſi Magiſter noſter de Hochſtraten non eſſet in Curia, tunc ipſe vellet intrare & concludere Joh. Reuchlin. Iſti ſocii veſtri jam nominati ſingulis ſeptimanis ſemel conveniunt in domo excellentis viri Domini Magiſtri noſtri Barth, qui eſt caput omnium amicorum veſtrorum, ibi tractant materias multum ſubtiles, & opponunt ſibi invicem. Et unus tenet opiniones Reuchlin & alii arguunt contra eum, & habent notabiles diſputationes, de aliis qui ſunt hic de parte veſtra

non

nonſcio, quia non ſunt mihi noti. Sed quando ſcio, tunc volo vobis ſcribere, pronunc commendo vos Deo.

GILBERTUS PORRETONIUS artium Magiſter & utriuſque Juris Baccularius, Magiſtro Ortuino Gratio Salutem plurimam dicit. Ma.

SAlus vobis & bona dies venerabilis vir, legi literam veſtram quam miſiſtis mihi ad Ingelſtadt. Et intellexi bene opinionem veſtram, vos dicitis quod multum gaudetis quod ego ſum primus Theologus & nunc etiam ſtudeo in Jure: quia eſt valde bonum quod aliqui Theologi ſunt experti in Jure, ut poſſint diſputare cum Juriſtis. Et ſcribitis mihi de quibusdam terminis, volens ſcire quid ſignificant: quia videtur vobis quod ſunt juriſtici, & bene, ſunt etenim. Et habetis hic expoſitiones eorum ex gloſſis & Accurſio. Et ſic poteſtis videre

quod habeo bonum fundamentum in Jure: Latus clavus est nomen dignitatis: vel dic quod erat clava de metallo quam projiciebat tribunus in confertissimos hostes, & sic cæteri omnes fortiter pugnabant ita: quod clavem illam recuperabãt. Epistographum est tabula lignea in qua erant scripta debita ut hodie fit: dicitur epistographum ab opib⁹ & graphia: quod est scriptura suarum opum. Abaces dicuntur vasa pretiosa. Corinthia dicuntur vasa de vili materia, ut de palea vel herba palustri quales venduntur Bononiæ, balnea est vas lucens vel quasi bajulans lucẽ vel lancem. Prothyrum à thyros quod est Magister, & nescitur quid sit dicere. Vel dic quod est illud quod procul trahitur ut aqua vel aliquid aliud ut in domo Accusii Cyrella. Obsonatores sunt qui custodiunt Dominum in lecto, vel obsonatores qui resonant & cantant Domino in mensa. Hypocaustum est locus ubi stant ægroti qui quandoq; indigent igne. Gallus gallinaceus dicitur Gallus castratus, & sic vilis quem dicunt, fortius pugnare cum.

cum serpente. Vel dic Gallus gallinaceus quia amat Gallinas: ut vir uxorius qui fœminas diligit. Ut in Odis Horatii: Dicta est locus in aulis, ubi Domini stant ad ignem. Chorus est multitudo servorum cantantium cum quodam instrumento musico quod dicitur Chorus. Centumviri sunt Senatores qui Centum numero erant. Patricius dicitur quasi principis pater: Unde Salust: O patres conscripti. Nam scripta erant eorum nomina in aliquo loco: vel in Corona capitis eorum vel aliàs. Semper quãdo habetis aliqua dubia inutroq; Jure: tunc debetis significare mihi & exponam vobis ita bene sicut Jo. Reu. vel aliquis Jurista qui sunt in mundo, & cum hoc valete. Datum Ingelstat.

GALIENUS PADEBORNENSIS Magist. Ortuino Gratio. Sal. Plur.

VEnerabilis Mag. terribilis fuit mihi valde una loquela quæ pervenit ad me faciens mihi surgere crines superius.

Est autem talis. Omnes fere studentes & clerici qui veniunt ex Colonia dicunt quod est murmur: quod fratres Prædicatores antequam volunt quod Jo. Reuch debet eos vincere in causa fidei: ipsi volunt potius prædicare unam aliam fidem. Et dixit quidam quod est possibile quod quando Papa facit sententiam contra eos quod ibunt in Bohemiam & hortabuntur hæreticos ad credendum contra Ecclesiam & Papam: & sic vindicabunt injuriam. Obone Domine Ortuine consulatis eis quod non faciunt: quia esset magna hæresis. Ego spero quod non est verum, & cogitavi mecum: Forte, quod Prædicatores minantur, sic Papæ volentes eum terrere quod debet cogitare: Ecce si ego non dabo sententiam pro ipsis: tunc ipsi erunt in maximo contemptu & despectu, Et totus mundus erit inimicus eorum: & nemo dabit eis eleemosynas & destruentur monasteria eorum: tunc ibunt in Bohemiam vel etiam in Turciam & prædicabunt. Quia fides Christiana non est vera: erit magnum malum. Sit quicquid vult.

vult. Ego vellem quod haberetis patientiam & non faceretis contra Papam vos Theologi, ne omnes Christiani sint inimici vestri. Et valete in nomine unigeniti filii Dei. Datum Bremen.

MAGISTER IRUS PERLIrus, Magistro Ortuino Gratio.

SAlutis copiam. Venerabilis vir. Venerunt huc scripta vestra ad Universitatem quæ composuistis contra Johannem Reuchlin: quæ antiqui Magistri hic valde laudant: sed novi & juvenes non tenent aliquid de eis, dicentes quod ex invidia vexatis bonum Reuchlin. Et quando habuimus consilium, an etiam vellemus concludere contra Speculum Oculare, tunc illi novelli qui non sunt adhuc satis experimentati tenuerunt oppositum antiquis illis, dicentes quod Reuchlin est innocens, & nunquam scripsit aliquid ad hæreticum. Et sic usque adhuc impediverunt: nescio quid fiet postea, ego

credo quod Universitas adhuc scribit propter illos Poëtas qui sunt ita multi quod est mirum. Et noviter advenit unus huc qui vocatur Petrus Mosellanus qui est Græcus. Et alius est hic qui etiam legit in Græco vocatus Ricardus Crocus & venit ex Anglia: ego dixi nuper: Diabolus venit iste ex Anglia? Ego credo quod si esset unus Poëta ibi ubi Piper crescit ipse etiam veniret Liptzick. Et ergo Magistri habent ita paucos domicellos quod est scandalum. Et ego recordor adhuc: quod quando unus Mag. ivit olim ad balneum, ipse habuit plures domicellos retro se: quam nunc in diebus festis quando vadunt ad Ecclesiam. Supposita etiam tunc fuerunt ita discreti sicut Angeli. Sed nunc currunt hinc inde & non curant aliquid Magistr. Et volunt omnes stare in civitate & comedere extra Collegium ,, & Magistri habent valde paucos commensales. Item in proxima promotione fuerunt promoti tantum x. bacalarii. Et quando habuimus examen, tunc tractaverunt Magisti quod volunt aliquos rejicere. Tunc ego dixi

nullo

nullo modo. Quia si rejicitis unum, tunc postea nullus intrabit amplius examen: vel studebit pro gradu: sed ibunt ad Poëtas, & sic dispensavimus cum ipsis. Fit autem dispensatio in tribus. Primum in ætate: quia oportet quod unus qui vult promoveri in Bacalariū, sit ad minus xvi. annorum: in Magistrum autem viginti. Si non sunt autem satis senes tunc dispensatur cum eis. Secundo fit dispensatio in moribus. Quia quando supposita non exhibuerunt debitam reverentiam Magist. & graduatis, tunc rejiciuntur, nisi mediante dispensatione admissi fuerunt. Et cum hoc queritur de excessibus scilicet: si fuerunt in plateis sine discretione vel fuerunt apud meretrices: vel portaverunt arma: vel tibisaverunt unum Magistrum vel presbyterum, vel fecerunt tumultum in Lectoriis vel Collegiis. Tertio fit dispensatio in artibus, quando non sunt bene habituati in scientiis, & non satis compleverunt: nuper in examine quæsivi unū: Dic mihi quomodo tamen venit quod tu nihil respondes? Dixit ille quod

esset ita timax, respondi ego quod non crederem quod esset ita timax, sed bene crederem quod esset ita ignorax. Tunc dixit per Deum non Dn. Mag. ego habeo magnam scientiã intus, sed non vult exire. Et sic dispensavi cum eo. Ita videtis quod Universitates valde minorentur. Ego habeo unum domicellum quem nuper interrogavi super unum excessum, tunc rebellavit mihi & statim tibisavit me. Et dixi ei, hoc volo servare usq; ad promotionem, innuens quod deberet pati rejitionem. Respondit ipse: ego merdarem vobis super vestros Baculaureatus, & ibo ad Italiam, ubi Præceptores non decipiunt sic suos discipulos, & non habent in usuistas tantasias facientes Baculaurios. Sed quando aliquis est doctus, tunc habet honorem, quando autem est indoctus, habetur sicut alius asinus. Et dixi ei: Tu Ribalde velles tu parvipendere gradum Baculauriatus quæ est magna dignitas? Tunc respondit quod etiam non curaret magisterium, & dixit: Ego audivi ab amico meo quod quando stetit Bononiæ

niæ, tunc vidit quod omnes Magistri artium ex Almania deponebantur tanquam beani, & simplicia suppositа non. Quia in Italia habetur pro vituperio, quando aliquis est promotus in Almania in Magistrum vel Baculatium. Ecce talia scandala fiunt. Ergo vellem quod omnes Universitates facerent insimul, & concluderent simul omnes Poëtas & humanistas quia destruunt Universitates. M. Langschneider & M. Negelin & M. Kachelofen & Mag. Arnold. Vustenfelt & Doctor Ochsenfart mittunt vos sal. Valere. Datum Liptzick.

JOHANNES COCLEARILIGneus|M. Ort. Gratio.

COmmisistis mihi, quod quando est hic Missa, tunc debeo interrogare ab omnibus Kauffmannis qui veniunt ex diversis partibus de illa conjuratione de qua scriptum est vobis, quia debent esse aliqui Poëtæ & Juristæ qui fecerunt conjurationē quod volunt J. Reu. defendere, & contra Theol. Colo. & fratres Prædicatores scribere, nisi statim dimittunt

Præ-

prædictum Joh. Reuchlin. Sciatis quod feci magnam diligentiam quærendo & interrogando, & ultimo veni ad unum librivendum de partibus superioribus. Ipse dixit mihi mirabilia, & nominavit mihi multos & dixit quod vidit scripta eorum quæ mittunt sibi ad invicem. Et dixit primo de Doctore Murner qui est quasi caput illius societatis, quod scit perfecte quod ipse composuit unum librum de scandalis Prædicatorum & unum alium in defensionem Reuchl. postea nominavit Hermannum Buschium dicens quod vidit Epistolam ejus in qua promittit sociis suis, quod non vult esse minimus, & audacter vult stare pro Reuchlin. Item deinde dixit quod etiam est in illa conjuratione Comes de nova Aquila Colon. Canoni. & quod talis composuit mirabilia de Theologis quæ vult statim imprimere. Et ipse habet multos alios amicos & nobiles quos ipse etiam instigat scriptis suis quod debent favere Joh. Reuchlin. Item Bilibaldus nescio quis qui debet esse in Nurnberga, ipse fecit multas minas

dicens

dicens quod realiter vult expedire Theologos scriptis suis. Tunc ego dixi: Qui moritur minis, ille compulsabitur bombis: Teutonice (wer vom trewen stirbt, dem soll man mit Furtzen zum Grab læuten.) Nominavit mihi postea unum Poëtam in Erfordia qui vocatur Eobanus Hessus & debet esse juvenis & expertissimus Poëta: & talis habet unum socium ibidem dictum Petrejum Aperbachium, ipsi componunt jam libros quos volunt statim imprimere, nisi Theologi faciunt concordiam cum Reuchl. Cum hoc debet esse: Liptzick unus anglicus nescio quomodo dict⁹. Sed credo quod est ille qui fuit ante duos años Coloniæ qui est etiam unus, & Vadianus Wiennæ, de quo dicunt quod est terribilis Poëta. Item in curia Cardinalis est quidam Casparus Ursinus qui scit facere Græca carmina & promisit Reu. auxilium suum: & vult esse inter socios. Item ipse dixit quod audivit quod Philipp. Melanchthon & Jacobus Wimphelingus, & Beatus Rhenanus & Nicolaus Gerbelius sunt etiam tales: Et dixit ipse

quod

quod scriberet literas ad Ulrichum Hutenum qui studet Bononiæ: quod etiam debet esse unus ex eis. De aliis autem ipse non audivit. Tunc quæsivi ab aliis, si etiam Erasmus Roterod. esset cum eis? Respondit mihi quidam Kauffmannus dicens. Erasmus est homo pro se. Sed certum est quod nunquam erit amicus illorum Theologorum & fratrum: & quod ipse manifeste in dictis & scriptis suis defendit & excusat Joh. Reuch. etiam scribens ad Papam. Et ab aliis audivi quod Paulus Rhtius est etiam de hoc numero. Et dicunt quidam quod Johan. Cuspinianus & Cunradus Beutinger qui sunt in magna gratia Imperatoris ipsi copulati istos socios & faciunt omnia quæ possunt contra Theologos Colon. in honorem Joh. Reuch. Et quidam studens Erfordi, qui est mihi notus dixit quod Cunradus Mutianus est pessimus omnium illorum qui sunt pro Reuchlin, & est ita inimicus Theologis quod non potest audire quod aliquis nominat Theologos Colonien. & talis studens dixit quod vidit

dit bene viginti Epistolas illius, in quibus ipse rogat quosdam socios quod volunt esse Reuchliniſtæ. Talia audivi pro nunc: sed quando scio plura: tunc volo vobis scribere. Valete in Christo. Datum Franckfordiæ.

M. WERNHERUS STOMPFF. Mag. Ort. Gratio.

SCiatis magnifice vir quod quando accepi vestram litteram: & ego fui ita perterritus quantum est possibile, & fui rubeus in facie: & crines surrexerunt mihi, & credo quod vix tantum fui in timore quando fui in rubea camera Coloniæ intendēs fieri Baccularius, & subjiciens me examini: Quia tunc etiam valde timui, quod rejicerent me Domini examinatores. Scribitis mihi quod causa fidei male stat Romæ: Sancte Deus! quid debemus dicere? Isti Juriſtæ & Poëtæ volunt destruere totam facultatem Artiſtarum & Theolog. Quia etiam hic in nostra Universitate ipsi prætendunt multa contra Ma-

Magistros & Theologos. Et quidam nuper dixit quod unus Bacularius Juris deberet in processione ire super unum Magistrum in artibus: dixi hoc non est possibile. Quia volo probare quod Magistri in artibus sunt super Doctores in Jure: Quia Doctores in Jure sciunt tantum unam artem scilicet artem Juris; Sed Magistri sunt Magistri in septem artibus liberalibus, etiam sic sciunt plus, tunc ille dixit; Vade in Italiam & dic quod es Mag. Lipsensis, & videbis quomodo vexabunt te ibi. Tunc dixi quod possem adhuc ita bene defendere Magisterium meum sicut unus ex Italia. Et abivi ab eo cogitans mecum quod facultas nostra multum parvipenditur, & est malum: Quia Magstr. in artibus deberent regere Universitates nunc, Juristæ prætendunt eas gubernare quod est valde indecenter. Et volo vos consolari quod non debetis disputare in causa fidei. Quia spero quod Deus bene providebit vos: & cum hoc valete tamdiu donec Pfefferkorn manet Christianus. Datum Liptzick in Collegio Principis.

PETRUS

PETRUS CHARITATIS CURsor in Grammatica & Professor in Logica.
Salutem dicit plurimam
Ort. Gratio.

REverendissime Dne. Magister. Quia hic ante picem sive Hartzonem est consuetudo, quod in die habent semper duas zechas una vocatur Civium zecha & incipit hora duodecima: & manet usq; ad horam quartam sive quintã. Altera vocatur nocturnalis & postzecha, quæ à quinta hora incipit & durat interdum ad octavam, nonam & etiam decimam horam. Interdum etiam durat usque ad duodecimam & ad primam horam. Et divites cives: & etiam consules: & Magistri civium quando in prima zecha sederunt & satis biberunt: tunc solvunt & vadunt ad domum. Sed juvenis bursa & illi socii qui non multum curant quid solvit triticum, isti manent sedere in illa postzecha & bibunt ac si corpus & animam solveret. Nuper ergo cum sic etiam sederemus in una

post

postzecha ego & Dominus Petrus monachus Ordinis Prædicatorū qui vobis multum favet propter Jacob. Hochstraten hæreticorum Magistr. in Colonia: tunc erat infra decimam & undecimam in nocte: tunc multa disputavimus de ratione nominis vestri. Et ego tenui istam opinionem de Grachis Romanis vos esse nominatum. Sed Dominus Petrus qui etiam aliqualiter in arte humanitatis bene tentus dixit nō convenire: sed quod à gratia supernaturali nominaremini gratiꝰ. Tūc fuit ibi unus trufator qui fecit valde crispum Latinum; quod ego non omnia bene intellexi: ille dixit quod neque à Grachis neque à gratia effetis dictus gratius, & fecit tam multa inutilia verba quod ego dixi: Unde ergo dicitur gratius? tamen alii viri valde profundi habuerunt desuper latam examinationem & concluserunt, Quod vel à grachis vel à gratia est dictꝰ gratius. Tunc ipse dixit. Isti qui hoc disputaverunt, fuerunt amici Mag. Ort. Gratii; Et interpretati sunt illud nomen quilibet secundum suam opinionem

hem in meliorem partem. Sed tamen istæ opiniones non præjudicant veritati. Tũc Dominus Petrus interrogavit, quid est veritas? & putabat quod ipse deberet tacere: sicut fecit Dominus nost. quando Pilatus eum interrogavit. Sed ipse non tacuit & dixit. Est in Halberstadt unus suspensor: qui vocatur Mag. Gratius, & ille est Ortuini avunculus maternus: & ab illo Gratio suspensore vocatur Gratius. Tunc ego non potui me servare, & dixi: Obe socie, illa est una magna injuria, & ego protestor Magister Ortuinus non debet sic mittere transire, ego scio, vos dicitis hæc ex invidia quam habetis adversus Dominum Ortuinum. Quia omnis progenies accepit nomen & cognomen à patre & non à matre: quare ergo deberet ille bonus Magist. à matre & ab avunculo materno nominari & non à patre sicut alii. Tunc ipse respondit & dixit audaster quod omnes audirent: Est bene verum & deberet sic esse ut dicitis, sed ipse non audet patrem suum cum honore nominare. Quia pater suus est presbyter: si

ergo

ergo se nominaret à patre: tunc omnes intelligerent quod ipse esset sacerdotis & meretricis filius, qui proprie vocantur spurii. Tunc ego iterum valde audaciter clamavi: & dixi. Quomodo potest hoc verum esse? tamen ipse est Magist. Colonienſis. Sed alma Universitas habet unum statutum quod neminem promoveant nisi sit legitimus. Et ergo &c. Tunc respondit sive promovet legitimos sive illegitimos: tamen M. Ort. est spurius & manebit spurius in æternum. Tunc ego iterum dixi. Quid tunc, si forte Papa dispensasset secum: tunc ipse tamen esset legitimus & tu graviter peccares dicendo contra Romanam Ecclesiam. Tunc ille dixit: etiamsi millies esset secum dispensatum, tamen non esset legitimus: & dixit unum exemplum; Quemadmodum esset cum Judæo qui baptizaretur ex aqua sive Baptismate, si ibi tamen non esset Spiritus Sanctus, tunc illa aqua nihil proficeret: sed esset adhuc Judæus. Sic etiam est cum istis spuriis qui sunt sacerdotum & meretricum filii. Quia isti sacerdotes non pos-

sunt

sunt in Jure meretrices matrimonialiter habere: & ergo non potest dispensatio filiis eorum proficere. Tunc ego iterum interrogavi. Quid ergo servas de Domino Joh. Pfefferkorn? Tunc respondendo dixit. Ego firmiter teneo quod adhuc est Judæus & replicando allegationes supra tractatas allegavit etiam Evangelium. Matth. iij. ubi stat: Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu, non intrabit in vitam æternam. Sed quia Pfeffer. nunquam fuit renatus ex Spiritu. Ergo illa aqua nihil profecit: sed ipse manebit Judæus in æternum. Tunc ego non potui ei ultra respondere & surreximus iego & Dn. Pet. & ivimus dormitum. Nunc autem audio quomodo iste nequam gloriatur quod nos disputando vicit: & quod sit doctior quam ego & Dn. Pet. Quare oro vestram dominationem ut velitis mihi rescribere quomodo ego debeam illa argumenta de dispensatione, similiter de Baptismate D. Joh. Pfeff. solvere, & illi Leccatori ad suum rostrum adligare. Quod volo per omnem vitam promovere. Valete.

U MA-

M. GRATIANUS ZISANIÆ EXtirpator: hoc est furum suspensor, proditorum quadruplicator, falsariorum & calumniatorum virgator; hæreticorum combustor: & multa alia, Magistro Ortuino avunculo materno Salutem D. P.

CHarissime avuncule nec non reverendissime Dn. Magister. Quia jam sunt multi anni elapsi & non vidimus nos invicem: Cogitavi quod bonum esset, quod vobis unam literam scriberem. Audio enim multa mirabilia de vobis quomodo sitis magnæ famæ. Et dicunt quod jam estis omnibus etiam mediocriter doctis notus, non solum in Colonia: sed etiam ultra Albim & Rhenum: & etiam in tota Italia & Francia. Colonienses tamen præcipue colunt vos propter egregiam doctrinam: quam scribitis in fide Catholica contra quendam Doctorem & Poëtam secularem Joh. Reuchlin. Et ita vos inspiciunt & admirantur, quod

quod quocunque eatis in platea : tunc monſtrant cum digitis ſuper vos dicendo, hic eſt Magiſter Ortuinus qui ita vexat Poëtas. Credo ſi ſcirent quod eſſetis avunculus meus, tunc magis hoc facerent. Nam ego hic ſum etiam magnæ famoſitatis: & exerceo artem meam in maxima populi frequentia : & homines faciunt mihi eundem honorem : & quando eo in plateis etiam monſtrant cum digitis ſuper me, ſicut faciunt in Colonia ſuper vos. Quare ego valde lætor, quod homines ſervant aliquid de vobis & me. Audio etiam alios viros eſſe in Colonia qui ſunt veſtri amici, & etiam vobiſcum ſcribunt contra Doctorem Reuchlin. Videlicet Jacobum de alta platea hæreticorum Magiſtrum, & Mag. Arnoldum de Tungaris regentem in burſa ſancti Laurentii. Et omnes homines credunt quod vos tres eſtis vere illuminati in fide Catholica. Et ſervant vos tanquam tria magna candelabra ſive lucernas. Et aliqui addunt quartum, velut unam lampadem ſive pendens lumen quod non

tam clare ſplendet: ſcilicet Joh. Pfefferk. Ego credo ſi vos quatuor cum veſtra ſcientia, mediante forti palo in aliquo excelſo loco aridorum lignorum congerie exædificato: eſſetis colligati, poſſet ſtatim unum magnum lux mundi fieri, & etiam clarius quam fuit illud in Berna. Sed hæc chariſſime awuncule vobiſcum pro nunc jocor. Spero tamen extra jocum futurum quod vos quatuor eritis lux mundi fieri: Nam non eſt poſſibile ut illa magna ſcientia quæ eſt in vobis deberet ſic in merdo manere jacere. Eſt mihi etiam dictum quod nuper voluiſtis unam antiquam vetulam quæ vendit multa vitra circa fontem Coloniæ in nocte ſupponere, & ipſa clamavit & homines viderunt cum luminibus extra domum & viderunt vos: per Deum ego valde laudo tam bona facta veſtra quæ pertinent omnia ad meum artificium: & hoc docet etiam vos Theologos. Venit nuper huc fama quod eſſet unus Poëta in Colonia, ille ſolus teneret vos pro ſtulto & vocaret vos porquinum: hoc eſt porcis & hara dignum. Per Deum

ſi ego

si ego scirem quis esset iste Poëta, ego vellem eum gratanter suspendere: sed finaliter vos charissime avuncule orarem ut omnia cum magna diligentia faceretis, quod fama vestra per totum orbem terrarum fiat nota, nisi scirem non opus esse ut vos admonerem. Vos enim per vos pulchrè scitis & ab avis, abavis, atravis & tittavis habetis. Præcipuè tamen didicistis à matre vestra charissima meaq; sorore, quæ audiens, quod spurii semper habent meliorem fortunam quam legitimi, idcirco ad sacerdotem cucurrit, & permisit se lardare ut vos talem virum generaret, quem totus mundus aliquando cognoseret. Valete ex Halberstat.

JOHANNES DE SCHWINFORdia septenarum artium liberalium Magister scientifico & mirabiliter docto atq; illuminato viro Ortuino Gratio in Daventria Græcam & Latinam linguam magistraliter docenti mille salutes & paulo plus.

REverentiali honore & obedientia prælibatis, Præceptor in pluribus ſcibilibus experte. Scripſiſtis mihi nuper de victoria veſtra obtenta in Roma contra iſtum Reuchl. qui audacter fuit contra vos, & virum noviter deificè illuminatum in fide Chriſtiana Johan. Pfefferkorn. Et quomodo Papa impoſuit ſibi ſilentium: ita quod nihil deberet magis ſcribere: ne deterius ſibi aliquid contingat: ut dicit Dominus noſter in Evangelio. Prius n. in Speculo oculari ſic ſcripſit mirabiliter, quod Mag. noſt. non potuerunt intelligere: & tamen dixerunt quod eſt hæreticus: ideo quia non habent ſic in libris ſuis, ſicut ille ſcripſit: neque novus eorum Theologus quem Deus ſuſcitavit ex lapidibus: ut eſſet ſemen Abrahæ: ſicut Scriptura dicit: videlicet Johan. Pfefferkorn habet ſic ex deifica viſione ſeu manifeſtatione: vel ex fide digna relatione uxoris ſuæ, quam audivi etiam habere ſpiritum Prophetiæ: de quo vos melius ſcitis quam ego: quia ſæpe cum ea fuiſtis quando Johannes Pfefferkorn

korn non fuit in domo. Sed nescio per Deum quomodo Reuchlin sit per vos confusus aut per Papam. Quia jam fecerunt novam facultatem ultra alias quatuor facultates: quas jam habuimus, & omnes illi laudant Reuchlin & dicunt quod sunt ejus discipuli, & non curant amplius facultatem Artisticam, eo quod Artistæ sunt ita magni & superbi asini: quia non sciant tria aut quatuor verba Latinè loqui, & vah illæ bestiæ seducunt plures innocentes juvenes, qui postquam longam ætatem contrivere & quasi immersi in hac omni barbarie nequam sentiam: redeuntes in paternas ædes nihil præter arguitur: Respondetur: quæritur, dicere: quorum dii Tateretus, Versor, perversor, puritanus: bruxellensis: & id genus similes turbæ obscuræ sunt. Est tamen mirum quod unus simplex studens aut cornutus vult plus scire jam in Aristotele, quam Baccalaureandus aut Magistrandus qui audivit curtum, & est bene qualificatus. Ipsi etiam non sunt reverentiales Magistris: & quando ante

unum, vadunt non tangunt birretum (sicut moris est) & semper volunt frequentare domum, scis bene. Etiam non audiunt consequentias Marsilii, neq; suppositiones aut parva Logicalia: ideo non est possibile quod possunt esse formales, & apparere in disputationibus. Sed dimittamus ista. Scribo vobis pro novitatibus quod Jacobus Wimphelingus qui etiam est medius Reuchlinista: realiter est expeditus per quendam monachum Paulum Langium: qui realiter scivit sibi dicere quod non recte scripsit in uno libro qui vocatur de integritate: videlicet quod sanctimonia non tantum esset in cuculla. Nam ille monachus composuit alium librum contra: qui est approbatus in Capitulo sive Synodo Reinhartzbornensi ordinis sancti Benedicti, An. domini. 1509. & est bonum Latinum: quia unus dixit quod esset ferme ita bonum sicut doctrinale Alexandri, & ego multum gaudeo quod tanta Latinitas etiam invenitur in monachis: & ipsi etiam dicunt quod superexcellescat stylum Ciceronis: sed

ego

ego non credidi, quia est una nota altius, sed procedit doctrinaliter multum contra Wimphelingum, metrice, prosaice & rigmatice: & sicut ego puto recte habet: quod omnis scientia est in cuculla, id est, in monachis: quia transeundo de inferiore ad superius, monachi scripserunt commenta in regulas Grammaticales: in Donatum: in Petrum Hispanum: in Physicorum: Metaphysicorum & Ethicorum, & sic commentis suis commerdaverunt, & in omnibus scibilibus facti sunt magistrales: Sed cum supportatione sua ego distinguerem, primo de cuculla: quia est terminus æquivocus ad multa. Primo ad Bohemos qui habent cucullas ita longas, ut vadant ultra cingulum abinde: & in illis non est scientia sed potius hæresis. Secundo ad Judæos qui etiã sunt cucullati: & tamen non scientifici, quia extra Ecclesiam. Tertio ad Magistros nostros qui sunt bene illuminati, sed non in superlativo. Quarto ad monachos: & illi superexcellenter habent scientiam sicut vos habetis. Igitur rogo vos, juvate

illi monacho: quia etiã vos estis expan
id est Tertio modo cucullatus: ut possi
scripta sua defendere contra Wimphe
lingum. Quia ut audio quod Wimphe
lingus habet multos discipulos: quos mi
hi unus nuper nominavit qui sunt Ar
gentiæ: Unus vocatur Jacobus Sturmius
nobilis: & ut dicunt bonus Latinista, alius
Ottomarus Luscinius qui etiam scit Gra
cum sicut Reuchlin: & scit multum alle
gare extra digestis & etiam ex Biblia que
non sunt mirabilia, quia studuit in Par
rhisia Item Lucas Batodius & Joh. Ru
ferus. Jo. Sapidus & multi alii qui omnes
volunt Wimphelingio juvare contra
cucullatos, & eos realiter expedire in scri
ptis suis. Et dicunt omnes quod ille
Paulus non est bene fundatus in dictis
suis: & bene novem modis apostatavit ab
Ordine, & est inquietus & trufator ma
ximus, sicut ipsemet Tritemius scripsit
in una litera ad Hieronymum Tungers
heim ex Ochsenfurt: & magnum dam
num est quod aliquis sic debet perdere
Papyrum incaustum, & etiam tempus
sicut

ſicut ipſe fecit. Ipſi etiam dicunt: quod S. Hieronymus ſcribit ad unum monachum ſic: Nunquam de manu tua vel oculis tuis liber Pſalterii diſcedat: quod ſi eſſet verum, tunc obligaret monachos ſemper & pro ſemper: quia eſt negativum. Et ſic monachi nihil aliud deberent facere quam Pſalterium legere; ſed ego credo eſſe mentitum. Quia ſanctus Hieronymus met fuit monachus: & ideo non ſcripſit contra eos. Audivi etiam unam truſam & magnam Ribaldriam de uno diſcipulo Wimphelingii qui nuper quando ſibi audacter ad os dixi: Veſter Præceptor Wimphelingius errat valde: quia ſcripſit contra Dominum Abbatem Tritemium & contra monachos: quia in doctrina ſua & ſanctitate ſunt notabiles & multum utiles: & Eccleſia jam non habet alias columnas niſi monachos. Tũc ille dixit: ego diſtinguo de monachis quia accipiuntur trib⁹ modis. Primo pro ſanctis & utilib⁹: ſed illi ſũt in cœlo. Secũdo pro nec utilibus nec inutilibus & illi ſũt picti in eccleſia. Tertio modo pro illis

qui adhuc vivunt & illi multis nocent, etiam non sunt sancti: quia ita superbi sunt sicut unus secularium. Et ita libenter habent pecunias & pulchras mulieres: quia veni nuper ex Heidelberga, ubi prope Heidelbergam est unus magnus Abbas: pinguis discolus: & iste abigavit omnes monachos de Collegio S. Jacobi & ipse dixit: quod vult eis recte bonū pulmentum præparare: & postea cessavit ultra dicere: Sed ipsi dicunt quod bene volunt credere quod fecerit ideo (der gut Bruder) Quia Palatinus vult unam aliam viam instituere quod veniat unus Poëta ad Heidelbergam, qui faciat monachos istos & alios studentes nunc Latine loqui: Tunc ille pinguis Abbas cito intellexit, quomodo jocus vult finem accipere, & dixit: monachi mei non debent discere Latinum novū: quia postea erunt superbi quod sciunt plus quam ego: tunc ego pulchrè venirem inter eos, ut pinguis asinus inter simias: sed revera illa distinctio non est multum formalis: quia non est bimembris: & sic non potest concludere

dere. Ego mitto vobis hūc librum: quem debetis facere impressare: quia multa bona sunt intra contra istum Wimphelingū qui scripsit contra monachos. Quia statim erit in meta quando legit Dominum nostrum Christum fuisse monachum videlicet Abbatem, & S. Petrum Priorem: & Judam Iscariothis cellerarium, & Philippum portarium, & sic de aliis secundum sub & supra, quæ omnia iste illuminatus & valde scientificus monachus Paulus Langius sic magistraliter probat, ut Wimphelingus & sui discipuli non debent unum verbum contra rebellare: sed restitit mihi unus Wimphelingianus in faciem & dixit: quod monachi mentiantur sicut scelleratissimi caupones, qui volunt Christum fuisse ita portentosum animal & cucullatam bestiam & super me protestavit nomine Christi, tunc fui ita perterritus quod perminxi & permerdavi me, quod omnes nasum prætenebant: sed sit quomodo sit, ego hoc firmiter credo, quod omnes tandem erunt stare, confuse tamen cum sua scientia, &

dicere diabolus portavit illum monachum ad nos, quis fecit eum in omnibus scibilibus ita formalem & qualificatum? Quomodo potest hoc esse nisi per scientiam iufusam: quia non stetit in aliqua Universitate: & est adhuc unus purus beanus: & tamen bene valet Magistrandum vel etiam plus, cum venia eximiorum Magistr. nostr. Ipse etiam Thomas Murner monachus & Doctor multum subtilis etiam semel solenniter prædicavit in ambone, quod Christus Dominus noster fuit monachus: & scivit etiam realiter defendere. Sed unus discipulus Wimphelingii noluit credere in Christum si esset monachus, & fecit illos versus desuper

Nõ ego fallaci tecto: tibi Christe cucullo
Crediderim, veste hac fraus tegiturque dolus.

Atque probat novus è Berna quæstus habenda
Franciscus, monachis quanta sit ipsa fides.

Sed quid ad hoc quod non vult credere, tunc erit hæreticus, sicut alii qui con-

condemnati sunt cum Reuchlin in Patrhisia & Colonia & in aliis Universitatibus. Oro etiam vos, ut velitis etiam supra librum ponere illos versus quos ego in laudem libri & authoris, videlicet Pauli Langii monachi cum magna diligentia composui & pro majori parte quando de nocte jacui in lecto, & sic speculavi, tunc quasi insomnis factus sum versificator, ut sequitur.

Hic liber indignum: Vexat Jacobum Wimphelingum.
Langius quem Paulus fecerat mirifice,
Metrice qui scripsit etiam quoq; rhetoricavit:
Quod omnes artes sunt in cucullatulis:
Sic quoque Tritemius dixit sic & Eberhardus.
De Campis Volzius Paul⁹ & Schuterius.
Johannes Piemont. Siberti Jacob: Rotger
Sicamber docti cucullatique viri.
Jam erit confusus Jacobus & omnino detrusus.
Wimphelingius, Bebellius, atque ille Gerbelius.

Sturmius

Sturmius & Spiegel Luscinius atq; Rhenanus,
Ruserus, Sapidus, Guidaq; Bathodius.
Omnes hi victi jacent, non audent dicere Guckuck.
Sic in sacco conclusi Wimphelingiani erunt.
Non valet in Græcis invenire neq; Poëtis
Quod Lango respondeant viro scientifico.

Valete vir illuminatissime, & Præceptor valde doctrinalis, & me viceversa habeatis dilectum, quod ita bene promoveo vos per omnia secula seculorum. Datum in Oppido Imperiali Suersheim in longa platea, ubi juvenes Rustici semper in Dominica die Corrisant: quod cor eis crepet. Anno à mundo condito Primo.

DOMINUS VOLWINUS DE Montesiascon Reverendo Magistro Domino Ortuino Gratiano æternam S.

Quam-

QUanquam vos nihil sciatis Reverende Mag. in Latinitate seculari (ut amus mihi dixit) propter quod multum diligo vos: & non curatis pomposa verba sicut faciunt Poëtæ: tamen aliàs scitis ubi debetis de nocte jacere (sicut dicit Sapiens in Proverbiis) & non est nobis magna cura quid faciant illi novatores Latinitatis scilicet Erasmus Roterodamus & Joh. Reuchl. Nec ego curo eos: quia non est de essentia sacræ Scripturæ, licet ipse & etiam alii semper volunt Theologos antiquos plagare cum illa literatura & nescio quomodo ipsi supponunt cum novo Testamento & operibus sancti Hieronymi, quod semper volunt illam hæreticam literaturam immiscere, cum tamen dicat Paulus quod Græci semper sint mendaces: & ergo videtur cum supportatione eximiorum Magistrorum nostrorum: quod illa literatura nihil sit quam mendacium: nunc subsumo. Sed quicunque vult confundere sacram Scripturã mendaciis, ille est hæreticus: ergo, nunc ipsi met sciunt quid sequitur quia esset credo ipsis

ipsis scandalū quando ego palàm concludérem eos esse hæreticos. O si scirēt istam subtilitatem in me esse, ipsi non venirent mihi ante faciem, tacere tamen usq; ad finem, tunc bene videbitur cujus toni. Sed pro novitatibus non possum dimittere quin vobis scribam. Sedi enim nuper nescio quando in uno convivio, & ibi etiam fuerunt multi prætensi juvenes socii, & venerunt quilibet ex alia regione in unum Symbolum: unus ex Anglia, alius ex Argentina, alius ex Wienna, alius erat Wimpinus qui vocatur Angelinus, alius Romanus qui fuit bene medius Curtisanus, & multi multa dixerunt ut ipse scitis. Et venimus in Colloquia de Causa Reuchl. Tunc unus surrexit erga me ubi audivit quod ego non fui bonus Reuchlinista, & dixit: ne veniat mihi obvius Colonienus copulatista Theologus, aliàs volo eum cito emasculare. Et præsertim Mag. Ort. tunc ego traxi fistulam meam in meum saccum, & alius dixit qui non erat dives, & perdidit plura beneficia in curia Romana: & cum hoc male habet cum

omni-

omnibus Curtisanis & dixit mirabilia ut sequitur: super anima mea ego sæpe miravi quod isti in magnis caputiis qui vocantur Theologi, & sunt in illa civitate ubi impressitæ sunt quæstiones super Donatum secundum viam sancti Thomæ, & regulæ Grammaticales secundum viam antiquorum cum isto carmine. Accipias tanti Doctoris dogmata sancti, inter ipsos monachi: qui volunt alios semper facere hæreticos. Quare etiam non stimulant super illos, & producunt inquisitionem super eos, super hæretica pravitate, qui habent tot multa beneficia, unus sex, alter decem, alius viginti & magis, & congregant tam multam pecuniam, & tantam credentiam ex flasculis & poculis pecheriis, sicut si essent filii principum vel comitum, & in domo nutriunt putanas sive concubinas pretiose, cum catenis in collo, cum annulis in manibus, cum schubis, veluti si essent uxores militum. Et interdum unus illorum habet tres Canonias simul & semel, & imbusat de omnibus illis tribus

giltas

giltas, quod inde poteſt habere multas zechas. Et poteſt ſolum ſtare, & eſſe in uno choro, & in aliis non. Et ſic in aliis chorus nullus & nemo ſtat pro eis, qui laudat Deum & rogat pro vivis & pro defunctis, eſtne hoc recte? Quare non inquiruntur ſuper eos, & interrogant coram multis notariis & multis teſtibus (ſicut olim in Mentz fecerunt) & dicunt quid creditis? ita vel non? creditis vel non creditis? quid creditis de Sacramentis in Eccleſia Dei? Dicatis nobis quot ſunt Sacramenta? & quam fidem in corde veſtro portatis de ſacramento Euchariſtiæ? eſtne ibi corpus & ſanguis Chriſti? ſi creditis, quando ergo poſtquam miſſam legiſtis (ſi ſaltem in anno ſemel legiſtis) ſtatim quando ad domum iterum vaditis, concubina veſtra habens mores & inſpectum ac ſi eſſet una meretrix, vobiſcum in domo vel in menſa vel in camera: dicatis nobis ſi creditis adeo magnum eſſe fructum: & qui Deo placet ex miſſa? ſicut in decretalibus & in tractatibus Theologorum ſtat: Quare ergo vos habetis tot beneficia? quæ poſſent

quin-

quinque aut sex devotos sacerdotes sustentare qui libenter legerent missas: qui libenti animo facerent Prædicationes ad populum & ad Clerum, qui possent dare consilia pro honore Dei, pro salvatione animarum, pro libertate Ecclesiastica, corrigere vitia, & vellent rogare Deum pro Domino Papa: pro Rege: pro Episcopis & pro aliis Christicolis, pro pace & sanitate sicut stat in tranquilla & silenti missa post sanctus, & post te igitur clementissime pater. Si creditis tamen bonum venire ex missa pro vivis atque defunctis, quare non supradatis illa quæ habetis in superfluo: & dimittitis aliis bonis devotis & doctis viris, ut Deus exinde præcomisceretur, & animæ eorum qui mortuerunt citius ex purganti igne redimerentur, & Deus nobis amicabiliter placatus non sic immitteret nobis deorsum pustulas, & non sic percuteret nobis vinum & blada per grandinem & pruinam, & non esset sic magna fames in terra: Si autem non creditis tot bona venire ex missa, tunc estis per Deum sanctum suspecti de hæresi.

hæresi. Imò estis realiter hæretici plusquam Wessalia & Doctor Reuchlin. Videte reverende Magist. Ort. has novitates volui vobis etiam scribere, quomodo ipsi communiter omnes tenent contra vos cum Reuchlin per conscientiam meam, ego credo denique quod diabolus etiam favet ipsi Reuchlin: tunc bene permerdavimus nos. Et sic commendo me vobis. Ex Spira ubi de nobis dicuntur mirabilia, quia omnes Reuchlinistæ dicunt quod Colonienses nil sunt quam copulatistæ: sed multum gaudeo de vobis quod patiens estis sicut ovis, & potestis pati illa, sicut esset is simplex sacerdos in villa.

PERDOCTO ARTIUM PROHIbitarum M. Ort. Grat. Colon. Theologo M. Bartholus Kutz.

SAlutem accipite quando vultis, perdocte Domine Magister Ortuine: Dixit mihi quidam quondam quodam in loco de vobis quod estis valde infirmus, & quan-

& quando estis infirmus tunc semper facitis quasi essetis insanus, quod laudo in vobis: quia proprium est illis qui sciunt scientias prohibitas, hoc est diabolum in virum vel quocunque banniare, quia isti ut in plurimum sunt ita insani quandoq;. Et oportet etiam quod sint spurii, sicut vos (ut mihi ab singulari amico dictum est) etiam estis: quia illi semper sunt meliores diabolo ad aliquid efficiendum. Quia diabolus non ita libenter committit se legitimis ut sicut spuriis, qui sunt singulariter apti diabolo. Et si solum essetis monachus, tunc omnia dona haberetis ad hanc artem, & tunc essetis egregium instrumentum diaboli, sed ego nescio tamen an sitis monachus, quia si essetis, tunc essem bene contentus. Quia monachi præ aliis habent illam gratiam quod sunt protervi multum, & quicquid conatur hoc facere audent, sicut nuper audivi de aliquo qui vocatur Paulus Langius & scripsit unum excellentissimum tractatum cum versibus contra Jacobum Wimphelingiū & bene scompisat eum.

Et

Et etiam dicunt de illo Paulo quod novem modis cucurrit (salva reverentia) ex claustro. Et quicquid nemo conatur facere hoc ipse facit. Et credo quod etiam aliquando sit insanus, & quod sit spurius. Tertium ex se habet, & ego plurimum laudo, quod etiam estis nobis similis quorem habetis cum diabolo, sed transeat hoc cum reverentia, ego habeo hic unum notabile punctum Nigromanticum, quod vobis libenter manifeste scriberem, sed ego timeo, quod quando estis insanus, tunc famulus vester posset illam Epistolam invenire, & sic legeret, tunc diabolus confunderet me & eum, & ego volo secundum consuetudinem meam facere, quia quando habeo sic aliquid secretum, tunc scribo super papyrum sine atramento, & tunc nemo scit legere nisi sit illegitimus. Et ergo eo casu in praesentiarum vobis etiam decrevi facere. Et illud punctum, ut sequitur.

Credo quod bene intellexistis me: hæc est veritas: & prohibeo vobis & con-

jura

juro vos per virtutem omnium scientiarum prohibitarum quod neminem doceatis. Et sic valete ex Rubrechtsovu: in brevi plura expectabitis à me & majora si illa placuerint vobis.

MAGISTER ABRAHAM ISAAC de stirpe Aminadab, Magistro Ortuino Gratio. S.

MAlarum bonarumque artium Magist. sciat dominatio vestra quod ego volo jam satisfacere promissis meis: quia promisi super vestram petitionem quando à vobis recessi ex Colonia, quod volo vobis continue novitates scribere. Et ante omnia libenter haberetis quod notificarem vobis de illo astuto Jurista Johan Reuchlin, cum quo Magister noster Jacobus de Hochstraten multum habet in curia propter fidem tractandum. Hoc ego volo facere ex singulari dilectione. Tunc sciatis primo (quia ego ab origine mundi vobis omnia pandã) Quando ego recessi in diebus Caniculariibus

versus Romam (ut bene scitis) tunc nullam majorem passionem habui super totam viam, nisi quod maxime sitivit me quando ascendi altos montes in Algoia cum meis sociis. Et quando veni ad Curiam, factus sum servus corporalis unius Cardinalis propè Campum flore: & fui servitor suus octo mensibus cum magna diligentia pro uno beneficio curato in Kelbartzhausen, quod jacet in Vollenbergensi dioecesi, & impetravi super hoc unam bullam cum duodecim sigillis de omnibus Cardinalibus. Et sanctissimus noster fecit suum sigillum etiam ante, ad majorem cautelam. Tunc cum lætitia exivi & volui possessionem accipere: tunc ille prior Plebanus non est mortuus: tunc ego in magna ira dixi: Percutiant mille diaboli ad hoc, debeo pecuniam meam sic perdere? Etiam fuit parvum beneficium, si in Curia sciviſſem, ego non exiviſſem propterea. Ego putavi quod posset portare in omnibus annis xx. florenos in reservato. Vos etiam bene scitis quod ego non maneo personaliter

ter in illis partibus. Ego vellem libentius habere beneficium in Daventria prope patriam noſtram cum centum florenis, & cum una ſimplici puella duodecim annorum, quam in illa ſuperiore parte unum cum triginta florenis & cum callida matrona ſexaginta annorum. Sed illa reſervata benefacerent uni. Secundo ſciatis M. Ortuine quod deinde non potui ita ſtatim venire ad Curiam propter bella in Italia: quia currunt hinc inde nudi Ribaldi, & ſi unus acciperet mihi veſtimenta, tunc perdidiſſem paupertatem meam totaliter, ſicut dixit ſemel una vetula quando fregit ova ſuper pontem in Helpruna. Et ſic permanſi duobus menſibus in valle ad Wimpinam etiam cum quibusdam bonis Curtiſanis & ibi didici unum ludum à Johanne Greyferio qui eſt valde liberalis: quia dedit ſemel ſex ſociis quorum ego fui unus, ad comedendum ſeptem ova & non minus. Et ille ludus dicitur in lingua Italica Trent uno. Hoc ego nunquam vidi in Romana curia Etiam non eſt mirabile, quia oportuit

me ſemper habere advertentiam ad mulum in ſtabulo inferius, & audiatis quomodo ſemper fecimus. Nos ivimus aliquando in Wimpina ſuper ſcholam ubi ſemper convenerunt ſuperextra boni ſocii. Et fuit unus inter eos qui dicitur Gregorius Speculi, ille eſt valde declarativus de modo ſupponendi. Ipſe declarat hanc materiam ita clare ſicut vos nobis olim tertiam partem Alexandri de arte verſificandi. Quandocunque audio eum ſic groſſe loqui de illa luxuriosa re, tunc acquiro delectationem ad ſupponendum. Ego multum didici ab eo (parcatis mihi quia eſt opus naturale) ego vellem ſicut Deus mihi juvat unum Carlinum dare quod vos ſciretis ita amicabiliter lardare niſi propter uxorem Johan. Pfefferkorn, tunc ego ſcio quod amaret vos ſuper omnes alios Theologos qui ſunt in Colonia. Per Deum illa ars non juvat quam mihi ſemel oſtendiſtis in libello parvo qui fuit retro ſcriptus. Nunc audiatis quod poſt illa factum eſt. Ipſi una vice apud vinum quæſive-

runt me (quia fui Curtisanus) quomodo res staret in causa fidei cum Joh. Reuchl. & Colonienſibus. Reſpondi: Per Deum ego timeo multum de illo bono viro Johan. Reuchlin, quod eſt nimis pauper ad finem perducendum illam cauſam. Quia Prædicatores monachi remotius veniunt cum eorum caſeorum ſaccis quam una unica perſona cum pecunia. Tunc unus dixit: O ſancte Deus! quam magni nequam ſunt iſti monachi quando colligunt caſeos. Nuper fuit frater N. hujus monaſterii hic in villa mea & voluit mihi meam ſororem cum poteſtate tardaſſe. Ipſe fugavit eam per gradum ſupra in domum, & cucurrit ei poſt: & jecit eam ad lectum, & voluit levare cucullam & cum datulo inferius ad, tunc ſoror clamavit Her. N. Her. N. ceſſate: ego clamo quod omnis homo audit, & tunc diabolus vos permerdabit. Tunc ipſe dixit. Per corpus tuum noli clamare, ego volo tibi pro dedicatione aliquid emere, quod debet medium florenum valere. Deinde venit mater: tunc ipſe deſcen-

dit, & Datulus ei adhuc ſtetit, quod levavit ſibi cucullam, quaſi haberet dentem Raſtri inferius. Tunc unus alius ſocius dixit: Si iſte nequam hoc feciſſet ſoror meæ, ego vellem ei teſticulos exſcindere, & aliis monachis mittere ad comedendum in aceto, quando haberent feſtum Jovis. Tunc ille iterum dixit: Per Deum ego non habeo ſibi pro malo: quia ſemper ſunt incluſi Ego credo quando aſinus haberet peplum ſupra, quod non eſſet ſecurus præ ipſis, & quare una fœminalis imago non deberet eis tenere? Tunc unus juravit & dixit quod Johannes Reuchl. vult in unum librum colligere omnes nequitias monachorum in Almania per unum vagantē hinc inde, & vult illas Sanctiſſimo offerre & vult dicere: Cur ille Hochſtrat non extirpat illā luxuriā inter fratres ſuos? Et dixit ille quod monachi fœtent ſicut Hirci quādo ſudant, & in ſua patria venefica averunt omnes meretrices, & quando ipſe vult ſemel in neceſſitate purgare fæces, tunc ipſe putat quod laudat monachum propter illum fœtorem

quem

quem conceperunt ex monachis. Ergo Mag. Ort. vos estis eorum fautor. Ideo sitis ante, quod habebunt etiam inquisitorem luxuriæ salacitatis ad illum Hochstrat qui est Inquisitor hæreticæ pravitatis: tunc res bene stabit cum ipsis. Vel si saltem facerent occulte, sicut ipsorum priores, qui vocant eas ad cellas, ibi nemo potest videre. Et sic bene transiret hinc. Manifeste autem sic super eas cadere, scandalum est toti Ordini. Ideo faciatis melius ad hoc. Post hæc omnia traxi iterum ad Curiam, & adhuc ibi expecto gratias Dei. Valete Datum Romæ in Refectorio Capitolii.

FRATER NOLLERIUS STECH de Calabria Magistro Ortuino.

DEvotas meas orationes opto vobis loco salutis, excellentia vestra Theologicalis scit, quod ego jam veni quasi peregrinus ex monte Sinai. Nescitis tamen quam multa sum passus in

hoc tempore quando à vobis à Colonia recessi: longum esset vobis illa omnia scribere: quia nullus alius amicus mihi superest: cui necessitatem meam conqueret præter vos: quando aliquid dico in monasterio, tunc statim respondent mihi: O tu non es ideo clausstratus quod velles habere bonam vitam. Non sic impii non sic. Ego non possum excogitare unde veniat: nisi ex illa mala fortuna quod Magister noster Jacobus de Hochstrat consumit ita magnam summam pecuniæ in curia Romana propter fidem Christianam, quam ille nequam Joh. Reuchl. destruxit in suo Speculo Oculari, ego credo quod omnia monasteria nostra debent ei mittere pecuniam: quia oportet eum esse liberalem dando hinc inde Cardinalibus propinas: ut judicent pro se & non pro Joh. Reuchlin. Ideo priores nostri abbreviant nobis vinum: quamvis Salomon dicat: Musica mulier & vinum lætificant cor hominis. pri. Prov. xij. at ego me semper exerceo in Musica. Psalmos in choro lyrando & ululando: & hoc

non

non est rarum, ideo non charum. De mulieribus est mihi grave loquendum: quia nullam video, nisi quando vado ad forum cum procuratore nostro quando emit ova. Etiam quando vado ad villas ad colligendum rapas & olera: & si caro me superaret quando essem apud unam fœminam, tunc ipsa non teneret mihi. Ergo quando nunc vobis vinum abbreviatur: quale gaudium habebimus? Si medium haberemus ita bonum sicut alii Ordines: ut sacerdotes nobiscum apud Spiritum Sanctum professionati. Credo quod bene sciatis quid sit pro Ordine: ipsi habẽt duplices albas cruces in tunica: & non sunt alte rasi sicut nos: & quando illis unum gaudiũ tollitur: scilicet quando eis vinum abbreviatur propter unam supergressionem: tunc habent aliud gaudium. Nam possunt diponere meretrices per claudicantem Johañem qui ligna secat, etiam graditur super manibus & genubus. Possetis dicere hæc vita meretricea non licet Sancti spiritualibus. Respondeo: quod audivi pro certo: quod

eorum Dominus Magister (quamvis senex, claudus, griseus, & lipposus: est tamen avidus ad illam rem: non autē semper potens) solet habere propriam in sua stuffa: & quando excavavit illam totaliter: tunc disponit sibi unum virum, & dat sibi bonam dotem ex Gazophylacio Spiritus Sancti, quod nunquam minoratur: quia est ibi mera gratia Spiritus Sancti. Deinde sibi aliam ancillam procurat: & facit sibi etiam sicut jam scripsi, & sic ille ordo in multis hominibus occulte crescit: nunc volo inferre proverbialiter: quia comuniter dicitur: Quandocunq; Abbas, id est, pater supremus apponit tesseras, tunc possunt fratres ludere: hoc est quando prælati nostri antiqui sunt ita luxuriosi: & ducunt ita miserabilem vitam: ergo nos subditi licite possumus sequi. Hæc est bona consequentia, quia perspexi in tractatu de suppositionibus: quia ibi prælatus supponit personaliter, sed secundum Marsilium supponit inferius materialiter. Nunc ad propositum: ego vellem quod quando Magister noster Jacobus

cobus Hochſtrat in Roma nihil ſciret Johanni Reuchlin abinde lucrare quod impetraret nobis laxiorem Ordinem: ſicut ille prænominatus. Caro tamen nos quandoq; etiam ſtimulat: ego ſcio quod ero breviſſimæ vitæ, quando non debeo quandoque expurgare vetus fermentum, quod contraxi ex illis caſeis, parcatis mihi: quia loquor vobiſcum cordialiter, id eſt, quæ mihi ſunt circa cor: ego ſemper timeo quod illa cauſa erit malum finem acquirere: ſicut cauſa Bernenſis. Vos ſatis intellexiſtis me: Dominus Magiſter noſter Johan Amphoraticius optavit vobis multas ſalutes: ipſe evaſit in ſolennem virum. Eſt enim Prædicator noſter: omnis homo eum laudat. Eſt ita bonus in exemplari demonſtratione. Anno Domini 1416. prædicavit paſſionem: tunc accepit ſecum unum baculum ſuper Ambonem: & quando recitavit ſententiam Pilati, tunc traxit eum de cuculla extra, & fregit illum baculum in medio in duas partes: quaſi ſceptrum, quod fuit miſerabiliter ad videndum:

Vetulæ mulieres flebant ita amare: ſicut Petrus quando audivit gallum prope ignem cantare. Valete & commendate me Magiſtro noſtro, quando venerit ex Roma.

M. JOHAN. TEXTORIS PETRO Schwinkoncio ſuo tot dicit ſalutes, quot ſunt guttæ in mari, & atomi in Sole.

SCiatis chariſſime amice quod ego literam veſtrã accepi, in qua mihi ſcribitis de Eraſmo Roterodamo: & vultis ſcire quid ego teneam de eo. Deberis ſcire & mihi credere quia etiam quando fui adhuc juvenis multa legi in literis humanis, & Stephanum fliſcum & græciſtam & Synthis: Facetum: Floretum: & illos antiquos Poëtas quaſi ſuper unum unguem ſcivi mentetenus: & quod verum ſit, tunc ſcripſi unum librum qui dicitur Floriſta in quo bene videtis ſcientiam meam & plura alia: ſi ego vellem me jactare. Sed dico pro tanto: quod non putetis,

tetis, quod ego vobis mentior: Quia ego possum bene valde judicare de illo Erasmo. Ego etiam examinavi Speculum Reuchlin & ejus Gabalam sicut bene scitis. Et ut non faciam multa verba: ego nihil teneo de Erasmo; Quia ipse est inimicus monachorum: & dicit multa mala de eis: & dicit quod sunt grossi asini: & odiunt literas Politiores: & nihil sciant nisi comedere & bibere & Psalmos lirare, quod ipse mentitur in collum suum quando hoc dicit. Immo ipse est unus asinus, ipse est bonus Latinista, & scit bene latinizare, aliàs nihil scit. Ipse fecit multos libros præsertim unam navem stultiferam & commentum super Hieronymum, in quibus ipse nihil facit quam quod stimulat religiosos: per Deum ego dico sibi, si non vult cessare ab illis: tunc volumus sibi facere sicut Reuchl. etiam si centum modis essem acceptus apud Papam & Regem Carolum: Sed nos vidimus bene tam superbos sicut ipse est: & tamen suppressimus eos. Ego dicam vobis aliquid: sed non debetis mihi hoc

post dicere, aliàs diabolus me confunderet. Magister nost. Jacobus Hochstrat, etiam omnes Magistri nostri in Colonia & in Cantabria illi examinant jam commentum super Hieronymum, & sicut ego audio, tunc ipse pessime stabit: ego non acciperem centum florenos quod haberem hoc in loco suo, quia dicunt quod ipse ibi multam seminavit zizania: & putat quod nemo debeat hoc notare. Sed Magistri nostri non sunt tam stulti. Et ipsi bene sciunt ubi jacet anguis in herba (ut Alexander ait) ego non potui omnia retinere, sed aliqua adhuc scio, quia dicit quod sanctus Hieronymus non fuit Cardinalis, quod utique est crimen læsæ majestatis & male sentit de sancto Georgio & Christofero & reliquiis Sanctorum & candelis: & de confessione Sacramentali, etiam in multis locis blasphemat: quia loquitur contra Doctorem sanctum & contra Doctorem subtilem, & dicit quod Theologia ipsorum nihil sit: quæ omnia Magistri nostri scripserunt in unum volumen, & volunt eum confundere

fundere ſicut hæreticum : ſicut fecerunt Johanni Weſſalia in Moguntia. Et ſi vult multum relatrare & invectivas ſcribere contra eos, tunc volunt expectare uſque poſt mortem ejus. Et tunc volunt condemnare omnes libros ejus. Illa eſt jam practica apud Magiſtros noſtros. Et quia etiam libenter auditis novitates, debetis ſcire, quod fratres minores debent jam habere generalem de Obſervantia quod Impetraverunt ipſi in Curia pro 16. mille ducatis. Et Moniales ad ſanctam Claram de Ordine Minorum valde timent ne reformentur, & quicquid habent, hoc fugant in Civitatem, & jacent miſerabiliter in ſcaminibus. Aliqui dicunt, quod Doctor Murner habet rem cum ipſis, ſed hoc non eſt verum: quia ipſe eſt Eunuch⁹ caſtratus. Sed de aliis religioſis ego non bene credo quando ſic currunt ad eas. Eſt mortuus in civitate unus Curtiſanus qui habuit etiam beneficia pinguia & Poëtæ qui ſunt ibi, faciunt multa metra contra illum. Aliàs nihil ſcio niſi quod Dominus tamdiu teneat vos ſanum quamdiu

unus

unus supercurrit unum Canem. Valete ex Argentina.

MARCOLPHUS SCULTETI Johanni Bimperlebumpum ex Rotbach.

SAlutes infinitas & immortales dilecte Johannes, vos scripsistis mihi nuper aliquas novitates, quas non libenter audivi: videlicet de Joh. Reuchlin quod comparavit sibi magnam gloriam apud suos Poëtas, quia fecit unum librum qui intitulatur gabellistica vel gabala, & est jam in gratia Papæ. Vellem tamen libenter scire quid est gabala? ego quæsivi diu in meo Catholicon & Gemma gemmarum & in Briton: sed non possum reperire quid significat, misi etiam unam literam ad Magistrum nostr. Ortuinum: sed ipse etiam nihil rescribit. Sed Magistri nostri fecerunt unum consilium & examinaverunt illum librum: & sicut ego audivi ab ipsis de nocte in convivio ubi zechavimus ita liberaliter quod oportuit

tuit unum dare pro zecha tres obulos: quod ego non habeo ultra pecuniam: quod ipse male stabit: quia posuit ibi aliqua contra Doctorem sanctum & modernos Doctores: & dicit quod filius Dei est factus de patre. Ita multa alia, & pervertit terminos Theologiæ generare & facere: & sic de aliis: nihil curat de argumentis & quæstionibus: & sophismata Doctoris sancti, & ideo volunt illum librum comburere: quia dicunt quod non intelligunt eum, & quicquid ipsi non intelligunt, hoc comburunt. Ergo. Quia omnis Magist. noster est rabi & lux mundi. Etiam ille liber habet multa dicta Pithagoræ: qui fuit Nigromanticus; sed Nigromantia est scientia prohibita: sicut patet. 66. q. 10. capitulo nullo: & in Canone. O vos asini, & concordat Doctor sanctus & Aristoteles in nono Physicorum de ignorantiis. Est enim in hoc etiam libro multum Hebræum: quod Magistri nost. non possunt legere, & multum Græcum, & quia ipsi non curant hæc vana: sed majora, & ideo dispoſuerunt Johannem

nem Pfefferkorn Christianum & dimidium Judæum: qui est bonus ebrius: & ille jam examinat, ne forte ibi latet aliquis num sub melle. Sed volo illa jam dimittere, quia videbimus bene in nundinis Franckfurdiensibus: & tunc volumus plura loqui de illis cum Magistro nostro Orruino: qui est missus a Magistro nostris quod debet emere novitates quæ ibi vendunrur: & tunc volunt etiam examinare. De aliis novitatibus non possum vobis plura scribere, nisi quod etiam nus Magister noster de Ordine Prædicatorum in Argentina: qui semper vocatus est Doctor Jesus exivit ex clausiro: & multa mala dicunt de eo: quod ego non audeo dicere: & multi Ribaldi carminstæ faciunt sibi versus in vituperium ejus: & mittunt cadere in foro & Eccles. quod male me habet: ego vellem quod non facerent, ne venirent ex gratia illorum Prædicatorum: inter alia tamen ego reperi unum carmen, & est tale;

Detra-

Detractor cleri : fur : profugus atque cinœdus
Igne: aut perpetuo carcere dignus erat.
Plebanorum oſor, geſtus imitans muliebres
Formidans flam̃as more latronis abit.
Cujus ope ex clauſtro ſeducta eſt magna ſacerdos.
Omnia per monachum peſſima dœmon agit.

Ecce videte quid illi mali furciferi faciunt, ipſi neminem curant: ſed per Deum ſanctum non facit hoc aliud (ut veriſſime dixit Alexander) quia ſemper eſt de mala conſuetudine eorum, quod quicquid fit ſic Argentinæ, tunc ipſi tractant de eo, & faciunt ſic carmina de eo : proxime vobis ſcribam de ea re. Valete ex Schletſtat.

Magiſter Malcolus in Paradiſo : Omni verborum ornatu reciſo.
Famoſiſſimo Magiſtro Ortuino : Qui clamat more aſinino.
Contra Poëtas & Latinos: Nec non Græcos peregrinos.

Omnium

Omnium Barbarorum defensori, &
Colonienſium præconi famoſiſſ.

MIrabiles trufas & egregias nequitias audio de vobis prædicare Magiſter Ortuine, quas unquam in vita mea nunquam per Deum ſanctum audivi, quas vos & alii Colonienſes Magiſtri noſtri (cum ſupportatione) feciſtis honeſtiſſimo & doctiſſimo viro Domino Johanni Reuchlin, & tamen cum audivi, non ſcivi in tantum mirare, quia cum eſtis bicipites aſini & naturales Philoſophi (vulgo natürlich Narren zwantzig Centner über ein tollen Fantaſten) Interditis etiam miſere & nebulonice veram ita pios & doctos viros, tamen ſuper hoc incidit mihi una ſingularis mirratio, quis vos docuit ita ſubtiliter pervertere & falſificare ita pias opiniones probiſſimi hominis, ſed ego finaliter cogitavi quod non facit hoc aliud hominum genus quod Judas de tiſticulis ſcalpſit, quia patrem ſequitur ſua proles, ut eſt Johan. Pfefferkorn. Et vos omnes eſtis amici

ujus, quia schlim schlem similis quærit
bi similem. Et ergo ad furcas cum vobis
mnibus, ad quas perducat vos lictor
um sociis suis: vobis dicentibus orate
ro nobis. Sed quanquam quoniam
quidem illa omnia vera sint, & ideo vo-
bis singulariter ad manus proprias illa
scribo, uj possitis etiam aliis dicere qui
vobiscum sedent in hac Cathedra pesti-
lentiæ, ut dicit Psalmus, & ne illa veniant
in publicum, quòd omnis homo sciat:
quid retro vos est. Sed ad omnes Sanctos
mihi incidit una scrupulatio, & timeo
quod Impressor furavit mihi unam co-
piam de Epistola, & si sic est, tunc juvet
vobis Deus, tunc ego non possum resiste-
re, sed tamen ego volo vobis bonum con
silium dare. Orate solum octo dies cor-
tinue flexis genubus, & invocare jejunus
anctam Helenam quæ invenit Crucem
Domini nostri Jesu Christi. Tunc ite-
um ero invenire illam epistolam. Tunc
os iterum bene stabitis. Ecce videte
uod illa omnia facio vobis ex charitate
aterna, sicut omnes sumus fratres, &

omnia

omnia facio vobis quod etiam homines tenent aliquid de vobis. Valete ex Heidelberga apud Claudicantem Lipsium qui finit unum sibi cum nuso in culo currere. O utinam vos etiam esset cum illo, tunc non opus esset vobis disponere unum brillum.

Quia ipsi dicunt quod gratis accommodat uni.

Romæ Stampato con Privilegio del Papa, & confirmato in lugo, qui vulgo dicitur, Bel vedere.

EPISTO

EPISTOLARUM OBSCURORUM VIrorum à diversis ad diversos scriptarum, & nil præter lusum jocumque continentium, in arrogantes sciolos, plerumq; famæ bonorum Virorum obtrectatores, & sanioris doctrinæ contaminatores,

VOLUMEN TERTIUM.

AD LECTOREM.

Risum Heraclitæ est, vasti ridere parati
Arida mutarunt pectora Stoicidæ
Da mihi tristem animum, ferales objice luctus,
Dispeream nisi mox omnia risus erunt,
Exerce pulmonem.

Vullupius Timanoetus trium optimarum artium Magister Theologisticus & conscientiosissimus, Domino Marceno Anoetico Baccalaureo felicissimo æternissimam valetudinem & beneveturam optat.

SCripsit ad me nuper unus bonus amicus, quem nos ambo bene novimus, & qui sicut Pastor perditum ovum & misera meretrix amissum ducatum quærit cum toto studio, quod nos etiam debeamus magni viri fieri, quod affinis ejus vellet dare in pressuram dare epistolas Obscurorum, vel quod idumque est, clarorum virorum, & vellet optare, quod illi, qui voluptatem habent aliquid scribere, etiam tales epistolas ad unum scribant. Et fateor, quod non sit minimam laudem, quando postmundus etiam manum nostram & nostrum studium in pressura vi-

deri

det. Nam quando morituus, tunc omnia altera cum nobis sunt ex, modo illa, quæ scripsimus in chartam, manent in æterniſſimam æternitionem. Et quando homines nonnunquam tergudem ſuam verrunt erga parietem, & accipiunt ſcriptum noſtrum ad videre, tunc bene ſolent dicere, eheu O! quam bonus vir fuit iſte, qui nobis hoc ejus ſcripto fuit profibilis. Ergo putavi conſilioſum quod tibi hæc ſignificem, ne maneas ad domum, ſed etiam aliquid ſcribas, & concopules cum Epiſtolis his. Non poteris tibi perſuadere, quomodo tu tam magnam laudem accipies, quando hunc meum conſiliũ imitabis, vale beniſſime.

DOMINUS MARCENUS ANEretimus ante decem años Baccalaureatus in quietâ poſſeſſione vel quaſi ad hoc tempus Domino Vullupio Timanereto Magiſtro Theologiſtico optat omne bene ire & vehere.

POſtquam radiis oculorum meorum

epistolas tuas perlegi, valde me gavisus sum, quia vidi, quod noster amicus bonus, velit de novo in lucem dare literas illorum clarorum, vel ut rectius dicam, minime non obscurorum virorum. Tantus enim in illis thesaurus eruditionis & humanæ sapientiæ latet, quod quando quis vellet illam capere & exhaurire vas intellectus sui, omninò plane similis esset illius, qui totum mare Adriaticum, quod post mediam noctem jacet, voleret omninò parvo cochleare exhaurire. Et ego sum opere totis viribus meis & extoto serio æstimo, ut hunc librum dignus sit, quod omnes illam cum ambabus manibus habeant, & semper super illam cubant. Meus præceptor antehac solebat dicere, quod non immerito sit, quod hic liber suspendatur in patibulo januæ in schola, ut omnes scholastici videant, quando exient, vel intrent in illam, & discunt taliter scribere & taliter loquere: Et meus præceptor ita semper loquebat, & dicebat, quod melius est, his viris, qui non fuerunt stulti, licet voluerunt magis

in umbra manere, quam à Sole clarificari, sequi, quam Ciceronium aut Virgilium. Verba enim sua non sunt tam gravia quam Cicero & Virgilius, & tamen etiam melius clangunt. Ergo non potui intermisi, ut ipso bono nostro amico gratulationem faciam, quam jam imitatur:

Amice bone, qui non es nebulone
Facis petgratum, quod puerorum natum
Jam habes curam, & ad horum usuram,
Nunc Obsurorum in lucem das virorum
Venusta scripta, quæ docent ex Baralipta
Ut est scribendum jam ad laudem merendum.
Heu quantas grates illorum, tibi nates
Semper debebunt, quando chartas implebunt
Succo atrato aut rubro condensato,

Te magnum virum convincere Perlirum
Quis dubitabit? juventus te amabit,
Et venerentur, quicunque te sequentur,
Nam non est grave sed amodum persuate
Tuum Latinum quod loquitur Ottvinum,
Et non invito intelligitur cito.
Tu es Atlantem basimina fundantem
Linguæ Latinæ & scis loquendum finè.
Tu portas fundum Doctorum in hunc mundum
Et quod cecidit & pessimus elidit
Tu iterum fers & non es Doctor iners
Te ergo laudo & manibus applaudo
Et semper grator ut sis bonus amator
Horum librorum qui non sunt Dominorum
Qui se persuadent, scientia quod madent,
Sed qui puellis inserviunt tenellis
Et qui detergent, quæ sordida inhærent,
Sic tuum nomen sortitur bonum omen

Et

Et eris clarus, obscurus & perrarus
Et lux per totum hic finit meum votum.

Ego etiam volebam aliquod doctissimum scriptum addere, sed multo magnum est, ut intret in hunc librum, & etiam valde timeo, quod homines illi me extrideant, quando aliquid omitto. Nuper enim scripsit ad me affinis meus, quod sint tales homines Philosophistici, qui omnia per pectinem linei trahunt & ad scamnum cædunt, quæ aliquis interdum omittit, licet hoc non facit libenter, quia non incidunt uni semper omnia, & unus se non potest semper recordare omnia. Et liber meus, quem ego volo edare, magnus est, & scribitur in eo de omnibus artibus, quomodo puer illas legere debet. Inter his dico tibi gratiam, te volueris in me meminere, & nomen meum clarificare, ego viciſſim in te meminar, & semper nomen tuum clarifaciam, non aliter quam Sol in medio die clarifacit obscurum meum locum, in quem eo, quando volo solus esse. Vale iterum optissimè.

JOHANNES COCHLEARIUS aliàs Lõffeler natus, proximo actu Baccalaureaturus & Baccalaureandus, postea etiam Magistrandus & sic ad altiora, Dominum Casparum, vel ut vulgus dicit, Casparum Stomabus, Germanicè Rindmaul, in profundissimum omnium salutum barathrum & abyssum æternaliter devoret.

LOngum tempus est, cum ad me scribebatis, quid faceret Durandus Mascerda, quem diu diligi victis tam vehementer, uti equa, mula, duæ & ambæ esurientia diligunt versicolorem straminis vel fœni; Et ego etiam cito vobis omnia bona de illo distribuissem, secundum illud, quod scriptum est, communicet vero qui instruitur in sermone cum eo qui instituit, omnia bona; & iterum dicitur proverbialiter, Amicorum omnia sunt communia, sed non potui citius perfectionare hanc literam, quia tam mul-

multa sunt, quod de illo scribere oporteo. Et certe nescio, à quo incipere debeo, juti dicitur

Nescio ubi faciam dici primordia luctus:

Homo est ille Durandus, non ut alii homines, sed homo singularisticus. Quando illum jam videbas, gravareris, quod illum non sit antiquus ille Durandus, secundum illud, eheu quantum mulatus ab illo Hectore. Cam enim erat adhuc juvenis socius de triginti octo vel novendecim annis, fuit vehementer subtilis & humilis, & avia mea dicebat, quod non fuit stultior juvencus in toto urbe, quam Durandus est, sed jam crassus & densus est, & non magis habet primam formam, os habet sicut porcus, & labia sua dant bona farcimina jecorum; foramina nasorum suorum sunt tam rotundiformia, ut janua domus, sicut iterum dicitur, per januam venimus in atrium; Nam tam parva sunt, ut vix currus plenus frumento vel fœno, licet quatuor equi illum trahunt, potest invehere.

Oculi tam rubicundi sunt, quam oculi columbarum, secundū illud; oculi tui oculi columbarum. Seipse etiam non novit, & imaginat sibi, quod sit Magister super omnes, & omnes scientificas devoravit, cum tamen vix est Magis duo, vel etiam Magis unus, cum enim nuper una ancilla paupera illum rogavit, Domine Magistre quid facere debeo, ut etiam aliquid pro me fero, non potuit bonus socius respondere, secundum illud, obstupere omnes intentique ora tenebant. Et iterum adagialiter loquitur, fessus languor occupat artus. Nam semper unum malum comitat alterum. Et cum postea interrogavit illum, dicere, ubi optimus sarcinator calceorum habitaret, iterum non potuit respondere. Nihilominus se miscet semper inter alios, qui longe plus sunt quam Magister, quam ille est, secundum illud, velut inter ignes luna minores & sicut stercus muris inter piper, sed omnes illum habent pro stulto. Cum inter illos venit, tunc dicunt, venite huc, mi Dominus Durandus,

dus, & ſedete ſuper nos, & cum ipſe facit, tunc rident in corde, quod tam ſimplex eſt, & non intelligit verba honoris. Nuper voluit diſputare inter compagniam, quomodo primus homo in initio factus eſt, & dixit, quod factus eſt ex glutine & terrâ, & quod hoc audiverit in una nuptiâ à viro illuſtro; Et cum alter reſpondebat, quod non, homo factus eſt non ex glutine, unde enim venerat illum gluten; quia nondum mactatus erat vitulus, ex quo luten facitur, ſed ex terrâ & limo, ipſe dicebat; Vos eſtis ſtultus, quod hoc creditis; nam ſi homo tantum factus eſt ex limo & terra, & non ex glutine, ego me jam ſuper ſententiam veſtram totum in fruſta & in duo riſiſſem, ſecundum illud; Auditum admiſſi riſum teneatis amici: quomodo enim limus poteſt ſimul tenere terram: glutem verò tenet terram ad invicem, ne poteſt de invicem cadere: ſuper qua acutâ quidem reſponſione omnes admiraverunt; ſed tamen putavetunt, quod non crevit in horto ſuo, aut in fimo ſuo. Fuit etiam

nuper in compagniâ rusticorum, & cum illis disputare voluit, quomodo stilus in axe prius fuit, quam axis ipsa, sed rusticus vinctus est, quod stilus in axe omino penitus non prius fuit, quam axis ipse; sed per axem primum ab arbore abscinsus est, & si non dedisset victum, axem dedissent ipsi ad gustandum; sed quia se relinquit vinceri, jam omnes dicunt, quod Dominum Durandum est bona Politista, & egregie studuit. Ideo etiam ad omnes compagnias vocatur. Et spero jam quod poterit aspectum suum foras ducere. Est enim homo sapidissimus in prudentia, & scit se invenire in omnes homines; & quando quis aliter de eo loquit, & hoc non vult credere, tunc reprehendit illum pro stulto, & non vult cum illo circumire. Multo magis de illo scribere possem, sed hæc tantum vobis in aurem scribo, & peto, ne telem aut gallinam relinquatis ex eâ eradare. Non enim multa sumerem, quod hæc experiat. In futuro plura vobis scriabm. Interea & vos mihi scribite, quid

quid faciatis, & quando vos in itinerem dare vultis, sicut dicitur, tota hominis vita nil nisi peregrinatio est. Valete & semper magis valete.

LAMBONIUS FORESTUS, POEta carminativus bene constitutus & mox emeritus Salutem Poëticanam dicit Domino Citrino Schnabelio, Poëtistriæ artis & quæ illi adhærent, Candidato meritissimo.

CItrine qui claris quondam fiducia rerum
Spem fructus avidæ vita pudenda tuæ
Gratia magna Jovi rapias tam chara licebit
Oscula, nec tenebris mors adoperta caput.
Cum tibi succurrit meritorum oblivia nostro
Amplius in lucro verba notata mero.
Quadrupedes inter rapidi, quot in urbe figuræ
Casus inest illis nec sua verba fide,
Nil adeo fortuna gravis quam gramina pasta

Non honoranda tuis consiliumque fugit.
Est via declivis de tota flumina terra
Lucifer è cœli semper amarus erit.
Quid multa? studium calcatis sordibus uvis
Est pretium parvæ vulnera cordis ope
Quod licet & facile est, quod non licet, acrius urit
Ferreus est si quis compede pulsa sonet.
Auctor opus laudat, pariunt absinthia campi
Collaque velocis dira venena manu.
Non sibi respondit, non omnia proloquebatur
Et causam, lævo fixa sagitta pede est.
Dent tibi cœlestes squalentia tela venenis
Arvaq; pugnaci mors habitare sui.
Sæpe fuit nostro quam pro mercede dedisti
Abdita nox splendet sedulitate domus.
Scilicet ut fulvum vestras absumere vites
Aspera dum nobis sunt veneranda loco.
Stramine sæpe super quoniam convenimus ambo

Una paret lecto digna puella tuo.
Vellera dura ferunt video delicta meorum
An fortuna mihi crimen ineſſe rogat?
Quolibet eſt folio modo formidatus in urbe
Candidus & felix frater honoris erit.
Nec tamen hunc ſua mors ad opem luctare ferendam
Nec tardum juveni proſperiore frui.
Vix illam ſubito poſſes intrare feneſtra
Nec queritur fuſo per ſacra verba mero.
Vix equidem credo, nec ſi mortalia poſſem
Excidit aſperitas voce clientis opem.
Mox etiam pectus candentis fruſtula ferri
Tunc ſupera tpulchros non minus iſte dabit.
Nec tu conſulto, niſi triſtia mandere ſævo
Eſt via declivis res habet iſta ſuum.
Tantum ne noceant, venduntur regna labore,
Annuit & ſtudiis, principis eſſe domum

Felix qui meruit certo vestigia passu
Clara repercusso curva senecta pede
Quod superest porro regales addere possis
jus
Divitias possum, comprecor semper
Amen.

ARNOLDUS SCHURKAM FRI-ter minorum gentium per decennium tantum salus, quam portare potest Camelus aut Elephas, optat & vovet Domino Bartholomæo Lecker, ingenioso & perspicaci Magistro in arte legendi & scribendi.

NOn sine maximo animulæ meæ tripudio & saltu, uti scriptum est, saltabat infans in utero ejus, vidi nupero die cista librorum doctum vestrum librum, quem placuistis in mundum mittere, ne essetis servus nequam aut nequaquam, qui libram suam in terra fodiebat, & timuistis merito, ne porro essetis tam nequam, qui declinabilia sunt, & declinant omnem libram, & nolunt aliquid scribere, vos vero indeclinabilia estis post regulam:

Et

Et utroque numero indeclinabilia sunt nequam, nauci, nihili, mancipi, & cæteri hujus sortis. Et nolo jurare, certè liber vester tam bene mihi placuit, ut non possum dicere: Bonus methodicus estis, & scientificè scitis syrupum ex melle, & sachatum ex syrupo, hoc est, ut non nimis altè cum vobis loquar, quæ forsan non intelligitis, bene potestis extrahere bonum ex malo, & bonas doctrinas dare ex eo, quod antea didicistis. Et credo quod vos habetis arcanum illum modum Glauberianum parandi Extracta per liquorem Alkahestinum, qui nihil est aliud quam Sal purgatum, fixatum, & per deliquium solutum. Plus enim potestis extrahere quam menstruum aquæ pluviarum, licet est destillata & rectificata. Quando enim unicum tantum verbum in vestram mercaturam servit, potestis vel tres vel quatuor doctrinas exinde facere, quæ nec diabolus ipse cogitasset, & miravi, quomodo habeatis tam bonam mormoream, ut omnia potestis tam Ordine ponere, melius quam ancilla ollas &

pati-

patinas & alia coquinaria fictilia pos ordinare: Sed non satis possum mi super vos, quod tam stultus sitis, & timetis pro canibus, qui erga vos volu lätrare, cum tamen habetis bonum b culum, quo vos erga omnes cum inv cem potestis defendere, qui vos recon trant. Recordate vos in parvum Da dem, qui magnum Goliath unb parv lapicio tam vehementer jaciebat, quo caderet infundum, tanquam tonitr ipsum tanxisset: Et vos habetis majo rem baculum, & benefeciſtis, ut gladium non portatis, nam David etiam non po terat portare gladium & Sturmhaube Ergo sumite illum, & erga tales can vos convertite, dicentes, V.V.SS. S non abis, & me & meum librum cum pace mittis, crasso fune te vapulam, ut te permerdas & permingas, quid valet, abibunt! potestis enim bonam habere conscientiam, quod aliquid ex aliis libris non exscripsiviſtis, & quando aliquid exscripsiviſtis, ut sæpe factum est, fidel simè illud confituiſtis, juxta illud: Nihil

scribitur aut dicitur, quod non scriptum dictumve sit prius; Ex quo optimissimè concluditur, quod vos non male feciſtis, quod etiam vos aliquid exscripsiſtis, quia etiam alii antea vobis exscripsiverunt etiam. Sed habeo adhuc unum vobis dicere, nempe homines omnes, qui vos possunt, dicunt, quod quando libros omnino multos facitis, multos etiam adjutantes habetis, qui quando vos non estis in domo, veniunt ad vestram fœminam, & dicunt; Bonus dies, quid facit vester Dominus, nonne adhuc diligere est! Et illa respondet, rogo vos, ingredite ad me, Dominus meus multum habet facete, & libenter adsumit adjutantem, & tunc vos unum librum super alium edatis in lucem, secundum illud; tulit alter honores. Pudeatis vobis, quod sitis tam pigrus socius, qui vestros libros non poteſtis solus componere. Tamen non dubito, quod fiat cum bonâ vestrâ voluntate, quia vos tacetis, & Adjutantes vestros pro bonis viris habetis, qui etiam vos pro bono & aptissimo viro habent.

Et

Et poteſtis ergo eò meliorem habe
conſcientiam, quia fideliter & candi
fatetis, quod non ſolus veſtros libros
citis, quando alii dicunt, quod ſoli ill
faciant, & prædicant, quod ſuus ſol
labor eſt, qui tamen non eſt, ſed eti
habent adjutantes, quæ neſciunt & no
poſſunt. Vehite ſic porrò, & cum mag
patientia laborate, tunc fietis magnus
hoc mundo, ſicut jam adhuc magn
eſtis in veſtra domo, ita quod jnnæ
mnes ſint parviores? Et quando pot
libros edare vultis, hoc facite citò, pol
illud. Non ſemper æſtas erit, compot
tenidos. Valete & vos bene habete.

COMESTOR PUGNANTIU
ſuperiorum & inferiorum Facultatu
hactenus Studioſus futus valde diligen
Domino Cornelio Moroſo, vulg
Saurtopff, artium omnium vora
gini inexhauſtibundo gra
tulatur bonum
diem.

Non

NOndum scriberem ad te, si non necessitas altissima me ad chartam raperet, quemadmodum Angelus olim pro temporibus Prophetam Habacucem apud crines capiebat, & illum in fossam ad Danielem ducebat. Nam postquam redii in Parnassum, inveni illum, quod in omnibus mutatus est. Tibi non est nescius, quomodo Studentes olim fecerunt, & quam bene & hilariter potuerunt vivere, & in studio suo ita potuerunt assumere, ut nihil supra fuit. Sed jam non magis est sic, & miserabilissimus est status cum bonis Studentibus. Potebamus nos pravè exercere in bibendo, & schmaulando, & quando non ibat sicut nos volebamus, densè nos verberabamus; Et ex hoc habebamus hunc fructum, quando volebamus fieri Juristi, non timebamus pro nostro adversario, & sua acutâ pœnnâ, & potebamus ipsi in oculis adspicere, quorsum volebat verberare; ut aut per secundam aut per tertiam, interdum etiam per septimam, uti dicitur, per septimam libenter mentiuntur,

tiuntur, exſumebamus verberem. quando volebamus fieri Theologi, non ſtabamus ut lignum in cancell ſed brachia poteramus movere tam tificiter, ut omnes homines id mirab & ridebant. Quando vero Medi volebamus fieri, tunc bene potebam adſpicere vulneres, & cicatricia, & l guem: Et quod magniſſimum eſt, q homo eſt animal, qui libenter cum a circumit, ſicut dicit ſapiens Apoſto Ariſtoteles, cantharum unum vel d cereviſiæ vel etiam vini potebamus c invicem bibere, & non rixare, quod n feceramus alteri decretum, quia illud b ne docueramus in Academia. Super illud etiam Doctori & Præceptori noſt ſæpe etiam pro charo ſumebant bonum diem, & quando erant feſti bonorum dierum, tunc legebant interdum horam vel dimidiam horam, ita ut quilibet mirabat, quod tam perfectiter pote bant legere, & nos credebamus, quod omnia certe ſic erant. Inde parcebamus multum in noſtrâ valetudine, & non de-

bebamus

ebamus caput noſtrum tam ſæpe fran-
re ſuper tam multas res. Et nos ha-
ebamus unam bonam ſectam, quæ o-
nibus tam bene placebat, ut juraba-
us, quod nos apud illam vivere & mo-
i volumus, ſicut Turca juraverit, vive-
e & mori apud fornacem, & huic ſe-
æ Patronus erat Ariſtoteles. Etiam
on erat malum factum, quando virgi-
em unam vel ſecundam quærebamus,
& cum illa parum loquebamus, multo
magis etiam faciebamus, ut intelligabat,
quod nos bene cum illa ſentiamus & bo-
ni Studentes ſumus. Ex quo Juriſtus
potebat docere, quomodo clientem
ſuum poteſt obviam ire, ut accipiebat,
quod libenter habebati; Theolongus po-
terat docere, quomodo poteſt ſolare
mœſtos & triſtes meretrices, quando li-
benter volunt habere virum & non poſ-
ſunt capere; Medicus verò, quomodo
poteſt ægroto in pulſum prehendere, &
quomodo ille vapulat, & quomodo
unum ex ſecundo ſequitur. In ſumma,
unusquisque potebat cum voluptate &
amore

amore docere, quod volebat. Ver
proh dolor! omne mutatum est:
jam volunt ruinare Parnassum, quia
hibiverunt, ut nemo magis se vap
cum invicem, & concluserunt, qu
omnibus illis volunt dare rubram cer
vel rubrum regem vel Cæsarem, qu
cum invicem vapulant. Imo tam v
persequuntur bonos Studentes, ut ei
eis volunt caput desecare, & suspend
& rotificare, qui non omittunt vap
re. Quid aliud potest ad hoc sequ
quam hoc, ut stamus sicut patrueles
nes, Germ. Hundsvettern, quando
versarium accipimus. Ad hoc v
quod etiam Doctores nostri nostram
letudinem non tam valde parcunt, sic
olim. Nam legunt nobis fere om
dies, & volunt, ut nos debeamus respo
dere, quando nos quærunt; & etiam n
sunt contenti, quando dicimus, Asi
non volat, quia id dicit Apostolus A
stoteles, sed volunt, quod & nos ali
addimus, & dicimus, cur non v
nempe, quia non habet pennas, q

erò ipsum Aristotelem non dixisset ve-
um. Et super quo maxime flere debe-
us, quam mox imus ad cerevisiam vel
rginem Catharinam vel Sybillicham,
unc pone nos est Pedellus, qui nos pro-
et. Quid multa; ad omnes lateres, ad
extram & ad sinistram manum bonus
tudens circumdatus est, Satanas mun-
us & propria caro ipsum impugilant, ut
erito exclamat: O mihi præteritos
ddat si Jupiter annos? Tu autem mee
orose, sibi gratulare potes, ut studium
um in feliciore tempore ad finem tuli-
i. Et ego etiam videbo, quod mox ex
arnasso proficiscor, quia mihi non pla-
et, & illud etiam optimum est. Vale.

CORNELIUS MOROSUS CO-
nestori Pugnantio vel potius Abstemio
Quieto Amico certo
S. D.

Neptiæ tuæ, mi pugnanti, prolixio-
rem responsionem mererentur, nisi
tum mihi ingenium persuaderet, non
opus

opus esse apud te prolixitate verborum, qui sanioribus rationibus haud illibenter cedis. Brevitati itaque studebo, sed ita ne dum brevis esse laboro, obscurus fiam. Et quidem fateor, corruptissimum fuisse Parnassi meo tempore statum: ubi comessationes, jurgia, provocationes & duella erant frequentissima, adeo ut vix ullus dies, ne dicam hebdomas aut mensis præteriret, quo non cives in proprias viscera sævirent. Cautum erat legibus quibus novi Sudiosi & juniores se adstringere tenebantur, ne quis compotationibus interesset, ne quis vociferationibus nocturnis aliis molestus esset, ne quis lapidibus stricto gladio insultaret, ne quis provocaret, aut provocatus in arenam compareret, sed quid si potator, grassator, provocator, aut aliusmodi transgressor harum legum esset aut domesticus aut commensalis, aut utroque modo affinis? Quid si se futurum commensalem aut domesticum mentiretur? Vidi ego, & interfui, quamvis innoxiis, ubi noctu, prospiciente tamen è fenestra

Rector

Rectore strictis gladiis valvis & fenestris injuria fieret: Sed ubi audita erat vox unius tantum Commensalis, reliqui omnes impune hoc factum ferebant. Vidi iterum cohortem compotatorum in ipso meridie & fenestris & foribus vim realem gladiis, inhabitatori verò verbalem lingua satis maledica inferentem, inspiciente Senatore non infimi subsellii; jurasses, factum carcere si non cera dignum. Sed quid? commensales erant: Si denunciatum esset, pœna ante cedentem scelestum insecuta infelicem reddidisset commensalem, sed infeliciorem denunciantem hospitem. Verendum enim erat, ne omnes relicta hac mensa aliam eligerent. Melius igitur erat cum commodo tacere, quam perjuria & malefacta puniri. Sane dolendum est, juvenis primo statim ingressu in Parnassum, in quo fundamenta Christianismi jacere debebant; juramento, quod tamen impune violare licet, adstringi, & sic perjuriis adsuefieri, & ad illa quasi manuduci.

Quid dicam de proſtibulis, quibus Apollinis colles, hoc eſt, Muſæa conſcendere conniventia ſuperiorum permittebat? Quid de negligentia Studioſorum? Regis ad exemplum totus componebatur orbis, negligentes erant Doctores, negligentiores diſcentes. Novi, quos otii pertæſos non pœnituerit, bis vel ter non dicam in ſemeſtri, ſed in anno legere; & ubi lecturi erant, hora dimidia elapſa vix cathedram adſcendebant, finita tertia horulæ quadrante diſcedentes omnem & moram & feſtinationem viæ longinquitate pariter, pariter & ſenectute jam jam appropinquante excuſantes: cum tamen prædia ſua ſingulis ſeptimanis, ſi non ſingulis diebus absque ulla moleſtia viſitare, agrorumque ſulcos perſcrutari, expendere & dinumerare poſſent. Quin cum legerent, obſcuritati ita ſtudebant, ut vix decimus quisque (rariſſimè autem decimus intererat, vix centeſimus illos lecturos unquam eſſe augurari poterat) quid vellent, aliis quæ-

queretur: Idque eum in finem, ut privatim eo majori cum fructu docere possent. Noli autem tibi persuadere, eos privatim diligentiores fuisse; vix tertio vel quarto congressu pecuniam emendicaverant potius quam exegerant, ubi schedula foribus affixa negligentiam ipsorum non excusabat sed accusabat: Et si quis eorum, gentium minorum Deus, diligentem se in legendo exhiberet, effata ejus pro oraculis ex Apollinis tripode aciditis haberi debebant: omnem sacræ Scripturæ auctoritatem labefactari patiebatur, modo ipsius & deastri sui Aristotelis auctoritas integra, sarta & tecta servaretur; utpote à cujus sententia ne latum unguem quidem secedere, sed usque ad extremum vitæ halitum eam defendere juramentum juraverat, ideoque ut voti eò citius fieret compos, more canum timidorum latratu magis quam morsu adversarios invadebat. Quid plura? gratulari tibi potius debes quam contristari, pristinum hunc Parnassi sta-

tum mutatum esse in melius. Gratias agendum est diis, quod pro benignitate suâ securitati civitatis suæ prospexerint, & compotationes, jurgia, provocationes & duella prohibuerint, sane officii sui partes vix ullo modo melius explere potuissent, quam hoc uno, quod de incremento Reipubl. quod maximam partem in conservatione membrorum utilium consistit, soliciti fuerunt. Gaudere debes, quod tales tibi Doctores invenire licuerit, qui non vanæ persuasionis œstro perciti, nec propriæ sententiæ tenaces solum quod verum, vereque bonum est, proponunt. Age, commorare pauliſper, patientiæ tuæ te non pœnitebit. Vale.

ANTUS CANTUS HORNANtius olim in præsentia duorum testium, Cæsaricè castratus Poëta, nunc lector minorum gentium aureo suo amico, Domino Inflanto Baccio, Magistro majori in omnibus literaturis & benedicto ex

hoc

hoc nunc & usque in secula seculorum
Amen, iterum secundo versificatoricè salutem
optat:

PErscripsi nuper perpulchram ad te Epistolam
Quæ mihi non parum ista laboris fecit,
Et ego sperabam, te mox esse responsurum
Cum scio permultum te habere super me.
Sed cum surrexi hodie non nihilum vidi
Quod respondere tu voluisti mihi.
Quid tibi persuades? an me tu judicas Anser
Cui quando clamitat nemo respondet homo.
Inter nos quanta fuerit amicitia semper
Optime tu nosti, si modo scire velis.

Non poteras edere, non poteras bibere abs me,
Semper ego in oculis, semper in lingua fui.
Memini nos quondam non multis abhinc licet annis
Obdormisse Ketæ, invigilasse Ketæ.
Sed eheu quantum jam es mutatus ab illo,
Dum te dissimulas, non noveris quasi me.
Stulte, quid jam plus es, quam olim ego-que fui,
Quod tamen jam non sum, quia superbus eram.
Ego quoque etiam solebam contemnere illos
Qui erant minus, adspiciens neminem.
Turgebat venter vana jactantia semper,
Atque meis malis hamstrificare noram.
Quando mecum loqui vellet antiquus amicus,

Non

Non habeo tempus ego dicebam ei.
Brachia ponebam in latera, atque replebam
Per latam viam quæ nimis arcta fuit.
In meo cerebro tam alta consilia erant,
Quam volat Aquila, cum petit ipse cœlum.
Sed quid jam nunc sum? sum pauper nebulo, quem vix
Salutat lictor, quando occurrit ei.
Ergo sume exemplum in me, & corrige temox,
Ne post pœniteas, ista quod non feceris.
Et si me amas, olim me sicut amasti,
Proximo tu mihi cerro responde die.
Amen dico tibi, si non responderis cito
Tu ad patibulum pro me impostetum ito.
Hisce dico vale, valetis, uti valebas,
Dum tibi esse bene atque valere piget.

JOHANNES KANOCKNYS Professor Fylolauicus Domino Bartholomæo Animalio Collego altissime honoratissimo bonam benedictionem optat à Solis ortu usque ad occasum.

SCripsisti nuper ad me mi Collega altissime, honoratissime, quod vellem tibi indicare meam sententiam, quam habeo de tuo pulchro libro, quem cito mox edebis in lumen, prout dicitur, gens in tenebris vidit magnum lumen, & ego libenter tibi respondissem, si potuissem, quia in nostra nundina omnes meæ terræ homines me visitabant in magno numero, & ego non poteram illis fieri fors, nisi quando nundina erat finita. Sed quia jam habui duos dies bonum otium, eò cogitantius volui respondere. Etsine profectò gratulor, quia tam audax fuisti, uti dicitur, audacia multos in perniciem detrusit, & voluisti simul scribere, tam

tam elegans librum, ex quo tot vires docti pro repebunt, quod armati milites ex ventro equi Tojani prorepiebant. Nemo enim antea tam accurantes scivit, unde omnes voces huc venirent, & quid est, ad exemplum video, edo, bibo. Et est miraculum, quod homines possunt vivere, qui ista non sciunt: quod video est cum oculo aperto rem aliquem percipio, & credo quod est præsens: quia nonnunquam non credimus illud, quod non videmus: Et quod edere & bibere sit cibum & potum per orem accipere, & per opem linguæ, tanquam spadii vel spadonis sepelire in sepulchrum stomachi. Ante omnia verò mihi valde bene placet originantia vocium, quas doces, ex quo videmus, quod lingua nostra Germanica est sicut dives penu, ex quo omnes aliæ voces tanquam ex cista claustrariâ & corno copiarum possunt afferri. Nam quando nos Germanice dicimus eine Gurke, tunc Latinus dicit, cucumis, quasi cucumist, cucumistieri, à

Germanico Kuhmist, & sic dicitur cucumis, quia cucumes libenter crescunt & fiunt magni in Kumist. Quando autem dicitur Kukumis, & bis vice ponitur syllaba Ku, tunc illud pro more sanctæ linguæ significat multitudinem, & quod non debeat omitti fimus vaccæ, in illo loco, ubi cucumes debent crescere: Nam quando habere volumus apud tempora cucumes, tunc oportet multum fimum vaccæ addere. Profecto ego suadeo valdissime, ut hunc tuum librum edas, tunc enim apud doctum mundum magnum honorem habebis, & semper honos, nomenque tuum, laudesque manebunt. Vale.

TYmpana horrendum per plateas Parnassi resonabant, campanarum strepitus omnibus & singulis horrorem incutiebat, Bombardæ majores in vallo ingentem fragorem edebant, totusque Parnassus ad arma clamabat, currebat, videbanturque ima se miscere profundis:

Plato

Plato barbam dentibus mordens vultu non adeo blando, lingua tamen facundiore primas sibi præ Aristotele ingrato cuculo debere, vociferabatur, contendebat. Sed huc adeste, plusquam stentorea voce audiebatur Aristoteles, quis me major exstitit? ovum gallina sapientius: En! Politica mea, pro lorica, magna moralia pro scuto, Organon pro machæra ancipiti! nolite cedere; fortes vos præbete: Non minor enim est virtus, quam discere docta tueri: Cato torvo vultu per plateas circumcursitabat, pugno pro gladio usurus, omnes pereant ad unum, nemini parcatur, sive amicus sive inimicus sit, rugiebat; Zeno verò ad angulum plateæ fronte serenâ perplacidaque consistens, & in sinu gaudens, suis se gladiis perimens, intra se ipsum dicebat: Reliqui omnes quo se vertebant, nesciebant, dum Apollo medios inter præsentem se stitit, & quæ istarum turbarum causa, quæ occasio quæsivit. Cui cum diu multumque roganti Zeno respon-

Germanico Kuhmist, & sic dicitur cucumis, quia cucumes libenter crescunt & fiunt magni in Kumist. Quando autem dicitur Kukumis, & bis vice ponitur syllaba Ku, tunc illud pro more sanctæ linguæ significat multitudinem, & quod non debeat omitti fimus vaccæ, in illo loco, ubi cucumes debent crescere: Nam quando habere volumus apud tempora cucumes, tunc oportet multum fimum vaccæ addere. Profecto ego suadeo valdissime, ut hunc tuum librum edas, tunc enim apud doctum mundum magnum honorem habebis, & semper honos, nomenque tuum, laudesque manebunt. Vale.

TYmpana horrendum per plateas Parnassi resonabant, campanarum strepitus omnibus & singulis horrorem incutiebat, Bombardæ majores in vallo ingentem fragorem edebant, totusque Parnassus ad arma clamabat, currebat, videbanturque ima se miscere profundis

Plato

Plato barbam dentibus mordens vultu non adeo blando, lingua tamen facundiore primas sibi præ Aristotele ingrato cuculo debere, vociferabatur, contendebat. Sed huc adeste, plusquam stentorea voce audiebatur Aristoteles, quis me major exstitit? ovum gallina sapientius: En! Politica mea, pro lorica, magna moralia pro scuto, Organon pro machæra ancipiti! nolite cedere; fortes vos præbete: Non minor enim est virtus, quam discere docta tueri: Cato torvo vultu per plateas circumcursitabat, pugno pro gladio usurus, omnes pereant ad unum, nemini parcatur, sive amicus sive inimicus sit, tugiebat; Zeno verò ad angulum plateæ fronte serenâ perplacidaque consistens, & in sinu gaudens, suis se gladiis perimens, intra se ipsum dicebat: Reliqui omnes quo se vertebant, nesciebant, dum Apollo medios inter præsentem se stitit, & quæ istarum turbarum causa, quæ occasio quæsivit. Cui cum diu multumque roganti Zeno respon-

disset, obscuros quosdam viros Parnassum forte ingressos eò audaciæ pervenisse, ut fores primorum pulsaverint, eosque satis contumeliosè exagitare præsumserint; Apage inquit ineptias, apage pueriles tumultus, & ad Lacedæmonios vos conferte: Hi quotannis filiis suis servos bene potos sistebant, ut eos intuentes ebrietatem ejurarent: Vos à viris his obscuris discite abstinere ab illis, quæ doctos dedecent; & ne majus vobis malum accieatis, agentes gratias ei, qui viros hos obscuros denuo, dum necessitas flagitabat, in Parnassum introducendos curavit, quiescite, tacete.

M. PETRUS ZEPFELIUS, Ludimoderator in Ecclesia Collegiata S. Syfridi Metensi.

Millena Salutum.

QUia Vir illuminatissime & eximie nentissime, à parte ante & post co-

len-

lende, me petiisti, ut tibi meum novum metodum, quem in Schola mea utor, & ante omnes alios, qui ante me fuerunt, & post me sequentur, est facilissimus, deberem revelare, ecce hîc est ille: Ita soleo pueros meos in Gramathica informare, & finere conjugare:

Juvo, as, are, vavi, atum, est verbum regens Dativum.

Supplico, as, are, cui, icitum, regit Accusativum,

Frango, as, are, avi, atum,

Linquo, as, are, avi, atum.

Transfero, as, translare, avi, atum.

Vivo, is, ere, ivi, vitzum.

Indulgeo, ui, ulsitum,

Peperio, ivi, itum.

Mugio, unxi, munctum, &c.

Sic possunt mei pueri conjugationes facile capere. Si vis etiam scire meum metodum in declinando, super cras tibi mittam, jam enim habeo paucum tempus. Quapropter vale ut cervus, alacriter, qui super montibus & vallibus salire

solet. Sed heus, me oportet tibi ex
specimen facere in Dyalectica, qua
meis Primanis ingero. Proponavi
per iis unum Sylogisſimum, qui
ſonat,

Mulier genuit te vel Aſinus,
Sed nulla mulier genuit te,
Ergo Aſinus genuit te.

Mei Primani non potuerunt reſpondere,
& ego ipſe non ſtatim potui me recordari, interrogavi ad conſilium alios doctos
Clericos & Phyloſophos in noſtra civitate, qui dixerant, quod ita debeat reſponderi, quod tota Disjunctiva ſit falſa,
quia mulier non gignit, ſed parit. Placet
mihi ex parte hæc reſponſio, ſed tamen
manet adhuc unus ſcrupulus, quem mox
tibi ſcribam. Et quia tu es valde ſcientificus Vir, peto te, ut mihi ſcribas, quid
tu reſpondere velles ad hunc Syloguſmum.

Aſinus habet pedem, tu habes pedem,
ergo tu es Aſinus. Ego puto diſtinguendum eſſe inter pedem rationalem &
irra-

irrationalem. Sed expedo tuum judicium. Vale Amicorum cervale, & tempore Ægidii alacrem te præsta, interea vero me recommenda apud Theologissimum vestrum Abbatem, ut me velit promovere ad pinguiorem officium, nam etsi suam Scholirega pro nunc, tamen non habeo inde multum interere & mordere.

Hanc Epistolam discipulis suis imitandam proposuisse fertur.

MAGISTER PETRUS ZEPFFEL aliàs Hiltebrandt pro nunc didascalon in Ecclesia collegiato sancti Syfridi Mecensi, discreti nec non scientifico juveno Alexius de Meniz amico maximissimè adamato.

SAlutem meam apertam. Dilecte socie chrissime, ego mitte te scire, quod ego nuper insteti pro uno gubernamine,

namine,& ex Dei gratia factus sum Sc
lirega Ecclesiæ collegiatæ sancti Sy
Metensi & benè sto, quia habeo
tum scholares & parvus & magnus,
peres cum divitis, ego vellem quod
veneris apud nos, quia posses me
multum prodesse, ego vellem singul
ter apud te respectum habere, & vel
te discere casualia & temporalia &
posses etiam à me docere facere ver
quia incepsi nuperrimè tertiam pars
lexandri & sum à primum ibi distinx
pedes. Discipuli jam mei sciunt fabr
versos: Unus hæri apportat mihi un
bonum, scilicet: O intemerata m
super sydera ferret, item alter Jor
sus est presbyteri clepores, item ter
unum pulchrum Epitaphium ad sep
chrum lapidem: Johannes est mo
quod fecit mihi væ, orate pro sibi, De
habet suum anima. Sin autem non
luxuriosus id est listig ad versos, sed et
ad prosos dictaminas, ego proposui
modum dictandi, ex pro statim eruni
esse

ere epistolas. Cum hoc occupo me cum eis apud Oratoribus & Poëtis. Legi enim huc usque Vergilium super Lucam, Ciceronem super Marcum. Quinilianum super Johannem, Plautum de beatâ Virgine & Horatium de S. Catharina. Et lego eis multum bona circa impedimentas Alexandri semper super duos versos vigintiquatuor arguitur. Et modos significandi Johannis de Garlandria, in quibus discipuli mei multum creścaverunt, sic & tu posses in brevi creścare super omnes socios tuus, etiam si solveret eis collum eorum. Et eris scribere unam pulchram literam ad avunculum tuum, Dominum Johannes Lappenhauser, plebanus in Weidlich. Et eris ei persuadere, quod te mittat semel trahere ad unam altam scholam, sicut & ego steti in Universitate Getschwellensi. Valete fœlicis. Datum raptim Basileæ 2. Kal. Martialis A. Christo mille quadringento nongentesimo nono.

Item legit eis parva naturalia & inter

cæteta

cætera pronuntiavit eis ad pœnam: advertate, quod vinum est triplicis ræ. Prima facit bonum sanguis. Se do facit corda lætiæ. Tertio pro rusticus ad merdum. Monachus quid M. Balthasar Schlaug, M. Ortvino G tio Roma Coloniam misit. Salutes c tum millia sestertia, secundum nov Grammaticam: cum summa venera ne à parte antè. Venerabilis Dom M. epistola vestra solatiosa est m præsentata in festo Michaëli, & volo nunc vobis respondere. Sed rogo v præcordialiter & charitativè, quod litis mihi, quando nuncius iste de via venit, in una saltem parva cedula no scere, quomodo transit vobis, præs tim in illâ lite cum Reuchlinus & Pfeff korn, qui habent ambo nequam pos res & faciunt magnas guerras. Reuch dicit grossa verba & non intelligibil Ego audivi quod mox abibit ad fiendu Doctor, quia vult esse bene lectus i Biblia, quod non est. Audimus hic tot

illo, quod non possem ad viginti aureus Papyri scribere, & causa sua erit malam nem acquirere. Tenuit vos sæpe pro ulto, & tibi savit vos, quod non debe- is eo sic mittere transire. Magister de- et tenere se sicut Magister. Omnes di- unt quod eritis lux mundi fieri. Vos ene manebitis præ ipso.

Quæritis, quomodo mihi vadat, & non possum vobis clam habere, quod adhuc in Roma vitam traham & planè depau- peratus sum: habeo aliquando vix siccum panem & in nocte utor mala lecti sternia. Rarissimè fio vinificatus, quia vocor ad nullas convivatitates. Ego ivi nuper pro caseis & per decem dies non plures quam quindecim collegi: dixit mihi heri una antiqua vetula, quod unus sacerdos ru- ralis oportet venire de pastoria suâ: Er- gò sperem habeo, quod post illum venire possim. Habet ibi multas aucas, juvenes & senes gallinas, anetas, ganzas, bona piscalia, bona coqualia, habet etiam vi- num Cos, &c.

Tunc

Tunc volo ſedere in ſtuba mea & dere, ut poſſim ruſticis prædicare in monibus Parati vel diſcipuli vel etc Biblia, ita quod ero habituatus ad dicandum. Interim adhuc audiam Thomam de Walleis qui legit Logic & concordantias inter ſacram Scrip ram & fabulas Poëtales.

Compilavi unam epiſtolam carm lem ſeu metroſam, quam volo mit imprimere. Sed peto quod mihi de pirus dicatis ſentimenta veſtra. Va lætius quàm apis in thymo, vel piſc undis. Valete adhuc ſemel. Datum urbe Româ, ubi ſunt mirabilia poma, Ruſtici ibi vendunt & per libram pendunt, ſicut ego vidi & per experi tiam didici Amend.

MAGISTER ZEPFELIUS, SUPR dictus, ad quondam Priorem inter alia ita ſcripſit.

QUia veſtra reverentia vult ſcir qualis

alia vocabula & dyalogos meis pue-
proponam, volo brevibus unum &
erum ſpecimen hîc dare. Nuper ta-
n dyalogum proponavi.
atth. Bone dies frater Jeremies,
r. de gratzes, frater Mattes.
. quo ambulare,
Erphordare.
quid portare.
Calceare.
. quid intus.
Feder & Dintus.

Profectò mei pueri hoc colloquium
ulchrè diſciverant, & poſſunt ſecum
egantet loqui. Et quia vocabula ex
icerone ſunt nimis vetera, conavi ea in-
ovare, v. g. Ita doceo.

ein Juriſt/ Juriſta, ein Burgermeiſter/
urgimagiſter, ein Schul Rector/ Scholi-
rega, ein Capellan / Capellanus, ein
oet/ Metriſta, ein Küſter / Campana-
or, ein Buchdrucker/ Preſſor, ein Künſt-
er/ Artiſta, ein Bildſchnitzer / Statuifi-
cus, ein Schuſter/ Calcifex, ein Barbir/

Cri-

Crinifex, ein Töpffer / Tornicator, ein Bauer / Buriſta, ein Hencker / Suſpen-ſor, &c. Sic puto me propius ad res ve-nire, quam vetus ille Cicero, & alii vet-eri Salbaderi.

Non poſſum hîc reticere novum in-ventum, quod inveni ego ipſe, & nulli ante me, dum explicavi dyalecticam dixi hoc vocabulum derivari & compo-ni ex δύο, duo (vides Prior doctrinali-ſime, quomodo in Græcis acutus ſim) & lectica eine Senfte / quia duo Oppo-nens & Reſpondens in lectica ex oppo-ſito ſedentes diſputare ſolent. Rogo te Pater viſceroſiſſime, ut hoc Collegio veſtro communices, & aliis Canonicis forte id ſerviet ad meam promotionem. volo enim libenter ex meo pulvere Scholaſtico exire, ubi me non poſſum ſaturum edere, &c.

BIBLIOTHECA BODLEIANA

FINIS.